

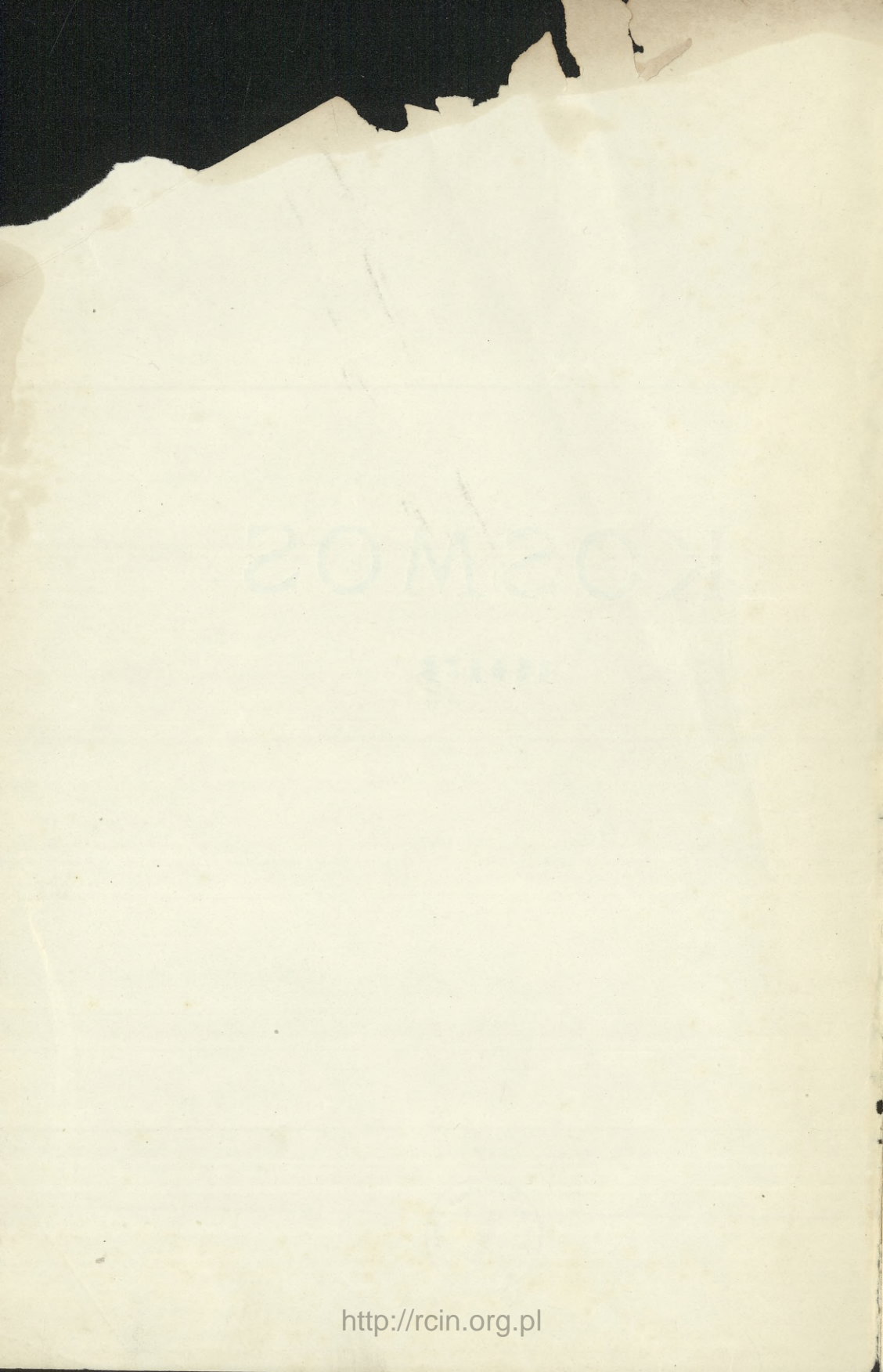
7. 1929

# KOSMOS

## 1913

Kosmos 1913.





# KOSMOS

CZASOPISMO

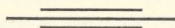
POLSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYRODNIKÓW IM. KOPERNIKA

REDAKTOR HONOROWY

PROF. BR. RADZISZEWSKI

REDAKTOR NACZELNY

PROF. STANISŁAW TOŁŁOCZKO



ROCZNIK XXXVIII.

ZA ROK

1913

LWÓW

NAKŁADEM POLSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYRODNIKÓW IM. KOPERNIKA.  
NA SKŁADZIE W KSIĘGARNI GUBRYNOWICZA I SYNA.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego 1. 4.

# KOSMOS

CZASOPISMO

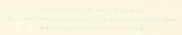
POLSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYRODNIKÓW IM. KOPERNIKA

STOWARZYSZENIE NAUKOWE

PROF. DR. RADZIŚCZEWSKI

REDAKTOR NACZELNY

PROF. STANISŁAW TOŁĘCZKO



ROKNIK XXXVII.

ZA ROK

1918

W WÓW

WYDAWCA: POLSKIE TOWARZYSTWO PRZYRODNIKÓW IM. KOPERNIKA  
ZA ZWIĄZKIEM W ARMIANI GUBRNOWICZA I STRA  
I. Spółność drukarska w Łodzi, ul. Łódzka 1-4.

**T r e ś ć**  
**trzydziestego ósmego rocznika czasopisma**

**K O S M O S**

za rok 1913.

(*Table des matières du v. XXXVIII. de l'année 1913.*)

I. Artykuły i rozprawy naukowe.

(*Essais et Mémoires.*)

- Bielecki J. i Henri V.** — Badania ilościowe nad absorpcją promieni ultrafioletowych przez alkohole, kwasy, estry, aldehydy i ketony tłuszczowe. (*Quantitative Untersuchungen über die Absorption ultravioletter Strahlen durch Alkohole, Säuren, Ester, Aldehyde und Ketone der Fettreihe*) . . . . . 374
- Badania ilościowe nad absorpcją promieni ultrafioletowych przez jednozasadowe kwasy tłuszczowe i ich estry. (*Quantitative Untersuchungen über die Absorption ultravioletter Strahlen durch einbasische Säuren und Ester der Fettreihe*) . . . . . 383
- Badania ilościowe nad absorpcją promieni ultrafioletowych przez nasycone i nienasycone kwasy tłuszczowe. (*Quantitative Untersuchungen über die Absorption ultravioletter Strahlen durch gesättigte und ungesättigte Säuren der Fettreihe*) . . . . . 627
- Badania ilościowe nad absorpcją promieni ultrafioletowych przez ketony, dwuketony i aldehydy tłuszczowe. (*Quantitative Untersuchungen über die Absorption ultravioletter Strahlen durch Ketone, Diketone und Aldehyde der Fettreihe*) . . . . . 741
- Bruner L.** — O chemicznym działaniu światła. (*Ueber chemische Wirkungen des Lichtes*) . . . . . 339
- Bujwid Odo.** — Różnokształtność wzrostu kolonij bakteryj błoniczych. (*Les variations observées dans les cultures du bacille de diphtérie*), z 3 fotografiami . . . . . 1143
- Chmielewski Zdzisław.** — Zmienność ilości znamion u maku polnego (*Papaver Rhoeas L.*). (*Die Variation der Narbenanzahl beim Feldmohn*) . . . . . 1174

\*

	<b>Drogoś Antoni.</b> — Uruchomienie fosforu i potasu w glebie przez czynniki biologiczne. ( <i>Die Mobilisierung des Phosphors und Kalis des Bodens durch biologische Faktoren</i> ), z 4 rycinami . . . . .	1323
	<b>Dybczyński Tadeusz.</b> — Amonity górnego Dewonu Kielc. Wiadomość tymczasowa. ( <i>Les ammonites du Dévonien supérieur de Kielce en Pologne. Note préliminaire</i> ), z 2 tablicami . . . . .	510
X	<b>Faczyński Julian.</b> — Plankton zwierzęcy dwóch stawków w Magdalińcu. ( <i>Zooplankton der Teiche in Magdalówka</i> ) . . . . .	203
✓	<b>Fischler J.</b> — Pierwiastki promieniotwórcze a system peryodyczny. ( <i>Die Radioelemente und das periodische System</i> ) . . . . .	450
	<b>Goldschlag Maurycy.</b> — Przyczynek do metodyki pomiarów długości linii krzywych na kartach. ( <i>Beitrag zur Methodik der Längenmessung krummer Linien auf geographischen Karten</i> ) . . . . .	526
	<b>Górski Maryan.</b> — Prawo minimum w świetle doświadczeń wazonowych. ( <i>Das Gesetz vom Minimum im Lichte der Gefäßversuche</i> ) . . . . .	1040
X	<b>Gutwiński Roman.</b> — Flora i plankton glonów Morskiego Oka. ( <i>Ueber die Algenflora und das Plankton des Tatra-Sees „Morskie Oko“</i> ) . . . . .	1426
✓	<b>Hadacek Karol.</b> — Osada przemysłowa w Koszylowcach z epoki eneolitu. ( <i>La colonie industrielle de Koszylowce (arrond. Zaleszczyki) de l'époque eneolithique</i> ), z 2 tablicami i mapką . . . . .	617
	<b>Hryniewiecki B.</b> — Franciszek Kamiński i jego zasługi naukowe. ( <i>François Kamiński — Nécrologe</i> ) . . . . .	156
	— Chromoplasty w korzeniach draceny. ( <i>Ueber Chromoplasten in den Dracaena-Wurzeln</i> ), z 1 tablicą . . . . .	1468
	<b>Kastory A. i Namysłowski B.</b> — O budowie anatomicznej <i>Actinidia colomicta</i> i <i>arguta</i> . ( <i>Ueber den anatomischen Bau von Actinidia colomicta und arguta</i> ) . . . . .	1146
	<b>Kling Kazimierz.</b> — O budowie i syntezie kauczuku. ( <i>Ueber die Konstitution und Synthese des Kautschuks</i> ) . . . . .	402
	<b>Koźniewski Tadeusz.</b> — O swoistym barwiku dziurawców. ( <i>Le pigment spécifique des Hypericums</i> ), z 4 tablicami . . . . .	1385
	<b>Krzemieniewska Helena.</b> — Rozkład fityny przez bakterye. ( <i>Die Zersetzung des Phytins unter Einwirkung von Bakterien</i> ), z 2 rycinami w tekście . . . . .	1438
	<b>Lampe Wiktor.</b> — Stan obecny chemii barwików naturalnych bezpośrednich. ( <i>Gegenwärtiger Stand der Chemie der natürlichen substantiven Farbstoffe</i> ) . . . . .	959
	<b>Łonnicki M.</b> — Wykaz chrząszczów czyli Tęgopokrywych (Coleoptera) ziem polskich. ( <i>Catalogus coleopterorum Poloniae</i> ) . . . . .	21
✓	<b>Malinowski E.</b> — Zjawiska korrelacji u <i>Ceratium hirundinella</i> (O. F. M.) Schrank. ( <i>Les phénomènes de la corrélation chez Ceratium hirundinella Schrank</i> ) . . . . .	1239
	<b>Mikułowski-Pomorski Józef.</b> — Wartość nawozowa części nadziemnych roślin zbożowych i motylkowych. ( <i>Der Düngenwert der oberirdischen Pflanzenteile des Getreides und der Schmetterlingsblütler</i> ) . . . . .	929
	<b>Miłobędzki Tadeusz.</b> — O tautomerii azotynów, siarczynów i fosforynów. ( <i>Ueber Tautomerie von Nitriten, Sulfiten und Phosphiten</i> ) . . . . .	952

<b>Miczyński Kazimierz.</b> — Wpływ warunków rozwoju na ościstość owsa. ( <i>Einfluss der Vegetationsfaktoren auf die Begrannung des Hafers</i> ), z 3 rycinami . . . . .	1616
<b>Niezabitowski E. Lubicz.</b> — Schroniska budowane przez małża <i>Lima inflata</i> Lam. ( <i>Ueber die Schutzgehäuse (Nester) von Lima inflata Lam.</i> ) . . . . .	230
— Pasożyty roślinne morskich raków głębinowych z rodzaju <i>Pasiphaea</i> . ( <i>Die pflanzlichen Parasiten der Tiefsee-Decapoden-Gattung Pasiphaea</i> ), z 1 tablicą . . . . .	1568
<b>Niklewski Bronisław.</b> — Aktywowanie wodoru przez bakterye ze szczególnem uwzględnieniem nowego gatunku <i>Hydrogenomonas agilis</i> (IV). ( <i>Ueber die Wasserstoffaktivierung durch Bakterien unter besonderer Berücksichtigung der neuen Gattung Hydrogenomonas agilis (IV)</i> ) . . . . .	966
<b>Opolski Stanisław.</b> — Z nowszych poglądów na wartościowość pierwiastków. ( <i>Neuere Anschauungen auf dem Gebiete der Valenzlehre</i> )	431
<b>Oryng Tadeusz.</b> — O zjawiskach w systemie: węgiel ze krwi — roztwór wodny dwuchromianu względnie chromianu potasowego. Przypadek negatywnej adsorpcyi. ( <i>Ueber die Erscheinungen, die in einem System von Blutkohle und den wässerigen Kalibichromat-Lösungen stattfinden, mit Berücksichtigung von Säure- und Baseinflüssen. Ein Fall negativer Adsorption</i> ) . . . . .	992
<b>Pawłowski Stanisław.</b> — Przyczynek do znajomości doliny Dniestru. ( <i>Zur Kenntnis des Dniestertales</i> ), z 2 fig. w tekście . . . . .	170
— Geografia fizyczna ziem polskich. ( <i>Géographie physique de la Pologne</i> ), według Encyklopedyi Polskiej . . . . .	488
<b>Paczoski Józef.</b> — Wycieczka botaniczna na Podole. ( <i>Eine botanische Exkursion in Podolien</i> ) . . . . .	1184
<b>Pokorny Wilhelm.</b> — Kilka spostrzeżeń odnoszących się do historii doliny Strwiąża. ( <i>Einige Beobachtungen zur Geschichte des Strwiążtates</i> ), z 1 mapką i 2 figurami w tekście . . . . .	1
<b>Raciborski M.</b> — Mikrochemia fytolu. ( <i>Mikrochemie des Phytols</i> ) . . . . .	1657
<b>Romer E.</b> — O wpływie lasów na klimat i wody gruntowe na podstawie doświadczeń w lasach dobrostańskich. ( <i>The influence of the forests on the climate and on the groundwater</i> ), z 1 tablicą kartogramów . . . . .	1573
<b>Rostafiński J.</b> — O topoli włoskiej w Polsce. ( <i>Note sur le peuplier d'Italie en Pologne</i> ) . . . . .	1644
<b>Rouppert Kazimierz.</b> — Dwa gatunki wiciowców na okrzemkach planktonowych. ( <i>Ueber zwei Planktondiatomeen bewohnende Flagellaten</i> ), z 2 tablicami . . . . .	1608
<b>Rouhal J.</b> — Przyczynek do fauny rodziny kusokrywków ( <i>Staphylinidae</i> ) północnego Kaukazu. ( <i>Beitrag zur Staphylinenfauna des nördlichen Kaukasus</i> ) . . . . .	477
<b>Rychlicki Jan.</b> — O hypsometrycznem rozmieszczeniu gipsu na południowo-zachodniej krawędzi płyty podolskiej. ( <i>Ueber die hypsometrische Lage der Gipsablagerungen am südwestlichen Rande des podolischen Plateau</i> ), z 1 mapką w tekście . . . . .	179

<b>Sempołowski Antoni.</b> Kielkowanie nasion twardych. ( <i>Die Keimung der harten Samen</i> ), z 1 rys. w tekście . . . . .	1185
<b>Smoluchowski Maryan.</b> — Dzisiejszy stan teorii atomistycznej. ( <i>L'état actuel de la théorie atomistique</i> ) . . . . .	355
<b>Sosnowski Jan.</b> — Obserwacje graficzne nad mięśniami niektórych bezkręgowców. ( <i>Graphische Untersuchungen über die Muskeln wirbelloser Tiere</i> ) . . . . .	1221
<b>Staniszki Witold.</b> — Wpływ nawożenia na występowanie głowni na prosie i różnice w składzie słomy zdrowych i chorych roślin prosa. ( <i>Einfluss der Düngung auf das Auftreten von Staubbrand (Ustilago Panicis miliacei) und der Unterschied in der Zusammensetzung des Strohes der gesunden und kranken Pflanzen</i> ) . . . . .	1033
<b>Szafer Władysław.</b> — Przyczynek do znajomości modrzewi eurazyatyckich ze szczególnem uwzględnieniem modrzewia w Polsce. ( <i>Beitrag zur Kenntniss der Lärchen Eur-Asiens mit besonderer Berücksichtigung der polnischen Lärche</i> ), z 4 tab. i 1 ryciną w tekście . . . . .	1281
<b>Szulec Kazimierz.</b> — Wyniki spostrzeżeń meteorologicznych w Dublanach w roku 1912. ( <i>Observations météorologiques à Dublany, l'année 1912</i> ), z 2 tablicami w tekście . . . . .	215
<b>Tołłoczko Stanisław.</b> — Kilka analiz gazu ziemnego z szybu wiertniczego Towarzystwa naftowego „Kałusz”. ( <i>Ueber einige Analysen des Erdgases von Kałusz</i> ) . . . . .	1660
<b>Trzebiński Józef.</b> — Sucha i śluzowa zgnilizna korzeni buraka cukrowego w związku z nieplodnością wysadków buraczanych. ( <i>Die Unfruchtbarkeit der Samenzuckerrüben und das Verfaulen der Wurzeln bei denselben</i> ) . . . . .	1477
<b>Tur Jan.</b> — O rozwoju „parablastycznym“ zarodków zarłacza psiego ( <i>Scyllium canicula</i> Cuv.), naświetlanych promieniami radu w stadyach wczesnych. ( <i>Sur le développement parablastique des très jeunes embryons de Scyllium canicula Cuv. soumis à l'action du radium</i> ) . . . . .	1114
<b>Wierzchowski Zenon.</b> — O występowaniu maltazy w ziarnie różnych zbóż. ( <i>Ueber das Auftreten von Maltase in Getreidearten</i> ) . . . . .	1106
<b>Wiśniewski Piotr.</b> — Wpływ niskiej temperatury na przyspieszenie kielkowania pączków zimowych żabiścieku ( <i>Hydrocharis Morsus ranae</i> L.). ( <i>Einfluss der niedrigen Temperatur auf die Beschleunigung der Keimung der Winterknospen von Hydrocharis Morsus ranae L.</i> ) . . . . .	1376
<b>Włodek Jan.</b> — Doświadczenie nad działaniem niektórych nawozów azotowych na glebie wapiennej. ( <i>Feldversuch über die Wirkung des Stickstoffdüngers in Form von Ammonium-Sulphat und Amoniak-Superphosphat auf einem Kalkboden</i> ) . . . . .	1010
<b>Wodziczko Adam.</b> — Z biologii Szafranu tatrzańskiego ( <i>Crocus babiogorensis</i> Zapalowicz). ( <i>Zur Biologie des Crocus babiogorensis Zapalowicz</i> ) . . . . .	1181



<b>Wołoszyńska J.</b> — O słodkowodnych gatunkach rodz. <i>Ceratium</i> Schrank. ( <i>Ueber die Süßwasserarten der Gattung Ceratium Schrank</i> ), z 1 tablicą i 4 rycinami w tekście . . . . .	1262 ✓
<b>Woycicki Z.</b> — O zasięgach skrobi i szczawianów wapnia w organach kwiatowych i o zmianach, zachodzących przy kształtowaniu się owoców i nasion ślazu leśnego ( <i>Malva silvestris</i> L.). ( <i>Ueber die Verbreitung der Stärke und Calciumoxalats in den Blütenorganen und über die Veränderungen während Frucht- und Samenbildung bei Malva silvestris L.</i> ) . . . . .	1244
<b>Wróbel Aleksander.</b> — Metoda polarymetrycznego oznaczania kwasu fosforowego. ( <i>Methode der polarimetrischen Phosphorsäurebestimmung</i> ), z 10 figurami w tekście . . . . .	1061
<b>Załęski Ed. i Moldenhawer K.</b> — Studya porównawcze nad owsami: „Niemierczańskim najwcześniejszym“ i „Chersońskim“. ( <i>Vergleichendes Studium über den „Khersonschen“ Hafer und den „Frühreifsten von Niemiercze“ „Sixty-days oats“</i> ) . . . . .	1527
<b>Zapałowicz Hugo.</b> — Dyluwialno-lodowy okres w Karpatach Pokucko Marmaroskich i w Patagonii. ( <i>L'époque diluivio-glaciaire dans les Carpathes Pocuto Marmarosiens et dans la Patagonie</i> ), z 11 przekrojami, 4 szkicami i 6 rycinami w tekście . . . . .	648
<b>Zawidzki Jan.</b> — Filip Neryusz Walter (1810—1847) pierwszy polski organik. ( <i>Filip Neryusz Walter der erste polnische Organiker</i> ) . . . . .	849
<b>Zawidzki Jan i Mieczynski Tadeusz.</b> — O szybkości zmydlenia cyanku potasu w wodnych roztworach. ( <i>Ueber die Verseifungsgeschwindigkeit des Kaliumcyanids in wässrigen Lösungen</i> ) . . . . .	1366
<b>Żmuda Antoni J.</b> — O odróżnianiu szczawiów ( <i>Rumex</i> L.) z unerwienia listków okwiatu. ( <i>Ueber die Bestimmung der Rumex-Arten nach Nervatur der Perigonblätter</i> ), z 1 tablicą . . . . .	1157
— Przegląd fiołków okolic Krakowa. ( <i>Conspectus Violacearum florum Cracoviensis</i> ) . . . . .	1166

## II. Notatki naukowe.

(*Notes scientifiques*).

<b>Marchlewski Leon.</b> — Chlorofil i kauczuk. ( <i>Chlorophyll und Kautschuk</i> ) . . . . .	547
<b>Niezabitowski E. Lubicz.</b> — Notatki entomologiczne z francuskiej Rivieri. <i>Cnethocampa pityocampa</i> Fabr. i <i>Cafius</i> (Remus) sericeus Holme. ( <i>Entomologische Notizen von der französischen Riviera. Cnethocampa pityocampa Fabr. und Cafius (Remus) sericeus Holme</i> ) . . . . .	240
<b>Rogala W.</b> — Nowe skamieniałości z Karpat wschodnich. ( <i>Neue Fossilienfunde in Ost-Karpaten</i> ) . . . . .	767
<b>Rychlicki J.</b> — Przyczynek do znajomości dyluwium. ( <i>Beitrag zur Kenntniss des Diluviums</i> ) . . . . .	769
<b>Tokarski J.</b> — Parageneza soli kamiennej, gipsu i syngenitu. ( <i>Eine Paragenese von Gyps, Syngenit und Steinsalz aus Kalusz</i> ) . . . . .	288
<b>Wize K.</b> — Zmienność osobnikowa owadów w strefach umiarkowanych. ( <i>Die individuelle Variabilität der Insekten in gemässigten Zonen</i> ) . . . . .	244

### III. Polemika.

(*Polémique*).

<b>Goldschlag M.</b> — W sprawie mego sprawozdania z pracy prof. dra J. Tokarskiego p. t. Beiträge zur Petrographie des Sichota-Alin. ( <i>Bull. int. de l'Acad. d. S. de Cracovie (1912). Nr. 6. A.</i> ) — Odpowiedź na odpowiedź prof. Dra J. Tokarskiego . . . . .	251
<b>Goldschlag M.</b> — Odpowiedź na „kilka uwag ostatnich“ p. Tokarskiego	549
<b>Tokarski J.</b> — W sprawie sprawozdania p. M. Goldschlaga z pracy p. t. Beiträge zur Petrographie des Sichota-Alin. ( <i>Bull. int. de l'Acad. d. S. de Cracovie (1912) Nr. 6. A.</i> ) . . . . .	246
— W sprawie sprawozdania p. Goldschlaga z mej pracy p. t. „Beiträge zur Petrographie des Sichota-Alin“ kilka uwag ostatnich . . . . .	548

### IV. Oceny i Sprawozdania

(*Analyses des travaux*)

Zestawione według autorów streszczonych prac.

<b>Bergson H.</b> — <i>Ewolucya twórcza</i> . . . . .	776
<b>Bohn G.</b> — <i>La naissance de l'intelligence</i> . . . . .	776
— <i>La nouvelle psychologie animale</i> . . . . .	776
<b>Bolland A.</b> — <i>Towaroznawstwo w monografiach. Herbata</i> . . . . .	778
— <i>Towaroznawstwo w monografiach. Kawa</i> . . . . .	798
<b>Bruner L.</b> — <i>Wellenlänge und Reaktionsgeschwindigkeit</i> . . . . .	797
<b>Bruner L. u. Bekier E.</b> — <i>Ueber die elektrische Leitfähigkeit und Elektrolyse von Brom, Jodbromid und Jodtrichlorid in flüssigen SO<sub>2</sub></i> . . . . .	797
<b>Bruner L. u. Gałeczki A.</b> — <i>Ueber die Elektrochemie der Halogene (Chlor, Brom, Jod, Chlorjod, Bromjod und Jodtrichlorid) in Nitrobenzol</i> . . . . .	796
<b>Bruner L. u. Sahbill I.</b> — <i>Ueber die Faktoren der Schwankungen der elektrischen Leitfähigkeit von nitrobenzolischem Bromlösungen</i> . . . . .	797
<b>Camphall N. R.</b> — <i>Spółczesna teoria elektryczności</i> . . . . .	801
<b>Chłapowski Fr.</b> — <i>Zbiory przyrodnicze Towarzystwa Przyjaciół Nauk dla użytku zwiedzających</i> . . . . .	588
<b>De Candolle-Ostwald.</b> — <i>Zur Geschichte der Wissenschaften und der Gelehrten</i> . . . . .	771
<b>Fajans i Göhring.</b> — <i>O uranie X<sub>2</sub></i> . . . . .	798
<b>Fejfer S.</b> — <i>Korniki (Ipidae) znalezione na ziemiach Ordynacji Zamojskiej</i>	260
<b>Fischler J.</b> — <i>Ueber molekulare Leitfähigkeit und innere Reibung in Gemischen von Methylalkohol bezw. Aceton mit Benzol und Nitrobenzol</i>	580
<b>Fuller Myron L.</b> — <i>The New Madrid earthquake</i> . . . . .	573
<b>Górski M.</b> — <i>Studien über der Empfindlichkeit einiger chemischer Reaktionen</i> — <i>Bericht über die Tätigkeit der agrikulturnchemischen Landes-Versuchstation in Dublany im Jahre 1912</i> . . . . .	582
<b>Grzybowski J.</b> — <i>Atlas geologiczny Galicyi. Zeszyt XXV.</i> . . . . .	271
— <i>Przeglądowa mapa geologiczna ziem polskich, z tekstem objaśniającym i trzema przekrojami</i> . . . . .	265

Harms W. — Ueberpflanzung von Ovarien in eine fremde Art. (Przeszczepianie jajników obcego gatunku) . . . . .	559
Hertwig G. — Parthenogenesis bei Wirbeltieren, hervorgerufen durch artfremden radiumbestrahlten Samen . . . . .	565
— Das Schicksal des mit Radium bestrahlten Spermachromatins in Seeigelei . . . . .	563
— Radiumbestrahlung unbefruchteter Froscheier und ihre Entwicklung nach Befruchtung mit normalen Samen . . . . .	563
Hertwig O. — Mesothoriumversuche an tierischen Keimzellen, ein experimenteller Beweis für die Idioplasmnatur der Kernsubstanzen . . . . .	564
— Veränderung der idioplasmatischen Beschaffenheit der Samenfäden durch physikalische und chemische Eingriffe . . . . .	562
— Durch Radiumstrahlung hervorgerufene Veränderungen in den Kernteilungsfiguren der Eier von <i>Ascaris megalocephala</i> . . . . .	566
Hirts F. — Sammlung von deutschen Landeskunden, zunächst zur Ergänzung der Lehrbücher von E. von Seydlitz . . . . .	572
Korczyński A. — Die Methoden der exakten, quantitativen Bestimmung der Alkaloide . . . . .	580
Koroniewicz P. — Jurskija atozenija Krakowskago okrugu . . . . .	264
Loeb Jaques. — Die Bedeutung der Tropismen für die Psychologie . . . . .	776
Lloyd Morgan C. — Instinkt und Erfahrung . . . . .	776
Łaskariew W. — Dwa jarusa lessa w podolskiej i wołyńskiej gubernijach . . . . .	264
Łoziński P. — Ueber die Malpighischen Gefäße der Myrmeleonidenlarven als Spinndrüsen . . . . .	257
— Beitrag zur Anatomie und Histologie der Mundwerkzeuge der Myrmeleonidenlarven . . . . .	256
— Zur Histologie der borstenartigen Bildungen am Hinterleibe der Myrmeleonidenlarven . . . . .	257
Lullies H. — Landeskunde von Ost- und von Westpreussen . . . . .	572
Miklaszewski B. — Działalność Pracowni Chemicznej Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie za rok 1912 . . . . .	581
Namysłowski B. — Nieznane solankowe mikro-organizmy w głębi wielickiej kopalni . . . . .	568
Nilsson H. — Die Variabilität der <i>Oenothera Lamarckiana</i> u. das Problem der Mutation . . . . .	257
Nusbaum-Hilarowicz J. — Rozwój świata zwierzęcego . . . . .	551
— Die entwickelungsmechanisch-metaplastischen Potenzen der tierischen Gewebe . . . . .	552
Pawłowski St. — Niektóre kanaty sptawne na ziemiach polskich . . . . .	261
— Prędkość fali wezbrania w górnem dorzeczu Wisły . . . . .	261
— Temperatura wód płynących w Galicyi . . . . .	261
— Złodzenie górnej Wisły, górnego Dniestru, oraz ich dopłyłów . . . . .	261
Partsch J. — Landeskunde der Provinz Schlesien . . . . .	572
Przewodnik po Muzeum podolskiem T. S. L. w Tarnopolu . . . . .	582
Ralph S. Tarr u. Laurence M. — The earthquakes at Jakutat Bay Alaska in September 1899 . . . . .	576

Roubal J. — Zoogeografický příspěvek k brouci zvířene Volyňské gubernie	568
Ruebenbauer H. — Sprawozdanie z czynności laboratorium chemicznego miejskiego za r. 1912 . . . . .	798
Rzut oka na działalność Komisji Fizyograficznej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w r. 1912 . . . . .	584
Schiller I. — Vorversuche zu der Frage nach der Vererbung erworbener Eigenschaften . . . . .	557
Schleip W. — Das Verhalten des Chromatins bei <i>Angiostomum (Rhabdo-</i> <i>nema) nigrovenosum</i> . . . . .	557
Schütze H. — Landeskunde der Provinz Posen . . . . .	572
Seiler J. — Das Verhalten der Geschlechtschromosomen bei Lepidopteren	558
Shibata. — Untersuchungen über die Chemotaxis der Pteridophyten-Sper- matozoiden . . . . .	560
Starzyński Z. — Przyczynek do znajomości andezytów pacyficznych i skła- dających je mineralów . . . . .	268
The Svedberg. — Die Existenz der Molekule. Experimentelle Studien . .	799
Tenenbam Sz. — Spis gadów, płazów i ssaków, zebranych w ordynacyi Zamojskiej w gub. Lubelskiej . . . . .	795
— Chrzęszcze ( <i>Coleoptera</i> ) zebrane w ordynacyi Zamojskiej w gub. Lubelskiej . . . . .	794
Wehrmann. — Landeskunde der Provinz Pommern . . . . .	572
Weigl R. — Vergleichend-zytologische Untersuchungen über den Golgi- Kopsch'schen Aparat und dessen Verhältnis zu anderen Strukturen in den somatischen Zellen und Geschlechtszellen verschiedener Tiere	555
Ulmer G. — Zur Trichopteren-Fauna von Ostpreussen . . . . .	566
Zacharias Ot. — Ueber Variationen der Chromozomenzahl im Mutterstern des Eier von <i>Ascaris megalocephala</i> . . . . .	558
Zur-Strassen O. — Die neuere Tierpsychologie . . . . .	776
Zuber R. — Spostrzeżenia geologiczne z zachodniej Afryki . . . . .	266
— Geologische Beobachtungen aus Westafrika . . . . .	266
— Die Oel- und Wasser-Horizonte von Boryslaw-Tustanowice . . . .	268

## V. Sprawozdania z posiedzeń

Polskich Towarzystw naukowych i Akademii Umiejętności.

(*Comptes-rendus des séances*).

### 1. Polskie Towarzystwo im. Kopernika we Lwowie.

Posiedzenie 21. I. 1913. — Odczyty lub komunikaty wygłosili: Zakrzewski Ig., Sokołowski St., Rychlicki . . . . .	274
„ 4. II. — Zuber R. . . . .	275
Walne Zgrom. 18. II. — Tołłoczko St. (przemowa prezesa), Opolski Zakrzewski Ig. . . . .	309—322
Bruner L. (odczyt) . . . . .	339—354
Posiedzenie 4. III. — Weyberg Z., Kling K. . . . .	585

Posiedzenie	11. III.	— Rouppert K.	585
„	15. IV.	— Tokarski J., Zuber R., Kling K.	586
„	6. V.	— Zuber R.	586
„	27. V.	— Weyberg Z.	587
„	10. VI.	— Jakubski A., Bayger I., Szafer W.	588
„	24. VI.	— Niklewski Br., Szafer W., Pawłowski St.	803
„	28. X.	— Siemiradzki J., Nussbaum J., Szafer W.	804—806
„	11. XI.	— Nowak, Rogala, Rychlicki J.	806—807
„	25. XI.	— Weyberg Z., Pawłowski St.	1699
„	9. XII.	— Pawłowski St.	1670
„	16. XII.	— Dunikowski E.	1671

## 2. Oddział Krakowski P. T. P. im. Kopernika.

Posiedzenie	12. XI. 1912.	— Odczyty lub komunikaty wygłosili: Raciborski M.	277—278
„	26. XI.	— Kuźniar C., Rouppert K., Żmuda A.	278
„	10. XII.	— Kiernik E., Żmuda A., Raciborski M.	279
„	21. I. 1913.	— Smoleński J. Kreutz St., Morozewicz J.	281
„	15. IV.	— Loria St.	1671
„	20. V.	— Hortyński F., Morozewicz J.	1672
Wycieczka	10. IV.	— naukowa do ogrodu botanicznego pod przewodnictwem M. Raciborskiego	1674
Posiedzenie	12. IV.	— uroczyste, na cześć ś. p. Witkowskiego: Natanson, Dickstein, Zakrzewski Konstanty	1678
„	1. VII.	— Straszewski, Wielowieyski, Hortyński	1680
„	4. XI.	— Wielowieyski H.	1680
„	9. XII.	— Kiernik E.	1680

## 3. Akademia Umiejętności w Krakowie.

Posiedzenia Wydziału III. w 1913 r.	— Z dnia 13. I. str. 281—287 z dnia 3. II. str. 287—296; z dnia 3. III. str. 589—596; z dnia 5. V. str. 601—607; z dnia 2. VI. str. 808—815; z dnia 7. VII. str. 815—830; z dnia 13. X. str. 835—840; z dnia 5. XI. str. 1681; z dnia 1. XII. str. 1684.
Posiedzenie Komisji Historji Nauk mat. i przyrod. w 1913 r.	— Z dnia 14. III. str. 596—599; z dnia 21. VI. str. 1691; z dnia 15. XI. str. 1694.
Posiedzenie Komisji Fizyograficznej w 1913 r.	— Z dnia 12. III. str. 599—601

Posiedzenia Komisji Antropologicznej w 1913 r. — Z dnia 13. III. str. 607—610; z dnia 29. V. str. 830—833; z dnia 10. IV. str. 833; z dnia 24. VI. str. 834.

#### 4. Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

Posiedzenia Wydziału III. — Z dnia 5. XII. 1912 r. str. 297; z dnia 9. I. 1913 r. str. 297; z dnia 6. II. str. 298; z dnia 10. IV. str. 611; z dnia 15. V. str. 611; z dnia 5. VI. str. 611; z dnia 2. X. str. 840; z dnia 6. XI. str. 841; z dnia 4. XII. str. 1697.

Posiedzenia Komisji Astronomicznej w r. 1913. — Z dnia 12. XII. str. 1697.

Posiedzenia Wydziału II. w r. 1913. — Z dnia 5. XII. str. 1697.

#### 5. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu.

Posiedzenia Wydziału Przyrodników. — Z dnia 21. XII. 1912 r. str. 298; z dnia 21. I. 1913 r. str. 298; z dnia 18. II. 1913 r. str. 299; z dnia 11. III. str. 299; z dnia 21. X. str. 841; z dnia 21. X. str. 1698.

Posiedzenie Wydziału Techników. — Z dnia 28. I. 1913 r. str. 299.

#### 6. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Posiedzenia Komisji Fizyograficznej. — Z dnia 20. XII. 1912 r. str. 300; z dnia 16. V. str. 612.

## VI. Artykuły okolicznościowe i wiadomości bieżące.

(*Notices*).

### 1. Odezwy i zawiadomienia:

Akademia Umiejętności w sprawie nadsyłania prac do Wydziału III. . . . .	301
Zjazd higienistów polskich we Lwowie . . . . .	302
Polskie Towarzystwo krajoznawcze . . . . .	614
Towarzystwo Muzeum im. Chałubińskiego . . . . .	844
Bibliografia Tatrensis . . . . .	846

### 2. Konkursy:

Konkursy Akademii Umiejętności w Krakowie . . .	301, 613, 614
---	---------------

### 3. Wspomnienia pośmiertne:

August Witkowski † . . . . .	305
Aleksander Prus Jabłonowski † . . . . .	843
Ludwik Bruner † . . . . .	847

### 4. Inne wiadomości:

Dary na rzecz Twa Naukowego Warszawskiego . . . . .	304, 845
---	----------

## VII. Sprawy Towarzystwa im. Kopernika.

<b>1. Protokół XLIV. Walnego Zgromadzenia, odbytego dnia 18. II. 1913 r.</b>	
we Lwowie . . . . .	309—328
Przemówienie prezesa St. Tołłoczki . . . . .	309
Sprawozdanie Sekretarza Zarządu (St. Opolski) za rok 1912 . . . . .	315
Sprawozdanie Koła Fizycznego za rok 1912 . . . . .	317
Sprawozdanie Sekcyi Zachęty do badań fizyograf. za r. 1912 . . . . .	318
Sprawozdanie skarbnika (Ig. Zakrzewski) za r. 1912 . . . . .	319
Sprawozdanie Komisyi kontrolującej za r. 1912 . . . . .	321
Odczyt L. Brunera . . . . .	339
Wybór Prezesa i nowych członków Zarządu na r. 1913 . . . . .	322
<b>2. Protokół Walnego Zgromadzenia Oddziału Krakowskiego, odbytego 18. II. 1913 r. w Krakowie.</b>	
Sprawozdanie sekretarza (Z. Rozen) za r. 1912 . . . . .	323
Sprawozdanie kasowe (tenże) za r. 1912 . . . . .	324
Wybór i Skład Zarządu Oddziału na r. 1913 . . . . .	325
Sprawa funduszu muzealnego (ref. prezes J. Morozewicz). . . . .	326
Inne wnioski i uchwały (utworzenia Sekcyi krajoznawczej) . . . . .	327
<b>3. Spis członków Towarzystwa w r. 1912 . . . . .</b>	<b>329</b>
Spis Instytucyi i Towarzystw, które otrzymują wymiennie „Kosmos“ w r. 1912 . . . . .	336
Spis Instytucyi i Towarzystw, które otrzymywały „Kosmos“ po niższej cenie lub bezpłatnie w r. 1912 . . . . .	337





Trzebiński J. . . . .	1477	Wołoszyński J. . . . .	1262
Tur J. . . . .	1144	Woycicki Z. . . . .	1244
” ” . . . . . (r)	552	Wróbel A. . . . .	1061
Wierzchowski Z. . . . .	1106		
Wietrzykowski W. . . . . (r)	557—559	Załęski E. . . . .	1527
Wiśniewski P. . . . .	1376	Zapałowicz H. . . . .	643
Wize K. . . . .	244	Zawidzki J. . . . .	849, 1366
Włodek J. . . . .	1010	Zuber R. . . . . (r)	273
Wodziczko A. . . . .	1181	Żmuda A. . . . .	1166

Zauważone omyłki druku.

<i>Str. :</i>	<i>wiersz :</i>	<i>jest :</i>	<i>ma być :</i>
185	8 od dołu	po	na
192	23 „ góry	Petylkowice	Tetylkowice
193	1 „ „	podonsi	podnosi
197	1 „ „	okoliczność, że oko- liczność	okoliczność, że na sto- kach
256	3 „ „	Mundwerkzeuge	Mundwerkzeuge
304	1 „ „	Towarzystwa	Towarzystwa
316	18 „ „	Schafer	Szafer
572	13 „ „	Wehrmaun	Wehrmann
588	3 „ dołu	Z epoki lodowej	Z przed epoki lodowej
617	6 „ góry	del epoque	de l'époque
769	9 „ dołu	Melanopois	Melanopsis
796	18 „ góry	Jot	Jod
801	10 „ dołu	Camphal	Campbell
802	2 „ góry	Camphella	Campbella
802	14 „ „	Kelwina	Kelvina
840	11 „ dołu	przedstawił	przedstawił
848	20 „ „	które	których
849	9 „ „	Jaśkowski	Jaśkiewicz
849	2 „ „	1801	1800
853	4 „ góry	następcze	następne
854	24 „ dołu	Foureroy'a	Fourcroy'a
854	13 „ „	izomezyi	izomeryi
857	3 „ góry	1)	1)“.
857	11 „ „	tytułe go	tytułuje go również
860	10 „ dołu	orsz	oraz
861	22 „ „	-nufaktor	nufaktor
872	4 „ góry	(300 g.	(300 g)
872	5 „ „	destylację	destylacją
875	7 „ „	rodnik, którego	którego rodnik
885	3 „ dołu	5	3
886	11 „ „	„heptonaftenu“	„heptanaftenu“
892	14 „ góry	$C_{10}H_{14}Cl_6O$	$C_{10}H_{14}Cl_6O$
894	15 „ dołu	Campt.	Compt.
896	3 „ góry	$C_9H_{14}SO_6(NH)_2$	$C_9H_{14}SO_6(NH_4)_2$
899	17 „ „	$C_{15}K_{24}$	$C_{15}H_{24}$
902	21 „ „	(1838+1880)	(1809—1880)
907	3 „ dołu	(1876—18)	(1816—1818)
1104	19 „ „	Ammonium-lybdat	Ammonium molybdat
1385	2 „ góry	des Hypericum	des Hypericums
1668	3 „ dołu	Der Gas	Das Gas



Classification of plants

Order	Family	Genus	Species
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92
93	93	93	93
94	94	94	94
95	95	95	95
96	96	96	96
97	97	97	97
98	98	98	98
99	99	99	99
100	100	100	100

# KOSMOS

CZASOPISMO POLSKIEGO TOW. IM. KOPERNIKA

ROCZNIK XXXVIII.

MARZEC (1913).

ZESZYT: 1—3.

## Kilka spostrzeżeń odnoszących się do historii doliny Strwiąża

[Einige Beobachtungen zur Geschichte des Strwiążtales]

(z 1 mapką i 2 figurami w tekście),

napisał

Dr. WILHELM POKORNY.

Dorzecze Dniestru przedstawia pod względem morfologicznym rozmaite typy, których genezę można należycie zrozumieć, wgłębiając się w jego przeszłość. Przeszłość ta zatem nie była jednolitą na całym obszarze, albowiem gdy jedne jego części ulegały wypiętrzeniu, inne natomiast stały równocześnie niewzruszone i na odwrót. W związku z tem i sama dolina Dniestru musiała ulegać przeobrażeniom, a ich wynikiem to uderzający szczególnie w oczy kontrast między wyglądem doliny tej rzeki w okolicy wielkich błot z jednej, a w płycie podolskiej z drugiej strony, podczas gdy głęboko wcięta rynną dniestrowa w Karpatach przypomina — do pewnego stopnia — jary Podola.

Kwestya powstania formy dolinnej Dniestru w jego rozmaitych partyach stanowiła przedmiot licznych badań. Nie siłac się na zupełne wyczerpanie odnośnej literatury, chcę przypomnieć tylko kilka rozpraw z czasów najnowszych, postępując przytem chronologicznie. Dr. St. Rudnicki<sup>1)</sup> zwrócił uwagę swoją na karpackie sekcyje doliny Dniestru i jego dopływów. Wyniki jego dociekań streszczają się w tem, że uważa przełomowe doliny wschodniej części badanego przez siebie obszaru za tektoniczne przełomy, zachodniej zaś połaci

<sup>1)</sup> St. Rudnicki: Znadoby do morfologii karpackého stocziszca Dniestra [Zbirnyk mat.-prir.-lik. sekcyi Tow. Szewczenki (1905), 83]. — Zob. też: Beiträge zur Morphologie des galizischen Dniestergebietes [Geogr. Jbr. a. Österr. 5, 65—79].

(na zachód od Oporu i Stryja) za przełomy denudacyjne. W celu wytlómaczenia tych przełomów denudacyjnych przyjmuje autor istnienie penepłeny młodomiocenińskiej, która później została zniszczona wskutek obniżenia się poziomu denudacyjnego. Skąd pochodziło to obniżenie i jaka jego przyczyna, nie wchodzi w zakres tej pracy Rudnickiego. W rok później okazuje się nie zbyt wielka rozprawa dr. E. Romera<sup>1)</sup>, w której autor wyświetla sposób powstania jaru dniestrowego, przyjmując na wytłómaczenie tej formy dolinnej konieczność ruchów epeirogeniczných, które odbyły się w okresie lodowcowym, a które ożywiły erozyę. Erozya w podnoszącej się płycie podolskiej została nadto spotęgowana przez dopływ wód, pochodzących z tającego lodowca północnego. Te obfite masy wód płynęły do Dniestru przez Strwiąż, a zwłaszcza przez Błóżewkę, czego ślady pozostały w znakomicie rozwiniętych przekrojach tych rzek, z których szczególnie Błóżewka wytworzyła skutkiem tego dolinę o typie zgrzybiałym. Świadczeniami takich stosunków hydrograficznych w dyluwium są żwiry mieszane, rozprzestrzenione na całym Podkarpaciu z jednej i z drugiej strony głównego działu wód. Materiał północny, tkwiący w tych żwirowiskach, dostał się w wyżej położone okolicy południowe za pośrednictwem języków lodowca, wciskających się na południe od Przemyśla i za pośrednictwem spiętrzonych wód lodowcowych. Dalszy etap poznania doliny Dniestru tworzy druga praca dr. St. Rudnickiego<sup>2)</sup>. Autor zajmuje się tutaj doliną Dniestru od Starego Sambora aż po ujście Świcy, omawiając też odpowiednie części jego dorzecza pod względem morfologicznym. Najważniejszym atoli wynikiem jest skonstatowanie podniesienia się na tej przestrzeni Karpat i części Podkarpacia, które wywołało w następstwie swem obniżenie się poziomu denudacyjnego, wspomnianego w pierwszej pracy Rudnickiego. Analogicznie do dyluwialnego wypiętrzenia Podola oznacza autor okres lodowcowy (drugi?) jako termin,

---

<sup>1)</sup> Kilka przyczynków do historii doliny Dniestru [Kosmos (1906), 363—386]. — Zob. też: Zur Geschichte des Dniestrtales [Mitt. d. k. k. geogr. Ges. in Wien (1907), 275—292].

<sup>2)</sup> Znadoby do morfologii pidkarpackoho stocziszczu Dnistra [Zbirnyk mat.-prir.-lik. sek. Tow. Szewczenki (1907), 80]. — Zob. też: Beiträge zur Morphologies des galizischen Dniestertales [Geogr. Jrb. a. Österr. (1909), 97—106].

w którym odbyło się najintensywniejsze podniesienie się tych obszarów, widząc w żwirach mieszanych, podnoszących się ku pd. jeden z najsilniejszych argumentów dla swojej tezy. Sprzeczące zapatrywania na żwiry dyluwalne, a co za tem idzie, na historię doliny Dniestru i jego dopływów wywołały polemikę<sup>1)</sup> (Romer-Rudnicki), która niestety nie przyniosła żadnego pozytywnego rezultatu. Kwestyą żwirów mieszanych zajmowali się ubocznie dr. W. Friedberg<sup>2)</sup> i dr. T. Wiśniowski<sup>3)</sup>. Gdy pierwszy z tych jest zwolennikiem idei tej samej, co prof. Romer, to drugi zajmuje stanowisko niezdecydowane. „Świadom niedomagań swej hipotezy“, a zarazem „nie zatracając interesu dla problemu“ badał prof. Romer<sup>4)</sup> obszary nawiedzone bezpośrednio przez lodowiec. Szereg spostrzeżeń stwierdzających, że stan rzeźby Podkarpacia w okresie najdalejszego zasięgu lodowca nie różnił się od dzisiejszej, przemawia najsilniej przeciw hipotezie tektonicznego przewrotu spadku na Podkarpaciu. Autor ograniczył się jednak do utworów lodowcowych tylko między Przemyśłem a Dobromilem, ale czuł zapewne, że prace w tym kierunku, jeżeli nie są konieczne, to przynajmniej pożądane. Czy spostrzeżenia nad rozmieszczeniem żwirowisk mieszanych w okolicy Chyrowa, a zatem w części Podkarpacia najbardziej na południe wysuniętej, doprowadzą do takich samych wniosków, ma przedstawić niniejsza rozprawa, która mieścić będzie nadto kilka spostrzeżeń geologicznych i morfologicznych z tej części ziemi.

Spostrzeżeń tych dokonałem podczas licznych wycieczek, jakie odbyłem w 1912 r. między 9. lipca a 6. sierpnia, a obszar podczas nich zwiedzony obejmował przedewszystkiem część dorzecza Strwiąża od Chyrowa aż niemal do Sambora. W kilku miejscach wyszedłem poza to dorzecze, a to w dorzecze Błożewki (Koniów), Wyrwy dobromilskiej (Huczko) i Dniestru (Dąbrówka). Nadto kilka wycieczek poświęciłem wzgórzom Ra-

<sup>1)</sup> Kosmos (1907), 91—94, 219—221, 367—378, 462—463.

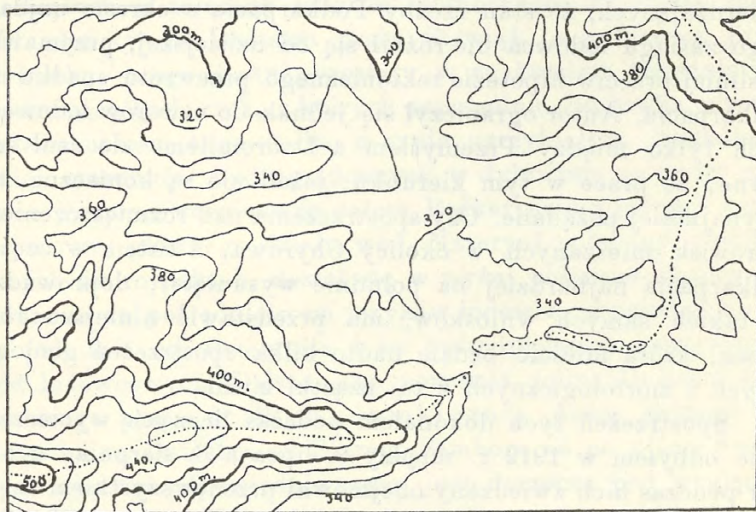
<sup>2)</sup> Atlas geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu 19. Kraków (1906), 15 i n.

<sup>3)</sup> Atlas geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu 21. Kraków (1908), 19—23.

<sup>4)</sup> Kilka spostrzeżeń nad utworami lodowcowymi między Przemyśłem a Dobromilem [Kosmos (1907), 423—440].

dycza, te głównie dla celów geomorfologicznych. Cały ten obszar ziemi obejmuje południowo-zachodnią ćwiartkę karty specjalnej sekcji Sambor.

Stosunki hydrograficzne przedstawiają się w ten sposób, że rzeki badanego przezemnie obszaru należą w przeważnej mierze do dorzecza Dniestru, a zatem do zlewiska morza Czarnego, a tylko mały północno-zachodni skrawek, który odwadniają strugi wodne, spływające przez Wyrwę i Wiar do Sanu, tworzą zlewisko morza Bałtyckiego. Tędy przeto przechodzi główny dział wód europejski, a przebieg jego, przedstawiony na rys. 1, budzi pewien interes ze względu na stosunki hipsometryczne.



Stosunki hipsometryczne na dziale wód europejskim między Chyrowem a Dobromilem.

..... linia działu wodnego. Podziątka 1:50.000  
wartwicie w odstępach 20 m.

Ze wzgórz, które tworzą północne obramienie doliny Strwiąza nad Chyrowem, przechodzi linia działu wodnego przez równinę, na której znajduje się cmentarz chyrowski, a następnie przekroczywszy niewielką zakłęśłość (338 m pomiar) wspina się znowu na wzgórze płaskie (368 m), by stąd skręcić w kierunku północnym ku najwyższemu punktowi Ra-



dycza (519 m) iść dalej jego kulminacją. W samych zboczach działowych rozrytych przez szereg drobnych form dolinnych nie widzimy kontrastu. Natomiast wielka różnica istnieje między podnóżem wzniesienia działowego północnem i południowem. Podczas gdy na południu wyźłobił Strwiąż swoją rozległą dolinę, widzimy na północy zabagnioną dolinę potoku Zawaliny. Zabagnienie doliny po tej stronie zadziwia tem więcej, że po stronie północnej poziom denudacyjny jest bez porównania wyższy, aniżeli od Strwiąża.

Dział wodny od Chyrowa aż do samego Radycza zbudowany jest ze skał wieku miocenińskiego, a mianowicie z ilów i piaskowców nad ilem solnym leżących. Odkrywki ich można obserwować w wielu miejscach. Szczególnie pięknie uwarstwowane ily i piaskowce z zapadem prawie prostopadłym występują na południowym zboczu wzgórza cementarnego (u wylotu wąskiej uliczki naprzeciw szkoły). Najwyższy ich poziom wynosi według mego pomiaru 354 m. Opodal widać inną odkrywkę z samymi ily na małym wzgórku (347 m). W dalszym ciągu występuje ta sama formacja w obrywie po prawej stronie tej samej drogi tuż po przejściu przez tor kolejowy. (Na mapie geol. dra Friedberga sekcya Sambor granica tego utworu sięga do toru kolejowego. Według tej obserwacji należałoby granicę przesunąć nieco ku wsch.). Wykształcony jest ten utwór odmiennie, przeważają tu bowiem czarne i czerwone ily i ilolupki, a nadto piaskowce słabo spójne. Osiągają one wysokość 347 m (pomiar). Do tego miejsca występują te utwory przeważnie na wierzchu, natomiast na wschód od tego punktu ukrywają się pod płaszczem utworów lesowych, w jednym tylko miejscu występując na jaw, a to na południowym zboczu wzgórza działowego (oznaczonego na mapie wys. 368 m) na wschód od cegielni w Posadzie chyrowskiej. Odślaniają się tutaj dobrze uwarstwowane: piaskowce słabo spójne, ily i łupki, a oprócz tego dość zbity piaskowiec nie okazujący — przynajmniej w tej odkrywce — takiego uławicenia. Ciąg tych warstw SO—NW, a zapad dość wielki (około 50°) ku NO. Najwyższy ich poziom widoczny wynosi według barometrycznego pomiaru 342 m. Wyżej jest widoczny les, który pokrywa grubą warstwą całe wzgórze.

Na tej części europejskiego działu wód rozgrywa się walka między dopływami Wyrwy dobromilskiej, a Strwiążem, znana zresztą w literaturze morfologicznej (Romer, Friedberg, Rudnicki i i.). Chcę jednak podać klasyczny przykład postępu erozyi wstecznej. Na pn. od ostatnich domów Chyrowa wznosi się terasa, której wysokość wynosi według pomiaru 388 *m*. Od południa wdziera się w to wzgórze z terasą bezwodna dolina, mająca ujście ku Strwiążowi, od północy zaś wciął się w to samo wzgórze urwistym wądołem niewielki potok, który efektem swej erozyi zdołał obniżyć leżącą między nim, a suchą dolinką część terasy o 6 *m*.

Terenem podobnej walki o stan posiadanie jest potężna masa Radycza, w który się wżarły głębokimi wąwozami drobne strugi wodne tak od wschodu, jak i zachodu. Wzniesienie to znane w literaturze (Rehman, Niedźwiedzki, Friedberg, Rudnicki) zbudowane jest ze skał ujętych nazwą zlepieńca radyckiego. Koryta wszystkich potoków, szczególnie od strony zachodniej, zapelnione są otoczkami rozmaitej wielkości, dochodzącymi nieraz do znaczniejszych rozmiarów, które zostały wypłukane przez wodę płynącą z głębi. Brak większych odkrywek z samego zlepieńca zbudowanych świadczy o tem, że otaczaki te tworzą warstwy wśród innych utworów. Prócz nich występują tu popielate ily, które obserwowałem na wschodnich i zachodnich stokach Radycza. Bardzo ciekawą formacją która wchodzi w skład dzisiejszej budowy Radycza, są ily piaszczyste i piaski ilaste zawierające drobne okruchy skalne, mniej lub więcej otoczone. Prof. Niedźwiedzki<sup>1)</sup> obserwował je przy południowej części wsi Rosenburga w głębokim rowie, gdzie okazują upad wschodni około 50°. Takie ily piaszczyste, zawierające drobny żwir pochodzenia karpackiego, widziałem w kilku miejscach. I tak idąc w górę słabo odwodnionej dolinki, która przy p. 307 (zob. mapę specjalną sekcya Sambor) łączy się z doliną potoku Zawaliny, w wysokości 420 *m* (pomiar) natrafiłem na terasę, zbudowaną z żółtawej gliny, w której znalazłem wiele drobnych odłamków skalnych, a pośród nich otoczkami karpackie. To samo można obserwować w zboczach doliny potoku t. zw. radyckiego, mającego swój początek

<sup>1)</sup> Przyczynek do geologii pobrzeża Karpat przemyskich. [Kosmos (1901), 552 i n.].

poniżej punktu 519, w wysokości 333 *m*. Także w ścianach następnego potoku, płynącego bliżej Rosenburga odsłaniają się te same utwory, a mianowicie w miejscu, gdzie potok opuszcza stoki Radycza, wpadają w oczy potężne zwały gliny piaszczystej z wielką obfitością drobnych otoczków (w wys. 353 *m*). Również i w innych poziomach występują takie gliny (np. w wys. 424 *m*). Nie wdając się w genezę tych utworów, stwierdzam tylko zgodność moich spostrzeżeń także z obserwacjami prof. Friedberga<sup>1)</sup>. Nie miejsce też tu i nie moje zadanie rozstrzygać wiek tych skał, które tworzą wzniesienie Radycza. Mimochodem tylko chcę dorzucić przyczynek do tektoniki tych utworów, pod względem czego nie ma dzisiaj zupełnej zgody. Prof. Niedźwiedzki<sup>2)</sup> przypuszcza, że warstwy radyckie nachylone są ku NNO, podczas gdy prof. Friedberg<sup>3)</sup> wyraża odmienne zapatrywanie, przypuszczając że warstwy z Radycza tworzą obalone ku NNO siodło i część drugiego siodła, a zatem przeważający zapad powinien być ku SSW. Podczas kilkakrotnych swych wycieczek znalazłem odkrywki samego zlepieńca, według których mogłem oznaczyć w dwóch miejscach zapad warstw. Tak w pierwszej dolinie, uchodzącej z prawego boku do doliny potoku Zawaliny w wysokości kilku metrów niżej terasy, oznaczonej barometrycznie na 420 *m*, tak samo w dolinie potoku Radyckiego z wysokości 400 *m*, tak samo też w potoku płynącym niedaleko Rosenburga (przeszło 400 *m*) widziałem zapad ku NNO.

Przedłużenie Radycza tworzy wzgórze, wysuwające się na południowy wschód, a oznaczone na mapie specjalnej charakterystyczną wysokością 423 *m*. Według karty geologicznej Friedberga (sekcya Sambor) całe to wzgórze pokryte jest gliną nawianą. W rzeczywistości rzecz ma się inaczej, a przytoczone poniżej spostrzeżenia będą o tem świadczyły najwymowniej. Idąc z Posady chyrowskiej w kierunku płn. wsch. ku Wołczy dolnej widzimy do pewnej wysokości tylko glinę nawianą potężnie rozwiniętą, w niektórych miejscach przez wodę deszczową głęboko wyżłobioną. Ale w wysokości 382 *m* na tej

<sup>1)</sup> Atlas geol. Galicyi. Tekst do zeszytu 19. Kraków (1905), 10.

<sup>2)</sup> Przyczynek do geologii pobraża Karpat przemyskich. [Kosmos (1901)].

<sup>3)</sup> Atlas geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu 19. Kraków (1906), 12.

drodze zauważyłem gliny z mniejszymi i większymi odłamami skalnymi, bądźto otoczonymi, bądź też nieotoczonymi. Wśród nich najpospolitsze są zielone piaskowce i rozmaite odmiany rogowca, wiele też jest wapienia. Odrazu rzuciła mi się w oczy identyczność tych utworów z utworami analogicznymi na południowo-zachodnich stokach Radycza. Upewniło mnie w tem spostrzeżenie dokonane w dolinie na pld. od punktu 423 m położonej, a zwróconej ku Słochyniom. Idąc od tej wsi na pn. dolina ta rozwidła się, z których jedna ciągnie się w kierunku pln. wschodnim. Począwszy od wys. 356 m widoczne są żwiry w zboczach doliny. Wyżej dolina się zęża, a w wys. 373 m przedstawiają się następujące stosunki: Mała nitka wodna wcięła się w tem miejscu w terasę, której poziom 385 m tworząc strome na 12 m wysokie zbocza doliny, na której dnie tłoczą się wielkie otoczaki o średnicy kilku decymetrów (jeden niespełna metr), a całe zbocza utworzone są z gliny bardzo piaszczystej, wśród której występują bardzo liczne otoczaki. A zatem wzgórze 423 m zbudowane jest aż do samego wierzchu z formacji radyckiej, jak daleko sięga ta formacja na wschód, nie wchodziło w zakres mego zadania, w każdym razie granicę zlepieńca radyckiego na mapie prof. Friedberga należy przesunąć na wschód.

Wyjaśnienie sprawy tych żwirowisk, którym musi się przypisać wiek odpowiedni warstwom radyckim, zostawało w ścisłej łączności z głównym celem, jaki sobie wytknąłem w mej pracy, z rozmieszczeniem żwirowisk dyluwialnych w okolicy Chyrowa, szczególnie w dorzeczu Strwiąża.

Na arkuszu: Sambor karty geologicznej dra Friedberga wyznaczone są następujące stanowiska żwirów dyluwialnych mieszanych: na pld. wsch. od wsi Janowa, w sąsiedztwie Czapel, koło Woli Rajnowej, na pln. od wsi Dąbrówki, te wszystkie po prawym brzegu Strwiąża, podczas gdy na lewym brzegu widać na mapie jedynie żwirowisko na wschód od Sąsiadowic. Prócz żwirowiska pierwszego, jednego koło Czapel i jednego koło Dąbrówki zwiedziłem wszystkie w dorzeczu Strwiąża, a nadto zająłem się żwirowiskami najbliższymi z dorzeczy sąsiednich, a to w okolicy Koniowa (Błożewka), Huczka (Wyrwa dobromilska) i w górnym biegu potoku Dąbrówki (Dniestr). Najbliższego względem Chyrowa stanowiska koło Wołczy na

pln. wsch. stokach Radycza mimo chęci nie oglądałem, zawrócony kilkakrotnie z drogi ulewnymi deszczami.

Prof. Friedberg zaznaczył nadto na wschód od Laszek murowanych starokrystaliczne głazy narzutowe, przypuszczając<sup>1)</sup> na tej podstawie pod nie bardzo grubą pokrywą gliny istnienie żwirowiska dyluwialnego z materiałem mieszanym. Spostrzeżenia prof. Friedberga mogą tylko potwierdzić, albowiem mniej więcej w tem samym miejscu (w wys. 334 m) znalazłem kawałek granitu.

Żwiry w okolicy Czapel, najgorzej przezemnie poznanych, nie przedstawiają się imponująco. Na zboczu potoku, którego początek leży na południu od wsi, zauważyłem drobne żwiry, bardzo mało otoczone, w wys. 344 m, a nieco poniżej znalazłem odłamek granitu, luźnie leżącego. Żwirowiska leżącego na zach. od tej wsi nie oglądałem, a również z powodu braku czasu oznaczyłem jedynie dolny (306 m) i prawdopodobnie najwynioślejszy poziom (339 m) żwirowiska leżącego na wschodzie.

Najwspanialsze i najlepiej w całym dorzeczu Stwiąża rozwinięte żwiry znajdują się koło Woli Rajnowej. Poniżej tej wsi uchodzi do potoku Jesienicy z prawego boku bezwodny parów, którego ściany strome utworzone są ze żwirów. Materiał ten dobrze otoczony rozmaitej wielkości (największe żwiry wielkości pięści) jest przeważnie karpackiego pochodzenia, wśród nich występują zaledwo ślady skał starokrystalicznych. Stosunki hypsometryczne przedstawiają się tu następująco: Strop tych żwirów wznosi się w wys. 341 m, ich poziom dolny (widoczny) wynosi 318 m. Sama ściana parowu ma wysokość 12 m. Żwiry te widoczne są jeszcze w pewnej odległości, a zauważyć je można i po lewym brzegu potoku Jesienicy na drodze prowadzącej w kierunku wsi Humieńca. Tutaj odsłaniają się one w wys. 324 m wąskim paskiem, tak że widać tylko ich poziom górny. Miąższość tych żwirów musi być większa, gdyż erozya nie zdołała ich przerznąć.

Postępując dalej ku wschodowi, spotykamy żwiry przy drodze, prowadzącej z Czapel do Sambora na prawym brzegu Strwiąża naprzeciw wsi Nadyb. W wys. 300 m n. p. m. nad niewielkim potokiem odsłania się drobny żwir, dobrze otoczony.

<sup>1)</sup> Atlas geol. Galicyi. Tekst do zesz. 19, str. 32.

Idąc drogą, która się podnosi ku górze znajduje się obryw (wys. 315 *m*), w dolnej części występują przeważnie żwiry, a ku górze przeważają gliny. Najwyższy ich zasięg dochodzi tu do 335 *m*. Po prawej stronie drogi niedaleko wgłębienia ze studnią, dokoła której wszędzie widać żwiry, znalazłem kilka kamieni starokrystalicznych w wys. 322 *m*. Żwirowisko drugie, położone w niewielkiej odległości na wschód, sięga o kilka metrów wyżej (342 *m*). Żwirów, wysuniętych najbardziej na wschód, nie oglądałem wskutek pośpiechu, spowodowanego chęcią obejrzenia żwirowiska, leżącego na południe od wsi Dąbrówki, a to już w dorzeczu Dniestru.

Wkraczając ze wsi Dąbrówki do doliny potoku o tej samej nazwie w niedalekiej odległości (200 kroków) odsłania się na prawym stromym brzegu kompleks żwirów o miąższości około 6 *m*. Gdy górny ich poziom leży w wys. 334 *m*, to dolny jest niewidoczny, ponieważ sięgają od dna potoku, który zatem jeszcze się w nie zupełnie nie wciął. Ślady żwirów widoczne są na wielu punktach tego samego zbocza doliny. W małym jarze, prowadzącym od tego potoku w kierunku kulminacji wzgórza waniowickiego (365 *m*) z pod 2-metrowej pokrywy gliny nawianej wynurzają się żwiry dyluwialne w poziomie 350 *m*. Jest to największa wysokość, jaką te utwory osiągają w tych stronach, bo zresztą w górnej części doliny obserwowałem kilka stanowisk w niższych poziomach (336, 339 i 341).

Na lewym brzegu Strwiąża występują żwiry dyluwialne o wiele skąpiej. Na karcie geol. dra Friedberga zaznaczony wielki ich płat tuż na wschód od wsi Sąsiadowic spowodował wielkie rozczarowanie, gdyż ich istnienie mogłem stwierdzić na podstawie jednej tylko odsłonki. W niewielkiej odległości na północ od początku drogi prowadzącej z Sąsiadowic do Nadyb odsłaniają znakomicie miocenijskie iły barwy żółtej i siwej z jednej strony drogi polnej, a po drugiej jej stronie występują na jaw wąskim pasem żwiry w wys. 327 *m*. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że spong ich znajduje się kilka metrów niżej. Innych śladów nie znalazłem, ani wyżej na północ, ani w małej dolinie ciągnącej się na wschodzie od północy do południa. Na drodze, prowadzącej ze środka wsi w kierunku

pn.-wschodnim widziałem tylko wielkie otoczaki, leżące luźnie na lesie, który wszystko pokrywa.

Analogicznie do tego stanowiska przypuszczałem istnienie żwirów na wzgórzu leżącym na zachód od Sąsiadowic wysokiem na 340 *m*, na którym znajduje się klasztor św. Anny (według mego pomiaru, 339 *m* według karty specjalnej). Już na wschodnim jego stoku widziałem niezbyt wyraźnie ślady żwirów. Schodząc zaś z tego wzgórza w kierunku południowo-zachodnim, widać już na niem samą odsłonkę żwirów, które można obserwować na większej przestrzeni w dół, aż do wysokości 320 *m*. Pomimo poszukiwań — materiału starokrystalicznego tu nie znalazłem, jednakowoż taki sam materiał, jak w innych miejscach, dowodzi, że żwiry te są równorzędne z innymi żwirami mieszanymi. Nawiasowo tylko mówiąc, rozległe to żwirowisko nie jest zaznaczone na karcie geologicznej prof. Friedberga.

Na północnych stokach działu wodnego Strwiąż-Błóżewka rozwinęło się potężnie żwirowisko na prawym brzegu potoku Koniówki, wpadającego do Błóżewki. Dr. Friedberg zaznacza w tem miejscu trzy kompleksy żwirów. Jeden z nich na zachód od Koniowa na przecięciu się dróg (koło kapliczki stojącej na kraju lasu) był przedmiotem moich poszukiwań, lecz niestety w tem miejscu, którego wysokość oznaczyłem na 339 *m*, nie znalazłem żadnej odkrywki i w ogóle żadnych żwirów. Dwa zaś żwirowiska, leżące na wschód od Koniowa stanowią tylko część tej pokrywy żwirowej, która na wielkiej przestrzeni zalega dolinę Koniówki. Ślady jej obserwowałem na wielu miejscach. Na drodze, która prowadzi z północnego końca wsi ku wschodowi, widoczne są drobne otoczaki pośród piaszczystej gliny (największe wielkości pięści) z materiałem starokrystalicznym. Ich spong (o ile widoczny) oznaczyłem na 320 *m*. Żwiry te podnoszą się ku górze, ale nie osiągają kulminacyjnego punktu (333 *m*) drogi, mając w tem miejscu tylko 5 *m* miąższości, wyżej występuje glina nawiana. Dalszy ich zasięg na płd. widoczny (naprzeciw cerkwi) w poziomie 310 *m*. Wygląd zewnętrzny żwirowiska jest tu odmienny, gdyż przeważają gliny i piaski, wśród których znajdują się drobne, dobrze otoczone żwiry. Jeszcze dalej na południe obserwowałem je w wys. 318 *m*. Najlepiej może występują na jaw przy połudn. końcu

wsi, gdzie osiągnęły wysokość 325 m. Tutaj też znalazłem materiał starokrystaliczny. Również i na drodze z Koniowa w kierunku Felsztyna, aż niemal po sam dział wodny, sięgają te żwiry, a ich zasięg rozpościera się w granicy: od 311 m w dolinie do 337 m ku działowi. Działu tego, który wznosi się tu na 357 m (pomiar zgodny z kartą) sądząc z obserwacji, nie przekraczają.

Pozostaje mi jeszcze do omówienia w kilku przynajmniej słowach żwirowisko w dorzeczu Wyrwy dobromilskiej koło Huczka. Na wyniosłości położonej na wschód od tej wsi znalazłem, idąc śladami karty geologicznej (sekcya Dobromil) prof. dra T. Wiśniowskiego, wielkie żwiry w wys. 351 m, a wśród nich nie brakło materiału starokrystalicznego. Na ogół słabo odsłonięte nie przekraczają swą miąższością — jak szacowałem na miejscu — 10 m.

Wspomnieć jeszcze muszę o żwirach dyluwialnych (nie mieszanych), jakie znajdują się na północ od samego Chyrowa (tuż przy ostatnich domach) pod głównym działem wód. Górny ich poziom leży w wys. 350 m, a miąższość ich wynosi około 6 m. Są to bardzo drobne otoczaki wśród piaszczystej gliny.

Dla orientacji w hypsometrii wszystkich żwirowisk zestawiam następującą tabelkę:

Położenie żwirowisk:		Dolny poziom:	Górny poziom:	Miąższość:
Na pld. od Czapel	—		344	—
" wsch. " "	306		339	33
" pn. " Dąbrówki I.	300		335	35
" " " " II.	—		342	
koło Woli Rajnowej	318		341	23
na wsch. od Sasiadowic		327		
" zach. " klasztoru św. Anny	320		339	19
" wsch. " Huczka			351	10?
" " " Koniowa	310		337	27
" pld. " Dąbrówki	334		350	16

Z cyfr tych przebija się wielka zgodność szczególnie górnej granicy zasięgu żwirów, które chwieją się w całym dorzeczu Strwiąża zaledwo w granicy 5 m (339—344 m). Na ogół nie ma zbyt wielkiej różnicy pod tym względem w porównaniu z sąsiednimi dorzeczami: Wyrwa (351 m), Dniestr (350 m),



Błóżewka (337 *m*). Dolny poziom żwirów wykazuje wahania znaczniejsze, a mianowicie 14 *m* (306—320).

Na podstawie powyższego zestawienia możemy przedstawić dolinę Strwiąża, przynajmniej jej część, w tym czasie, kiedy te żwirowiska się osadzały. Zestawienie wysokości dolnego poziomu żwirów w Czaplach (306 *m*) i w okolicy Dąbrówki (300 *m*) rzuca światło na przekrój podłużny Strwiąża w dyluwium. Spadek doliny tej rzeki wynosił najwyżej 1.7‰. Podobnie z odpowiednich cyfr możemy uzyskać przekrój poprzeczny. Idąc mniej więcej od północy do południa w poprzek doliny Strwiąża mamy następujące stosunki dolnej granicy żwirów:

Wzgórze z klasztorem św. Anny	320 <i>m</i>	> 2.5 <i>km</i>
Czapla	306 "	> 2 "
Wola Rajnowa	318 "	"

Liczby te są aż nazbyt wymowne. Dolina Strwiąża (począwszy od Chyrowa), była w okresie lodowcowym — idąc za terminologią Sawickiego<sup>1)</sup> — w stadium dojrzewającym, a nadto, co jest bardzo ważnem, odznaczała się symetrycznością, która odnośnie do położenia żwirów do dzisiaj nie została zakłócona.

Z jak wielkim skutkiem pracowała erozya od okresu lodowcowego aż do naszych dni, odpowie na to pytanie położenie tych żwirów względem dzisiejszej doliny Strwiąża, przyjmując jego poziom w Czaplach (pod mostem) na 300 *m*, w Nadybach 289 *m* (liczby te pochodzą z pomiaru).

Czaple	wysokość nad doliną Strwiąża	6 <i>m</i>
Dąbrówka	" " " "	11 "
Wola Rajnowa	" " " "	18 "
Wzgórze św. Anny	" " " "	20 "

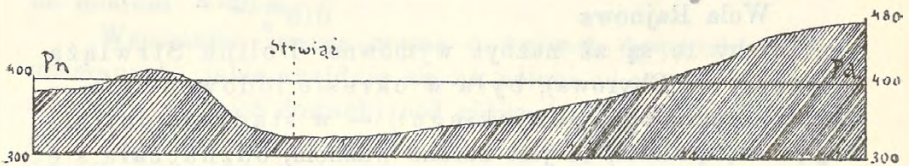
Wysokość względna tych żwirów nad doliną jest maksymalną, i wtedy odpowiadałaby rzeczywistości, gdyby dolny poziom żwirów odpowiadał zarazem ich spongowi, a co do tego nie mam pewności, gdyż ily miocenijskie nie tworzyły podłoża żwirowisk przezemnie obserwowanych. Największy zatem efekt erozyi od dyluwium może wynosić w osi doliny 6—11 *m*. Na pogłębienie doliny w samym okresie lodowcowym pozostanie

<sup>1)</sup> Podróż morfologiczna przez północne Włochy [Kosmos (1909), 1078].

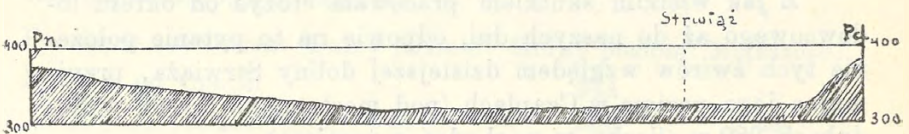
jeszcze mniej, gdy uwzględnimy, że Strwiąż znajduje się dzisiaj w stadium wcinania się, o czym świadczą liczne młode terasy kilkumetrowej wysokości, jakie widzimy wzdłuż jego brzegów. Zważywszy nadto, że stare utwory aluwialne wypełniły, jak świadczą odkrywki, część doliwy i że wśród nich odbywa się praca erozyi rzeki w dobie dzisiejszej, twierdzić można, że dolina Strwiąża osiągnęła co najmniej dzisiejszy poziom w dyluwium.

Zasadnicze pytanie, jaką drogą dostały się skały pochodzenia północnego w dorzecze Strwiąża, nasuwa się mimowoli. Dział wodny między Strwiążem a Błóżewką istniał w dyluwium przynajmniej w znacznej części swoich rozmiarów (na wschód

### Poprzeczny przekrój przez dolinę Strwiąża



1. powyżej Chyrowa



2. poniżej Chyrowa.

Podziałka długości 1:25 000. Podziałka wysokości 1:10 000.

poza Sąsiadowice). Możliwe, że między wzgórzem Węgrzeliska (na pn. od Felsztyna), a zachodnią częścią grzbietu wychodzącego od Radycza istniała mała struga wodna, która jako ramię bifurkacyjne spływała od Błóżewki ku Strwiążowi, atoli największe masy wody, pochodzące z lodowca północnego, względnie języka lodowcowego, płynęły przez dolinę potoku Zawaliny. Wymownie świadczy o tem poprzeczny przekrój doliny Strwiąża poniżej Chyrowa w zestawieniu z przekrojem powyżej tego miasta. Ich różnicę ilustruje najlepiej dołączony rysunek. Nie będę przeczył faktu, iż w rozszerzeniu doliny odgrywała swą rolę także twardość skał, ale nie da się zaprze-

czyć konieczność udziału większej niż normalnie obfitości wód. Prócz tego także względy hypsometryczne lesu wymagają przyjęcia takich stosunków hydrograficznych. Głina nawiana pokrywa na znacznych przestrzeniach dolinę potoku Zawalińskiego i Strwiąża. Bardzo charakterystycznym poziomem, jaki w wielu miejscach widzimy, jest wysokość 360 *m* (kilka metrów więcej), gdzie les tworzy płaskie równiny. Równiny w tym poziomie widoczne są nie tylko w dolinie Strwiąża i na dziale (368 *m*), lecz występują w kilku punktach doliny potoku Zawaliny w postaci izolowanych wzgórz. Sądzę tedy, że do takiego osadzenia się lesu po obu stronach głównego działu wód istniała predyspozycja w przedlesowych stosunkach morfologicznych, że była nią dyluwialna dolina, której szczątkami są niewątpliwie terasy (w wys. 350—360 *m*), obserwowane przeze mnie w kilku miejscach. Najbardziej przekonującego argumentu dostarcza stanowisko żwirów mieszanych w najbliższym sąsiedztwie Dobromila (Huczko). Żwirowisko to osiąga wysokość 351 *m*, podczas gdy kilka odkrywek utworów leżących pod lesem nie przekracza takiej wysokości na dziale wodnym, który obniża się nawet do 338 *m* (pomiar własny). A zatem: wody pochodzące z otapiającego się lodowca musiały przepływać doliną potoku Zawaliny.

Z kwestyą przepływu wód łączy sposób, w jaki skały krystaliczne dostały się w dorzecze Strwiąża. Najprawdopodobniej dostały się one drogą transportu przez spiętrzone krę jeziora<sup>1)</sup>, które rozwijały się u czoła lodowców lub oddzielnych języków lodowcowych. Uważam za rzecz niemal nieulegającą wątpliwości zasięg języka lodowcowego aż po sam Dobromil. Wszak w niewielkiej odległości znalazł dr. St. Pawłowski<sup>2)</sup> ślady moreny lodowcowej w Czyszkach pod Nowem Miastem. Lodowcowy język, odcinając odpływ Wyrwy ku pn., powodował powstanie jeziora, którego śladem bodaj czy nie jest owo zabagnienie doliny potoku Zawaliny, o czym już wyżej wspominałem.

Kilka jeszcze szczegółów morfologicznych dopełni moje spostrzeżenia w dorzeczu Strwiąża. Mam tu na myśli terasy,

<sup>1)</sup> Romer: Kilka spostrzeżeń i wniosków nad utworami lodowcowymi między Przemyślem a Dobromilem. [Kosmos (1907), 434].

<sup>2)</sup> Streszczenie wykładu [Kosmos (1910), 1050].

których ślady, dając się w wielu miejscach zaobserwować, rzucają pewne światło na historię doliny tej rzeki. W bliskiej okolicy Chyrowa spotyka się często dwa wyraźne poziomy listew dolinnych. Na prawym brzegu Strwiąża nad dyluwialną terasą w Bąkowicach oznaczył prof. Romer<sup>1)</sup> wyższą, leżącą w poziomie 387 *m*. Ten poziom terasowy jest widoczny nieco w dół Strwiąża za Berezowem. Nieznaczną tylko różnicę (385 *m*) wykazuje terasa nad wsią Słochynie ponad potokiem, powyżej wspomnianym, gdzie się odsłania zlepieniec radycki. Na samym wododziale europejskim tuż za ostatnimi domami Chyrowa widzimy równinę, która dosięga wysokości 388 *m*. Przedłużenie jej tworzy ten sam poziom, jaki można widzieć nad płynącą ze wzniesienia działowego ku potokowi Zawalińskiemu strugą wodną, pierwszą, jaką spotykamy po prawej ręce gościńca Dobromilskiego. Taką samą wysokość (387 *m*) osiągają terasy na połud.-zachodnich zboczach Radycza. Poziom drugiej terasy leży w przeszło 30 *m* wyżej (powyżej 420 *m*). Listwy o takiej wysokości skonstatowałem i na dziale wodnym, pod Radyczem i pod górą Bazyliąską (w tem ostatniem miejscu oznaczyłem jej wysokość barometrycznie na 428 *m*). Cyfry powyższe przytaczam też i z tego względu, że pozostają w zupełnej zgodzie z pomiarami prof. Romera. Te ślady dawniejszych poziomów dolinnych, pozostałe w licznych listwach i równinach, dowodzą jednolitości w tektonicznym rozwoju tego obszaru, a nadto rzucają pewne światło na genezę morfologii Karpat nadstrwiążeńskich. W związku ze schodkową rzeźbą form górskich w Karpatach wschodnich przez prof. Romera stwierdzoną, a ujawniającą się tutaj w wielkiej mierze, dozwalają wyrazić przypuszczenie, że siła, która zniszczyła penepłenę, nie działała in continuo, lecz z przerwami, a wyrazem jej zastoju są właśnie tutejsze stosunki morfologiczne, noszące na sobie ślady dawnych dolinnych form.

Czy fazy tego ruchu, podnoszącego Karpaty, sięgały aż w okres lodowcowy, wykazują niedwuznacznie moje spostrzeżenia.

Wkraczający na nizinę nadwiślańską i Podkarpacie lodowiec północny, który wywołał zmianę stosunków odpływu

<sup>1)</sup> Kilka spostrzeżeń i wniosków nad utworami lodowcowymi itd. [Kosmos (1907) 437—438].

Wisły i jej dopływów, zastał dolinę Strwiąża, wyżłobioną przynajmniej do dzisiejszego poziomu i odpowiadającą w swym głównym zarysie dzisiejszej formie. To przemawia, że penepłena karpacka nie przetrwała do dyluwium, lecz musimy czas jej ostatecznego zniszczenia przenieść na pliocen<sup>1)</sup>. Lodowiec północny wraz ze swoimi językami, tamując odpływ wód karpackich ku północy, powodował powstawanie jezior lodowcowych, których śladem dostawał się materiał starokrystaliczny w obszary przez lodowiec bezpośrednio nienawiedzone. Takim sposobem żwiry pochodzenia północnego przeszły w dolinę Strwiąża, która wtedy znajdowała się w stadium akumulacji. Akumulacja potężnych żwirowisk, mająca swą przyczynę w równoczesnym podniesieniu się Podola, wyklucza wszelkie ruchy tektoniczne, które raczej protegują wznowienie się erozyi. Po cofnięciu się lodowca północnego rozpoczęła erozya swą działalność, która odbywała się pośród żwirów dyluwialnych. Postęp jej aż do naszych czasów nie przedstawia się wcale okazale, jeżeli żwiry dyluwialne znajdują się zaledwie kilka metrów ponad dzisiejszy poziom Strwiąża. Ten szczegół przemawia przeciw wszystkim ruchom w dorzeczu Strwiąża począwszy od średniego dyluwium, odkąd nie odbyły się na tym obszarze znaczniejsze przeobrażenia, dotyczące morfologii.

Identyczna krzywa erozyjna, jaką osiągnął Strwiąż na początku dyluwium i w czasach dzisiejszych, świadczy o normalnych warunkach, wśród jakich rzeka tworzyła swą dolinę w przeciągu tego okresu.

Także i wzgląd hypsometrycznego rozmieszczenia dyluwialnych mieszanych żwirowisk nie będzie przedstawiał tak silnego argumentu na dyluwialne podniesienie się Podkarpacia, jeżeli spong ich w dolinie Strwiąża znajduje się w wysokości najwyżej 300 m, zważywszy, że taki sam poziom osiągają żwiry swym stropem w odległości 20 km na północ od doliny Strwiąża.

Kilka słów dodać muszę odnośnie do pomiarów barometrycznych, wykonywanych przezemnie podczas wycieczek, i ich

<sup>1)</sup> Pokorny: Przyczynek do dawnej penepłeny karpackiej w okolicach Chyrowa. [Kosmos (1911), 558].

obliczeń. Pomiary wykonywałem moim aneroidem, pochodzącym od Neuhöfera we Wiedniu. Obliczeń wysokości dokonywałem podług stacyi Chyrów (341.5 m), uwzględniając przytem ruch barometryczny we Lwowie, według barogramów Politechniki lub Instytutu fizycznego Uniwersytetu.

Poniżej zestawiam najważniejsze dane hypsometryczne, w znaczniejszej części w tekście nieuwzględnione:

1. Najniższy punkt głównego działu (Chyrów-Radycz)	338 m
2. Równinka pod lasem na płu. od Chyrowa . . .	369 „
3. Płaszczyzna pod Radyczem (na pd. od 519) . . .	441 „
4. Poziom równiny na drodze z Posady chy. do Wołczy	354 „
5. Listwa dolinna na pd. od 423 . . . . .	385 „
6. Poziom potoku, wciętego w nią . . . . .	373 „
7. Wieś Słochynie (droga koło cerkwi) . . . . .	335 „
8. Równina I. na dziale wodnym na pn. od Chyrowa	388 „
9. Płaszczyzna II. „ „ „ „ „ „	420 „
10. „ III. „ „ „ „ „ „	444 „
11. Poziom otoczaków (zlepienieć kredowy) . . . . .	438 „
12. Równina po lewym brzegu Tarnawy . . . . .	388 „
13. Listwa pod Herburtem . . . . .	474 „
14. Odkrywka zlepieńca pod Herburtem . . . . .	459 „
15. Równina na grzbiecie, wychodzącym od góry Ba- zyliańskiej . . . . .	428 „
16. Terasa na lewym brzegu potoku, uchodzącego przy moście do Strwiąża . . . . .	371 „
17. Równina na garbie W od potoku. . . . .	472 „
18. Wyżej położona równina . . . . .	496 „
19. Równina pod „Walińskim“ po lewym boku potoku suszyckiego . . . . .	454 „
20. Przystanek kolejowy Felsztyn (średnia) . . . . .	315 „
21. Terasa, na której wznosi się kościół w Felsztynie	332 „
22. Odkrywka ilów na pd. wsch. od Koniowa . . . . .	325 „
23. Stacja kolejowa Głęboka (średnia) . . . . .	309 „
24. Poziom Strwiąża w Czaplach . . . . .	302 „
25. Kamieniołom w Czaplach . . . . .	310 „
26. Terasa, na której leżą Laszki murowane . . . . .	346 „
27. Równina na pn. zach. od Laszek mur. . . . .	388 „
28. Ślady żwirów na wsch. zboczu wzgórza z klaszto- rem św. Anny . . . . .	317 „

29. Odkrywka miocenu na wsch. od Sasiadowic . . . . .	327 m
30. Stacya kolejowa Nadyby-Wojutyce . . . . .	299 „
31. Strwiąż pod Nadybami . . . . .	289 „
32. $\Delta$ 365 (wzgórze Waniowickie). . . . .	364 „
33. Równina, na zach. od wsi Pawłówki. . . . .	348 „

ZUSAMMENFASSUNG.

Das Strwiążgebiet, welches nach Forschungen Herrn Dr. Rudnyckij einen Teil der karpatischen Peneplaine bildete, wurde — besonders in seiner subkarpatischen Partie — in den Kreis der Beobachtungen, die der Verfasser im Monate Juli und August des vorigen Jahres (1912) angestellt hatte, genommen. Ihre wichtigsten Resultate betreffen die Verbreitung und die Lage der diluvialen Mischschotter, deren unteres und oberes Niveau mittels der barometrischen Höhenmessung festgestellt wurde. Die Höhenverhältnisse der Mischschotter im Strwiążgebiete zeigt folgende Zusammenstellung:

Die Stelle der Mischschotter:	Unteres Niveau:	Oberes Niveau:
Im Süden von Czaple	—	344 m
„ Osten „ „	306 m	339
„ Norden „ Dąbrówka	300	342
Bei Wola Rajnowa	318	341
Im Westen von Sasiadowice (Kloster St. Anna)	320	339

Auf Grund dieser Zahlen kann man sich die Form des Strwiążtales im Zeitraum, als das nordische Inlandeis nach Galizien gelangte, also während seiner grössten gegen Süden Verschiebung, abbilden. Der Strwiążfluss besass schon damals das Tal, welches in allgemeinen Umrissen bis zur unseren Zeit unverändert blieb. Von nun an verursachte die Erosion im Flussgebiete keine grösseren Umbildungen, was die Lage der Mischschotter über dem heutigen Flusstalboden beweist. Die bezüglichen Relativhöhen zeigen folgende Verhältnisse:

Die Mischschotter von:	Höhe über d. Flussniveau	
Czaple	6 m	} im Längsprofil
Dąbrówka	11 „	
Wola Rajnowa	18 „	} im Querprofil
Sasiadowice	20 „	

\*

Durch diese Tatsachen wird jede Möglichkeit einer Krustenbewegung im Bereiche der karpatischen Peneplaine während der Eiszeit ausgeschlossen.

Angesichts dessen muss man zur Aufklärung der diluvialen Abflussvorgänge den Weg gebrauchen, welchen Prof. Romer in seiner Abhandlung: „Zur Geschichte des Dniestrtales“ [Mitt. d. geogr. Ges., Wien (1907)] angedeutet hat (Gletscherzungen, Randstauseen).

Auf eine Eiszunge, die in die Nachbarschaft des Städtchens Dobromil reichte, auf einen Stausee und einen durch den Zawalinybach stattfindenden Abfluss der Gletscherwässer, ist die Erweiterung des Strwiażtales unterhalb Chyrów und die Verbreitung des kristallinen Materials im Strwiażgebiete zurückzuführen.

Im Zusammenhange mit den diluvialen Mischschottern werden hier und da Beobachtungen geologischer und morphologischer Natur beigefügt. Das ganze schliesst eine Reihe barometrisch bezeichneter Höhen.



## Wykaz chrząszczów czyli Tęgopokrywych (Coleoptera) ziem polskich.

[Catalogus coleopterorum Poloniae],

zestawił

M. ŁOMNICKI.

### WSTĘP.

Z postępem badań koleopterologicznych na ziemiach polskich okazywała się już dawno potrzeba zestawienia wykazu wszystkich dotąd u nas rozpoznanych owadów Tęgopokrywych (*Coleoptera*). Dotychczas jednakże ograniczano się tylko do Galicyi i W. Ks. Krakowskiego.

Pierwszy wykaz ogłosił dr. M. Nowicki w programie gimnazjum Samborskiego pod tytułem: *Coleopterologisches über Ostgalizien*, Sambor 1858, obejmujący tylko 1045 gatunków, zebranych przez niego we wschodniej Galicyi, głównie na podgórzu Samborskiem. Drugi wykaz, równie przez tegoż autora ogłoszony: *Verzeichniss galizischer Käfer*, Kraków 1873, obejmuje już całą Galicyę wraz z W. Ks. Krakowskiem. Wykaz ten zawiera 2591 gat. 71 odm. Trzeci wykaz pod tytułem: *Catalogus coleopterorum Haliciae*, Lwów 1884, zestawiony przeze mnie a ograniczony również do Galicyi i W. Ks. Krakowskiego, obejmuje 3182 gat. 130 odm., która to liczba w obecnej chwili przekroczyła już znacznie 4000 gat., w samej Galicyi rozpoznanych.

Wykaz niniejszy obejmuje wszystkie dotychczas znane tęgopokrywe owady, nietylko z Galicyi, lecz także z innych dzielnic Polski, z uwzględnieniem bezpośrednio z nią graniczących krain, o ile nie tylko fizyograficznie lecz zarówno i etnograficznie pozostają z nią w ścisłej łączności.

W układzie wykazu oparłem się na drugim wydaniu katalogu tęgopokrywych z r. 1906: *Catalogus Coleopterorum Europae, Caucasi et Armeniae rossicae* (Ed. E. Reitter), z uwzględnieniem nowo przybyłych gatunków i odmian, ogłoszonych już po ukazaniu się tego dla fauny europejskiej podstawowego, katalogu.

W skład fauny Polski wchodzi trojaki element, nadające jej poszczególnym obszarom rozmaite piętno podobnie jak roślinnej jej szacie. Są to formy *a)* górskie, znamienne dla obszarów: karpackiego i sudeckiego od granicy zachodniej i południowo-zachodniej, *b)* niżowe (bałtyckie), w skład których wchodzi gatunki północno-europejskie (borealne), cechujące obszary niżowe północne i północno-wschodnie ziem polskich od morza Bałtyckiego aż po płytę czarnomorską i *c)* stepowe (pontyjskie), znamienne dla południowo-wschodnich obszarów ziem dawnej Polski.

W niniejszym wykazie starałem się uwzględnić owe trojaki stosunki geograficznego rozmieszczenia tęgopokrywych o tyle, o ile na to zezwalały dotychczasowe wiadomości o występowaniu form, znamienych dla odnośnych dzielnic zoogeograficznych naszego kraju. W tym celu użyłem odpowiednich skrótów (ob. niżej).

Przyszłe badania wyświecą niejedną wątpliwą jeszcze szczegół, odnoszący się do rozmieszczenia poszczególnych gatunków i niejedną jeszcze nową formą przybędzie do naszej fauny z tych zwłaszcza okolic, które pod względem koleopterologicznym mniej niż inne są zbadane lub wcale nawet nie weszły w zakres odnośnych badań.

Świadom trudności w zestawieniu wykazu, o ile możności dokładnego i wolnego od wszelkich usterek, podaję go w tej osnowie jako pierwszą próbę ujęcia w całość polskiej fauny koleopterologicznej.

*Autor.*

*We Lwowie d. 31. grudnia 1912.*

## Przegląd literatury koleopterologicznej w Polsce.

W poniższym wykazie literatury mieści się zarazem historia rozwoju badań koleopterologicznych w naszym kraju. Badania te rozpoczęły się u nas jeszcze w pierwszej połowie zeszłego stulecia, bo około r. 1820. Późniejsze jednak, wręcz niekorzystne warunki dla postępu w ogóle nauk w Polsce, wstrzymały je na czas dłuższy. Nie brak było jednak i wtedy tak przyrodników zawodowych (Andrzejowski, Belke, Jarocki, Pietruski, Waga, Zawadzki, Żebrawski itd.) jak i lubowników przyrody ojczyściej, którzy skrzętnie gromadzili materiały w różnych dzielnicach Polski. Zbiory ich jednakże w braku muzeów krajowych uległy bądź zniszczeniu, bądź porozpraszały się po zakrajowych muzeach. Tego losu doznały np. w Galicyi zbiory Pietruskiego, Zawadzkiego, Krattera i t d., na Wołyniu zbiory Andrzejowskiego, Belkego, Czekanowskiego itd., tak że w naszej literaturze zaledwie ślad lub wzmianki po nich pozostały.

Przygasłe chwilowo ogniska polskiej nauki, w pierwszej połowie zeszłego wieku i to we wszystkich trzech zaborach, wpłynęły ujemnie na dalszy rozwój naszego przyrodoznawstwa. Z dłuższego tego zastoju ocknęła się pierwsza Galicya. Nowy okres badań entomologicznych rozpoczął się tu z wystąpieniem Dra M. Nowickiego, niestrudzonego badacza fauny krajowej. Wkrótce też powstał cały szereg entomologów (Brunicki, Dziedzielewicz, Garbowski, Grzegorzek, Hirschler, Klemensiewicz, Kotula, Król, Kulczyński, Lgocki, Łomnicki M., Łomnicki J., Niezabitowski, Rybiński, Schille, Stobiecki, Stoeckel, Werchratski i inni), oddających się gorliwie zapoczątkowanym przez Nowickiego badaniom na całym obszarze tej dzielnicy Polski. Równocześnie rozbudził się na nowo ruch ożywiony na polu badań entomologicznych w t. zw. Królestwie Polskiem i na Litwie (Dziedzicki, Hildt, Mączyński, Osterloff, Radoszkowski, Sznabl, Wańkowicz, Wróblewski i inni).

W tym też czasie zawiązała się przy Akademii Umiejętności w Krakowie Komisya Fizyograficzna, która ujęła w swe ręce przyrodoznawcze badanie kraju. We Lwowie znowu powstało Muzeum im. Dzieduszyckich, które, zebrane na ziemiach polskich materiały przyrodnicze, poczęło skrzętnie gromadzić

i systematycznie je opracowywać. Odtąd wzrasta coraz liczniejszy zastęp pracowników także i na polu entomologicznem a pomiędzy nimi koleopterologów.

Wyniki prac entomologicznych (ob. niżej) umieszczano bądź w „Sprawozdaniach Komisji Fizyograficznej“, bądź w rocznikach „Kosmosu“, organie Towarzystwa polskich przyrodników im. Kopernika we Lwowie, bądź w wydawnictwach Muzeum im. Dzieduszyckich, bądź w „Pamiętniku Fizyograficznym“, wydawanym od r. 1881 w Warszawie; bądź też w zakrajowych, głównie niemieckich, pismach przyrodniczych.

W najnowszych czasach wzmógł się ruch entomologiczny w t. zw. Królestwie Polskiem, gdzie od lat kilku jest czynne Towarzystwo Krajoznawcze. Najmniej natomiast ze strony polskich przyrodników zwracano uwagę na ziemie polskie pod zaborem pruskim, gdzie głównie niemieccy przyrodnicy, podobnie jak oddawna na sąsiednim Śląsku, zajęli się w najnowszym czasie gorliwie badaniem fizyograficznem północno-zachodnich dzielnic naszego kraju.

1. Andrzejowski A. — *Rys botaniczny krain zwiedzonych w podróżach pomiędzy Bohem i Dniestrem od Zbruczy aż do Czarnego Morza, odbytych w latach 1814—1822.* [Wilno. (1823)].

Pierwsza to praca fizyograficzna, odnosząca się nie tylko do flory lecz także do fauny południowo-wschodnich ziem dawnej Polski. W tej pracy mieści się pierwszy w ogóle w Polsce wykaz systematyczny chrząszczy, zebranych przegrodnie pomiędzy Zbruczem, Bohem, Dniestrem a Czarnem Morzem. Wprawdzie ilość zebranego materiału jest bardzo mała, gdyż wykaz ten zawiera zaledwie 300 gatunków, mimo to jednak rzuca już nieco światła na faunę koleopterologiczną tej części Polski. Niektóre gatunki z powodu niedokładnego określenia lub nazw przedawnionych pominięto w obecnym wykazie.

2. Belke G. — *Esquisse de l'histoire naturelle de Kamieniec Podolski.* [Bull. de la Soc. imp. des naturalistes. Moskwa. (1859)].

Jestto opis fizyograficzny okolicy Kamieńca Podolskiego, obejmujący spostrzeżenia z zakresu miejscowej meteorologii,

geologii, flory i fauny. W części zoologicznej wymienia autor 588 gat. chrząszczów (str. 81—94), pomiędzy nimi kilkadziesiąt form znamienych dla stepowego obszaru podolskiego (f. pontyjskie). Opis ten poprzedza rzut oka (str. 1—31) na stan badań przyrodznawczych w Polsce w pierwszej połowie zeszłego stolecia.

3. Belke G. — *Notice sur l'histoire naturelle de district de Radomyśl* (gouv. de Kief.) [Bull. de la soc. imp. des naturalistes. Moskwa. (1866)].

Autor w ogólnym zarysie podał obraz fizyograficzny powiatu Radomyskiego. Fauna tego obszaru posiada charakter przeważnie środkowo-europejski. W dziale zoologicznym wymieniono 496 gal. chrząszczów, zebranych w tymże powiecie.

4. Bernhauer M. Dr. — *Notiz über Karpathische Geostiben*. [Verh. d. zool. bot. Ges. 40, str. 430. Wien. (1899)].  
5. Bernhauer M. Dr. — *Atheta Smolkai* Ryb. = *A. islandica* Kr. [Verh. d. zool. bot. Ges. 52, str. 696. Wien. (1902)].  
6. Born P. — *Carabus monilis* F. u. seine Formen. [Insektenbörse. 21, 1—16. Leipzig. (1904)].

Na podstawie materiału bogatego, pochodzącego z całej Europy środkowej, omawia autor odmiany gatunku *Carabus monilis* F., których przegląd systematyczny według jego ugrupowania mieści się na str. 14—16. Z form u nas żyjących wymienione są następujące:

- |                 |                   |   |
|-----------------|-------------------|---|
| Car. monilis F. | var. Hampei Küst. | Gal. wd. (Czarnohora).                  |
| "               | "                 | var. Zawadzkiej Kr. Gal. wd. (Karp.).   |
| "               | "                 | var. Łomnickiej Reitt. Gal. wd. (Pod.). |
| "               | "                 | var. Friwaldzkiej Kr. Gal. wd. (Pod.).  |
| "               | "                 | var. excellens Dej. Gal. wd. (Pod.).    |
| "               | "                 | var. Preysslerei Dft. Gal. zd.          |

7. Born P. *Die Carabenfauna der Bukowina*. [Entom. Wochenblatt. 24, str. 1—28. Leipzig. (1907)].

Na podstawie materiałów, dostarczonych z Bukowiny (głównie przez Z. Jasilkowskiego), podaje autor wykaz biegaczy (30 gat.) a to z rodz. Calosoma: 3 gat., Cychrus: 2 gat. i Carabus: 25 gat., przeważnie wspólnych także południowo-wschodniemu obszarowi Galicji, o którą też często potraça, powołując się na spostrzeżenia prof. J. Łomnickiego.

Pod względem geograficznego rozszedlenia wyróżnia autor trzy obszary: pontyjski, bałtycki i alpejski, a dzieląc zapatrywania Lapuge'go, zastanawia się nad pochodzeniem owej fauny i nad stosunkiem jej do innych obszarów europejskich, szukając dalszych przyczyn jej rozwoju i obecnego wykształcenia w okresie pleistocenijskim.

8. Csiki E. — *Coleoptera nova in musaeo nationali Hungariae*. [Ann. Mus. Hung. 5, str. 574. Budapest. (1907)].  
Praca ta zawiera dyagnozę: *Anophthalmus Bielzi Stobieckii*, pochodzącego z Tatr i z Babiej Góry.
9. Daniel J. Dr. — *Aegialia sabuleti latipuncta Greddl. am Csorba-See in der Tatra*. [Münchener Coleop. Ztf. 3 str. 40. München (1906)].
10. Daniel K. Dr. — *Revision der mit Bembidium fasciolatum Dft. und tibiale Dft. verwandten Arten aus dem mitteleuropäischen Faunengebiete*. [Münch. Coleop. Zeitschr. 1, str. 5—37. München (1902)].  
Praca ta zawiera niektóre gatunki z naszych Karpat, dostarczone autorowi przez M. Rybińskiego.
11. Erichson W. (Kiesenwetter H., Kraatz G., Reitter E., Schaum H, Weise I.). *Naturgeschichte der Insecten Deutschlands. Coleoptera*. [Berlin. (1848—1893)].  
Wymienione są tu niektóre formy z ziem polskich.
12. Ferrari J. — *Die Forst- und Baumzuchtschädliche Borkenkäfer (Tomicides Lac) aus der Familie der Holzverderber (Scolitides) — mit besonderer Berücksichtigung vorzüglich der europäischen Fauna in der Sammlung der k. k. Kabinets in Wien*. [Wien. (1867)].
13. Fleischer A. — *Bemerkenswerte Koloritsaberrationen*. [W. E. Z. 28, str. 32. Wien. (1909)].  
*Anaspis frontalis* L. ab. *Melichari* Fleisch., podany z Tatr, jako nowa aberacya.
14. Formánek R. — *Ceuthorrhynchus Pandellei Bris, am Csorba-See in der Tatra*. [Münch. Coleop. Zeitschr. 3, str. 37. München. (1906)].
15. Gabriel. — *Über Tatra Käfer*. [Zeit. f. Ent. Ver. Schles. Insektenkunde. 24, 1—3. (1899)].

16. Ganglbauer L. — *Die Käfer von Mitteleuropa*. [I—IV. Wien. (1892—1904)].

W rozsiedleniu geograficznym wielu form uwzględnione są Karpaty galicyjskie.

17. Gerhardt J. — *Verzeichniss der Käfer Schlesiens preussischen und österreichischen Anteils*. [3. neubearbeitete Auflage. Berlin. (1910)].

Fauna koleopterologiczna Śląska obejmuje obszar dotychczas najdokładniej zbadany w środkowej Europie. Ponieważ ta kraina tak pod względem etnograficznym jak zoogeograficznym tworzy z Polską jednolitą całość, przeto w naszej faunie koleopterologicznej uwzględniliśmy także i tę prastarą dzielnicę Piastową. Gatunków znanych ze Śląska tak austriackiego jak pruskiego zawiera ten wykaz 4457 (o 400 przeszło więcej, niż dotąd podano z samej tylko Galicyi).

18. Heyden L. — *Oberea oculata L. var. borysthenica Mollerzecki (1902) = var. inoculata Heyd (1892)*. [Wien. E. Z. 25, str. 146—147. Wien. (1906)].

19. Hildt L. F. — *Przyczynek do fauny chrząszczów podolskich*. [Pamiętnik fizyograficzny. 12, str. 209—235. Warszawa. (1892)].

Autor podał spis chrząszczów zebranych na Podolu (rosyjskiem) przez St. Makowieckiego z okolicy Michałówki (pomiędzy Kamieńcem Podolskim a Dunajowcami), liczący tylko 283 gat. Wykaz ten prócz kilku form podolskich zawiera gatunki powszechnie rozsiedlone w naszym kraju. Autor poprzedził ten wykaz obszerniejszym wstępem (str. 209—223), w którym wymienia niektóre formy, znamienne dla południowej Polski.

20. Hildt L. F. — *Żuki czyli gnojowce krajowe*. [Pam. fiz. 14, 3 tab. kol. str. 153—228. Warszawa (1896)].

Monografia (bez klucza analitycznego), obejmująca przeszło 100 gat. z podrodzin: Troginae i Coprophagi. Materiał pochodzi przeważnie z Królestwa Polskiego i to z najbliższych okolic Warszawy. Niektóre gatunki podane są także z innych dzielnic Polski. Do tej monografii dołączone są 3 tablice bardzo starannie wykonane. Literatura jednak koleopte-

rologiczna ziem polskich pod zaborem austriackim nie jest należycie uwzględniona.

21. Hochhuth J. H. — *Enumeration der in den russischen Gouvernements Kiew und Volhynien bisher aufgefundenen Käfer. IV. Scarabaeidae, Buprestidae* (str. 1—38). [Forts. v. Bulletin 1872. Nr. 4. Izdanie imperat. obszcz. ispytat. pryr. Moskwa (1873)].

Wykaz ten zawiera 121 gat. Żukowatych i 45 gat. Bogatkowatych, zebranych w bliższej okolicy Kijowa, jakoteż w dalszych okolicach gub. Kijowskiej i Wołyńskiej. Z nowych gatunków są opisane: *Onthophagus Mniszechii* Hochh. (str. 4 do 5), *Agrius Sperkii* Hochh. (str. 36—38) i dodatkowo z ryjkowców: *Centorrhynchus Marschellii* Hochh.; wszystkie z okolicy Kijowa

22. Hochhuth J. H. — *Beiträge zur näheren Kenntniss der Staphyliniden Russlands*. [Str. 1—113. Moskwa].

Gatunki wymienione w tym przyczynku pochodzą z rozmaitych gubernii Rosssyi europejskiej i azyatyckiej z uwzględnieniem zebranych i opisanych przez W. Moczulskiego. Niektóre gatunki podane są także z okolicy Kijowa, Podola i Litwy (*Homalota lithuanica* Mocz) tudzież z Wielkopolski (*Lathrobium rufescens* Mocz).

23. Holdhaus K. i Deubel F. — *Untersuchungen über die Zoogeographie der Karpathen (unter besonderer Berücksichtigung der Coleopteren). Mit einer Karte*. [Abhandlungen der k. k. zool. bot. Ges. in Wien. 6, Heft I. Jena (1910)].

Jestto pierwszy zarys rozsielenia geograficznego chrząszczów w całym pasmie Karpat, na podstawie dotychczasowych badań. Literatura odnośna mieści się na str. 82—98. Streszczenie tej pracy podał M. Łomnicki pod tytułem: *Warunki geograficznego rozsielenia owadów tęgopokrywych (Coleoptera) w Karpatach*. [Entomolog Polski, rok I, Nr. 3, str. 69—73. Łódź. (1911)].

24. Hormuzaki C. — *Neue Beobachtungen über die Käferfauna der Bukowina (Societas Entomolog.)*. [Zürich-Hottingen. (1896)].



25. Hormuzaki C. — *Weitere Coleopterenfunde aus der Bukowina und dem südöstlichen Galizien*. [Soc. Ent. 20, str. 1—2, 10—12. Zürich-Hottingen. (1905)].
26. Horvath G. Dr. — *A Magas-Tatra Tehelyröpiü (Chrzaszczcze Tatr wysokich)*. [A m. orvos. és természetvizsg. 14, nagygyűlésének Munkalatai str. 296. Budapest. (1870)].
27. Jabłoński W. — *Przyczynek do fauny chrząszczów krajowych*. [Spraw. Kom. Fiz. 3, str. 62—73. Kraków. (1869)].  
Wykaz chrząszczów, zebranych w różnych okolicach Galicyi zachodniej, głównie w okolicy Krakowa, Rzeszowa i Leżajska, zawierający 155 gat.
28. Jachno J. — *Chrzaszczcze zebrane w okolicy Kotowej Woli*. [Spr. Kom. Fiz. 14, str. 251—253. Kraków. 1880)].  
Wykaz 170 gat. chrząszczów, zebranych w Kotowej Woli (pow. Tarnobrzeski). Na uwagę zasługuje częsty w tej okolicy: *Carabus clathratus* L.
29. Kiesenwetter H. — *Eine Excursion nach Babia Góra und in das Tatragebirge im Sommer 1868*. [Berliner ent. Zeit. 13, str. 305—318. Berlin. (1869)].
30. Kiss J. u. Olasz K. — *Adatok Arva-Podhóra és a Babiagura rovarfaunájához (Dodatek do fauny owadów Orawy-Podhory i Babiej Góry)*. [Rovartani Lapok. 14, str. 71—76. Coleopt. str. 73—74. Budepest. (1907)].
31. Konopka J. — *Wyciąg ze sprawozdań o szkodach przez owady wyrządzonych w r. 1870*. [Spr. Kom. Fiz. 5, Kraków. (1871)].
32. Kotula B. — *Przyczynek do fauny chrząszczów Galicyi*. [Spraw. Kom. Fiz. 6, str. 69—72. Kraków. (1872)].  
Wykaz nowych dla fauny polskiej chrząszczów, zebranych w okolicy głównie Krakowa, następnie Drohobycza, Wadowic i w Tatrach; zawiera 82 gat.
33. Kotula B. — *Przyczynek do fauny chrząszczów Galicyi*. [Spr. Kom. Fiz. 7, str. 53—90. Kraków. (1873)].  
Przyczynek ten jak na zapoczątkowane podówczas badania koleopterologiczne zawiera bardzo obfite materiały, pochodzące przeważnie z Galicyi zachodniej, głównie z pogranicza Śląska i ziemi Krakowskiej, objęte wykazami:

1) Chrząszcze z Baraniej i Babiej Góry. (str. 55—62).  
Gat. 280.

2) Chrząszcze z okolic Krakowskich aż po Krzeszowice, Mogilany, Wieliczkę i Niepołomice. (str. 62—85). Gat. 787.

3) Kilka gatunków nowych dla fauny galicyjskiej z różnych okolic Galicyi. (str. 85—86).

4) Znane dotąd chrząszcze galicyjskie z mrowisk (str. 86—87). gat. 49.

5) Znane dotąd chrząszcze galicyjskie w mchu złapane (str. 87—90). Gat. 95. Materiał pochodzi prócz z okolicy Krakowa także z Tatr, okolicy Drohobycza, Schodnicy i Wadowic.

34. Kotula B. — *Przyczynek do fauny chrząszczów galicyjskich*. [Spr. Kom. Fiz. 8, str. 18—26. Kraków. (1874)].

Spis chrząszczów zebranych w okolicy Krakowa (133 gat.), w Tatrach (tylko 24 gat. rzadszych), tudzież przez Dra A. Wierzejskiego w okolicy Wadowic. (159 gat.).

35. Król Ź. — *Fauna koleopterologiczna Janowa pode Lwowem*. [Spraw. Kom. Fiz. 11, str. 33—63. Kraków. (1877)].

Po krótkim opisie topograficznym i zoogeograficznym okolic Janowa autor podał wykaz chrząszczów, zebranych w latach 1863—1873 z szczegółowem uwzględnieniem pory pojawu i stosunków ekologicznych. Formy górskie, nizinne i podolskie odznaczone są drukiem odmiennym. Wykaz ten zawiera 935 gat.

36. Kulczyński W. — *Chrząszcze z okolic Miechowa w Królestwie Polskiem*. [Spr. Kom. Fiz. 7, str. 98—109. Kraków. (1873)].

Pierwsza część tego spisu (str. 99—106) obejmuje 315 gat., zebranych w Mianocicach niedaleko Miechowa, w drugiej zaś części (str. 106—109) mieszczą się gatunki (129), zebrane w Krakowskiem, częścią nowe dla kraju, częścią znajduwane w innych okolicach Galicyi.

37. Kulwieć K. — *Chrząszcze polskie. Klucz do określania tęgopokrywych dla użytku młodzieży, amatorów i ogrodników*. [str. 229. Warszawa. (1907)].

Krótki podręcznik, opracowany metodą analityczną dla początkujących. Obejmuje 37 rodzin, 289 rodzajów i 810 gatunków zwyczajniejszych krajowych. Przedmowa ze wstępem (str. 1—49); sam klucz (str. 50—220).

38. Leder H. — *Erster Nachtrag zu E. Reitters: Uebersicht der Käferfauna von Mähren und Schlesien*. [Verh. d. naturf. Vereins. Brün. (1872)].

39. Lentz. — *Catalog der preussischen Käfer. (Beitrag zur Naturkunde Preussens, herausg. von d. physikalisch. ökonom. Gesell. zu Königsberg)*. [Königsberg. (1879)].

Wykaz ten obejmuje faunę koleopterologiczną północnych ziem polskich (Prusy Królewskie i Książęce) po wybrzeże Bałtyckiego Morza pomiędzy ziemią Kaszubską a Ks. Kurlandzkiem. Na całym tym obszarze wykazał a. 3255 gat., zebranych do r. 1879.

40. Letzner K. — *Verzeichniss der Käfer Schlesiens*. [Breslau. 1871. (Bresl. Zeit. f. Entomologie)].

41. Lgocki H. — *Chrząszcze (Coleoptera), zebrane w okolicy Częstochowy w Królestwie Polskiem w latach 1899—1903*. [Spr. Kom. Fiz. 49, str. 18—151. Kraków, (1908). (Entomolog Polski. Łódź, 1911. str. 40—43, str. 81—84). 2217 gat. i odm.]

42. Łobarzewski J. — *O owadach lasy niszczących*. [Rozp. Tow. Gosp. Lwów. (1851)].

43. Łomnicki M. — *Przyczynek do fauny chrząszczów galicyjskich*. [Kraków. (1866). str. 1—9].

Wykazano przeszło 700 gat., nowych dla ówczesnej fauny koleopterologicznej Galicyi wraz z tabelą: Chrząszcze tatrzańskie według rozmieszczenia pionowego.

44. Łomnicki M. — 1. *Wycieczka na Czarnohorę* (str. 132—150), 2. *Wykaz chrząszczów Czarnohorskich według pionowego rozsiedlenia* (str. 151) i 3. *Wykaz chrząszczów tatrzańskich według pionowego rozsiedlenia* (str. 152). [Spr. Kom. Fiz. 2, Kraków. (1868)].

Wykazy te pozostają w ścisłym związku z wykazem chrząszczów czarnohorskich L. Millera (ob. niżej), z którym autor i E. Reitter w r. 1867 odbyli wspólną wycieczkę koleopterologiczną na Czarnohorę; a. nie ogranicza się jednak na systematycznym tylko wyliczaniu gatunków, lecz zajmuje się stosunkami ekologicznymi i pionowym ich rozsiedleniem w porównaniu z takimże w Tatrach, do czego służą oba dołączone wykazy tabelaryczne 2) i 3).

45. Łomnicki M. — *Zapiski z wycieczki podolskiej, odbytej w r. 1869 pomiędzy Seretem, Zbruczem a Dniestrem*. [Spr. Kom. Fiz. 4, str. 41—85. Kraków. (1870)].

Po obszerniejszem sprawozdaniu z odbytej wycieczki następuje wykaz chrząszczów, zebranych na zwiedzanym obszarze. Gat. 797.

46. Łomnicki M. — *Wykaz dodatkowy chrząszczów galicyjskich*. [Spr. Kom. Fiz. 8, str. 12—18. Kraków. (1874)].

Wykaz ten obejmuje 175 gat., między tymi 118 gat., nowych dla fauny krajowej, pochodzących przeważnie z okolicy Sokala i Stanisławowa a 57 gat. podanych w spisie Dra M. Nowickiego (*Verzeichniss galizisches Käfer*. Kraków. 1878) jako wątpliwych, których jednak znajdowanie się w Galicyi zostało później stwierdzone.

47. Łomnicki M. — *Chrząszcze zebrane w okolicach Stanisławowa*. [Spr. Kom. Fiz. 9, str. 154—182. Kraków. (1875)].

Wykaz ten wyprzedza krótki rys topograficzny i fizyograficzny najbliższych okolic Stanisławowa, leżącego na pograniczu gór i Podola. Dla obu tych dzielnic wymienione są znamienne dla nich formy górskie i podolskie. Wykaz sam obejmuje 733 gat.

48. Łomnicki M. — *Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 9, str. 183—184. Kraków. (1875)].

Wykaz ten zawiera 38 gat. i 1 odm., nowych dla fauny krajowej, pochodzących z różnych okolic Galicyi wschodniej, głównie zaś z okolicy Stanisławowa i Buczacza.

49. Łomnicki M. — *Zapiski zoologiczne*. [Spr. Kom. Fiz. 10, str. 15—16. Kraków. (1876)].

Stwierdzono znajdowanie się kózki: *Dorcadion cruciatum* F. na Podolu galicyjskim (Iwanie nad Dniestrem).

50. Łomnicki M. — *Sprawozdanie z wycieczki zoologicznej, odbytej na Podolu w r. 1876 pomiędzy Seretem, Zbruczem a Dniestrem*. [Spr. Kom. Fiz. 11, str. 128—151. Kraków. (1877)].

Wymieniono 139 gat. chrząszczów, zebranych przeważnie pomiędzy Gródkiem a Dźwinogrodem nad Dniestrem; z po-

między nich niektóre formy zaliczają się już do fauny południowo-europejskiej.

51. Łomnicki M. — *Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 11, str. 151—152. Kraków. (1877)].

Podano 29 gat. chrząszczów, nowych dla fauny krajowej z podgórze karpackiego i Podola naddniestrzańskiego.

52. Łomnicki M. — *Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 13, str. 221—223. Kraków. (1879)].

53. Łomnicki M. — *Chrząszcze zebrane w górach Sołotwińskich*. [Spr. Kom. Fiz. 14, str. 3—12. Kraków. (1880)].

Z wycieczki na Sywulę i Ihrowiszcze w górach Sołotwińskich podano 240 gat., pochodzących głównie z górnej krainy lasu i kosodrzewu.

54. Łomnicki M. — *Otiorrhynchus Dzieduszycki n. sp.* [Kosmos. 6, str. 433—435. Lwów. (1881)].

55. Łomnicki M. — *Sprawozdanie z wycieczki entomologicznej w góry Stryjskie, podjętej w r. 1880* [Spr. Kom. Fiz. 15, str. odb. 7—17. Kraków. (1882)].

Wykaz chrząszczów, obejmujący 375 gat., zebranych w lipcu i sierpniu nad górnym biegiem Łomnicy; 12 gat. nowych dla fauny galicyjskiej.

56. Łomnicki M. — *Catalogus coleopterorum Haliciae*. [Leopoli. (1884)].

Wykaz ten, ogłoszony w dziesięć lat po ukazaniu się katalogu Dra Nowickiego: „Verzeichniss galizischer Käfer (2591 gat. 71 odm.), obejmuje również faunę wyłącznie tylko Galicyi. Wykaz ten zawiera 3182 gat. i 130 odm. a zatem w ciągu jednego tylko dziesięciolecia przybyło 591 gat. i 69 odm., zebranych przez Kotulę, Stobieckiego, Reittera, Weisego i autora. Formy, wyłącznie w Karpatach lub na Podolu zebrane, odznaczone są osobno.

57. Łomnicki M. — *Muzeum im Dzieduszyckich we Lwowie. Dział. I. Zool. oddz. zwierząt bezkręgowych. IV. Chrząszcze cz. Tęgoskrzydłe (Coleoptera)*. [Lwów. (1886). str. 308].

Wymieniono 2652 gat. i 57 odm., zawartych wtedy w zbiorach Muzeum im. Dzieduszyckich. Do tego wykazu wciągnięto także niektóre rzadsze gatunki z Litwy, pochodzące z daru J. Wańkowicza.

58. Łomnicki M. — *Wykaz chrząszców nowych dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. **26**, str. 16—25. Kraków. (1891)].

Przybyło 162 gat. i 22 odm., zebranych przeważnie w okolicy Lwowa, także na Podolu austriackim.

59. Łomnicki M. — *Fauna Lwowa i okolicy. I. Chrząszcze (Coleoptera)*. [Spr. Kom. Fiz. **25**, str. 141—217. **27**, str. 31—56. **28**, str. 65—97. **29**, str. 3—22. Kraków, (1890—1905)].

Wykaz ten poprzedzony obszerniejszym wstępem, omawiającym stosunki topograficzne i zoogeograficzne okolicy Lwowa bliższej i dalszej (Janów, Czarnuszowice i t. d.) w promieniu około 25 km. zawiera 2042 gat., zebranych do r. 1905.

60. Łomnicki M. — *Chrząszcze nowe dla fauny galicyjskiej*. [Kosmos. **29**, str. 367—373. Lwów. (1904)].

Wykaz nowych 80 gat. i 61 odm. Liczba wszystkich do owego roku znanych z samej tylko Galicji gatunków wynosiła 4000 gat.

61. Łomnicki M. — *Chrząszcze nowe dla fauny galicyjskiej*. [Kosmos. **33**, str. 84—85. Lwów. (1908)].

Nowych 30 gat., pochodzących z różnych okolic Lwowa.

62. Łomnicki J. — *Coleopterologische Notizen*. [Soc. ent. **6**, Nr. 22. Zürich-Hottingen. (1892)].

Opisane następujące nowe formy biegaczów: *Morphocasabus Scheidlerii* var. *polonicus* M. Łom., *Trachycarabus Estreicherii* var. *rufofemoratus* J. Łom., *Eucarabus cancellatus monstr. conjunctus* J. Łom.

63. Łomnicki J. — *Materialien zur Verbreitung der Carabinen in Galizien (z mapką)*. [Verh. d. zool. bot. Ges. **43**, str. 335—348. Wien. (1893)].

64. Łomnicki J. — *Uebersicht der coleopterologisch-faunistischen Arbeiten über Galizien vom J. 1896*. [Soc. ent. **12**, str. 50—52. Zürich-Hottingen. (1897)].

65. Łomnicki J. — *Krawiec (Lethrus cephalotes)*. [Kosmos. **25**, str. 520. Lwów. (1900)].
66. Łomnicki J. — *Notatki naukowe (Anthrenus Verbasci L.)*. [Kosmos. **26**, str. 197. Lwów. (1901)].
67. Łomnicki J. — *Otiorrhynchus bisulcatus F., gatunek chrząszcza nowy dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. **36**, str. 13. Kraków. (1902)].
68. Łomnicki J. — *Formy krajowe wyszczerka: Notiophilus aquaticus L.* [Kosmos **28**, str. 105—114. Lwów. (1903)].
69. Łomnicki J. — *Przegląd wodolubków (Philydrus) Polski. Z 2 rys. w tekście*. [Kosmos. **35**, str. 263—273. Lwów. (1911)].
70. Miller L. — *Eine Excursion in das Tatragebirge*. [Wien ent. Monatsschrift. **3**, str. 300—311 i 353—366 Wien, (1859)].  
Autor podał 220 gat. zebranych w Tatrach, pomiędzy nimi 140 gat. nowych dla fauny krajowej.
71. Miller L. — *Timarcha Łomnickii n. sp.* [Verh. d. k. k. zool. bot. Ges. **17**, str. 503—4. Wien. (1867)].
72. Miller L. — *Eine entomologische Reise in den ostgalizischen Karpathen*. [Verh. d. k. k. zool. bot. Ges. **17**, str. 3—34. Wien. (1868)].

Sprawozdanie z wycieczki odbytej w r. 1867 z wykazem chrząszczów, zebranych od Kołomyi i Kossowa aż po grzbiet Czarnohory (Żabie, Bystrzec, Gadżyna, Kizie Ułohy i Szpenci), obejmującym 1022 gat. i 40 odm. Autor włączył do tego wykazu także materiały zebrany przez towarzyszących mu wówczas M. Łomnickiego i E. Reittera. Z nowych form opisane są następujące gatunki, właściwe faunie karpackiej:

*Nebria rivosa* Mill. = *Fussi* Bielz.

*Apristus major* Mill. = *Lionychus quadrillum* Dft. v. *major* Mill.

*Patrobus quadricollis* Mill.

*Patrobus (Deltomerus) carpathicus* Mill.

*Amara misella* Mill.

*Trechus plicatulus* Mill.

\*

Trechus subterraneus Mill.

Anophthalmus pilosellus Mill. = Bielzi Seidl. v. pilosellus Mill.

Bembidium basale Mill. = Millerianum Heyd. v. basale Mill.  
Otiorrhynchus Asplenii Mill.

Pachybrachys haliciensis Mill.

Haltica arcuata Mill. = Orestia arcuata Mill.

73. Miller L. — *Zwei neue Otiorrhynchus-Arten (O egregius n sp = O. Kratteri var.)*. [Verh d. zool. bot. Ges. str. 219—220. **20**, Wien. (1870)].

Stierlin uważa *O. egregius* za odm. *O. Kratteri* Schh.

74. Mokrzecki S. A. — *K'biologii Oberea oculata L. var. borysthenica nova*. [Odbitka z „Horae Soc. entomologicae Rossicae“ **34**, z 1 tab. str. 1—6. Petersburg. (1899)].

Nowa ta aberacja pochodzi z Aleszki nad Dnieprem. Gąsienica jej żyje w gałązkach wierzby ostroliстной (*Salix acutifolia* L.). Aberację tą opisał już Heyden (ob. wyżej) jako *O. inoculata* Heyd (Käf. Nass. str. 81. 1892).

75. Mühl. — *Bemerkungen zu Epuraea Mühli Reitt.* [ob. Reitter. Wien. ent. Z. **27**, str. 245. Wien (1908) i Wien. ent. Z. **28**, str. 57. Wien. (1909)].

76. Naacke. — *Ausflug nach der hohen Tatra*. [51. Jahresbericht der schles. Ges. f. vaterländ. Kultur f. d. J. 1873 str. 182—184. Wrocław. (1873)].

77. Nowicki M. — *Coleopterologisches über Ostgalizien*. [Program d. Obergymnasiums in Sambor. Str. 1—24. Lemberg. (1858)].

W pierwszym tym wykazie chrząszczów galicyjskich wymienia autor 1045 gat., zebranych głównie na podgórzu Samborskiem.

78. Nowicki M. — *Przyczynek do fauny owadniczej Galicyi*. [Kraków. (1865)].

Jest to drugi wykaz, obejmujący także faunę koleopterologiczną W. Ks. Krakowskiego, Tatr i Podola galicyjskiego, zawierający po odliczeniu gatunków niepewnego pochodzenia przeszło 1680 gat., zawartych podówczas przeważnie w zbiorach Muzeum im. Dzieduszyckich.



79. Nowicki M. (i Łomnicki M.). — *Spisy chrząszczów: 1) z okolicy Drohobycza, 2) z okolicy Bochni i 3) z okolicy Tarnopola* [Spr. Kom. Fiz. 1, str. 141—144. Kraków. (1867)]

Z okolicy Drohobycza, z nadesłanego przez prof. E. Hückla zbiorku, wymieniono tylko: a) gatunki dla fauny krajowej nowe (29 gat.) i b) niedostrzegane przedtem na podgórzu Samborskiem (140 gat.). Z okolicy Bochni podano 108 gat., zebranych przez prof. P. Graczyńskiego, z okolicy Tarnopola przez W. Łuczakowskiego tylko 13 rzadszych form.

80. Nowicki M. — *Zapiski z fauny tatrzańskiej* [Spr. Kom. Fiz. 1, Kraków. (1867)].

O chrząszczach tylko krótka wzmianka na str. 197—198.

81. Nowicki M. — *Zapiski z fauny tatrzańskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 2, str. 77—91. Kraków. (1868)].

Autor podał 33 gat. nowych dla fauny tatrzańskiej, pochodzących przeważnie z krainy regli a zebranych przez przewodników Wałę i Sieczkę (str. 89). Z tej liczby przybyło dla ówczesnej fauny krajowej w ogóle 9 gat. nowych.

82. Nowicki (i Łomnicki M.). — *Wiadomości faunistyczne: a) z Galicji zachodniej, b) z Galicji wschodniej*. [Spr. Kom. Fiz. 2, Kraków. (1868)].

83. Nowicki M. — *Nowy niszczytel pszenicy i niszczytel rzepaka*. [Czas z 17/V., 20/V., 24/V. (1868)].  
Zabrus gibbus, Meligethes aeneus.

84. Nowicki M. — *Niszczyciel zboża*. [Kraj, Nr. 99. (1869)].

85. Nowicki M. (i Łomnicki M.). — *Zapiski fauniczne*. [Spr. Kom. Fiz. 4, str. 1—30. Kraków. (1870)].

Wykazy chrząszczów: z Kornia pod Rawa w Żółkiewskiem (str. 12—14) 220 gat., z Pienin (str. 22) 32 gat. i Kalinowiec na Bukowinie (str. 10—12) 222 gat. Wiadomości z Babiej Góry (str. 26), 3 gat.

86. Nowicki M. — *Beschreibung einer neuen Käferart: Olytra Kluczyczkii*. [Literatur über die Käferfauna Galiciens. str. 4—7. Kraków. (1872)].

Dołączony wykaz literatury koleopterologicznej Galicji do r. 1872.

87. Nowicki M. — *Szkodniki gospodarcze spostrzegane w r. 1872*. [Bibl. umiej. przyrod. Kraków. (1873)].

88. Nowicki M. — *Spostrzeżenia nad sposobem życia i przeobrażeniem owadów*. [Przyrodnik. Lwów. (1873)].

89. Nowicki M. — *Verzeichniss galizischer Käfer*. [Beiträge zur Insektenfauna Galiziens. Str. 7—52. Kraków (1873)].

Autor oparty na dotychczasowych wykazach koleopterologicznych z różnych okolic Galicyi, podaje spis wszystkich chrząszczów do r. 1873 wykrytych w Galicyi i W. Ks. Krakowskiem. Po odjęciu gatunków za wątpliwe uważanych lub całkowicie z galicyjskiej fauny wykreślonych, zawiera ten spis 2591 gat. i 71 odm. W ułożeniu tego wykazu był pomocny autorowi B. Kotula.

90. Nowicki M. — *Rzeźba Tatr*. [Pam. Tow. Tatr. Kraków. (1876)]. Wymienione niektóre znamienne gatunki chrząszczów górskich.

91. Osterloff F. — *O chrząszczach krajowych*. [Pam. Fiz. 2, str. 435—476. Warszawa. (1882)].

Wykaz chrząszczów z rodzin: Bruchidae, Curculionidae i Rhynchitidae, poprzedzony wstępem (str. 435—450) obszerniejszym o sposobach zbierania i znajdywania się chrząszczów w ogólności. Głównie uwzględnił autor bliższe okolice Warszawy, niektóre jednak gatunki podaje także z odleglejszych stron Królestwa Polskiego, jak np. z okolicy Ojcowa, Gór Świętokrzyskich, Płocka i t. d., także ze Śląska Górnego, na podstawie tak własnych zbiorów, jak Baumgartena i Gabinetu zoologicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Wszelkie daty, odnoszące się do znajdywania się poszczególnych gatunków podane są ze staranną ścisłością. Wykaz ten zawiera 242 gat. ryjkowcowatych.

92. Osterloff F. — *O chrząszczach krajowych* (c. d.). [Pam. Fizyogr. 3, str. 447—469. Warszawa. (1883)].

Jestto ciąg dalszy wykazu chrząszczów polskich (ob. Pam. Fiz. T. II.), obejmujący dalsze podrodziny ryjkowców: Eirrhinidae, Cryptorrhynchidae, Cionidae, Calandridae, Cossonidae, Dryophthoridae. Wykaz ten zawiera 294 gat., głównie z Królestwa Polskiego, jakoteż niektóre gatunki z innych okolic Polski.

93. Osterloff F. — *O chrząszczach krajowych* (c. d.). [Pam. Fiz. 4, str. 325—356. Warszawa. (1884)].

Ciąg dalszy wykazu (ob. Pam. Fiz. T. III.), obejmujący rodziny złotkowatych (Chrysomelidae), poprzedzony wstępem o znajdywaniu się, szkodliwości i t. d. złotkowatych w ogólności. Wykaz ten zawiera 295 gatunków, znanych w Król. Pol. złotek.

94. Osterloff F. — *O chrząszczach krajowych* (c. d.). [Pam. Fiz. 5, str. 202—215. Warszawa. (1885)].

Wykaz ten obejmuje rodziny: Nitidulidae, Mordellidae, Meloidae, Anthicidae, Oedemeridae i t. d. Zawiera 143 gat., rozpoznanych w Król. Polskiem.

95. Osterloff F. — *O chrząszczach krajowych* (c. d.). *Rodziny: Pselaphidae, Clavigeridae i Scydmaenidae*. [Pam. Fiz. 9, str. 249—273. Warszawa. (1889)].

Wykaz ten zawiera 65 gat. krajowych, pochodzących przeważnie z Król. Pol. i Litwy (ze zbiorów J. Wankowicza), z uwzględnieniem niektórych gatunków, zebranych przez J. Wankowicza w okolicy Szczawnicy i Tatrach. W celu wyróżnienia poszczególnych gatunków tych trzech rodzin podał autor ich dyagnozy zestawione analitycznie według W. Gutfleicha. (Die Käfer Deutschlands).

96. Patkiewicz R. — *Chlaenius nitidulus var. Łomnickii nov.* — [Entomol. Blätter. Berlin. (1910)].

97. Penecke K. — *Ein neuer Brachysomus aus der Bukowina*. [W. E. Z. 29, str. 245—247. Wien. (1910)].

Opisany nowy gatunek ryjkowca: *Brachysomus dispar* Pen., wykrytego w lesie Horecza pod Czerniowcami na Bukowinie.

98. Penecke K. — *Ein neuer Quedius und ein neuer Aphodius aus der Bukowina*. [W. E. Z. 30, str. 197—200. Wien. (1911)].

Opisane dwa nowe gatunki: *Quedius scandens* Pen. i *Aphodius (Esimus) Pyrethi* Pen. z najbliższej okolicy Czerniowiec pochodzące, które najprawdopodobniej i na pogranicznym Podolu zostaną wykryte.

99. Pietruski K. — *Wolczek czarny i biały, natrafiany w spichrzach galicyjskich*. [Rozp. Tow. Gosp. Lwów (1854)].
100. Pietsch. — *Coleopterologische Exkursion in die hohe Tatra und das Liptauer Gebirge*. [Zeitschr. f. Entom. **22**, Vereinsnachrichten, str. XXIII. Breslau. (1897)].
101. Pietsch. — *Sammelergebnisse in den Karpathen (Beskiden) und bei Ohlau*. [Zeitschr. f. Entom. **23**, Vereinsnachr. **15**, str. IV—VII. Breslau. (1898)].
102. Putzeys, Reitter, de Saulcy i Weise. — *Neue Käferarten aus Ungarn*. [Deutsch. Entom. Zeitschr. **19**, str. 355—364. Berlin. (1875)].
- Praca ta zawiera dyagnozy nowych gatunków, wykrytych w pasmie Czarnohorskiem.
103. Rathlef H. — *Coleoptera baltica. Käferverzeichniss der Ostseeprovinzen nach den Arbeiten von Ganglbauer und Reitter*. [Archiv. f. Naturkunde Liv- Est- u. Kurlands. **13**, 3. Dorpat. (1905)].
- Autor z całego obszaru prowincyi nadbałtyckich podał tylko 2195 gat.
104. Redtenbacher L. — *Fauna austriaca. Die Käfer*. [Wien. (1858)].
- Niektóre gatunki wymienione są z Karpackiego obszaru.
105. Reitter E., L. v. Heyden, J. Weise. — *Catalogus Coleopterorum Europae, Caucasi et Armeniae Rossicae. Editio II*. [Paskau-Berlin. (1906)].
106. Reitter E. — *Coleopterlisten: 1895—1912*. Gottesberg.
- W tych co półroku ogłaszanych wykazach (służących koleopterologom do nabywania i wymiany chrząszczów) podaje autor liczne gatunki pochodzące z Galicyi.
107. Reitter E. — *Eine Excursion ins Tatragebirge im J. 1869*. [Verh. d. naturf. Ver. in Brünn. **8**, str. 3—25. Brünn. (1869)].
108. Reitter E. — *Übersicht der Käferfauna von Mähren und Schlesien*. [Brünn. (1870)].

109. Reitter E — *Beitrag zur Koleopterenfauna der Carpathen* [Deut. ent. Zeitschr. **22**, str. 33—64. Berlin. (1878)].

Autor podał 25 gat. nowych mikrokołopterów, opisanych przez siebie, Saulcy'ego, Weisego i Eppelsheima, zebranych w Karpatach Wschodnich na pograniczu polsko-węgierskiem, w południowym Siedmiogrodzie i na Śląsku. Większość tych nowych gatunków (18 g.) odszukano później także po stronie polskiej Czarnohorskiego pasma.

110. Reitter E. — *Ueber die Arten der Coleopteren-Gattung Pselaphopterus Reitt.* [W. E. Z. **20**, 6. str. 123—124. Wien. (1901)].

Opisany nowy gatunek: Ps. Łomnickii Reitt., pochodzący z okolicy Kołomyi (otrzymany od prof. J. Łomnickiego).

111. Reitter E. — *Naturgeschichte der Insecten Deutschlands. I. Abth. Coleoptera.* [3, 2 Hälfte, Lief. 1. 2. Berlin. (1882)].

112. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen.* [W. E. Z. **5**, str. 347—351. Wien. (1886)].

Opisany nowy gatunek: *Orchesia acicularis* Reitt., wykryty w Karpatach Wschodnich (Raho) i w Śląskim Beskidzie (podobny do *O. picea* Hbst.).

113. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen.* [W. E. Z. **10**, str. 256—257. Wien. (1891)].

*Atheta carpathica* Mill. (Karpaty Wschodnie) i *A. alpicola* Mill. (Tatry).

114. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen.* [W. E. Z. **13**, str. 64. Wien. (1894)].

*Zilora Eugeniae* Ganglb. z Beskidu Śląskiego.

115. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen.* [W. E. Z. **15**, str. 77. Wien. (1896)].

*Agyrtes castaneus* Lap., wykryty w Beskidzie Śląskim przez M. Rybińskiego (w hubie na jaworze).

116. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen.* [W. E. Z. **20**, str. 57—59. Wien. (1901)].

Wymieniony z Galicyi: *Cyrtotriplax subbasalis* Reitt. (Jakowlewi Sem.) var. *subtransversa* Reitt. (str. 58).

117. Reitter E. — *Ueber Throscus-Arten mit ganz ungetheilten Augen aus der Gruppe des brevicollis Bon.* [W. E. Z. 20, str. 60. Wien. (1901)].

Z grupy Th. brevicollis zestawione są analitycznie 3 gatunki, znane dotychczas z europejskiej fauny, z których Th. laticollis Ryb. należy do fauny polskiej.

118. Reitter E. — *Fünftehnter Beitrag zur Coleopterenfauna von Europa und den angrenzenden Ländern.* [W. E. Z. 21, str. 196. Wien. (1902)].

Opisana nowa odmiana ryjkowca: *Alophus* Vau var. *haliciensis* Reitt z okolicy Tarnopola i Krakowa.

119. Reitter E. — *Ueber vier neue Coleopteren aus der palaearktischen Fauna.* [W. E. Z. 23, str. 81—82. Wien. (1904)].

Opisany nowy gatunek: *Aphthona nigroscutellata* Reitt, pochodzący z okolicy Brodów w Galicyi (str. 82).

120. Reitter E. — *Acht neue Coleopteren aus der palaearktischen Fauna.* [W. E. Z. 24, str. 90—94. Wien. (1905)].

Opisana nowa odmiana: *Oedemera virescens* var. *cupreomicans* Reitt., pochodząca z Tatr (str. 93). W tym samym roczniku (W. E. Z.) na str. 118 mieści się pośmiertne wspomnienie o M. Rybińskim, znakomitym naszym koleopterologu, zmarłym d. 7. marca 1905 r., którego bogate zbiory przeszły na własność Komisji Fizyograficznej w Krakowie.

121. Reitter E. — *Beschreibungen neuer Coleopteren aus der Familie der Elateriden und Bemerkungen über bekannte Arten.* [W. E. Z. 29, str. 165—178. Wien. (1910)].

Opisane nowe odmiany i aberacye sprężyka: *Selatossomus aeneus*, z których ab. *bescidicus* Reitt, ab. *submontanus* Reitt. i ab. *subpuberulus* Reitt. pochodzą z obszaru Karpackiego (od Śląska do Bukowiny). *Cryptohypnus frigidus* Kiesw. podany z Karpat, skąd przedtem był już znany.

122. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen.* [W. E. Z. 30, str. 64. Wien. (1911)].

*Liodes Brandisi* Holdh, podany ze Śląska austriackiego (Polska Ostrawa).

123. Reitter E. — *Dorcatoma Łomnickii* Reitt. [W. E. Z. **22**, 9. str. 239. Wien. (1903)].
124. Reitter E. — *Acht neue Coleopteren aus Europa, Kleinasien und Turkestan*. [W. E. Z. **27**, str. 245. Wien. (1908)] — *Bemerkungen zu Epuraea Mühli* Reitt. [W. E. Z. **28**, str. 37. Wien. (1909)].  
Nowy dla fauny europejskiej gatunek wykryty w Tatrach (na jodłach).
125. Reitter E. — *Bestimmungstabellen der europäischen Coleopteren. Elateridae*. [Brünn. (1905)].  
Opisane nowe dla fauny polskiej gatunki: *Athous Łomnickii* Reitt. (str. 92) i *Athous subfuscus* var. *polonicus* Reitt. (str. 52).
126. Reitter E. (Erichson W.). — *Naturgeschichte der Insekten Deutschlands. Coleoptera. III. 2. Rodziny: Pselaphidae, Scydmaenidae i t. d. w opracowaniu E. Reittera, zawierają niektóre nowe gatunki Karpackie*.
127. Reitter E. — *Uebersicht der mir bekannten Elater-Arten der palaearktischen Fauna*. [Ent. Nachricht. **25**, (1889)].  
*Elater crocatus* var. *podolicus* Reitt.
128. Reitter E. — *Ein neuer Lathridius aus Ostgalizien*. [W. E. Z. **13**, str. 14. Wien. (1894)].  
*Lathridius Rybinskii* Reitt. i *Odacantha melanura* L. z Podwołoczysk i Tarnopola.
129. Reitter E. — *Bestimmungstabellen der europäischen Coleopteren. Carabini*. [Verh. d. naturfor. Ver. **34**, Heft. I. Abth. Brünn. (1896)].
130. Reitter E. — *Neunter Beitrag zur Coleopterenfauna von Europa und der angränzenden Länder*. [W. E. Z. **16**, str. 45—47. Wien. (1897)].  
Opisane są dwa nowe gatunki z Tatr: *Hydroporus Hedwigi* n. sp. i *Alexia tatrix* n. sp.
131. Reitter E. — *Bestimmungstabellen der Borkenkäfer (Scolytidae) aus Europa u. d. angränzenden Länder* [Verh. d. nat. Ver. Brünn. (1894)].

Podane z Galicyi: *Cryphalus Rybinskii* Reitt, Lathr. *sepicola*, *Lissodema quadripunctata*. (Tarnów).

132. Reitter E. — *Coleopterologische Notizen*. [W. E. Z. 47, Wien. (1893)].

*Anthonomus rubripes* Bris. (Kraków).

133. Reitter E. — *Fauna germanica. Die Käfer des deutschen Reiches*. [I. II. III. Stuttgart. (1908—1911)].

Liczne wzmianki. odnoszące się do fauny Polski i pogranicznych obszarów.

134. Roger J. — *Verzeichniss der bisher in Oberschlesien aufgefundenen Käferarten*. [Breslauer Zeit. f. Entomologie. Breslau. (1856)].

135. Rosinkiewicz K. — *O owadach lasy liściaste niszczących*. (Rozp. Tow. Gosp. Lwów. (1855)).

136. Rottenberg J. — *Eine Excursion nach der Babia Góra*. [Berl. Ent. Zeit. 11, str. 408—411. Berlin. (1867)].

137. Roubal J. — *K'faunie žestokrytých Litwy*. [Russk. Ent. Obzor. 10, 3. str. 195—204. Petersburg. (1910)].

Autor zwiedził w r. 1909 od 24—31. lipca niektóre okolice na Litwie (Białystok, Białowieża, Wilno), skąd podał 292 gat. Nowym dla europejskiej fauny gatunkiem jest przez autora opisany kornik: *Crypturgus Maulei* n. sp., żyjący pod korą świerkową w okolicy Wilna (Landwarowo). Nadto podał autor 2 gat. i 1 odm., nowe dla fauny polskiej.

138. Roubal J. — *Některé poznámky, hlavně faunistické o rodu Mycetoporus*. [Časopis česke Spol. Ent. 8, 2. Praga (1911)].

Wymieniony: *Mycetoporus* Brucki Pand, jako nowy gatunek dla Wołynia.

139. Roubal J. — *Neuheiten der palaearktischen Koleopterenfauna*. [W. E. Z. 30, str. 133—134. Wien. (1911)].

Nowy dla fauny europejskiej: *Aphodius* Smetačeki Roub, pochodzący z Konstantynowa na Wołyniu (ok. Równego).

140. Roubal J. — *Nonnullorum Europae Coleopterorum patriae novae*.

Wymieniony jako nowy dla fauny polskiej: *Tachysida gracilis* Er. z Litwy, zebrany przez J. Wankowicza.



141. Rybiński M. — *Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 32, str. 46—62. Kraków. [1896]].

Liczbę gatunków, znanych z Galicyi do owego roku, pomnożył autor o 275 form nowych, zebranych w okolicy Krakowa, Złoczowa, Tarnowa i w Tatrach. Niektóre z tych gatunków wymienił już E. Reitter.

142. Rybiński M. — *Trechus fontinalis n. sp.* [Spr. Kom. Fiz. 35, str. 66. Kraków. (1901)].

143. Rybiński M. — *Coleopterorum species novae minusve cognitae in Galicia inventae. Accedunt tab. duae*. [Seorsum impressum ex 42, ser. B. dissertationum math. et phys. Acad. litt. Cracoviensis. Cracoviae. (1902) pag. 1—8].

Autor opisał następujące nowe gatunki, przeważnie w Karpatach i Tatrach wykryte:

*Nebria* Reitteri n. sp. aff. *N. Reichi* Dej. *bisenicae* Bielz;

*Trechus fontinalis* n. sp. Tab. I. f. 1. aff. *Tr. latus* Putz;

— *carpathicus* n. sp. Tab. I. f. 2. aff. *Tr. pulchellus*;

*Atheta* (*Oreostiba*) *Smolkai* n. sp. Tab. I. f. 3. aff. *A. tibialis* Heer = *islandica*;

*Eudectes Kulczyński* n. sp. Tab. I. f. 4. aff. *E. Giraudi* Redtb.;

*Choleva magnifica* n. sp. Tab. I. f. 5. = *Rybińskiella magnifica*;

*Throscus laticollis* n. sp. Tab. II. f. 1.;

*Ludius Ganglbaueri* n. sp. Tab. II. f. 2. aff. *L. subaeneus* Redtb.;

*Centorrhynchus formosus* n. sp. Tab. II. f. 3. = *C. canaliculatus* Bris.;

— *galiciensis* n. sp. Tab. II. f. 4. aff. *C. scapularis* Gyll.;

*Apion podolicum* n. sp. Tab. f. 5. aff. *A. rubens* Steph.

Ryciny na obu tablicach, dołączonych do tej pracy, są wzorowo wykonane. Znakomity koleopterolog niemiecki E. Reitter wyraża się o nich i w ogóle o pracach, na polu koleopterologii polskiej wielce zasłużonego naszego rodaka, w ten sposób: „Ryciny na tych dwu tablicach są z taką starannością i ścisłością wykonane, jak mało podobne zdarzało mi się widzieć. Ponieważ wszystkie te opisane przez autora formy miałem sposobność przedtem oglądać, przeto tem bardziej uderza mnie po-

prawność w wykonaniu ich rycin. Autor tą swoją pracą, zasługującą na wszelkie uznanie, cenny pozostawił po sobie pomnik". [W. E. Z. 21, str. 126. Wien. (1902)].

144. Rybiński M. — *Wykaz chrząszczów zebranych na Podolu galicyjskiem przy szlaku kolejowym Złoczów-Podwołoczyska w latach 1884—1890*. [Spr. Kom. Fiz. 37, str. 57—175. Kraków. (1903)].

Wykaz ten, obejmujący 2157 gat. wraz z licznymi odmianami, jest bardzo cennym przybytkiem dla fauny krajowej w ogólności a szczególnie dla północnego pasu Podola wzdłuż szlaku kolejowego pomiędzy Złoczowem a Podwołoczyskami. Najwięcej gatunków pochodzi z najbliższej okolicy Tarnopola, które nieodżałowanej pamięci autor z właściwą mu starannością bardzo dokładnie zbadał.

145. Rybiński M. — *Chrząszcze nowe dla fauny galicyjskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 37, str. 1—30. Kraków. (1903)].

Wykaz ten zawiera 226 gat. i 20 odm., z których 36 gat. były już poprzednio znane. Poważny ów nabytek pochodzi z różnych okolic Galicyi, od Krakowa i Tatr aż po Czarnohorę i Podole.

146. Rzączyński G. — *Historia naturalis curiosa Regni Poloniae, Magni ducatus Lithuaniae, annexarumque provinciarum etc. Typis coll. Soc. Jesu. Anno 1721*. [Tractatus 9, Sectio II. De apibus, locustis, aliisq; insectis].

Str. 262. *Cantharides seu scarabaei parvi, muscae Hispanicae*, Germ. Spanische Mücken, nobis *Kantarydy*, virides, auricolore superlucentes...

Str. 263. *Cicindelidae*, *Lampyrides alatae* Aldrovando, *Noctilucae*, Germ. Johannes Würmlein, nobis *Robaczki Ś. Jana*, ... in tenebris instar vivi carbonis lucentes, in alvi enim extremitate, guttulae duae pellucidae splendent.

Str. 263. *Scarabaei cornuti* Plinio, *Scarabelaphi Cardano*, *Cervi volantes* Leoniceno, nobis *Jelonkowie*, frequentes in Volhynia & Podolia, alibi rariores.

147. Schaitter J. — *Motyle i chrząszcze z okolic Rzeszowa*. [Spr. Kom. Fiz. 4, str. 30 - 36. Kraków. (1870)].

Sam tylko spis zebranych w okolicy Rzeszowa chrząszczów bez podania bliższych szczegółów znachodzenia się; obejmuje 334 gat.

148. Schilsky J. — *Systematisches Verzeichniss der Käfer Deutschlands und Deutsch-Oesterreichs*. [Stuttgart. (1909)].

Wykaz ten obejmuje faunę nietylko właściwych Niemiec (etnograficznych), lecz także południowo-słowiańskie prowincje Austrii (aż po Adryatyckie Morze), tudzież wschodnie (Czechy, Morawa, Śląsk) i północno-wschodnie kraje (Wielkopolska, Prusy wschodnie i zachodnie), wchodzące obecnie w skład Austriackiego i Niemieckiego państwa.

149. Scholz R. — *Ein Ausflug in die hohe Tatra*. [Ent. Wochenblatt. 25, str. 107—109. Leipzig. (1909)].

Podane są niektóre chrząszcze zebrane w Tatrach.

150. Schumann J. — *Die Diatomeen der hohen Tatra*. [Verh. d. k. k. zool. bot. Ges. Wien. (1867)].

Wymienione 3 gat. chrząszczów.

151. Schumann E. — *Cicindeliden und Carabiden der Provinz Posen*. [Zeitschr. d. naturw. Abh. Deutsch. Ges. für Kunst u. Wiss. in Posen. 12, 2 Entomologie. Str. 1—7. Posen. (1905)].

152. Schumann E. — *Coleopteren der Provinz Posen*. (Forts.) [Tamże 13, 2 Entom. str. 55—61. Posen. (1906)].

153. Schumann E. — *Coleopteren der Provinz Posen*. (Forts.) [Tamże 14, 2 Entom. str. 1—6. Posen. (1907)].

154. Schumann E. — *Coleopteren der Provinz Posen*. (Forts.) [Tamże. 15, 2. Entom., str. 40—50. Posen. (1907)].

W powyższych czterech wykazach podał autor następujące rodziny: Cicindelidae, Carabidae, Pythidae, Cerambycidae, Curculionidae, Anthribidae, Mylabridae i Chrysomelidae, obejmujące razem 744 gat. i 38 odm. O zbiorach chrząszczów w Muzeum Tow. Przyj. Nauk dotychczas nie wiadomo.

155. Seidlitz G. — *Fauna baltica. Die Käfer. (Coleoptera)*. [Królewiec. (1887—1891)].

156. Seidlitz G. — *Fauna transsylvanica. Die Käfer (Coleoptera) Siebenbürgens*. [Królewiec. (1888—1891)].

157. Sokolař F. — *Coleopterologische Mitteilungen*. [Ent. Wochenblatt. 24, str. 1—58. Leipzig. (1907)].

Rozpatrując odmiany i rasy biegaczów (Carabidae) austro-węgierskiego państwa, wymienia autor także niektóre formy, rozsielone na obszarze Karpackim w Galicyi.

158. Sokolař F. — *Carabus Ullrichi Germ.* [Ent. Blätt. 4, str. 172—201. Berlin].

Wymieniony: *Car. Ullrichi var. podolicus Sem.*

159. Stierlin G. — *Revision der europaeischen Otiorrhynchus Arten.* [Ent. Zeitschr Berlin. (1861)].

160. Stobiecki S. — *Do fauny Babiej Góry. Sprawozdanie z wycieczek entomologicznych na Babią Górę w l. 1879 i 1880.* [Spr. Kom. Fiz. 17, str. 1—84. Kraków. (1882)].

Wykaz chrząszczów babiogórskich, bardzo starannie zestawiony z uwzględnieniem ich pionowego rozsiedlenia; zawiera 803 gat. i 20 odm. Autor posiada najbogatszy w kraju zbiór tęgopokrywych, zebranych w samej tylko Galicyi i W. Ks. Krakowskiem, niezupełnie jeszcze opracowany. — W zestawieniu niniejszego wykazu literatury korzystałem także z uprzejmie dostarczonych mi materiałów przez autora.

161. Trampusch Fr. — *Spostrzeżenia nad owadem, zwanym: kornik drukarz, pospolicie korolup.* (*Bostrychus typographus*). [Rozp. Tow. gosp. gal. 3, 219—222. Lwów. (1853)].

162. Ulanowski A. — *Trzy nowe gatunki chrząszczów.* (Kosmos. 12, str. 7—10. Lwów. (1887)].

Z opisanych trzech gatunków pochodzą 2 z południowej Europy a tylko *Orina distinctissima* n. sp. z Polski (Karp. zach.), bardzo podobna do *O. plagiata* Suffr. Forma ta jednak okazała się później tylko barwną aberacją tegoż gatunku.

163. Ulanowski A. — *Z fauny koleopterologicznej Inflant Polskich.* [Spr. Kom. Fiz. 18, str. 1—60. Kraków. (1884)].

Wykaz chrząszczów, zebranych w l. 1881 i 1883, poprzedzony krótkim zarysem fizyograficznym Inflant Polskich (pow. Rzerzycki, Lucyński i Dynaburski), wchodzących obecnie w skład gubernii Witebskiej. Elementa fauny koleopterologicznej, są obok powszechnie rozsiedlonych gatunków, w części północno-europejskie (niż półn.), w części i to dość licznie wy-

bitnie górskie, znane dopiero z obszaru Karpackiego. Wykaz ten zawiera 1048 gat.

164. Viertl A. — *Przyczynek do fauny Galicyi*. [Spr. Kom. Fiz. 6, str. 57—69. Kraków. (1872)].

Obok wykazu motyli krajowych mieszczą się w tym przyczynku także „Chrząszcze (Coleoptera) z okolicy Tarnowskiej“ (str. 65—69). Ilość gatunków w tej okolicy zebranych wynosi tylko 246 gat.

165. Vorbringer G. — *Sammelbericht für Ostpreussen*. [Deut. ent. Zeit. Berlin. (1903—1908)].

166. Wachtel F. — *Wiadomości entomologiczne z Galicyi zachodniej*. [Spr. Kom. Fiz. 10, str. 40—41. Kraków. (1876)].

167. Wachtel F. — *Spis chrząszczów z dorzecza Soły i Koszarawy*. (Spr. Kom. Fiz. IV. str. 246—262. Kraków. (1870)]. Wymieniono: 743 gat.

168. Wankowicz J. — *Description de quelques coléoptères nouveaux trouvés en Lithuanie*. [Ann. Soc. Ent. France. 5, str. 297—300. Paris. (1865)].

169. Wankowicz J. — *Notices sur divers coleopteres*. [Tamże 7, str. 249—254. Paris. (1867)].

170. Wankowicz J. — *Notices entomologiques*. [Tamże, 9, str. 411—422. Paris. (1869)].

171. Weise J. — *Coleopterologische Ergebnisse einer Bereisung der Czarnohora*. [Verh. d. nat. Ver. in Brünn. 14, str. 85—114. Brünn. (1875)].

172. Weise J. — *Kurze Notiz über die Käfer der Lissahora und Czarnohora*. [Deut. Ent. Zeitschr. 22, str. 210. Berlin. (1878)].

173. Weise J. — *Ueber drei Fundorte verschiedener Chrysomeliden, namentlich Halticiden*. [Tamże, 35, str. 384. Berlin. (1891)].

174. Weise J. — *Ueber Chrysomela lichenis und verwandte Chrysomelen (nebst Notiz über das Vorkommen der Phytodecta Kaufmanni in der hohen Tatra)*. [Tamże, 51, str. 161. Berlin. (1903)].

175. Weise J. — *Naturgeschichte der Insekten Deutschlands*. [I. Abt. Coleoptera. 6, Berlin. (1882—1893)].  
Autor opracował rodzinę: Chrysomelidae, z uwzględnieniem przy niektórych gatunkach fauny pogranicznych obszarów ziem polskich.
176. Weise J. — *Eine Excursion ins Tatragebirge*. [Deutsch. Ent. Zeitschr. 38, str. 241—248. Berlin. (1894)].
177. Weise J. — *Ueber Chrysomela lichenis und Verwandte*. [Archiv für Naturgeschichte. 54, str. 203—207. Berlin. (1898)].
178. Wierzejski A. — *Zapiski z wycieczki podolskiej*. [Spr. Kom. Fiz. 1, 2. Chrzęszcze (Coleoptera) str. 174—176. Kraków. (1867)].
179. Wierzejski A. — *O faunie jezior tatrzańskich*. [Pam. Tow. Tatr. Kraków. (1881)].
180. Wierzejski A. — *Materyały do fauny jezior tatrzańskich*. [Spr. Kom. Fiz. 15, str. 215—239. Kraków. (1882)].  
Z chrzęszczów wymieniono 9 gat. pływakowatych.
181. Wierzejski A. — *Zarys fauny jezior tatrzańskich*. [Pam. Tow. Tatr. Kraków. (1883)].
182. Wiśniowski T. — *Sprawozdanie z wycieczek Czarnohorskich w roku 1885 i 1886*. [Spr. Kom. Fiz. 22, str. 71—78. Kraków. (1888)].  
Z jezierek czarnohorskich podał a. kilka chrzęszczów.
183. Wodzicki K. — *Chrzęszcze szkodliwe dla lasów Galicyi*. [Rozp. Tow. gosp. Lwów. (1852)].
184. Zawadzki A. — *Rzut oka na osobliwości we względzie historyi naturalnej, widziane w podróży przedsięwziętej przez Karpaty Stryjskiego i Stanisławowskiego obwodu*. [Rozmaitości, Nr. 21, str. 161—163. Lwów. (1825)].  
W tem krótkim sprawozdaniu z podróży naukowej, odbytej we wschodnich Karpatach w r. 1824, głównie w okolicy Skolego, Bolechowa, Nadwórny, Delatyna i Dory, wymienia autor kilkanaście gatunków chrzęszczów (17 gat.), przygodnie zebranych. Jestto w ogóle najstarsza wiadomość, odnosząca się do fauny koleopterologicznej Galicyi.

### Skrócenia użyte.

- Bor.* = Borussia — Prusy (wschodnie i zachodnie)  
*Carp.* = Carpathici montes — Karpaty  
*Crac.* = Cracovia — Kraków  
*Hal.* = Halicia — Galicya  
*Leop.* = Leopoldis — Lwów  
*Lith.* = Lithuania — Litwa  
*Liv.* = Livonia — Inflanty  
*Mas.* = Masovia — Mazowsze  
*Pod.* = Podolia — Podole  
*Pom.* = Pomerania — Pomorze  
*Pos.* = Posnania — Poznań  
*Sil.* = Silesia — Śląsk  
*Tatr.* = Tatrenses montes — Tatry  
*Var.* = Varsovia — Warszawa  
*Volh.* = Volhynia — Wołyń  
*or.* = orientalis — wschodni  
*occ.* = occidentalis — zachodni  
*mer.* = meridionalis — południowy  
*sept.* = septentrionalis — północny.

\*

Adephaga.

*Cicindelidae.*

*Cicindela Dejean.*

- soluta Latr. Pod.  
 silvatica L. Pod.  
     a. fennica Beuth. Pom.  
     a. hungarica Beuth. Pom.  
 silvicola Latr.  
 hybrida L.  
     a. bipunctata Letzn. Sil.  
     a. melanostoma Schklg. Bor.  
     a. virescens Letzn. Sil.  
     v. riparia Latr. Carp.  
     v. Sahlbergi Fisch. Liv.  
     v. maritima Latr. Bor.  
 campestris L.  
     a. nigrescens Heer. Pom. Sil.  
     a. protos D'Torre. Pos.  
     a. affinis Dej. Bor. Sil.  
     v. connata Heer. Bor. Sil.  
 germanica L.  
     a. coerulea Hbst.  
     a. obscura F.  
     a. Steveni Dej.  
 chiloleuca Fisch. Dniepr (liman)  
 litterata Sulz. v. viennensis Schrk.  
 lunulata F. Pod.  
     a. littoralis F. Dniepr

*Carabidae.*

*Carabinae.*

*Cychnus Fabricius.*

- rostratus L.  
     v. pygmaeus Chaud.  
 semigranosus Palld. Hal. or.  
 attenuatus F. Carp.  
  
*Calosoma Weber.*  
 inquisitor L.  
     a. coeruleum Letzn.  
     a. cupreum Mocz. Sil.

- sycophanta L.  
 investigator Ill. Bor. Pod.  
 auropunctatum Hbst.  
 reticulatum F. Pos. Bor.

*Carabus Latreille.*

- coriaceus L. Pos. Bor.  
     v. rugifer Kr. Hal.  
 hungaricus F. v. mingens Quens. Kijów  
 irregularis F.  
     v. Montandoni Buys. Carp.  
     v. bucephalus Kr. Sil. (Cieszyn)  
 violaceus L. Bor. Masov.  
     v. Wolffii Dej. Carp.  
     a. candidatus Dft. Sil.  
     v. glabrellus Dej. Sil.  
     v. pseudoviolaceus Kr. Carp.  
     v. carbonatus Schauf. Carp.  
     v. Andrzejowskii Fisch. Pod.  
         sublaevis Dej.  
 intricatus L.  
 catenulatus Scop. Pol med.  
 Fabricii Panz. Carp.  
     v. poloniensis Géh. Carp.  
     v. malachiticus Thoms.  
 variolosus F.  
 auronitens F.  
     v. Escheri Palld. Carp.  
     a. pervirens Reitt. Sil.  
 convexus F.  
 marginalis F. Mas. Pos. Pom. Bor.  
 nitens L.  
     a. subnitens Reitt. Sil.  
     v. hermaphroditus Gerh. Bor.  
 auratus L. Mas. Pos.  
 clathratus L.  
 Menetriesi Humm. Leop. Bor.  
 granulatus L.  
     a. rubripes Géh.  
     a. forticostis Kr. Sil.  
     v. parvicollis Kr. Mas.  
 cancellatus Ill. Bor.  
     a. femoralis Géh.



v. tuberculatus Dej.		Nebria Latreille.	
v. brevituberculatus Roub.	Sil.	livida L.	
v. excisus Dej.	Pos. Liv.	v. lateralis F.	
v. Wankae Sok. Hal. occ. (Żywiec)		pivicornis F.	
Ullrichi Germ.		Jockischi St. v. nigricornis Villa	
arvensis Hbst.			Carp.
v. silvaticus Dej.	Pos. Bor. or.	a. nigriceps Schil.	Sil.
obsoletus St.	Sil. (Beskid)	Gyllenhali Schön.	Carp.
v. Sacheri Thoms.	Carp.	v. Gerhardti Gabr.	Tatr.
v. euchromus Palld.	Carp. or.	v. rufescens Stroem.	Carp.
v. carpathicus Palld.	Carp.	v. Balbii Bon.	Carp.
Scheidleri Panz.	Sil.	Heegeri Dej.	Carp. or.
v. Preyssleri Dft.	Carp. occ.	brevicollis F.	
v. Zawadzki Kr.	Carp. or.	tatrica Mill.	Tatr.
v. excellens F.	Pod.	Fussi Bielz.	Carp. or.
v. Friwaldszkyi Kr.	Pod.	rivosa Mill.	
v. Łomnickii Reitt.	Pod.	Reitteri Ryb.	Carp. or.
polonicus M. Łom. (Lubaczów)		transsylvanica Germ.	Carp. or.
Estreicheri Fisch.	Pod.	a. Ormayi Ganglb.	Carp. or.
v. erythromerus Sem.	Pod.		
rufofemoratus J. Łom.		Pelophila.	
v. Jaegeri Mèn.	Pod.	borealis Payk.	Bor. (Osterode)
scabriusculus Ol.	Pod.		
v. erythropus Fisch.	Pod.	Notiophilinae.	
v. Lippi Dej.	Pod.	Notiophilus Dum.	
Besseri Fisch.	Pod.	pusillus Waterh.	
v. Rybinskii Reitt.	Pod.	aquaticus L.	
nemoralis Müll.		v. Króli J. Łom. Leop. (Janów)	
hortensis L.		palustris Dft.	
concolor F.	Sil.	hypocrita Putz.	Tatr.
v. silvestris Pr. Sil. Pos. Bor. Liv.		laticollis Chaud.	Pod.
v. transsylvanicus Dej.	Carp.	rufipes Curt. a. femoralis J. Łom.	Kołomyja
glacialis Mill. (ex parte)			
Linnei Panz.		biguttatus F.	
a. bescidensis Reitt.	Sil.		
v. Scopoli Dej.	Volh.	Omophoninae.	
v. polonicus Mocz.		Omophon Latreille.	
glabratus Payk.		limbatum F.	
v. punctatocostatus Haury Hal. or.			
		Elaphrinae.	
<i>Nebriinae.</i>		Blethisa Bonelli.	
Leistus Frölich.		multipunctata L.	
ferrugineus L.		Elaphrus Fabricius.	
rufescens F.		lapponicus Gyll. Liv. (lac. Łuban)	
spinibarbis F.		uliginosus F.	
rufomarginatus Dft.	Hal. Bor.		
piceus Fröl.			

cupreus Dft.  
 riparius L.  
 Ullrichi W. Redt.  
 aureus Müll.  
     v. smaragdinus Reitt.

*Lorocerinae.*

*Lorocera Latreille.*  
 pilicornis F.

*Scaritinae.*

*Clivina Latreille.*  
 fossor L.  
 collaris Hbst.

*Dyschirius Bonelli.*  
 digitatus Dej.  
 arenosus Steph.  
 obscurus Gyll.  
 strumosus Er.  
 chaldeus Er. *Sil. Pos. Bor.*  
 politus Dej.  
 nitidus Dej.  
 Bonellii Putz.  
 Lafertei Putz.  
 importunus Schaum. *Sil.*  
 punctatus Dej. *Carp. or. Sil.*  
 angustatus Ahr.  
 aeneus Dej.  
 substriatus Dft.  
 ruficornis Putz.  
 salinus Schaum. *Bor.*  
 intermedius Putz.  
 globosus Hbst.  
 rufipes Dej.  
 laeviusculus Putz. *Pos. Bor.*

*Brosicinae.*

*Brosus Panzer.*  
 cephalotes L.  
     v. semistriatus Fisch. *Var.*  
*Miscodera Eschscholtz.*  
 arctica Payk *Sil. Pol. sept.*

*Bembidiinae.*

*Asaphidion Gozis.*

caraboides Schrk.  
*Sil.* pallipes Dft.  
 flavipes L.

*Bembidion Latreille.*

striatum F.  
     a. nigrescens Schil. *Sil.*  
 foraminosum St.  
 velox L.  
 argenteolum Ahr.  
     a. azureum Gebl. *Var.*  
     a. virens Schil. *Pos.*  
 littorale Ol.  
 laticolle Dft.  
 splendidum St.  
 pygmaeum F.  
     v. bilunulatum Bielz.  
 lampros Hbst.  
     v. properans Steph. *Sil.*  
     a. nigroaeneum Gerh. *Bor. or.*  
 nigricorne Gyll. *Lith. (Wilno)*  
 punctulatum Drap. *Hal. occ.*  
     a. Lutzi Reitt. *Lith. Bor.*  
 ruficolle Gyll. *Lith. Bor.*  
 pallidipenne Ill. *Sil.*  
 bipunctatum L. *Sil.*  
     v. nivale Heer. *Sil.*  
     a. obscurum Gerh. *Sil.*  
 dentellum Thb.  
 varium Ol.  
 adustum Schaum. *Mas. Sil.*  
 obliquum St. *Bor. or.*  
     v. immaculatum Sahlb. *Carp. occ.*  
 prasinum Dft. *Carp.*  
 fasciolatum Dft.  
     a. ascendeus K. Dan. *Tatr.*  
     a. axillare K. Dan. *Carp.*  
 atrocoeruleum Steph. *Carp.*  
 tricolor F. *Carp.*  
 conforme Dej. *Carp.*  
 tibiale Dft.  
 Redtenbacheri K. Dan. *Sil. (Ustron)*  
 fulvipes St. *Sil.*  
 ripicola Duf. v. testaceum Dft.

fluviatile Dej.		quinquestriatus Gyll.	
Andreae F.		<i>Tachys Stephens.</i>	
v. distinguendum Duv.	<i>Sil.</i>	bistriatus Dft.	
v. Bualei Duv.		a. rufulus Rey.	<i>Sil.</i>
v. femoratum St.		parvulus Dej.	
ustulatum L.		4-signatus Dft.	
rupestre L.		haemorrhoidalis Dej.	
saxatile Gyll.		bisulcatus Nic.	<i>Sil.</i>
lunatum Dft.		<i>Tachyta Kirby.</i>	
bisignatum Mén.	<i>Pos.</i>	nana Gyll.	
modestum F.		<i>Trechinae.</i>	
decorum Pz.		<i>Perileptus Schaum.</i>	
nitidulum Marsh.		areolatus Creutz.	
brunnicorne Dej. v. Milleri Duv.		<i>Thalassophilus Wollaston.</i>	
Stephensi Crotch.		longicornis St.	
heterocerum Seidl.	<i>Sil.</i>	<i>Trechus Clairville.</i>	
monticola St.	<i>Carp.</i>	micros Hbst.	
ruficorne St.		discus F.	
Millerianum Heyd.	<i>Carp.</i>	rivularis Gyll.	<i>Sil.</i>
basale Mill.		quadristriatus Schrk.	
atroviolaceum Duf.	<i>Carp. occ.</i>	v. obtusus Er.	<i>Sil. Bor.</i>
stomoides Dej.		rubens F.	
decoratum Dft.		austriacus Dej.	<i>Pol. med.</i>
albipes St.		amplicollis Fairm.	<i>Tatr.</i>
minimum F.		subnotatus Dej. v. cardioderus Putz.	<i>Carp. occ.</i>
glaciale Heer.	<i>Carp.</i>	latus Putz.	<i>Carp.</i>
Genei Küst.	<i>Pod.</i>	fontinalis Ryb.	<i>Carp.</i>
quadriguttatum F.		plicatulus Mill.	<i>Carp.</i>
quadrimaculatum L.		striatulus Putz.	<i>Carp.</i>
humerales St.		rotundipennis Dft.	<i>Carp. occ.</i>
tenellum Er.		alpicola St.	<i>Carp.</i>
gilvipes St.		marginalis Schm.	<i>Carp.</i>
Schüppeli Dej.	<i>Carp. or. Bor.</i>	carpathicus Ryb.	<i>Carp. or.</i>
Doris Gyll.		pulchellus Putz.	<i>Carp.</i>
v. aquaticum Pz.	<i>Bor.</i>	procerus Putz.	<i>Carp. or.</i>
articulatum Gyll.		corpulentus Ws.	<i>Carp. or.</i>
octomaculatum Goeze.		subterraneus Mill.	<i>Carp. or.</i>
fumigatum Dft.	<i>Bor.</i>	ruthenus Reitt.	<i>Carp. or.</i>
assimile Gyll.		microphthalmus Mill.	<i>Tatr.</i>
obtusum Serv.		<i>Anophthalmus Sturm.</i>	
guttula F.			
Mannerheimi Sahlb.			
biguttatum F.			
lunulatum Fourcr.	<i>Sil.</i>		
<i>Ocys Stephens.</i>			
harpaloides Serv.	<i>Sil. (Ustron)</i>	Bielzi Seidl.	

v. Stobieckii Csiki <i>Tatr. Carp. occ.</i>	gracilis Villa.
v. pilosellus Mill. <i>Carp. or.</i>	
Epaphius <i>Samouille.</i>	<i>Licininae.</i>
secalis Payk.	Badister <i>Dejean.</i>
Patrobus <i>Stephens.</i>	unipustulatus Bon.
septentrionis Dej.	v. 4-maculatus Letzn. <i>Sil.</i>
v. serenus Gredl. <i>Sil.</i>	bipustulatus F.
assimilis Chaud. <i>Pol. sept.</i>	a. lacertosus St.
excavatus Payk.	a. microcephalus Steph. <i>Sil.</i>
quadricollis Mill. <i>Carp. or.</i>	a. binotatus Fisch. <i>Sil.</i>
Deltomerus <i>Moczulski.</i>	sodalis Dft.
tatricus Mill. <i>Tatr.</i>	v. dorsiger Dft. <i>Sil.</i>
carpathicus Mill. <i>Carp. or.</i>	peltatus Pz.
Pogonus <i>Dejean.</i>	Licinus <i>Latreille.</i>
luridipennis Germ. <i>Sil. Bor.</i>	Hoffmannseggi Pz. <i>Carp.</i>
iridipennis Nicol. <i>Sil.</i>	depressus Payk.
chalceus Marsh. <i>Bor.</i>	cassideus F. <i>Pod.</i>
<i>Panagaeinae.</i>	<i>Harpalinae.</i>
Panagaeus <i>Latreille.</i>	Ophonus <i>Stephens.</i>
crux major L.	obscurus F.
bipustulatus F.	sabulicola Pz.
	punctatulus Dft.
	rupicola St. <i>Sil.</i>
	cordatus Dft. <i>Pod.</i>
<i>Chlaeniinae.</i>	puncticollis Payk.
Chlaenius <i>Bonelli.</i>	brevicollis Serv.
spoliatus Rossi. <i>Sil. Bor. Tat. merid.</i>	a. nigripes Gerh. <i>Sil.</i>
decipiens Duf. <i>Pod.</i>	azureus F.
velutinus Dft. <i>Liv.</i>	signaticornis Dft.
festivus F. <i>Pod. Sil.</i>	maculicornis Dft. <i>Sil.</i>
vestitus Payk.	griseus Pz.
nitidulus Schrk.	pubescens Müll.
v. tibialis Dej.	calceatus Dft.
nigricornis F.	hospes St. <i>Sil.</i>
v. melanocornis Dej.	
tristis Schall.	Harpalus <i>Latreille.</i>
sulcicollis Payk.	aeneus F.
quadrisulcatus Payk.	v. confusus Dej.
costulatus Mocz. <i>Pos. Pom.</i>	v. semipunctatus Dej.
Callistus <i>Bonelli.</i>	distinguendus Dft.
lunatus F.	smaragdinus Dft.
Oodes <i>Bonelli.</i>	dimidiatus Rossi
helopioides F.	rufus Brügg.
	atratus Latr.
	fuliginosus Dft.

latus L.		Anthracus <i>Moczulski.</i>	
luteicornis Dft.		longicornis Sch.	<i>Sil.</i>
quadripunctatus Dej.		consputus Dft.	
rubripes Dft.			
v. sobrinus Dej.		Tetraplatypus <i>Tsch.</i>	
sulphuripes Germ.		similis Dej.	
honestus Dft.		Bradycellus <i>Erichson.</i>	
rufitarsis Dft.	<i>Pol. med.</i>	verbasci Dft.	
neglectus Serv.		harpalinus Serv.	
fuscipalpis St.	<i>Sil. (Wrocław)</i>	collaris Payk.	
Frölichii St.		Trichocellus <i>Ganglbauer.</i>	
autumnalis Dft.		cognatus Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>
hirtipes Pz.		placidus Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>
zabroides Dej.	<i>Pod.</i>	Dichirotrichus <i>Duval.</i>	
melancholicus Dej.		pubescens Payk.	<i>Bor. (Puck).</i>
servus Dft.		rufithorax Sahlb.	
flavicornis Dej.		obsoletus Dej.	<i>Bor. (Gedania)</i>
tardus Pz.		Diachromus <i>Erichson.</i>	
modestus Dej.	<i>Hal. occ.</i>	germanus L.	
anxious Dft.		Anisodactylus <i>Dejean.</i>	
serripes Quens.		binotatus F.	
picipennis Dft.		v. spurcaticornis Dej.	
Trichotichnus <i>A. Moraw.</i>		nemorivagus Dft.	
laevicollis Dft.		signatus Pz.	
Stenolophus <i>Dejean.</i>		Zabrus <i>Clairville.</i>	
teutonus Schrk.		incrassatus Germ.	<i>Hal. or.</i>
skrimshiranus Steph.	<i>Sil.</i>	tenebrioides Goeze	
a. affinis Bach.	<i>Sil.</i>	blapoides Creutz.	<i>Pod.</i>
discophorus Fisch.		Amara <i>Bonelli.</i>	
mixtus Hbst.		rufipes Dej.	
a. Ziegleri Pz.	<i>Bor.</i>	strenua Zimm.	<i>Sil. Bor.</i>
Egadroma <i>Moczulski.</i>		concinna Zimm.	
marginata Dej.		tricuspidata Dej.	
Acupalpus <i>Dejean.</i>		a. lepidula Letzn.	<i>Sil.</i>
elegans Dej.		plebeja Gyll.	
a. ephippium Dej.		similata Gyll.	
flavicollis Dft.		ovata F.	
brunnipes St.		a. bicolor Kol.	<i>Sil.</i>
suturalis Dej.	<i>Mas.</i>	montivaga St.	<i>Carp.</i>
meridianus L.		nitida St.	
dorsalis F.			
a. maculatus Sch.	<i>Sil.</i>		
exiguus Dej.			
a. dubius Schilsky.	<i>Sil.</i>		



madidus F.	<i>Pol. med.</i>	obscurum Hbst.	
v. concinnus St.	<i>Sil.</i>	scrobiculatum F.	<i>Sil.</i>
melas Creutz.		assimile Payk.	
foveolatus Dft.	<i>Carp. or.</i>	Krynickii Sperk.	<i>Pos. Bor.</i>
v. interruptestriatus Bielz.		longiventre Mannh.	<i>Sil.</i>
	<i>Carp. or.</i>	Mannerheimi Dej.	<i>Lith.</i>
metallicus F.	<i>Carp.</i>	livens Gyll.	
fasciatopunctatus Creutz.	<i>Carp. occ.</i>	quadripunctatum Deg.	
maurus Dft.	<i>Tatr.</i>	impressum Pz.	
a. erythromerus Ganglb.	<i>Sil. Tatr.</i>	sexpunctatum L.	
Jurinei Pz.		a. montanum Heer.	<i>Pol. med.</i>
v. Heydeni Dej.	<i>Carp. or.</i>	ericeti Pz.	
fossulatus Quens	<i>Carp.</i>	viridicupreum Goeze.	
v. Welensi Drap.	<i>Carp.</i>	v. austriacum F.	
<i>Sphodrus Clairville.</i>		marginatum L.	
leucophthalmus L.		Mülleri Hbst.	
		a. tibiale Heer.	<i>Sil.</i>
<i>Laemostenus Bonelli.</i>		gracilipes Dft.	
janthinus Dft.	<i>Sil.</i>	lugens Dft.	
terricola Hbst.		dolens Sahlb.	<i>Sil. Bor.</i>
v. lithuanica Mocz.		versutum Gyll.	
<i>Platyderus Schaum.</i>		viduum Pz.	
rufus Dft.	<i>Pod.</i>	v. moestum Dft.	
		m. emarginatum Gyll.	
<i>Calathus Bonelli.</i>		antennarium Dft.	<i>Tatr.</i>
fuscipes Goeze.		atratum Dft.	<i>Sil.</i>
v. latus Serv.		scitulum Dej.	
erratus Sahlb.		micans Nicol.	
ambiguus Payk.		fuliginosum Pz.	
metallicus Dej.	<i>Carp.</i>	piceum L.	
mollis Marsh.	<i>Pol. med.</i>	gracile Gyll.	
melanocephalus L.		Thoreyi Dej.	
micropterus Dft.		v. puellum Dej.	
		dorsale Pont.	
<i>Dolichus Bonelli.</i>			
halensis Schall.		<i>Masoreinae.</i>	
a. flavicornis F.		<i>Masoreus Dejean.</i>	
<i>Synuchus Gyllenhall.</i>		Wetterhalli Dej.	<i>Leop.</i>
nivalis Pz.			
<i>Olisthopus Dejean.</i>		<i>Lebiinae.</i>	
Sturmi Dft.	<i>Leop.</i>	<i>Lebia Latreille.</i>	
rotundatus Payk.	<i>Carp.</i>	cycanocephala L.	
		chlorocephala Hoffm.	
<i>Agonum Bonelli.</i>		crux minor L.	
ruficorne Goeze.		marginata Geoffr.	<i>Pol. med.</i>

- Lionychus* *Wissm.*  
 quadrillum Dft. *Carp.*  
     a. bipunctatus Heer. *Sil.*  
     v. major Mill. *Carp.*
- Metabletus* *Schmidt-Göbel.*  
 obscuroguttatus Dft.  
 pallipes Dej. *Sil.*  
 truncatellus L.  
 foveatus Geoffr.
- Microlestes* *Schmidt-Göbel.*  
 minutulus Goeze.  
 maurus St.  
 plagiatus Dft.
- Dromius* *Bonelli.*  
 longiceps Dej. *Sil. Bor.*  
 linearis Ol.  
 agilis F.  
     a. bimaculatus Latr. *Bor. or.*  
 angustus Brull. *Sil. Bor.*  
     v. bescidicus Reitt. *Sil.*  
 cordicollis Vorbr. *Bor. or.*  
 marginellus F.  
 fenestratus F.  
 quadrimaculatus L.  
 quadrinotatus Pz.  
 quadrisignatus Dej.  
 nigriventris Thoms.  
 sigma Rossi  
 melanocephalus Dej. *Sil.*
- Demetrias* *Bonelli.*  
 imperialis Germ.  
 monostigma Sam.  
 atricapillus L.
- Cymindis* *Latreille.*  
 humeralis Geoffr.  
 axillaris F.  
 cingulata Dej.  
 angularis Gyll.  
 macularis Dej.  
     a. fenestrata Schil. *Pom.*  
 vaporariorum L.
- Polystichus* *Bonelli.*  
 connexus Geoffr. *Hal. or.* (Podhorce)
- Odacanthinae.*  
*Odacantha* *Paykul.*  
 melanura L.
- Dryptinae.*  
*Drypta* *Latreille.*  
 dentata Rossi.
- Brachyninae.*  
*Brachynus* *Weber.*  
 crepitans L.  
 explodens Dft.  
 bipustulatus Quens. *Pod.*
- Aptinus* *Bonelli.*  
 bombardata Ill. *Carp.*
- Haliplidae.*  
*Brychius* *Thomson.*  
 elevatus Pz.
- Haliphus* *Latreille.*  
 varius Nicol. *Sil. Bor.*  
 obliquus F.  
 confinis Steph.  
 variegatus St.  
 fulvus F.  
 flavicollis St.  
 laminatus Schall.  
     v. ater Redt. *Sil.*  
 ruficollis Deg.  
     v. Heydeni Wencke.  
 fulvicollis Er. *Sil. Bor. Pom.*  
 furcatus Seidl. *Sil. Bor. Pom.*  
 fluviatilis Aub. *Bor.*  
 striatus Wehncke *Bor.*  
 immaculatus Gerh. *Mas. Sil.*  
     v. Wehncke Gerh. *Bor.*  
 lineatocollis Marsh.
- Cnemidotus* *Illiger.*  
 impressus Pz.
- Hygrobiidae.*  
*Hygrobia* *Latreille.*  
 tarda Hbst. *Mas. Bor.*



<i>Dytiscidae.</i>		a. funestus Schil.	<i>Sil.</i>
<i>Hydroporinae.</i>		a. unicolor Gerh.	<i>Sil.</i>
<i>Oxyntilus Schaum.</i>		bilineatus St.	
cuspidatus Kunze.	<i>Sil.</i>	a. varians Gerh.	
<i>Hyphydrus Illiger.</i>		oblongus Steph.	
ovatus L.		lineatus Dej.	
		halensis F.	
<i>Hygrotus Stephens.</i>		dorsalis F.	
inaequalis F.		a. transversalis D Torre	<i>Pom.</i>
versicolor Schall		a. marginalis Schil.	<i>Pom.</i>
decoratus Gyll.		a. dorsalis Pz.	<i>Bor. Pom.</i>
<i>Coelambus Thomson.</i>		erythrocephalus L.	
Marklini Gyll.	<i>Bor.</i>	v. deplanatus Gyll.	<i>Sil.</i>
a. pallens Aub.	<i>Bor.</i>	v. subcostatus Gerh.	<i>Sil.</i>
polonicus Aub.	<i>Var.</i>	ruffrons Dft.	
impressopunctatus Schall.		scalesianus Dft.	
v. lineellus Gyll. ♀	<i>Sil.</i>	angustatus St.	
parallelogrammus Ahr.		neglectus Schaum.	<i>Pol. med.</i>
lautus Schaum.	<i>Sil.</i>	palustris L.	
puncticeps Seidl.	<i>Pol. med.</i>	v. lituratus Pz.	
confluens F.		striola Gyll.	
<i>Bidessus Sharp.</i>		Lutzi Reitt.	<i>Pod.</i>
unistriatus Ill.		tristis Payk.	
a. subrufulus O. Schneid.	<i>Sil.</i>	notatus St.	<i>Sil. Bor.</i>
v. grossepunctatus Vorbr.	<i>Sil.</i>	umbrosus Gyll.	
a. opacus Gerh.	<i>Sil.</i>	a. luteipennis Gerh.	<i>Sil.</i>
delicatulus Schaum.		glabriusculus Aub.	<i>Sil.</i>
geminus F.		piceus Steph.	<i>Sil.</i>
<i>Hydroporus Clairville.</i>		elongatulus St.	
latus Steph.		melanocephalus Gyll.	
platynotus Germ.		obscurus St.	
elegans Ol.		marginatus Dft.	
depressus F.		planus F.	
assimilis Payk.		v. pallescens Seidl.	<i>Sil.</i>
borealis Gyll.	<i>Carp.</i>	pubescens Gyll.	
septentrionalis Gyll.	<i>Carp.</i>	tesselatus Drap.	
Sanmarki C. Sahlb.	<i>Carp.</i>	morio Heer.	
v. rivalis Gyll.	<i>Sil.</i>	v. Scholzi Kolbe	<i>Sil.</i>
pictus F.		fuscipennis Schaum.	
a. cruciatus Schil.	<i>Pos.</i>	discretus Fairm.	
granularis L.		brevis F.	<i>Sil. Bor.</i>
a. suturalis Müll.	<i>Sil.</i>	nigrita F.	
		memnonius Nicol.	<i>Tatr.</i>
		melanarius St.	<i>Hall. occ.</i>
		Kraatzi Schaum.	
		Hedwigae Reitt.	<i>Tatr.</i>
		ferrugineus Steph.	<i>Carp. or.</i>

*Noterinae.*

*Noterus Clairville.*

crassicornis Müll.  
clavicornis Deg.

*Laccophilinae.*

*Laccophilus Leach.*

variegatus St.  
obscurus Pz.  
virescens Brahm.

*Colymbetinae.*

*Agabus Leach.*

didymus Ol.  
guttatus Payk.  
biguttatus Ol.  
    v. nitidus F.  
    v. nigricollis Zoubk.  
    v. pauper Schil. *Sil.*  
melanarius Aub.  
bipustulatus L.  
Solieri Aub. *Carp.*  
striolatus Gyll.  
    v. costatus R. Scholz. *Sil.*  
neglectus Er. *Sil. Bor.*  
Erichsoni Gem.  
subtilis Er.  
chalconotus Pz.  
    v. fuscoaenescens Regim. *Sil.*  
paludosus F.  
uliginosus L.  
confinis Gyll.  
congener Payk.  
    v. Funki Seidl. *Sil.*  
    v. lapponicus Thoms. *Sil. Bor.*  
clypealis Thoms.  
unguicularis Thoms.  
affinis Payk.  
biguttulus Thoms.  
nebulosus Forst.  
Sturmi Gyll.  
fuscipennis Payk. *Leop.*  
undulatus Schrk.  
    v. interruptus Schil. *Sil.*  
labiatus Brahm.

*Apator Semenow.*

Kessleri Hochh. *Volh.*

*Platambus Thomson.*

maculatus L.  
    v. pulchellus L. *Carp.*  
    v. Graëllsi Harold. *Sil.*

*Copelatus Erichson.*

ruficollis Schall.

*Ilybius Erichson.*

fenestratus F.  
    a. aeneus Ill. *Bor.*  
similis Thoms. *Bor.*  
fuliginosus F.  
crassus Thoms.  
subaeneus Er.  
ater Deg.  
obscurus Marsh.  
guttiger Gyll.  
aenescens Thoms.

*Rhantus Lacordaire.*

Grapei Gyll.  
punctatus Geoffr.  
notaticollis Aub.  
notatus F.  
    v. ♀ vermiculatus Fauv. *Sil.*  
bistriatus Bergstr.  
suturellus Harris. *Sil.*  
adpersus F.  
consputus St.  
exoletus Forst.  
    v. latitans Sharp.  
    v. insolutus Aub. *Sil.*

*Colymbetes Clairville.*

fuscus L.  
Paykulli Er.  
striatus L.  
dolabratus Payk. *Bor.*

*Dytiscinae.*

*Hydaticus Leach.*

seminiger Deg.

laevipennis Thoms.	Bor.	v. opacus Sahlb.	
stagnalis F.		urinator Ill.	Pom.
transversalis Pont.		Orectochilus <i>Lacordaire.</i>	
v. interruptemaculatus Gerh. <i>Sil.</i>		villosus Müll.	
<i>Graphoderes Thomson.</i>		<i>Rhysodidae.</i>	
austriacus St.		<i>Rhysodes Dalm.</i>	
bilineatus Deg.		sulcatus F.	
cinereus L.		<i>Polyphaga.</i>	
v. intermedius Westh.		<i>Staphylinoidea.</i>	
v. simulator Westh.		<i>Staphylinidae.</i>	
zonatus Hoppe		<i>Piestinae.</i>	
Sahlbergi Seidl.	Mas.	Siagonium <i>Kirby.</i>	
<i>Acilius Leach.</i>		quadricorne Kirb.	
sulcatus L.		humerale Germ.	
canaliculatus Nicol.		Thoracophorus <i>Moczulski.</i>	
Kotulae Ulanowski		corticinus Mocz.	<i>Sil.</i>
<i>Dytiscus Linné.</i>		<i>Oxytelinae.</i>	
latissimus L.		Micropeplus <i>Latreille.</i>	
marginalis L.		laevipennis Epp.	<i>Carp. or.</i>
v. ♀ conformis Kunze.		tesserula Curt.	
dimidiatus Bergstr.		fulvus Er.	<i>Sil. Bor.</i>
punctulatus F.		caelatus Er.	<i>Sil. Bor.</i>
circumcinctus Ahr.		porcatus F.	
v. ♀ dubius Gyll.		<i>Phloeocharis Mannerheim.</i>	
circumflexus F.		subtilissima Mannh.	
v. ♀ perplexus Lac.	<i>Sil.</i>	<i>Olisthaerus Heer.</i>	
lapponicus Gyll.	<i>Bor. Liv.</i>	substriatus Gyll.	<i>Carp.</i>
<i>Cybister Curtis.</i>		<i>Metopsia Wollaston.</i>	
laterimarginalis Deg.		clypeata Müll.	
<i>Gyrinidae.</i>		<i>Megarthus Stephens.</i>	
<i>Aulonogyrus Bey.</i>		depressus Payk.	
concinus Klug.	<i>Bor.</i>	affinis Mill.	
<i>Gyrinus Geoffroy.</i>		sinuatocollis Lac.	
minutus F.			
bicolor Payk.			
colymbus Er.	<i>Bor.</i>		
natator L.			
v. natator Ahr.			
Suffriani Scriba			
marinus Gyll.			

denticollis Beck.		salicis Gyll.	<i>Sil.</i>
nitidulus Kr.		melanocephala F.	<i>Carp.</i>
hemipterus Ill.		ioptera Steph.	
	<i>Proteinus Latreille.</i>	elegans Kr.	<i>Sil.</i>
ovalis Steph.	<i>Sil.</i>	scabriuscula Kr.	<i>Carp.</i>
brachypterus F.		linearis Zett.	
macropterus Gyll.		vilis Er.	
atomarius Er.		pygmaea Gyll.	<i>Carp.</i>
	<i>Anthobium Stephens.</i>		
anale Er.	<i>Carp.</i>	riparium Thoms.	<i>Bor.</i>
alpinum Heer.	<i>Carp.</i>	rivulare Payk.	
longipenne Er.		oxyacanthae Grav.	
pallens Heer.	<i>Sil.</i>	exiguum Gyll.	
ophthalmicum Payk.		laticolle Kr.	<i>Sil.</i>
rectangulum Fauv.	<i>Sil.</i>	caasum Grav.	
Sorbi Gyll.		excavatum Steph.	
Marshami Fauv.	<i>Carp.</i>	validum Kr.	<i>Sil.</i>
aucupariae Kiesw.	<i>Tatr.</i>	v. Fuistingi Reitt.	<i>Sil.</i>
torquatum Marsh.	<i>Sil.</i>	ferrugineum Kr.	<i>Tatr.</i>
v. adustum Kiesw.	<i>Sil.</i>	septentrionis Thoms.	<i>Sil.</i>
limbatum Er.	<i>Carp.</i>		
signatum Maerk.		<i>Phloeonomus Heer.</i>	
abdominale Grav.		monilicornis Gyll.	
lapponicum Mannh.	<i>Sil.</i>	planus Payk.	
primulae Steph.		lapponicus Zett.	
a. rufipenne Gerh.	<i>Sil.</i>	pusillus Grav.	
minutum F.		minimus Er.	
florale Pz.			
	<i>Acrulia Thomson.</i>		
inflata Gyll.		<i>Xylodromus Heer.</i>	
	<i>Pycnolypta Thomson.</i>	affinis Gerh.	<i>Sil.</i>
lurida Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>	concinus Marsh.	
		v. ater Gerh.	<i>Sil.</i>
		depressus Grav.	
		testaceus Er.	
	<i>Acrolocha Thomson.</i>		
striata Grav.	<i>Sil. Bor.</i>	<i>Porrhodites Kraatz.</i>	
sulculus Steph.	<i>Sil. Bor. or.</i>	fenestralis Zett.	<i>Sil.</i>
amabilis Heer.	<i>Sil.</i>		
	<i>Phyllodrepa Thomson.</i>	<i>Orochares Kraatz.</i>	
floralis Payk.		angustata Er.	<i>Sil.</i>
v. nigra Grav.			
a. translucida Kr.	<i>Sil. Hal. or.</i>	<i>Deliphrum Erichson.</i>	
puberula Bernh.	<i>Sil.</i>	tectum Payk.	
		algidum Er.	<i>Sil.</i>
		<i>Lathrimaëum Erichson.</i>	
		melanocephalum Ill.	

atrocephalum Gyll.		<i>Eudectus Redtenbacher.</i>	
unicolor Marsh.	<i>Sil.</i>	Giraudi Redt.	<i>Sil. Bor.</i>
fusculum Er.	<i>Sil. Bor.</i>	Gerhardti Pietsch.	<i>Sil.</i>
<i>Olophrum Erichson.</i>		Kulezyńskii Ryb.	<i>Tatr. mont.</i>
piceum Gyll.		<i>Coryphium Stephens.</i>	
fuscum Grav.		angusticolle Steph.	
assimile Payk.		v. Letzneri Schwarz.	<i>Sil.</i>
alpinum Heer.	<i>Carp.</i>	<i>Niphetodes Miller.</i>	
consimile Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>	Redtenbacheri Mill.	<i>Carp. or.</i>
rotundicolle Sahlb.	<i>Lith. Sil.</i>	Eppelsheimi Glgb.	<i>Carp. or.</i>
<i>Arpedium Erichson.</i>		Deubeli Glgb.	<i>Carp. or.</i>
brachypterum Grav.	<i>Carp.</i>	<i>Syntomium Curtis.</i>	
tenuè Lec.	<i>Bor.</i>	aeneum Müll.	
quadrum Grav.	<i>Tatr.</i>	<i>Deleaster Erichson.</i>	
prolongatum Rottb.	<i>Sil.</i>	dichrous Grav.	
<i>Acidota Mannerheim.</i>		v. Leachi Curt.	
crenata F.		<i>Coprophilus Latreille.</i>	
cruentata Mannh.		striatulus F.	
<i>Amphichroum Kraatz.</i>		lateralis Fauv.	
canaliculatum Er.		<i>Acrognathus Erichson.</i>	
<i>Lesteva Latreille.</i>		mandibularis Gyll.	
pubescens Mannh.		<i>Planeustomus Duval.</i>	
Pandellei Fauv.	<i>Sil.</i>	palpalis Er.	
longelytrata Goeze		v. alutaceus Gerh.	<i>Sil.</i>
monticola Kiesw.	<i>Carp.</i>	elegantulus Kr.	<i>Sil.</i>
punctata Er.		<i>Ancyrophorus Kraatz.</i>	
<i>Geodromicus Redtenbacher.</i>		longipennis Fairm.	<i>Carp. or. Sil.</i>
plagiatus F.		omalinus Er.	
a. nigrita Müll.	<i>Sil.</i>	<i>Thinobius Kiesenwetter.</i>	
puncticollis Weise	<i>Carp. or.</i>	linearis Kr.	<i>Sil.</i>
suturalis Lac	<i>Sil.</i>	v. brunneipennis Kr.	<i>Sil.</i>
<i>Anthophagus Gravenhorst.</i>		delicatus Kr.	<i>Sil.</i>
bicornis Block.		longipennis Heer.	
a. nivalis Rey.	<i>Sil.</i>	v. pusillimus Heer.	<i>Sil.</i>
alpinus Payk.	<i>Carp.</i>	brevipennis Kiesw.	
sudeticus Kiesw.	<i>Carp.</i>	<i>Trogophloeus Mannerheim.</i>	
alpestris Heer.	<i>Carp.</i>	dilatatus Er.	
abbreviatus F.		hirticollis Rey.	<i>Sil.</i>
omalinus Zett.	<i>Carp.</i>		
caraboides L.			
praeustus Müll.	<i>Carp.</i>		

arcuatus Steph.		cornutus Grav.	
bilineatus Steph.		v. alutaceus Thoms.	
rivularis Mocz.		capito Heer.	
memnonius Er.		nodifrons Sahlb.	
fuliginosus Grav.		nitens Sahlb.	
elongatulus Er.			
impressus Lac.		Bledius <i>Mannerheim.</i>	
corticinus Grav.		tricornis Hbst.	
nitidus Baudi		unicornis Germ.	<i>Bor.</i>
foveolatus Sahlb.		bicornis Germ.	<i>Bor.</i>
halophilus Kiesw.		littoralis Heer.	
pusillus Grav.		pallipes Grav.	
gracilis Mannh.		longulus Er.	
subtilis Er.	<i>Sil. Bor.</i>	opacus Block.	
despectus Baudi.	<i>Bor. or.</i>	v. sinuato-collis Gerh.	<i>Sil.</i>
exiguus Er.		atricapillus Germ.	
		v. nanus Er.	
Haploderus <i>Stephens.</i>		fracticornis Payk.	
caelatus Grav.		m. erythropterus Kr.	
caesus Er.		femoralis Gyll.	<i>Sil.</i>
		procerulus Er.	
Oxytelus <i>Gravenhorst.</i>		crassicollis Lac.	
rugosus F.		cribricollis Heer.	
opacus Kr.		dissimilis Er.	
rugifrons Hochh.	<i>Bor. (Gedania)</i>	erraticus Er.	
insecatus Grav.		Baudii Fauv.	
fulvipes Er.		pygmaeus Er.	
laqueatus Marsh.		talpa Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>
piceus L.		subterraneus Er.	
sculptus Grav.		arenarius Payk.	
Perrisi Fauv.	<i>Bor.</i>	fossor Heer.	
inustus Grav.			
sculpturatus Grav.			
nitidulus Grav.			
intricatus Er.			
complanatus Er.			
speculifrons Kr.	<i>Sil.</i>		
clypeonitens Pand.			
pumilus Er.			
Fairmairei Pand.	<i>Sil. Bor.</i>		
Saulcyi Pand.	<i>Sil. Bor.</i>		
hamatus Fairm.			
v. affinis Czwal.	<i>Bor. or.</i>		
tetracarinatus Block.			
tetratoma Czwal.			
Platystethus <i>Mannerheim.</i>			
arenarius Geoffr.			

*Oxyporinae.*

*Oxyporus Fabricius.*

rufus L.	
Mannerheimi Gyll.	<i>Lith.</i>
maxillosus F.	
v. signatus Gerh.	<i>Sil.</i>
v. angularis Gebl.	

*Steninae.*

*Stenus Latreille.*

biguttatus L.
bipunctatus Er.
longipes Heer.

guttula Müll.		formicetorum Mannh.	
stigmula Er.		nigritulus Gyll.	
bimaculatus Gyll.		brunnipes Steph.	
Juno Payk.		latifrons Er.	
ater Mannh.		fulvicornis Steph.	
punctipennis Thoms.	<i>Sil.</i>	tarsalis Ljungh.	
longitarsis Thoms.	<i>Sil. Bor.</i>	similis Hbst.	
calcaratus Scriba	<i>Bor.</i>	solutus Er.	
clavicornis Scop.		cicindeloides Schall.	
Rogeri Kr.		fornicatus Steph.	
providus Er.		pubescens Steph.	
scrutator Er.	<i>Sil.</i>	binotatus Ljungh.	
silvester Er.	<i>Bor.</i>	pallitarsis Steph.	
excubitor Er.	<i>Bor.</i>	niveus Fauv.	<i>Sil.</i>
lustrator Er.		picipes Steph.	
proditor Er.		bifoveolatus Gyll.	
asphaltinus Er.		picipennis Er.	<i>Sil.</i>
fossulatus Er.		languidus Er.	<i>Sil.</i>
gracilipes Kr.	<i>Carp.</i>	nitidiusculus Steph.	<i>Sil. Bor.</i>
aterimus Er.		flavipes Steph.	
palposus Zett.		glacialis Heer.	<i>Carp.</i>
ruralis Er.		v. densatus Kolbe	<i>Sil.</i>
buphthalmus Grav.		geniculatus Grav.	<i>Sil. Bor.</i>
incrassatus Er.		subaeneus Er.	
canaliculatus Gyll.		aceris Steph.	<i>Bor.</i>
nitens Steph.		flavipalpis Thoms.	
morio Grav.		palustris Er.	<i>Sil. Bor.</i>
melanarius Steph.		impressus Germ.	
atratus Er.		v. insulcatus Gerh.	<i>Sil.</i>
subdepressus Rey.		Erichsoni Rey.	
melanopus Marsh.	<i>Sil. Bor.</i>	v. Ludyi Fauv.	<i>Sil.</i>
incanus Er.		montivagus Heer.	<i>Carp.</i>
pusillus Steph.		v. coarcticollis Epp.	<i>Sil.</i>
nanus Steph.		v. carpathicus Glgb.	<i>Carp.</i>
circularis Grav.		pallipes Grav.	
pumilio Er.		Kolbei Gerh.	<i>Lith. Bor.</i>
vafellus Er.		Reitteri Weise.	<i>Carp. or.</i>
cautus Er.	<i>Sil. Bor.</i>		
fuscipes Grav.		Dianous <i>Samouelle.</i>	
neglectus Gerh.	<i>Sil.</i>	coerulescens Gyll.	
Argus Grav.			
humilis Er.		<i>Euasthetinae.</i>	
v. scabripennis Kolbe	<i>Sil.</i>	Euasthetus <i>Gravenhorst.</i>	
carbonarius Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>	bipunctatus Ljungh.	
eumerus Kiesw.		ruficapillus Lac.	
opticus Grav.		a. Lespesi Duv.	<i>Bor. or.</i>
crassus Steph.		laeviusculus Mannh.	

*Paederinae.*

*Astenus Stephens.*

filiformis Latr.  
 a. humeralis Gredl.  
 pulchellus Heer.  
 melanurus Küst.  
 angustatus Payk.  
 immaculatus Steph.

*Sil.*

fuscus Mannh.  
 rufiventris Nordm.  
 ripicola Kr.  
 nigrutilus Er. *Sil.*  
 bicolor Ol. *Sil.*  
 melanocephalus F.  
 obsoletus Nordm.  
 v. obscurellus Er.

*Domene Fauvel.*

scabricollis Er.

*Lathrobium Gravenhorst.*

*Paederus Fabricius.*

ruficollis F.  
 gemellus Kr.  
 riparius L.  
 caligatus Er.  
 fuscipes Curt.  
 limnophilus Er.  
 littoralis Grav.  
 brevipennis Lac.  
 Baudii Fairm.

*Sil.*

multipunctum Grav.  
 angusticolle Lacc.  
 sodale Kr. *Carp.*  
 picipes Er.  
 punctatum Zett.  
 quadratum Payk.  
 terminatum Grav.

*Stilicus Serville.*

angustatus Geoffr.  
 subtilis Er.  
 rufipes Germ.  
 similis Er.  
 geniculatus Er.  
 orbiculatus Payk.  
 Erichsoni Fauv.

v. atripalpe Scriba. *Sil.*  
 gracile Hampe. *Bor. or.*  
 angustatum Lac. *Sil.*  
 scutellare Nordm. *Lith. Bor. or.*

*Scopaeus Kraatz.*

didymus Er.  
 sulcicollis Steph.  
 minutus Er. *Sil.* (Cieszyn) *Bor. or.*  
 minimus Er.  
 gracilis Sperk. *Sil.*  
 laevigatus Gyll.  
 debilis Hochh.

rufipenne Gyll.  
 elongatum L.  
 geminum Kr.  
 ripicola Czwal.  
 laevipenne Heer.  
 castaneipenne Kol.  
 fulvipenne Grav.  
 v. Letzneri Gerh. *Sil.*

*Lithocharis Lacordaire.*

ochracea Grav.

brunnipes F.  
 foveatum Steph.  
 v. heteropterum Epp. *Sil.*  
 filiforme Grav.  
 v. brevipenne Gerh. *Sil.*

*Medon Stephens.*

castaneus Grav.  
 dilutus Er. *Sil. Bor.*  
 brunneus Er.  
 a. nigricans Gerh. *Sil.*

longulum Grav.  
 v. longipenne Fairm.  
 dilutum Er.  
 pallidum Nordm.  
 v. Jansoni Crotch. *Sil.*  
 spadiceum Er. *Carp.*

*Achenium Curtis.*

depressum Grav.  
 humile Nicol.



*Dolicaon Laporte.*  
biguttulus Lac.  
*Cryptobium Mannerheim.*  
fracticorne Payk.  
v. collare Reitt.

*Staphylininae.*

*Xantholinini.*

*Metoponeus Kraatz.*  
brevicornis Er. *Sil.* (Cieszyn) *Bor. or.*

*Leptolinus Kraatz.*  
nothus Er. *Lith.*

*Leptacinus Erichson.*  
parumpunctatus Gyll.  
batychnus Gyll.  
v. linearis Grav. *Sil. Lith.* (Wilno)  
formicetorum Märk.

*Xantholinus Serville.*  
punctulatus Payk.  
a. Thomsoni Schwarz.  
angustatus Steph.  
atratus Heer.  
glabratus Grav.  
relucens Grav. *Sil. Bor. or.*  
glaber Nordm.  
rufipennis Er.  
decorus Er.  
tricolor F.  
procerus Er.  
distans Rey.  
linearis Ol.  
v. longiventris Heer.

*Nudobius Thomson.*  
lentus Grav.

*Gauropterus Thomson.*  
fulgidus F.

*Baptolinus Kraatz.*  
pilicornis Payk.  
longiceps Fauv. *Sil.*  
affinis Payk.

*Othius Stephens.*  
punctulatus Goeze.  
laeviusculus Steph.  
melanocephalus Grav.  
lapidicola Kiesw.  
myrmecophilus Kiesw.  
transsilvanicus Glgb. *Carp. or.*  
crassus Mocz. *Carp. or.*

*Staphylinini.*

*Actobius Fauvel.*  
cinerascens Grav.  
signaticornis Rey. *Sil.*

*Neobisnius Ganglbauer.*  
villosulus Steph.  
procerulus Grav.  
v. prolixus Er.

*Cafius Curtis.*  
xantholoma Grav. *Bor. or.* (marebalt.)

*Hesperus Fauvel.*  
rufipennis Grav.

*Philonthus Stephens.*  
splendens F.  
intermedius Lac.  
laminalis Creutz.  
laevicollis Lac. *Carp.*  
montivagus Heer. *Carp.*

nitidus F.  
cyanipennis F.  
aeneus Rossi  
chalceus Steph. *Sil. Bor.*  
addendus Sharp.  
carbonarius Gyll.  
temporalis Rey. *Sil.*  
atratus Grav.

a. coerulescens Lac.  
rotundicollis Mén.  
aerosus Kiesw.  
ebeninus Grav.  
corruscus Grav.  
concinus Grav. *Sil.*  
a. ochropus Grav.

a. ochripennis Gerh.	<i>Sil.</i>	a. nigricollis Gerh.	<i>Sil.</i>
dimidiatus Sahlb.		pullus Nordm.	
sanguinolentus Grav.		vernalis Grav.	
a. contaminatus Grav.	<i>Sil.</i>	exiguus Nordm.	
immundus Gyll.		astutus Er.	
debilis Grav.		nigritulus Grav.	
decorus Grav.		v. trossulus Nordm.	
fuscipennis Mannh.		thermarum Aube	<i>Sil.</i>
Mannerheimi Fauv.		splendidulus Grav.	
varius Gyll.			
a. picimanus Mén.	<i>Sil.</i>	<i>Staphylinus Linné.</i>	
a. bimaculatus Grav.		pubescens Deg.	
frigidus Kiesw.		fossor Scop.	
marginatus Stroem.		fulvipes Scop.	
a. rubrosuturalis Gerh.	<i>Sil.</i>	stercorarius Ol.	
lepidus Grav.		chalcocephalus F.	
nitidulus Grav.		latebricola Grav.	
longicornis Steph.		caesareus Cederh.	
cruentatus Gmel.		erythropterus L.	
varians Payk.		olens Müll.	
v. agilis Grav.		tenebricosus Grav.	
albipes Grav.		ophthalmicus Scop.	
v. alpinus Epp.	<i>Sil. Bor. or.</i>	similis F.	
fimetarius Grav.		macrocephalus Grav.	
cephalotes Grav.		v. alpestris Er.	
sordidus Grav.		brunnipes F.	
spermophili Glgb.	<i>Sil.</i>	fuscatus Grav.	
Scribae Fauv.	<i>Sil.</i>	picipennis F.	
fuscus Grav.		aeneocephalus Deg.	
umbratilis Grav.		fulvipennis Er.	
corvinus Er.		pedator Grav.	
ventralis Grav.		ater Grav.	
discoideus Grav.		falcifer Nordm.	<i>Pod.</i>
a. rufipennis Gerh.		globulifer Geoffr.	
quisquiliarius Gyll		compressus Marsh.	
v. inquinatus Steph.		v. cerdo Er.	<i>Lith.</i>
fumarius Grav.			
Linki Solsky. <i>Lith.</i> (Białowieża)		<i>Ontholestes Ganglbauer.</i>	
nigrita Grav.		tesselatus Geoffr.	
virgo Grav. <i>Bor. or.</i> (Królewiec)		murinus L.	
micans Grav.		v. inauratus Mannh.	
a. brunneipennis Gerh.	<i>Sil.</i>	<i>Emus Curtis.</i>	
fulvipes F.		hirtus L.	
puella Nordm.			
punctus Grav.		<i>Creophilus Mannerheim.</i>	
tenuis F.		maxillosus L.	
a. gracilis Letzn.		v. ciliaris Steph.	<i>Bor.</i>

*Quediini.*

*Quedius Stephens.*

microps Grav.  
 longicornis Kr. *Sil.*  
 brevis Er.  
 lateralis Grav.  
 brevicornis Thoms. *Bor.*  
 vexans Epp. *Sil. Bor.*  
 ochripennis Mén.  
 fulgidus F.  
 cruentatus Ol.  
     v. virens Rottb *Sil. Bor.*  
 scandens Penecke. *Bukowina*  
 ventralis Arag. *Sil.*  
 mesomelinus Marsh.  
 maurus Sahlb. *Sil. Bor.*  
     v. pyropterus Epp. *Sil.*  
 xanthopus Er.  
 tenellus Grav. *Lith.*  
 scitus Grav.  
 cinctus Payk. *Carp. (Tatr.)*  
 punctatellus Heer. *Carp. (Tatr.)*  
 laevigatus Gyll.  
 fuliginosus Grav. *Sil.*  
 tristis Grav. *Sil.*  
 molochinus Grav. *Sil.*  
 unicolor Kiesw. *Sil.*  
 ochropterus Er. *Carp.*  
 picipes Mannh. *Carp. Tatr.*  
 dubius Heer. *Carp. Tatr.*  
 transsilvanicus Weise *Carp. or.*  
 umbrinus Er. *Mas.*  
 semiruber Fauv. *Mas.*  
 fumatus Steph. *Bor. Sil.*  
 nigriceps Kr. *Bor. Sil.*  
 limbatus Heer.  
 humeralis Steph.  
 obliteratus Er.  
 praecox Grav. *Bor.*  
 maurorufus Grav. *Mas. Bor. Lith.*  
 riparius Kelln. *Sil.*  
 lucidulus Er.  
 scintillans Grav.  
 pyrenaeus Bris.  
 cincticollis Kr. *Carp.*  
 alpestris Heer. *Carp.*

Haberfelneri Epp. *Carp. or.*  
 rufipes Grav.  
 paradisius Heer. *Carp.*  
     v. flavopilus Gerh. *Sil.*  
 collaris Er. *Carp.*  
     a. nigricollis Kolbe. *Sil.*  
     a. maculicollis Kolbe *Sil.*  
 semiaeneus Steph. *Sil.*  
 acuminatus Hochh. *Sil.*  
 picipennis Heer.  
 Scribae Ganglb.  
 boops Grav.  
     v. brevipennis Fairm.  
 fulvicollis Steph.

*Velleius Mannerheim.*

dilatatus F.  
*Hetherothops Stephens.*  
 binotata Grav. *Sil. Bor.*  
 praevia Er.  
 sericans Rey.  
 dissimilis Grav.  
 quadripunctula Grav.

*Astrapaeus Gravenhorst.*

Ulmi Rossi  
*Euryporus Erichson.*  
 picipes Payk.

*Acylophorus Nordmann.*

glaberrimus Herbst.  
 Wagenschieberi Kiesw.

*Tanygnathus Erichson.*

terminalis Er.

*Tachyporinae.*

*Bolitobini.*

*Mycetoporus Mannerheim.*

elegans Mäkl.  
 longicornis Mäkl.  
 splendidus Grav.  
 Mulsanti Glgb.  
 Baudneri Rey.

brunneus Marsh.			pubescens Grav.	
longulus Mannh.			immaculatum Steph.	
bimaculatus Lac.			pedicularium Grav.	
ruficornis Kr.		<i>Sil.</i>	v. lividum Er.	<i>Sil.</i>
pachygraphus Pand.		<i>Sil.</i>	bipunctatum Grav.	
forticornis Fauv.			binotatum Grav.	<i>Sil.</i>
ambiguus Luze		<i>Sil.</i>	bipustulatum Grav.	
clavicornis Steph.			Wankowiczi Pand.	<i>Lith.</i>
angularis Rey.			Lamprinus Heer.	
niger Fairm.			erythropterus Panz.	
splendens Marsh.			Lamprinodes Luze.	
corpulentus Luze.		<i>Sil.</i>	saginatatus Grav.	<i>Bor. or.</i>
Märkeli Kr.			Tachyporus Gravenhorst.	
rufescens Steph.			nitidulus F.	
Brucki Pand.	<i>Volh. Sil</i>	<i>Bor.</i>	corpulentus Sahlb.	<i>Sil.</i>
laevicollis Epp.		<i>Sil.</i>	macropterus Steph.	
punctus Gyll.			pusillus Grav.	
Bryoporus Kraatz.			transversalis Grav.	
crassicornis Mäkl.			ruficollis Grav.	
rugipennis Pand.		<i>Carp. or.</i>	atriceps Steph.	
rufus Er.			tersus Er.	<i>Bor. or.</i>
cernuus Grav.			chrysomelinus L.	
v. merdarius Ol.		<i>Sil.</i>	fuscipennis Reitt.	<i>Sil.</i>
multipunctus Hampe		<i>Carp. or.</i>	hypnorum I.	
Bolitobius Mannerheim.			a. armeniacus Kolbe	<i>Sil.</i>
striatus Ol.			solutus Er.	
bicolor Grav.			formosus Math.	
trimaculatus Payk.			abdominalis F.	
trinotatus Er.			obtusus L.	
v. discophorus Rey.		<i>Sil.</i>	v. nitidicollis Steph.	<i>Sil.</i>
exoletus Er.			pulchellus Mannh.	<i>Bor. or. Lith.</i>
thoracicus F.			Tachinus Gravenhorst.	
v. biguttatus Steph.			basalis Er.	<i>Lith.</i>
lunulatus L.			flavipes F.	
pulchellus Mannh.			proximus Kr.	
speciosus Er.			humeralis Grav.	
Bryocharis Lacordaire.			marginatus Gyll.	
cingulata Mannh.			subterraneus L.	
analis Payk.			bipustulatus F.	
v. merdaria Gyll.		<i>Sil.</i>	scapularis Steph.	<i>Sil.</i>
inclinans Grav.			pallipes Grav.	
formosa Grav.			fimetarius Grav.	
Conosoma Kraatz.			rufipes Deg.	
littoreum L.				

laticollis Grav.		Kraatzi Sharp.	<i>Sil.</i>
marginellus F.		brevicornis Matth.	
collaris Grav.		gracilis Matth.	
rufipennis Gyll.		minuta Grav.	
elongatus Gyll.		infuscata Kr.	
Leucoparyphus <i>Kraatz.</i>			
silphoides L.		<i>Pronomaeini.</i>	
		Pronomaea <i>Erichson.</i>	
<i>Hypocryptini.</i>		rostrata Er.	
Hypocryptus <i>Mannerheim.</i>		<i>Hygronomini.</i>	
longicornis Payk.		Hygronoma <i>Erichson.</i>	
laeviusculus Mannh.		dimidiata Grav.	
discoideus Er.			
apicalis Bris.	<i>Sil.</i>	<i>Oligotini.</i>	
seminulum Er.		Oligota <i>Mannerheim.</i>	
ovulum Heer.		flavicornis Lac.	<i>Sil. Bor.</i>
<i>Habrocerini.</i>		apicata Er.	
Habrocerus <i>Erichson.</i>		granaria Er.	
capillaricornis Grav.		inflata Mannh.	
		rufipennis Kr.	
<i>Trichophyini.</i>		parva Kr	<i>Bor.</i>
Trichophya <i>Mannerheim.</i>		atomaria Er.	<i>Sil. Bor.</i>
pilicornis Gyll.		pusillima Grav.	
		pumilio Kiesw.	<i>Sil.</i>
<i>Aleocharinae.</i>		<i>Bolitocharini.</i>	
<i>Dinopsini.</i>		Brachida <i>Rey.</i>	
Dinopsis <i>Matthews.</i>		exigua Heer.	
erosa Steph.		Eucephalus <i>Westwood.</i>	
<i>Gymnusini.</i>		complicans Westw.	
Gymnusa <i>Gravenhorst.</i>		Gyrophaena <i>Mannerheim.</i>	
brevicollis Payk.		pulchella Heer.	<i>Sil. Bor.</i>
variegata Kiesw.	<i>Sil.</i>	affinis Sahlb.	
		nitida Gyll.	<i>Sil.</i>
<i>Myllaenini.</i>		nana Payk.	
Myllaena <i>Erichson.</i>		gentilis Er.	
dubia Grav.		bihamata Thoms.	
intermedia Er.		fasciata Marsh.	
gracilicornis Fairm.	<i>Sil.</i>	laevipennis Kr.	
		lucidula Er.	

Poweri Crotch.  
 minima Er.  
 manca Er.  
 strictula Er.  
 polita Grav.  
 boleti L.

*Placusa Erichson.*

complanata Er.  
 pumilio Grav. *Sil. Bor.*  
 atrata Sahlb. *Sil. Bor.*  
 tachyporoides Waltl. *Bor.*  
 adscita Er. *Bor.*

*Cyphea Fauvel.*

curtula Er. *Sil. Bor.*

*Thectura Thomson.*

cuspidata Er.

*Homalota Mannerheim.*

plana Gyll.

*Silusa Erichson.*

rubra Er.  
 rubiginosa Er.

*Phytosus Curtis.*

spinifer Curt. *Bor. or.*  
 balticus Kr. *Bor. or.*

*Leptusa Kraatz.*

angusta Aub.  
 haemorrhoidalis Heer.  
 ruficollis Er.  
 carpathica Weise. *Carp. or.*  
 eximia Kr. *Carp. or.*  
 alpicola Brancsik *Carp.*  
 puellaris Hampe *Carp. or. Sil.*  
 v. sudetica Lokay *Carp. or.*  
 (Howerla)

flavicornis Brancsik *Carp.*  
 piceata Rey. *Carp.*

*Euryusa Erichson.*

castanoptera Kr.  
 sinuata Er.

optabilis Herr.  
 brachelytra Kiesw. *Carp. or.*

*Tachyusida Rey.*

gracilis Er. *Sil. Lith.*

*Phymatura I. Sahlberg.*

brevicollis Kr. *Lith.*

*Bolitochara Mannerheim.*

lucida Grav.  
 Mulsanti Sharp. *Sil.*  
 lunulata Payk.  
 bella Märk.  
 obliqua Er.

*Autalia Mannerheim.*

impressa Ol.  
 puncticollis Sharp. *Carp.*  
 rivularis Grav.

*Myrmedonini.*

*Falagria Mannerheim.*

sulcata Payk.  
 sulcatula Grav.  
 thoracica Curt.  
 nigra Grav.  
 obscura Grav.

*Tachyusa Erichson.*

atra Grav.  
 lencopus Marsh.  
 umbratica Er.  
 scitula Er. *Sil. Bor.*  
 coarctata Er.  
 v. cyanea Kr. *Sil.*  
 constricta Er.  
 balteata Er. *Sil.*  
 ferialis Er. *Mas. (Bielany)*

*Gnypeta Thomson.*

carbonaria Mannh.  
 ripicola Kiesw.  
 velata Er.

*Brachyusa Rey.*

concolor Er.

<i>Aleunota Thomson.</i>			
atricapilla Rey.		complana Marsh.	<i>Sil. Bor.</i>
egregia Rye.		vilis Er.	
gracilentata Er.		tibialis Heer.	<i>Carp.</i>
pallens Rey.	<i>Sil.</i>	flavipes Thoms.	<i>Bor. (mare balt.)</i>
macella Er.	<i>Sil.</i>	puncticeps Thoms.	<i>Bor. (mare balt.)</i>
		punctipennis Kr.	<i>Sil.</i>
		truncata Epp.	<i>Carp. or. (Howerla)</i>
<i>Atheta Thomson.</i>		deplanata Grav.	
subtillissima Kr.	<i>Sil.</i>	angustula Gyll.	
delicatula Sharp.	<i>Sil.</i>	aequata Er.	
longula Heer.		linearis Grav.	
fragilicornis Kr.	<i>Sil. Bor.</i>	nigella Er.	
fragilis Kr.		incana Er.	
fluviatilis Kr.	<i>Sil.</i>	nigriventris Thoms.	<i>Sil.</i>
gracilicornis Er.		melanocephala Heer.	
luteipes Er.		brunnea F.	
fallax Kr.	<i>Sil. Bor.</i>	occulta Er.	
gregaria Er.		hepatica Er.	<i>Sil.</i>
appulsa Scriba	<i>Sil.</i>	monticola Thoms.	<i>Carp.</i>
currax Kr.		fungivora Thoms.	<i>Sil.</i>
rivulorum Thoms.	<i>Sil.</i>	excellens Kr.	<i>Sil.</i>
cambrica Woll.		corvina Thoms.	
debilicornis Er.		arcana Er.	
sulcifrons Steph.		picipes Thoms.	
insecta Thoms.		angusticollis Thoms.	<i>Sil. Bor.</i>
languida Er.	<i>Sil. Bor.</i>	ravilla Er.	
v. longicollis Rey.	<i>Sil.</i>	palustris Kiesw.	
luridipennis Mannh.	<i>Sil. Bor.</i>	procera Kr.	<i>Sil.</i>
Gyllenhali Thoms.	<i>Sil.</i>	luctuosa Rey.	<i>Sil.</i>
tereticornis Wank.	<i>Lith.</i>	aegra Heer.	<i>Sil.</i>
terminalis Grav.		foveicollis Kr.	
v. grisea Thoms.	<i>Bor. Liv.</i>	atomaria Kr.	
melanocera Thoms.		puberula Sharp.	<i>Sil.</i>
elongatula Grav.		liliputana Bris.	<i>Sil.</i>
hygrotopora Kr.	<i>Sil.</i>	inquinula Grav.	
morio Heer.	<i>Carp.</i>	mortuorum Thoms.	<i>Sil. Bor.</i>
Aubei Bris.		amicula Steph.	
gemina Er.	<i>Sil. Bor.</i>	subtilis Scriba	
islandica Kr.	<i>Carp.</i>	spatula Fauv.	<i>Sil. (Bezkid)</i>
Smolkai Ryb.		indubia Sharp.	<i>Sil.</i>
arctica Thoms.	<i>Sil.</i>	palleola Er.	
punctulata Sahlb.	<i>Sil.</i>	clavigera Scriba	<i>Sil.</i>
hygrobia Thoms.	<i>Bor.</i>	dilaticornis Kr.	<i>Sil.</i>
fusca Sahlb.		clancula Er.	
fallaciosa Sharp.	<i>Lith.</i>	rudiventris Epp.	
debilis Er.		subterranea Rey.	<i>Bor.</i>
laticeps Thoms.	<i>Sil. Bor.</i>	nigricornis Thoms.	

excavata Gyll.	<i>Lith.</i>	cinnamoptera Thoms.	<i>Sil.</i>
divisa Märk.		livida Rey.	
basicornis Rey.	<i>Bor. or.</i>	marcida Er.	
autumnalis Er.	<i>Lith. Sil.</i>	laevana Rey.	
oblita Er.		nigripes Thoms.	
coriaria Kr.	<i>Sil. Bor.</i>	macrocera Thoms.	<i>Lith. Sil. Bor. or.</i>
gagatina Baudi.		parvula Mannh.	
myrmecobia Kr.		cribrata Kr.	
sodalis Er.		canescens Sharp.	<i>Sil.</i>
pallidicornis Thoms		sordidula Er.	
nigritula Grav.		celata Er.	
liturata Steph.	<i>Sil.</i>	arenicola Thoms.	<i>Sil.</i>
boletophila Thoms.	<i>Tatr. m.</i>	hodierna Sharp.	<i>Sil. Bor.</i>
nitidicollis Fairm.		zosteræ Thoms.	
crassicornis F.		longicornis Grav.	
v. fulvipennis Rey.	<i>Sil.</i>	consanguinea Epp.	
pilicornis Thoms.		melanaria Mannh.	
xanthopus Thoms.		sordida Marsh.	
hybrida Sharp.	<i>Sil.</i>	pygmaea Grav.	
trinotata Kr.		aterrima Grav.	
euryptera Steph.		parva Sahlb.	
incognita Sharp.	<i>Sil.</i>	v. muscorum Briss.	
valida Kr.		nigerrima Aub.	
aquatica Thoms.	<i>Sil.</i>	orphana Er.	
Pertyi Heer.	<i>Sil.</i>	fungi Grav.	
castanoptera Mannh.		v. fuscicornis Kolbe	<i>Sil.</i>
aquatilis Thoms.		orbata Er.	
laevicauda I. Sahlb.	<i>Carp.</i>	clientula Er.	
hypnorum Kiesw.		fuscipes Heer.	
pagana Er.		laticollis Steph.	
granigera Kiesw.		subsINUATA Er.	
microptera Thoms.	<i>Sil. Bor. or.</i>	analís Grav.	
longiuscula Grav.		soror Kr.	<i>Bor.</i>
alpestris Heer.	<i>Sil.</i>	cavifrons Sharp.	
nitidula Kr.		talpa Heer.	
oblonga Er.		validiuscula Kr.	
graminicola Grav.		exilis Er.	
v. flavicornis Gerh.	<i>Sil.</i>	indocilis Heer.	<i>Sil.</i>
vestita Grav.			
contristata Kr.	<i>Sil.</i>	<i>Sipalia Rey.</i>	
cadaverina Bris.		infirma Weise	<i>Carp. or.</i>
atramentaria Gyll.		circellaris Grav.	
silesiaca Gerh.	<i>Sil.</i>	caesula Er.	<i>Sil.</i>
picipennis Mannh.		alpicola Mill.	<i>Tatr. m.</i>
subrugosa Kiesw.	<i>Bor.</i>	carpathica Mill.	<i>Carp. or.</i>
intermedia Thoms.		<i>Nothotecta Thomson.</i>	
putrida Kr.		flavipes Grav.	







v. curta Sahlb.		nitidus Fairm.	<i>Lith.</i>
clavicornis Redtb.		Fischeri Aub.	
puberula Klug.	<i>Bor.</i>	carpathicus Reitt.	<i>Carp.</i>
intricata Mannh.		tenuicornis Reitt.	<i>Sil. (Cieszyn)</i>
Milleri Kr.	<i>Sil.</i>	Aubeanus Reitt.	<i>Bor. or.</i>
morion Grav.		brunneus Grimm.	
tristis Grav.		Friwaldszkyi Saulcy.	<i>Carp. Pod.</i>
moesta Grav.		Duponti Aub.	
sparsa Heer.		bescidicus Reitt.	
incospicua Aube		piceus Mocz.	
lanuginosa Grav.		nanus Reichb.	
lygaea Kr.	<i>Sil.</i>	sanguineus Denny.	<i>Lith. Bor.</i>
rufitarsis Heer.		signatus Reichb.	
villosa Mannh.		punctatus Muls	
diversa Sahlb.	<i>Sil.</i>	falsus Bed.	
sanguinea L.		Karsteni Reichb.	
fumata Grav.	<i>Sil. Bor.</i>	Spinolae Aub.	
moerens Gyll.		Biblioplectus <i>Reitter.</i>	
haemoptera Kr.		ambiguus Reichb.	
discipennis Rey.		Biblioporus <i>Thomson.</i>	
laevigata Gyll.		bicolor Denny.	
maculata Bris.	<i>Cracovia</i>		
spadicea Er.		<i>Trichonyxini.</i>	
cuniculorum Kr.	<i>Sil.</i>	Trichonyx <i>Chaudoir.</i>	
ruficornis Grav.		sulcicollis Reichb.	
erythroptera Grav.		Amauronyx <i>Reitter.</i>	
bilineata Gyll.		Maerkeli Aub.	
verna Say.		<i>Batrisini.</i>	
bipustulata L.		Batrisus <i>Laporte.</i>	
grisea Kr.	<i>Bor. or.</i>	formicarius Aub.	<i>Sil. Lith. Mas.</i>
algarum Fauv.	<i>Bor.</i>	Batrisodes <i>Reitter.</i>	
obscurella Grav.	<i>Bor. or.</i>	Delaportei Aub.	
		venustus Reichb.	
		adnexus Hampe	<i>Sil.</i>
		<i>Bryaxini.</i>	
		Brachygluta <i>Thomson.</i>	
		Lefebvrei Aub.	<i>Sil.</i>
		xanthoptera Reichb.	
<i>Pselaphidae.</i>			
<i>Euplectini.</i>			
Saulcyella <i>Reitter.</i>			
Schmidti Märk.			
Trimium <i>Aubé.</i>			
brevicorne Reichb.			
a. atrum Gerh.			
carpathicum Saulcy			
	<i>Sil.</i>		
	<i>Carp. Pod.</i>		
Euplectus <i>Leach.</i>			
Erichsoni Aub.			
nubigena Reitt.			

haemoptera Aub.			
fossulata Reichb.			
v. aterrima Reitt	<i>Carp. or.</i>		
v. rufescens Sauley	<i>Carp. or.</i>		
Helferi Schmidt.	<i>Sil.</i>		
Schüppeli Aub.	<i>Sil.</i>		
haematica Reichb.			
Reichenbachia Leach.			
juncorum Leach.			
impressa Panz.			
Bryaxis Leach.			
longicornis Leach			
a. nigropygialis Fairm.	<i>Sil.</i>		
a. nigripennis Gerh.	<i>Sil.</i>		
v. laminata Mocz.	<i>Sil.</i>		
Bythinini.			
Bythinus Leach.			
crassicornis Mocz.			
splendidus Croiss.	<i>Carp. or.</i>		
Reitteri Sauley	<i>Carp. or.</i>		
carpathicus Sauley	<i>Carp. or.</i>		
femoratus Aub.			
Weisei Sauley	<i>Carp. or.</i>		
bulbifer Reichb.			
v. extremitalis Reitt.	<i>Bor.</i>		
clavicornis Panz.			
v. inflatipes Reitt.			
Curtisi Leach.			
nodicornis Aub.			
v. Montandoni Raff.	<i>Carp. or.</i>		
ruthenus Sauley	<i>Carp. or.</i>		
securiger Reichb.			
specialis Sauley	<i>Carp. or.</i>		
macropalpus Aub.			
Burelli Denny			
nigripennis Aub.			
Brusinae Reitt.			
Stussineri Reitt.	<i>Carp.</i>		
validus Aube			
puncticollis Denny			
Tychus Leach.			
niger Payk.			
v. dichrous Schmidt.	<i>Sil.</i>		
			<i>Pselaphini.</i>
			<i>Pselaphopterus Reitter.</i>
			Lomnickii Reitt. <i>Hal. or.</i>
			<i>Pselaphus Herbst.</i>
			Heisei Hbst.
			dresdensis Hbst.
			<i>Ctenistini.</i>
			<i>Chennium Latreille.</i>
			bituberculatum Latr. <i>Sil.</i>
			<i>Ctenistes Reichb.</i>
			palpalis Reichb.
			<i>Tyrini.</i>
			<i>Tyrus Aubé.</i>
			mucronatus Panz.
			<i>Clavigeridae.</i>
			<i>Claviger Preyssler.</i>
			testaceus Preyssl.
			longicornis Müll.
			<i>Scydmaenidae.</i>
			<i>Cephennini.</i>
			<i>Euthia Stephens.</i>
			plicata Gyll.
			Schaumi Kiesw. <i>Bor.</i>
			scydmaenoides Steph.
			linearis Muls <i>Sil.</i>
			<i>Cephennium Müller.</i>
			laticolle Aube
			Reitteri Bris. <i>Carp.</i>
			carnicum Reitt.
			thoracicum Müll.
			carpathicum Sauley.
			latum Mocz.
			<i>Stenichini.</i>
			<i>Neuraphes Thomson.</i>
			angulatus Müll.

rubicundus Schaum.		oblonga Latr.	
carinatus Muls.	Sil.	elongata Payk.	
elongatulus Müll.		Sturmi Bris.	
coronatus I. Sahlb.		cisteloides Fröl.	
bescidicus Reitt.	Sil.	nivalis Kr.	
parallelus Chaud.	Sil.	agilis Ill.	
subparallelus Saulcy.	Carp. or.	Smolkai Ryb.	Carp. or.
minutus Chaud.			
nigrescens Reitt.	Bor. or.	<i>Rybinskiella Reitter.</i>	
<i>Stenichnus Thomson.</i>		magnifica Ryb.	Carp. or.
Godarti Latr.		<i>Nargus Thomson.</i>	
scutellaris Müll.		velox Spence	
collaris Müll.		badius St.	Sil.
a. rufescens Gerh.	Sil.	Wilkini Spence	
v. tomentosus Gerh.	Sil.	brunneus St.	
pusillus Müll.		anisotomoides Spence	
exilis Er.		<i>Catops Paykull.</i>	
<i>Euconnus Thomson.</i>		umbrinus Er.	Sil.
claviger Müll.		fumatus Spence	
Mäklini Mannh.		Watsoni Spence	
Wetterhalli Gyll.		alpinus Gyll.	
nanus Schaum		picipes F.	
Moczulskii St.	Sil. Bor.	fuscus Panz.	
denticornis Müll.		nigricans Spence	
rutilipennis Müll.		v. flavicornis Th.	Sil.
hirticollis Ill.		fuliginosus Er.	
fimetarius Chaud.		grandicollis Er.	
oblongus St.	Mas.	nigrita Er.	
transsylvanicus Saulcy.		v. nigriclavus Gerh.	Sil.
pubicollis Müll.		coracinus Kelln.	Hal. or.
styriacus Yrsin.	Sil. (Bezkid)	morio F.	
<i>Scydmaenini.</i>		neglectus Kr.	Sil. Bor.
<i>Scydmaenus Latreille.</i>		Kirbyi Spence	
tarsatus Müll.		chrysomeloides Panz.	
rufus Müll.		longulus Kelln.	Bor. or. Sil.
Perrisi Reitt.		tristis Panz.	
Hellwigi Hbst.		<i>Anemadus Reitter.</i>	
cornutus Mocz.		strigosus Er.	Sil.
<i>Silphidae.</i>		<i>Nemadus Thomson.</i>	
<i>Cholevini.</i>		colonoides Kr.	
<i>Choleva Latreille.</i>		<i>Ptomaphagus Illiger.</i>	
spadicea St.		variicornis Rosh.	
		subvillosus Goeze.	



<i>Agyrtes Frölich.</i>		flavicornis Ch.	
bicolor Lap.	<i>Sil.</i>	nitidula Er.	
castaneus F.		nitida Reitt.	<i>Crac.</i>
<i>Liodidae.</i>			
<i>Liadini.</i>			
<i>Triarthron Schmidt.</i>			
Maerkeli Schmidt.	<i>Sil. Bor.</i>	<i>Agaricophagus Schmidt.</i>	
<i>Hydnobius Schmidt.</i>			
multistriatus Gyll.	<i>Mas.</i>	cephalotes Schmidt.	
punctatus St.		v. conformis Er.	<i>Sil. Bor.</i>
a. punctatissimus Steph.	<i>Sil.</i>	Colenis <i>Erichson.</i>	
strigosus Schmidt.	<i>Sil. Pom.</i>	immunda St.	
<i>Liodes Latreille.</i>			
cinnamomea Panz.		Cyrtusa <i>Erichson.</i>	
v. oblonga Er.		subtestacea Gyll.	
silesiaca Kr.		subferruginea Reitt.	<i>Sil.</i>
lucens Fairm.		minuta Ahr.	
Triepkei Schmidt.		pauvilla Schmidt.	
picea Ill.		latipes Er.	<i>Sil.</i>
brunnea St.		<i>Agathidiini.</i>	
dubia Kugel.		Anisotoma <i>Illiger.</i>	
a. rufipennis Payk.		humeralis F.	
a. brunneicollis Sahlb.	<i>Lith.</i>	a. globosa Payk.	
v. consobrina Sahlb.		axillaris Gyll.	
a. longipes Schmidt.	<i>Sil.</i>	castanea Hbst.	
v. subglobosa Reitt.	<i>Sil.</i>	glabra Kug.	
a. bicolor Schmidt.		orbicularis Hbst.	
obesa Schmidt.		serricornis Gyll.	<i>Lith. Bor.</i>
flavescens Schmidt.		Amphicyllis <i>Erichson.</i>	
calcarata Er.		globus F.	
rubiginosa Schmidt.		v. ferruginea St.	
ovalis Schmidt.		globiformis Sahlb.	
nigrita Schmidt.	<i>Sil.</i>	<i>Agathidium Illiger.</i>	
ciliaris Schmidt.	<i>Sil. Bor.</i>	nigripenne F.	
rugosa Steph.		atrum Payk.	
hybrida Er.		seminulum L.	
Brandisi Holdhaus	<i>Ostrawa Polska</i>	laevigatum Er.	
scita Er.	<i>Sil. Bor.</i>	badium Er.	
pallens St.		marginatum St.	
rotundata Er.		haemorrhoum Er.	
badia St.		varians Beck.	
carpathica Glgb.		rotundatum Gyll.	
parvula Sahlb.		bescidicum Reitt.	<i>Sil. (Bezkid)</i>
		mandibulare St.	
		sphaerula Reitt.	<i>Sil.</i>

confusum Bris.	Sil. (Bezkid)	atomus Gyll.	
piceum Thoms.		pilosiusculus Duv.	
polonicum Wank.		coriaceus Rey.	Sil.
plagiatum Gyll.		atomarius Heer.	Sil. Bor.
nigrinum St.	Sil. Bor.		
v. rubicundum Reitt.	Carp. or.		
discoideum Er.			
<i>Clambidae.</i>		<i>Sphaeriidae.</i>	
<i>Calyptomerus Redtenbacher.</i>		<i>Sphaerius Waltl.</i>	
alpestris Redtb.		acaroides Waltl.	
dubius Marsh.			
<i>Clambus Fischer.</i>		<i>Trichopterygidae.</i>	
minutus St.		<i>Ptenidiini.</i>	
punctulum Beck.		Nossidium <i>Erichson.</i>	
pilosellus Reitt.		pilosellum Marsh.	Mas.
armadillo Deg.		<i>Ptenidium Erichson.</i>	
pubescens Redtb.		Gressneri Er.	Lith.
		laevigatum Er.	
		turgidum Thoms.	
		intermedium Wankowicz.	Lith. Sil.
		fuscicorne Er.	
		myrmecophilum Mocz.	
		pusillum Gyll.	
		nitidum Heer.	
		punctulum Steph.	Lith. Bor.
<i>Leptinidae.</i>		<i>Ptiliini.</i>	
<i>Leptinus Müller.</i>		<i>Euryptilium Matthews.</i>	
testaceus Müll.		saxonicum Gillm.	Varsovia
<i>Corylophidae.</i>		<i>Ptiliolium Flach.</i>	
<i>Sacium Leconte.</i>		Kunzei Heer.	
pusillum Gyll.		Sahlbergi Flach.	
brunneum Bris.		Spencei Allib.	
		fuscum Er.	Sil. Bor.
		Schwarzi Flach.	Sil.
<i>Arthrolips Wollaston.</i>		<i>Actidium Matthews.</i>	
obscurus Sahlb.		coarctatum Halid.	Bor.
nanus Rey.	Sil.	Boudieri Allib.	Sil. Bor.
piceus Comolli	Sil.		
		<i>Oligella Flach.</i>	
		foveolata Allib.	Sil.
		<i>Micridium Moczulski.</i>	
		Halidayi Matth.	Sil.



<i>Ptilium Erichson.</i>			
minutissimum Web.			
affine Er.	<i>Sil.</i>		
caesum Er.	<i>Sil.</i>		
exaratum Allib.			
myrmecophilum Allib.			
modestum Wankowicz	<i>Lith.</i>		
rugulosum Allib. <i>Carp. or.</i> (Howerla)			
<i>Ptinellini.</i>			
<i>Ptinella Moczulski.</i>			
testacea Heer.	<i>Lith.</i>		
v. limbata Heer.			
aptera Guér.			
tenella Er.			
v. biimpressa Reitt. <i>Carp. or.</i>			
<i>Pteryx Matthews.</i>			
suturalis Heer.			
<i>Trichopterigini.</i>			
<i>Nephanes Thomson.</i>			
Titan Newm.	<i>Sil.</i>		
<i>Micrus Matthews.</i>			
flicornis Fairm.	<i>Sil.</i>		
<i>Baeocrara Thomson.</i>			
littoralis Thoms.	<i>Lith.</i>		
<i>Trichopteryx Kirby.</i>			
grandicollis Mannh.			
Montandoni Allib.	<i>Sil.</i>		
thoracica Waltl.			
atomaria Deg.			
v. Oertzeni Flach.	<i>Sil.</i>		
intermedia Gillm.			
fascicularis Hbst.			
v. Laetitia Matth.			
suffocata Halid.	<i>Sil. Pom.</i>		
brevipennis Er.			
Chevrolati Allib.			
sericans Heer.			
ambigua Matth.	<i>Sil.</i>		
v. bovina Mocz.	<i>Sil.</i>		
dispar Matth.	<i>Lith.</i>		
		<i>Scaphidiidae.</i>	
		<i>Scaphidiini.</i>	
		<i>Scaphidium Olivier.</i>	
		4-maculatum Oliv.	
		<i>Scaphosomini.</i>	
		<i>Scaphosoma Leach.</i>	
		agaricinum L.	
		laeviusculum Reitt.	<i>Pol. sept.</i>
		subalpinum Reitt.	
		assimile Er.	
		boleti Panz.	
		limbatum Er.	
		<i>Histeridae.</i>	
		<i>Hololeptini.</i>	
		<i>Hololepta Paykull.</i>	
		plana Sulz.	
		<i>Histerini.</i>	
		<i>Platysoma Leach.</i>	
		frontale Payk.	
		deplanatum Gyll.	
		compressum Hbst.	
		<i>Cylistosoma Lewis.</i>	
		oblongum F.	
		lineare Er.	<i>Sil. Bor.</i>
		angustatum Hoffm.	
		elongatum Ol.	
		<i>Hister Linné.</i>	
		inaequalis Ol.	<i>Pod.</i>
		quadrimaculatus L.	
		helluo Truqui	
		unicolor L.	
		v. terricola Redtb.	
		merdarius Hoffm.	
		cadaverinus Hoffm.	
		striola Sahlb.	
		terricola Germ.	
		v. mancus Kolbe	<i>Sil.</i>

stercorarius Hoffm.  
 bipustulatus Schrk.  
 purpurascens Hbst.  
     a. niger Schmidt.  
     v. punctipennis Gerh.  
 marginatus Er.  
 ruficornis Grimm.  
 neglectus Germ.  
 ventralis Marsh.  
 carbonarius Hoffm.  
 stigmosus Marsh.  
 quadrinotatus Scriba  
 sinuatus Ill.  
 sepulchralis Er.  
 funestus Er.  
 bissexstriatus F.  
 duodecimstriatus Schrk.  
     v. quatuordecimstriatus Gyll.  
 bimaiculatus L.  
 corvinus Germ.

*Dendrophilus Leach.*

punctatus Hbst.  
 pygmaeus L.

*Carcinops Marseul.*

pumilio Er. *Sil. Bor.*

*Paromalus Erichson.*

complanatus Panz.  
 parallelepipedus Hbst.  
 flavicornis Hbst.

*Haeteriini.*

*Satrapes Schmidt.*

Sartorii Redtb. *Bor.*

*Hetaerius Erichson.*

ferrugineus Ol.

*Saprinini.*

*Myrmetes Marseul.*

piceus Payk.

*Gnathoncus Duval.*

rotundatus Kugel.  
 punctulatus Thom. *Sil. Bor.*

*Saprinus Erichson.*

semipunctatus F.  
 rugifer Payk.  
 concinnus Mocz.  
 semistriatus Scriba  
 politus Brahm.  
 aeneus F.  
     v. immundus Gyll.  
 lautus Er. *Sil. Bor.*  
 virescens Payk.  
 rubripes Er. *Sil.*  
     v. arenarius Marsh. *Sil.*  
 rufipes Payk.  
 conjungens Payk.  
 specularis Marsh.  
 rugiceps Dft.  
 rugifrons Payk.  
 metallicus Hbst.

*Abraeini.*

*Teretrius Erichson.*

picipes F.

*Plegaderus Erichson.*

saucius Er.  
 vulneratus Panz.  
 caesus Hbst.  
 dissectus Er. *Sil. Bor.*  
 discisus Er.

*Onthophilus Leach.*

sulcatus F. *Bor.*  
 striatus Forstr.

*Abraeus Leach.*

globulus Creutz.  
 granulum Er.  
 parvulus Aub.  
 globosus Hoffm.

*Acritus Leconte.*

minutus Hbst.  
 homoeopathicus Woll. *Sil.*  
 nigricornis Hoffm.  
 atomarius Aub.

Palpicornia.

*Hydrophilidae.*

*Helephorinae.*

*Helophorus Fabricius.*

nubilus F.  
 tuberculatus Gyll.  
 aquaticus L.  
     v. aequalis Thoms. *Sil.*  
 arvernicus Muls. *Sil. Bor.*  
 brevitarsis Kuw. *Carp. or.*  
 nivalis Giraud. *Sil.*  
 glacialis Villa. *Carp. Sil.*  
 confrater Kuw. *Carp. or.*  
 brevipalpis Bed.  
 affinis Marsh.  
     v. Erichsoni Bach.  
 griseus Hbst.  
 granularis L.  
     v. latus Kuw. *Sil. Bor.*  
 viridicollis Steph.  
     v. obscurus Muls.  
     v. aeneipennis Thoms.  
     v. balticus Kuw. *Bor.*  
 dorsalis Marsh.  
 crenatus Rey.  
 croaticus Kuw. *Sil.*  
 strigifrons Thoms. *Sil. Bor.*  
 quadrisignatus Bach.  
 laticollis Thoms.  
 fallax Kuw. *Sil.*  
 pumilio Er.  
 nanus St.  
     v. pallidulus Thoms. *Bor. or. Sil.*

*Hydraeninae.*

*Hydrochus Leach.*

elegantus Schall.  
 carinatus Germ.  
 brevis Hbst.  
 angustatus Germ.

*Ochthebius Leach.*

granulatus Muls.  
 exsculptus Germ.

gibbosus Germ.  
 narentinus Reitt. *Sil.*  
 bicolon Germ. *Sil. Bor.*  
     v. rufomarginatus Steph. *Bor.*  
     v. Czwalinae Kuw. *Bor. occ.*  
 impressus Marsh.  
 metallescens Rosh.  
 foveolatus Germ.  
 pusillus Steph.  
 marinus Payk.  
     v. deletus Rey. *Sil.*  
     v. pallidipennis Lap. *Sil.*

*Hydraena Kugelann.*

testacea Curt. *Sil.*  
 palustris Er.  
 riparia Kug.  
 nigrita Germ. *Sil.*  
 angustata St. *Bor.*  
 lapidicola Kiesw.  
 gracilis Germ.  
     v. ♀ erosa Kiesw. *Sil.*  
     v. ♀ excisa Kiesw. *Sil.*  
     v. obscuripes Gerh. *Sil.*  
 polita Kiesw. *Sil.*  
 dentipes Germ.  
 pulchella Germ.  
 atricapilla Waterh. *Sil.*  
 pygmaea Waterh.

*Spercheinae.*

*Spercheus Kugelann.*

emarginatus Schall.

*Hydrophilinae.*

*Berosini.*

*Berosus Leach.*

spinosus Stev.  
 signaticollis Charp.  
 luridus L.

*Hydrophilini.*

*Hydrous Dahl.*

piceus L.  
 aterrimus Esch.

<i>Hydrophilus Degeer.</i>		bipunctatus F.	
caraboides L.		nigriceps Thoms.	
flavipes Stev.		v. maculipes Rottb.	<i>Sil.</i>
<i>Hydrobiini.</i>		sinuatus Marsh.	
<i>Limnoxenus Rey.</i>		a. rufescens Rottb.	<i>Sil.</i>
oblongus Hbst.	<i>Sil. Bor.</i>	a. obscurus Rottb.	<i>Bor.</i>
<i>Hydrobius Leach.</i>		v. laevis Gerh.	<i>Sil.</i>
fuscipes L.		alutaceus Thoms.	
v. subrotundatus Steph.		alternus Mocz.	<i>Sil.</i>
	<i>Sil. Bor. or.</i>	<i>Chaetarthrini.</i>	
v. Rottenbergi Gerh.	<i>Sil.</i>	<i>Chaetharthria Stephens.</i>	
<i>Anacaena Thomson.</i>		seminulum Hbst.	
globulus Payk.		<i>Limnebiini.</i>	
limbata F.		<i>Limnebius Leach.</i>	
v. ochracea Steph.	<i>Sil.</i>	truncatellus Thunb.	
v. nitida Heer.	<i>Sil.</i>	papposus Muls.	
<i>Crenitis Bedel.</i>		truncatulus Thoms.	
punctatostriata Letz.	<i>Tatr. m. Sil.</i>	crinifer Rey.	
<i>Philydrus Solier.</i>		stagnalis Guilleb.	<i>Sil.</i>
melanocephalus Ol.		nitidus Marsh.	
minutus F.		aluta Bed.	<i>Sil.</i>
a. affinis Thb.		picinus Marsh.	
coarctatus Gredl.		<i>Sphaeridiinae.</i>	
frontalis Er.		<i>Coelostoma Brullé.</i>	
fuscipennis Thoms.		orbiculare F.	
4-punctatus Hbst.		<i>Sphaeridium Fabricius.</i>	
bicolor F.		scarabaeoides L.	
a. maritinus Thoms.		v. striolatum Heer.	<i>Sil.</i>
	<i>Bor. (Gedania)</i>	v. lunatum F.	
a. torquatus Marsh.	<i>Bor.</i>	bipustulatum F.	
testaceus F.		v. humerale Westh.	<i>Sil.</i>
<i>Helochares Muls.</i>		v. marginatum F.	
lividus Forst.		v. Daltoni Steph.	
a. dilutus Er.		v. substriatum Fald.	<i>Sil.</i>
griseus F.		<i>Cercyon Leach.</i>	
<i>Cymbiodyta Bedel.</i>		littoralis Gyll.	<i>Mos.</i>
marginella F.		ustulatus Preysl.	
a. testacea Speiser	<i>Sil.</i>	lugubris Ol.	
<i>Laccobius Erichson.</i>		impessus St.	
minutus L.			
biguttatus Gerh.	<i>Sil.</i>		

v. melanocephalus Kuw.	<i>Sil.</i>	Pyropterus <i>Mulsant.</i>	
haemorrhoidalis F.		affinis Payk.	
v. erythropus Muls	<i>Sil.</i>	Platycis <i>Thomson.</i>	
melanocephalus L.		Cosnardi Chev.	
marinus Thoms.		minuta F.	
bifenestratus Küst.		Lygistopecterus <i>Mulsant.</i>	
lateralis Marsh.		sanguineus L.	
unipunctatus L.		Lampyris <i>Geoffroy.</i>	
quisquilius L.		noctiluca L.	
terminatus Marsh.		Phausis <i>Leconte.</i>	
pygmaeus Ill.		splendidula L.	
v. merdarius St.		Phosphaenus <i>Laporte.</i>	
nigriceps Marsh.		hemipterus Goeze.	
tristis Ill.		v. brachypterus Mocz.	
granarius Er.		<i>Cantharini.</i>	
convexiusculus Steph.		Podabrus <i>Westwood.</i>	
subsulcatus Rey.		alpinus Payk.	
flavipes Thb.		a. annulatus Fisch.	<i>Carp.</i>
v. marginellus Payk.	<i>Sil.</i>	a. rubens F.	<i>Tatr. m.</i>
Megasternum <i>Mulsant.</i>		a. ruficeps Gabr.	<i>Sil.</i>
boletophagum Marsh.		nigriventris Fisch.	<i>Volh.</i>
Pachysternum <i>Moczulski.</i>		<i>Cantharis Linné.</i>	
pusillum Kuw.	<i>Sil. (Bezkid)</i>	abdominalis F.	
Cryptopleurum <i>Mulsant.</i>		a. cyanipennis Bach.	
minutum F.		a. occipitalis Rosh.	<i>Sil.</i>
crenatum Panz.		a. Passeriana Greidl.	<i>Sil.</i>
<i>Cantharoidea.</i>		a. maculithorax Pic.	<i>Sil.</i>
<i>Cantharidae.</i>		violacea Payk.	
<i>Homalisini.</i>		a. tigurina Dietr.	<i>Sil.</i>
Homalisus <i>Geoffroy.</i>		Erichsoni Bach	
fontisbellaquei Geoffr.		fusca L.	
v. monochloros Torre	<i>Sil.</i>	a. conjuncta Schils.	<i>Sil.</i>
<i>Lycini.</i>		rustica Fall.	
Dictyopecterus <i>Latreille.</i>		tristis F.	
aurora Hbst.		obscura L.	
rubens Gyll.		pulicaria F.	
erythropterus Baudi	<i>Lith.</i>	fibulata Märk.	
Wankowiczi Bourg.		albomarginata Märk.	<i>Carp.</i>
		nigricans Müll.	
		a. immaculata Schilsky	<i>Sil.</i>

pellucida F.					Silis <i>Latreille.</i>
livida L.					nitidula F.
a. rufipes Hbst.					ruficollis F.
figurata Mannh.					
a. luteata Schilsky			<i>Sil.</i>		<i>Malthinini.</i>
quadripunctata Müll.					<i>Malchinus Kiesenwetter.</i>
sudetica Letzn.			<i>Sil.</i>		nigrinus Schauf.
rufa L.					<i>Malthinus Latreille.</i>
a. liturata Fall.					biguttulus Payk.
pallida Goeze.					flaveolus Payk.
a. ustulata Kiesw.			<i>Sil.</i>		seriepunctatus Kiesw. <i>Carp.</i>
fulvicollis F.					fasciatus Ol.
a. flavilabris Fall.		<i>Sil Bor.</i>			balteatus Suffr. <i>Sil.</i>
a. maculata Schilsky		<i>Sil. Bor.</i>			glabellus Kiesw. <i>Sil.</i>
bicolor Hbst.					frontalis Marsh.
paludosa Fall.					<i>Malthodes Kiesenwetter.</i>
lateralis L.					marginatus Latr.
a. nigronotata Pic			<i>Sil.</i>		trifurcatus Kiesw. <i>Carp. Bor.</i>
discoidea Ahr.					mysticus Kiesw.
a. flavicollis Gerh.			<i>Sil.</i>		a. obscuriusculus Dietr. <i>Sil.</i>
haemorrhoidalis F.					guttifer Kiesw.
					alpicola Kiesw. <i>Tatr.</i>
<i>Absidia Mulsant.</i>					spretus Kiesw. <i>Carp. or. Sil.</i>
pilosa Payk.					crassicornis Märkl. <i>Sil. Bor.</i>
prolixa Märk.			<i>Carp.</i>		brevicollis Payk.
rufotestacea Letzn. <i>Carp. Tatr. m.</i>					minimus L.
					fuscus Waltl.
<i>Rhagonycha Eschscholtz.</i>					flavoguttatus Kiesw. <i>Carp. Tatr. m.</i>
translucida Krynicki.					dispar Germ
nigriceps Waltl.			<i>Carp.</i>		v. Noualhieri Bourg. <i>Mas.</i>
lutea Müll.					maurus Cast.
a. Märkeli Kiesw.			<i>Sil.</i>		v. misellus Kiesw. <i>Carp.</i>
fulva Scop.					fibulatus Kiesw.
maculicollis Märk.			<i>Tatr. m.</i>		dimidiaticollis Rosh.
testacea L.					atomus Thoms.
limbata Thoms.					hexacanthus Kiesw. <i>Tatr. m.</i>
femoralis Brull.					spathifer Kiesw.
a. nigriceps W. Redtb.					<i>Drilini.</i>
fugax Mannh.			<i>Bor. or.</i>		<i>Drilus Olivier.</i>
lignosa Müll.					concolor Ahr.
carpathica Glgb.			<i>Carp. or.</i>		<i>Malachini.</i>
elongata Fall.					<i>Troglops Erichson.</i>
atra L.					silv. Er. <i>Hal. or.</i>
<i>Pygidia Mulsant.</i>					
denticollis Schumm.					

albicans L.			
Charopus <i>Erichson.</i>			
flavipes Payk.			
pallipes Ol.			
concolor F.			
Hypebaeus <i>Kiesenwetter.</i>			
flavipes F.			
Ebaeus <i>Erichson.</i>			
thoracicus Ol.			
pedicularius Schrk.			
appendiculatus Er.			
flavicollis Er.			
Attalus <i>Erichson.</i>			
analis Panz.			
alpinus Giraud.			
Axinotarsus <i>Moczulski.</i>			
ruficollis Ol.			
pulicarius F.			
marginalis Lap.			
Malachus <i>Fabricius.</i>			
scutellaris Er.			
rubidus Er.			
a. fallax Strübing			
aeneus L.			
marginellus Ol.			
bipustulatus L.			
viridis F.			
elegans Ol.			
geniculatus Germ.			
spinosus Er.			
Anthocomus <i>Erichson.</i>			
rufus Hbst.			
bipunctatus Harrer.			
miniatus Kol.			
fasciatus L.			
v. regalis Charp.			
Paratinus <i>Abeille.</i>			
femoralis Er.			
<i>Dasytini.</i>			
Henicopus <i>Stephens.</i>			
pilosus Scop.			
			<i>Dasytes Fabricius.</i>
			niger L.
			alpigradus Kiesw.
			obscurus Gyll.
			coeruleus Deg.
			nigrocyanus Muls.
			aerosus Kiesw.
			flavipes Ol.
			plumbeus Müll.
			a. nigrofemoralis Schil.
			subaeneus Schönh.
			fuscus Ill.
			<i>Dolichosoma Stephens.</i>
			lineare Rossi
			a. coerulescens Schil.
			<i>Haplocnemus Stephens.</i>
			pini Redtb.
			v. serratus Rdtb.
			nigricornis F.
			virens Suffr.
			tarsalis Sahlb.
			<i>Trichoceble Thomson.</i>
			floralis Ol.
			fulvohirta Bris.
			memnonia Kiesw.
			<i>Danacaea Laporte.</i>
			pallipes Panz.
			morosa Kiesw.
			nigritarsis Küst.
			<i>Phloeophilini.</i>
			<i>Phloeophilus Stephens.</i>
			Edwardsi Steph.
			<i>Cleridae.</i>
			<i>Clerini.</i>
			<i>Tillus Olivier.</i>
			elongatus L.
			unifasciatus F.
			<i>Tarsostenus Spinola.</i>
			univittatus Rossi <i>Bor. (Gedania)</i>

- Opilo Latreille.*  
 domesticus St.  
 mollis L.  
 pallidus Ol. *Sil. Pom.*
- Clerus Fabricius.*  
 mutillarius F. *Sil. Bor. Liv.*
- Thanasimus Latreille.*  
 rufipes Brahm.  
 v. femoralis Zett. *Sil.*  
 formicarius L.
- Allonyx Duval.*  
 4-maculatus Schall. *Żywiec*
- Trichodes Herbst.*  
 apiarius L.  
 irkutensis Laxm. *Carp. or.*  
 favarius Ill. *Pod.*  
 alvearius F. *Pod.*
- Enopliini.*  
*Orthopleura Spinola.*  
 sanguinicollis F.
- Corynetinae.*  
*Corynetes Herbst.*  
 coeruleus Deg.  
 v. ruficornis St.
- Necrobia Latreille.*  
 ruficollis F.  
 violacea L.  
 rufipes Deg.
- Opetiopalpus Spinola.*  
 scutellaris Panz.
- Derodontidae.*  
*Derodontus Leconte.*  
 macularis Fuss. *Boryslaw*
- Laricobius Rosenhauer.*  
 Erichsoni Rosh. *Tatr. m. Sil.*
- Byturidae.*  
*Byturus Latreille.*  
 fumatus F.  
 tomentosus F.  
 a. flavescens Marsh. *Sil.*
- Ostomidae.*  
*Nemosomini.*  
*Nemosoma Latreille.*  
 elongatum L.
- Temnochila Westwood.*  
 coerulea Ol. *Bor.*
- Tenebroides Piller.*  
 mauritanicus L.
- Leperinini.*  
*Calitys Thomson.*  
 scabra Thunb.
- Ostomini.*  
*Ostoma Leicharting.*  
 grossum L.  
 ferrugineum L.  
 oblongum L.
- Thymalus Latreille.*  
 limbatus F.
- Sphaeritidae.*  
*Sphaerites Duftschmidt.*  
 glabratus F.
- Nitidulidae.*  
*Cateretini.*  
*Cateretes Herbst.*  
 pedicularius L.  
 a. scutellaris Leinb. *Sil.*  
 a. nigriventris Leinb. *Sil.*  
 bipustulatus Payk. *Mas. (Modlin)*  
 rufilabris Latr. *Sil.*



a. junci Steph.	<i>Sil.</i>	a. Seidlitzi Schilsky	<i>Lith. Sil.</i>
a. pallidus Heer.	<i>Sil.</i>	nana Reitt.	
<i>Heterhelus Duval.</i>			
scutellaris Heer.		a. binotata Reitt.	
solani Heer.		silesiaca Reitt. Cieszyn, Bezkid	
<i>Brachypterus Kugelann.</i>			
glaber Steph.		neglecta Heer.	
unicolor Küst.		rufomarginata Steph.	
urticae F.		castanea Dft.	
fulvipes Er.		variegata Hbst.	
<i>Heterostomus Duval.</i>			
pulicarius L.		a. monochroa Reitt.	<i>Sil.</i>
v. cinereus Heer.		obsoleta F.	
v. linariae Steph.		longula Er.	
villiger Reitt.		a. ornata Reitt.	<i>Sil.</i>
<i>Carpophilini.</i>			
<i>Carpophilus Leach.</i>			
hemipterus L.		a. Erichsoni Reitt.	<i>Sil.</i>
v. quadrisignatus Er.		distincta Grimm.	
dimidiatus F. a. mutilatus Er. <i>Bor.</i>		boreella Zett.	
sexpustulatus F.		angustula St.	
<i>Nitidulini.</i>			
<i>Ipidia Erichson.</i>			
4-maculata Quens.		pygmaea Gyll.	
<i>Steliiodota Erichson.</i>			
sexguttata Sahlb.	<i>Lith.</i>	carpathica Reitt.	<i>Carp. or.</i>
<i>Amphotis Erichson.</i>			
marginata F.		pusilla Ill.	
<i>Soronia Erichson.</i>			
puctatissima Ill.		abietina I. Sahlb.	
grisea L.		oblonga Hbst.	
<i>Epuraea Erichson.</i>			
decemguttata F.		Fussi Reitt.	<i>Sil.</i>
silacea Hbst.		thoracica Tourn.	
depressa Gyll.		a. suturalis Reitt.	<i>Sil.</i>
a. bisignata St.		florea Er.	
melina Er.		laeviuscula Gyll.	
deleta Er.		Mühli Reitt.	<i>Tatr. m.</i>
terminalis Mannh.		Deubeli Reitt.	<i>Sil.</i>
<i>Micrurula Reitter.</i>			
<i>Omosiphora Reitter.</i>			
<i>Omosita Erichson.</i>			
<i>Nitidula Fabricius.</i>			
<i>Pria Stephens.</i>			
		melanocephala Marsh.	
		limbata Ol.	
		v. Skalitzkyi Reitt.	<i>Sil. Bor. or.</i>
		depressa L.	
		colon L.	
		discoidea F.	
		bipunctata L.	
		flavomaculata Rossi.	<i>Sil.</i>
		rufipes L.	
		carnaria Schall.	
		dulcamarae Scop.	

<i>Meligethes Stephens.</i>			
hebes Er.			<i>Sil.</i>
rufipes Gyll.			
lumbaris St.			<i>Sil.</i> (Cieszyn)
coracinus St.			
v. pumilus Er.			<i>Sil.</i>
subaeneus St.			<i>Mas.</i>
anthracinus Bris.	<i>Sil.</i>		
coeruleovirens Först.	<i>Bor. or.</i>		
aeneus F.			
a. coeruleus Marsh.			
a. rubripennis Reitt.	<i>Sil.</i>		
a. dauricus Mocz.	<i>Sil.</i>		
viridescens F.			
a. azureus Heer.			
a. discolor Reitt.	<i>Sil.</i>		
a. olivaceus Gyll.	<i>Sil.</i>		
Czwalinai Reitt.	<i>Sil.</i>		
Symphyti Heer.			
corvinus Er.			
subrugosus Gyll.			
v. substrigosus Er.	<i>Liv. Sil.</i>		
serripes Gyll.			
nanus Er.	<i>Mas.</i> (Wawer)		
villosus Bris.	<i>Mas.</i> (Rawa)		
obscurus Er.			
bidens Bris.			
umbrosus St.			
maurus St.			
incanus St.			
ovatus St.			
brachialis Er.			
picipes St.			
flavipes St.			
v. moestus Er.			
memnonius Er.			
ochropus St.			
brunnicornis St.			
Letzneri Reitt.	<i>Sil.</i>		
haemorrhoidalis Först.	<i>Mas.</i>		
atramentarius Först.	<i>Sil.</i>		
difficilis Heer.			
Kunzei Er.	<i>Sil.</i>		
morosus Er.			
viduatus St.			
v. luctuosus Först.	<i>Sil.</i>		
v. aestimabilis Reitt.	<i>Sil. Bor.</i>		
		v. austriacus Reitt.	<i>Sil.</i>
		pedicularius Gyll.	
		sulcatus Bris.	<i>Sil.</i> (Cieszyn)
		assimilis St.	
		distinctus St.	
		lepidii Mill.	<i>Sil.</i>
		discoideus Er.	<i>Mas.</i>
		Rosenhaueri Reitt.	
		Frivaldszkyi Reitt.	
		tristis St.	
		planiusculus Heer.	
		lugubris St.	
		v. gagatinus Er.	
		egenus Er.	
		exilis St.	
		fumatus Er.	
		bidentatus Bris.	
		erythropus Gyll.	
		solidus Kug.	
		<i>Thalycra Erichson.</i>	
		fervida Ol	
		<i>Pocadius Erichson.</i>	
		ferrugineus F.	
		<i>Pocadiodes Ganglbauer.</i>	
		wajdelota Wankowicz	<i>Lith.</i>
		<i>Cychromus Kugelann.</i>	
		4-punctatus Hbst.	
		luteus F.	
		v. fungicola Heer.	
		<i>Cyllodes Erichson.</i>	
		ater Hbst.	
		<i>Cybocephalus Erichson.</i>	
		pulchellus Er.	<i>Sil.</i>
		politus Germ.	
		<i>Cryptarchini.</i>	
		<i>Cryptarcha Shuckard.</i>	
		strigata F.	
		imperialis F.	
		<i>Glischrochilus Murray.</i>	
		Olivieri Bed.	
		quadriguttatus Ol.	

v. 10-guttatus Ol.  
quadripustulatus L.

*Pityophagus Shuckard.*

ferrugineus L.

*Rhizophagini.*

*Rhizophagus Herbst.*

grandis Gyll.  
depressus F.  
ferrugineus Payk.  
perforatus Er.  
parallelocollis Gyll  
nitidulus F.  
dispar Payk.  
a. Gyllenhali Thoms.  
bipustulatus F.  
politus Hellw.  
a. Brucki Reitt.  
parvulus Payk.  
cribratus Gyll.  
puncticollis Sahlb. (Wagae Wank.)  
aeneus Richter

*Cucujidae.*

*Monotomini.*

*Monotoma Herbst.*

quadrioveolata Aub.  
conicicollis Guér.  
angusticollis Gyll.  
spinicollis Aub.  
picipes Hbst. *Sil.*  
a. cavicula Reitt. *Sil.*  
brevipennis Kunze. *Sil. Bor.*  
4-dentata Thoms. *Sil.*  
punctaticollis Aub. *Varsovia*  
bicolor Villa *Varsovia*  
testacea Mocz. *Varsovia*  
longicollis Gyll.  
v. 4-foveolata Gerh. *Sil.*

*Silvanini.*

*Airaphilus Redtenbacher.*

elongatus Gyll. *Mas.*

*Nausibius Redtenbacher.*  
clavicornis Kug.

*Silvanus Latreille.*

surinamensis L.  
bidentatus F.  
unidentatus F.  
fagi Guér. *Sil. Bor.*

*Cathartus Reiche.*

advena Waltl. *Sil.*

*Psammoecini.*

*Psammoecus Latreille.*

bipunctatus F.  
a. Boudieri Luc. *Sil.*

*Uleiotini.*

*Uleiota Latreille.*

planata L.

*Dendrophagus Schönherr.*

crenatus Payk.

*Cucujini.*

*Cucujus Fabricius.*

cinnaberinus Scop.  
v. geniculatus Reitt. *Lith.*  
haematodes Er.

*Pediacus Shuckard.*

depressus Hbst.  
dermestoides F. *Sil. Bor.*

*Phloestichus Redtenbacher.*

denticollis Redt. *Sil.*

*Laemophloeini.*

*Laemophloeus Stephens.*

monilis F.  
muticus F.  
testaceus F.  
castaneus Er. *Sil.*  
bimaculatus Payk. *Sil. Bor.*  
duplicatus Waltl.

minutus Ol.	Sil.	<i>Cryptophagus Herbst.</i>	
turcicus Grouv. ×	Sil.	bimaculatus Panz.	<i>Varsovia</i>
ferrugineus Steph.		pubescens St.	
ater Ol.	Sil. Bor.	lapponicus Gyll.	
a. capensis Waltl. ×	Sil.	subdepressus Gyll.	
abietis Wankowicz		validus Kr.	Sil. Bor.
alternans Er.		scanicus L.	
corticinus Er.		a. patruelis St.	Sil.
<i>Lathropus Erichson.</i>		hirtulus Kr.	
sepicola Müll.		Thomsoni Reitt.	
<i>Hypocoprini.</i>		cylindrus Kiesw.	
<i>Hypocopus Moczulski.</i>		saginatns St.	
lathridoides Mocz.		subvittatus Reitt.	
quadricollis Reitt.		subfumatus Kr.	Sil.
<i>Passandrini.</i>		dentatus Hbst.	
<i>Prostomis Latreille.</i>		pallidus St.	Sil. Bor. or.
mandibularis F.		inaequalis Reitt.	
<i>Cryptophagidae.</i>		labilis Er.	
<i>Telmatophilini.</i>		scutellatus Newm.	
<i>Telmatophilus Heer.</i>		pumilio Glgb.	Bor. or.
Sparganii Ahr.		dorsalis Sahlb.	
caricis Ol.		umbratus Er.	Sil.
brevicollis Aub.		distinguendus St.	
typhae Fall.		fumatus Marsh.	
v. pumilus Reitt.	Sil. Bor.	quercinus Kr.	Sil. Bor.
Schönherrri Gyll.		fuscicornis St.	<i>Varsovia</i>
<i>Cryptophagini.</i>		badius St.	
<i>Paramecosoma Curtis.</i>		Populi Payk.	Sil. (Cieszyn)
melanocephalum Hbst.		v. grandis Kr.	Sil.
v. univeste Reitt.		acutangulus Gyll.	
<i>Henoticus Thomson.</i>		cellaris Scop.	
serratus Gyll.		affinis St.	
<i>Pteryngium Reitter.</i>		Milleri Reitt.	Sil. Bor.
crenatum Gyll.		pilosus Gyll.	
<i>Micrambe Thomson.</i>		punctipennis Bris.	Sil.
vini Panz.	Sil. Bor.	lycoperdi Hbst.	
abietis Payk.		setulosus St.	
		Schmidti St.	
		simplex Mill.	
		baldensis Er.	
		croaticus Reitt.	
		silesiacus Glgb.	Sil. (Bezkid)
		Deubeli Glgb.	<i>Carp. or. Sil.</i>
		<i>Emphylus Erichson.</i>	
		glaber Gyll.	

<i>Antherophagus Latreille.</i>			
nigricornis F.			
silaceus Hbst.			
pallens Ol.			
<i>Atomariini.</i>			
<i>Caenoscelis Thomson.</i>			
subdeplanata Bris.	Bor.		
ferruginea Sahlb.			
<i>Grobbenia Holdhaus.</i>			
fimetarii Hbst.			
a. flavescens Gerh.	Sil.		
a. brunnea Gerh.	Sil.		
a. opaca Gerh.	Sil.		
<i>Atomaria Stephens.</i>			
Barani Bris.			
v. pilosella Reitt.	Sil.		
carpathica Reitt.	Carp. or..		
umbrina Gyll.			
bella Reitt.	Sil.		
nigriventris Steph.			
v. puncticollis Thoms.	Sil.		
linearis Steph.			
pumila Reitt.	Sil.		
diluta Er.			
affinis Sahlb.			
alpina Heer.			
bescidica Reitt.	Sil.		
procerula Er.			
prolixa Er.			
v. atrata Reitt.			
pulehra Er.	Sil.		
fuscicollis Mannh.			
impressa Er.			
plicata Reitt.	Sil.		
munda Er.			
mesomelaena Hbst.			
v. guttula Mannh.	Sil.		
a. pseudatra Reitt.	Sil.		
gutta Steph.			
atra Hbst.			
gravidula Er.	Varsovia		
nitidula Heer.			
fuscata Schönh.			
		atricapilla Steph.	
		bicolor Er.	Sil.
		Zetterstedti Zett.	
		clavipes Glgb.	Sil.
		peltata Kr.	
		fuscipes Gyll.	
		pusilla Payk.	
		ornata Heer.	
		nigripennis Payk.	
		morio Kol.	
		versicolor Er.	Bor.
		atilla Reitt.	Sil. Carp. or.
		turgida Er.	
		apicalis Er.	
		ruficornis Marsh.	
		v. nigricornis Gabr.	Sil.
		analis Er.	
		cognata Er.	Sil. Bor.
		gibbula Er.	
		<i>Sternodea Reitter.</i>	
		Baudii Reitt.	Carp. or.
		<i>Ootypus Ganglbauer.</i>	
		globosus Waltl.	
		<i>Ephistemus Stephens.</i>	
		globulus Payk.	
		v. ovulum Er.	Sil.
		v. dimidiatus St.	
		v. dubius Fowler.	Sil.
		exiguus Er.	Varsovia
		<i>Erotylidae.</i>	
		<i>Triplaxini.</i>	
		<i>Tritoma Fabricius.</i>	
		bipustulata F.	
		v. binotata Reitt.	
		subbasalis Reitt.	
		v. subtransversa Reitt.	
		<i>Triplax Paykull.</i>	
		aenea Schall.	
		russica L.	
		scutellaris Charp.	
		a. Gyllenhali Crotch.	Mas. Sil.
		rufipes F.	

*Dacnini.*

*Dacne Latreille.*

notata Gmel.  
ruffrons F.  
bipustulata Thb.  
v. Jekeli Reitt.

*Combocerus Bedel.*

glaber Schall.

*Diphyllus Stephens.*

lunatus Ol. *Bor. or.* (Puck.)

*Diplocoelus Guérin.*

fagi Chevr. *Sil.* (Cieszyn)

*Phalacridae*

*Phalacrus Paykull.*

grossus Er.  
fimetarius F.  
a. picipes Steph.  
v. Humberti Rye.  
m. Dobneri Flach.  
substriatus Gyll.  
caricis St.

*Olibrus Erichson.*

aeneus F.  
millefolii Payk.  
corticalis Panz.  
Gerhardti Flach.  
aenescens Küst.  
pygmaeus St.  
flavicornis St.  
liquidus Er.  
affinis St.  
a. discoideus Küst.  
bicolor F.  
a. apicatus Guilleb.  
a. obscurus Guilleb.  
bimaculatus Küst.

*Stilbus Seidlitz.*

testaceus Panz.  
a. unicolor Flach.

atomarius L.  
v. sulcatus Gerh. *Sil.*  
oblongus Er.  
a. uniformis Flach. *Sil. Bor.*  
pumilus Hochh. *Hal.* (Tarnopol)

*Lathridiidae.*

*Dasycerini.*

*Dasycerus Brongniart.*

sulcatus Brong. *Sil.*

*Lathridius Herbst.*

lardarius Deg.  
angusticollis Gyll.  
Rybinskii Reitt. *Hal. or.* (Tarnopol)  
Pandellei Bris.  
alternans Mannh.  
rugicollis Ol.  
Bergrothi Reitt.  
constrictus Gyll.  
nodifer Westw. *Sil.*

*Enicmus Thomson.*

*Sil.* hirtus Gyll.  
*Sil.* minutus L.  
v. anthracinus Mannh.  
consimilis Mannh.  
brevicollis Thomson. *Carp. or.*  
testaceus Steph.  
rugosus Hbst.  
a. ferrugineus Gérh. *Sil.*  
fungicola Thoms.  
*Sil.* transversus Ol.  
brevicornis Mannh.

*Cartodere Thomson.*

elegans Aub. *Leop.*  
elongata Curtis  
ruficollis Marsh.  
costulata Reitt. *Pom.*  
filiformis Gyll.  
*Sil.* filum Aub.  
*Sil.* Schüppeli Reitt.  
*Sil.*

*Corticarini.*

*Corticaria Marsh.*

*Sil.* pubescens Gyll.

crenulata Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>	a. histrio Sahlb.	
fulva Com.		a. sexpustulatus F.	<i>Sil.</i>
umbilicata Beck.		a. lunaris F.	
longicornis Hbst.		a. punctulatus Schil.	<i>Sil.</i>
impressa Ol.		a. humeralis Schil.	<i>Sil.</i>
a. badia Mannh.		a. 8-pustulatus Gerh.	<i>Sil.</i>
abietum Mocz.	<i>Sil. Bor.</i>	a. 4-pustulatus Gerh.	<i>Sil.</i>
linearis Payk.		a. 2-punctulatus Gerh.	<i>Sil.</i>
Eppelsheimi Reitt.	<i>Sil.</i>	decempunctatus F.	
foveola Beck.		atomarius F.	
bella Redtb.	<i>Sil.</i>	quadriguttatus Müll.	
longicollis Zett.		multipunctatus F.	
crenicollis Mannh.	<i>Varsovia</i>	fulvicollis F.	
serrata Payk.		populi F.	
saginata Mannh.			
obscura Bris.	<i>Sil.</i>	Litargus <i>Erichson.</i>	
Pietschi Glgb.	<i>Sil.</i>	connexus Geoffr.	
elongata Gyll.		Typhaea <i>Curtis.</i>	
ferruginea Marsh.		stercorea L.	
Melanophthalma <i>Moczulski.</i>			
transversalis Gyll.		<i>Sphindidae.</i>	
distinguenda Com.		Sphindus <i>Chevrolat.</i>	
fuscipennis Mannh.	<i>Sil.</i>	dubius Gyll.	
gibbosa Hbst.		Aspidiphorus <i>Latreille.</i>	
similata Gyll.		orbiculatus Gyll.	
fuscula Gyll.			
v. trifoveolata Redtb.	<i>Sil.</i>	<i>Cisidae.</i>	
fulvipes Com.	<i>Sil.</i>	Hendecatomus <i>Multi.</i>	
truncatella Mannh.		reticulatus Hbst.	
<i>Holoparamecini.</i>		Cis <i>Latreille.</i>	
Holoparamecus <i>Curtis.</i>		elongatulus Gyll.	<i>Sil. Bor.</i>
caularum Aub.	<i>Sil.</i>	striatulus Mell.	
<i>Mycetophagidae.</i>		comptus Gyll.	
<i>Mycetophagini.</i>		lineatocibratus Mell.	
Triphyllus <i>Latreille.</i>		nitidus Hbst.	
bicolor F.		v. Jacquemarti Mell.	
Mycetophagus <i>Hellwig.</i>		v. glabratus Mell.	
quadripustulatus L.		boleti Scop.	
a. erythrocephalus Er.		v. rugulosus Mell.	<i>Sil.</i>
a. ruficollis Schilsky	<i>Sil.</i>	setiger Mell.	
piceus F.		micans F.	
		hispidus Gyll.	

\*

v. albohispidulus Reitt.	<i>Sil.</i>		
quadridens Mell.			
dentatus Mell.	<i>Sil.</i>		
alni Gyll.			
reflexicollis Abeille	<i>Sil.</i> (Bezkid)		
bidentatus Ol.			
festivus Gyll.			
oblongus Mell.	<i>Sil.</i>		
castaneus Mell.			
punctulatus Gyll.	<i>Sil.</i> (Bezkid)		
bidentulus Rosh.			
laminatus Mell.	<i>Sil. Bor.</i>		
fissicornis Mell.	<i>Lith.</i>		
sublaminatus Wank			
bicornis Mell.	<i>Carp.</i>		
<i>Rhopalodontus Mellie.</i>			
fronticornis Panz.	<i>Sil. Bor.</i>		
perforatus Gyll.			
<i>Diphyllocis Reitter.</i>			
opaculus Reitt.			
<i>Ennearthron Mellie.</i>			
Wagae Wankowicz	<i>Lith. Carp.</i>		
affine Gyll.			
cornutum Gyll.			
filum Abeille	<i>Sil.</i>		
pruinolum Perr.	<i>Sil.</i>		
laricinum Mell.	<i>Sil. Bor.</i>		
<i>Octotemnus Mellie.</i>			
glabriculus Gyll.			
mandibularis Gyll.	<i>Lith. Sil.</i>		
<i>Colydiidae</i>			
<i>Colydiini.</i>			
<i>Colydium Fabricius.</i>			
elongatum F.			
filiforme F.			
<i>Aulonium Erichson.</i>			
trissulcum Geoffr.	<i>Sil.</i>		
ruficornis Ol.	<i>Sil.</i>		
<i>Aglenini.</i>			
<i>Aglenus Erichson.</i>			
brunneus Gyll.			
			<i>Ditomini.</i>
			<i>Ditoma Herbst.</i>
			crenata F.
			<i>Colobicus Latreille.</i>
			marginatus Latr. <i>Sil.</i>
			<i>Synchita Hellwig.</i>
			humeralis F.
			mediolanensis Villa <i>Sil. Bor.</i>
			<i>Cicones Curtis.</i>
			pictus Er. <i>Sil.</i> (Cieszyn)
			variegatus Hellw.
			<i>Lado Wankowicz.</i>
			Jelskii Wank. <i>Lith.</i>
			<i>Orthocerini.</i>
			<i>Orthocerus Latreille.</i>
			clavicornis L.
			crassicornis Er.
			v. tereticornis Er.
			<i>Corticini.</i>
			<i>Corticus Latreille.</i>
			tuberculatus Germ.
			<i>Coxelini.</i>
			<i>Coxelus Latreille.</i>
			pictus St.
			<i>Pycnomerini.</i>
			<i>Pycnomerus Erichson.</i>
			terebrans Ol. <i>Sil.</i>
			<i>Myrmecoxenini.</i>
			<i>Myrmecoxenus Chevrolat.</i>
			subterraneus Chevr.
			vaporariorum Guér. <i>Sil. Bor.</i>
			<i>Deretaphrini.</i>
			<i>Oxylaemus Erichson.</i>
			cylindricus Panz.



*Teredus Shuckard.*  
*cylindricus* Ol. Sil.

*Anommatini.*

*Anommatus Wesmael.*  
*Reitteri* Ganglb. Sil.

*Bothriderini.*

*Bothrideres Erichson.*  
*contractus* F.

*Cerylonini.*

*Cerylon Latreille.*  
*fagi* Bris.  
*histeroides* F.  
a. *nigripes* Reitt. Sil. (Bezkid)  
*atratum* Reitt. Carp. or.  
*ferrugineum* Steph.  
*impressum* Er.  
*deplanatum* Gyll.

*Endomychidae.*

*Sphaerosominae.*

*Sphaerosoma Leach.*  
*globosum* St.  
*carpathicum* Reitt. Carp.  
*pilosum* Panz. Carp.  
*piliferum* Müll. Sil. Bor.

*Mycetaeinae.*

*Mycetaeini.*

*Symbiotes Redtenbacher.*  
*latus* Redtb. Sil.  
*gibberosus* Luc.

*Mycetaea Stephens.*  
*hirta* Marsh.

*Leiestini.*

*Leiestes Redtenbacher.*  
*seminigra* Gyll. Carp. or.

*Endomychinae.*

*Dapsini.*

*Dapsa Latreille.*  
*denticollis* Germ.

*Hylaia Redtenbacher.*  
*rubricollis* Germ. Hal. or. (Sambör)

*Lycoperdina Latreille.*  
*bovistae* F.  
*succincta* L.

*Mycetina Mulsant.*  
*cruciata* Schall.  
v. *calabra* Corta.

*Endomychini.*

*Endomychus Panzer.*  
*coccineus* L.

*Coccinellidae.*

*Epilachninae.*

*Subcoccinella Huber.*  
*24-punctata* L.  
a. *25-punctata* Rossi  
a. *limbata* Moll.  
a. *4-notata* F. Sil. Lith.  
a. *haemorrhoidalis* F. Sil.  
v. *meridionalis* Mocz.

*Cynegetis Redtenbacher.*  
*impunctata* L. Bor. Pos.  
v. *palustris* Redtb. Sil.

*Coccinellinae.*

*Hippodamiini.*

*Hippodamia Mulsant.*  
*tredecimpunctata* L.  
v. *signata* Fald.  
a. *11-maculata* Harrer.  
a. *spissa* Ws. Sil.  
a. *contorta* Ws. Sil.  
a. *c-nigrum* Ws. Sil.

septemmaculata Deg.		a. 10-pustulata Penecke	<i>Sil.</i>
a. segetalis Naezen.		a. 6-pustulata L.	
a. baltica Ws.		a. 4-maculata Scop.	
<i>Adonia Mulsant.</i>		a. marginata Rossi	
variegata Goeze.		a. lugubris Ws.	
a. immaculata Gmel.	<i>Sil.</i>	alpina Villa.	<i>Carp.</i>
a. inhonesta Ws.	<i>Sil.</i>	Revelierei Muls.	<i>Sil.</i>
a. 5-maculata F.		<i>Coccinella Linné.</i>	
a. constellata Laich.		7-punctata L.	
a. carpini Geoffr.		a. 5-notata Haw.	<i>Sil.</i>
a. neglecta Ws.		a. maculosa Ws.	<i>Sil.</i>
a. corsica Reiche. <i>Lith.</i> (Wilno)		5-punctata L.	
<i>Anisosticta Duponchel.</i>		a. simulatrix Ws.	<i>Sil. Lith.</i>
19-punctata L.		11-punctata L.	<i>Sil. Bor.</i>
v. Tiesenhauseni Ws.	<i>Sil.</i>	a. vicina Ws.	<i>Sil.</i>
<i>Semiadalia Crotch.</i>		distincta Fald.	
notata Laich.		a. magnifica Redtb.	
11-notata Schneid.		a. domiduca Ws.	
a. graminis Ws.	<i>Sil.</i>	trifasciata L.	<i>Liv.</i>
a. cardui Brahm.	<i>Sil.</i>	hieroglyphica L.	
a. 9-punctata Fourer.		a. flexuosa F.	<i>Sil.</i>
<i>Coccinellini.</i>		a. marginemaculata Brahm.	
<i>Aphidecta Weise.</i>		10-punctata L.	
obliterata L.		a. pellucida Ws.	
a. pallida Thb.	<i>Sil.</i>	a. lutea Rossi	
a. 6-notata Thb.		a. subpunctata Schrk.	
a. fenestrata Ws.	<i>Sil.</i>	a. lateralis Ws.	<i>Sil.</i>
a. suturalis Gabr.	<i>Sil.</i>	a. 6-punctata L.	
a. livida Deg.		a. 8-punctata Müll.	
<i>Adalia Mulsant.</i>		a. relicta Heyd	<i>Sil.</i>
conglomerata L.		a. 13-maculata Forst.	<i>Sil.</i>
a. bothnica Payk.		a. centromaculata Ws.	<i>Sil.</i>
a. decas Beck.		a. semifasciata Ws.	<i>Sil.</i>
a. cembrae Moll.	<i>Sil.</i>	a. recurva Ws.	<i>Sil.</i>
a. destituta Ws.		a. humeralis Schall.	
bipunctata L.		a. bella Ws.	<i>Sil.</i>
a. interpunctata Haw.	<i>Sil.</i>	a. bimaculata Pont.	
a. unifasciata F.	<i>Sil.</i>	a. consolidata Ws.	<i>Sil.</i>
a. annulata L.		a. 10-pustulata L.	
a. pantherina L.		a. limbella Ws.	<i>Sil.</i>
a. semirubra Ws.		a. 4-punctata L.	
		a. consita Ws.	
		a. Scribae Ws.	
		a. austriaca Schrk.	
		14-pustulata L.	
		o. calligata Ws.	<i>Sil.</i>

a. cingulata Ws.	<i>Sil.</i>	14-guttata L.	
a. taeniolata Ws.	<i>Sil.</i>	a. ocelligera Ws.	<i>Sil.</i>
conglobata L.			
a. gemella Hbst.		Sospita <i>Mulsant.</i>	
a. impustulata L.		20-guttata L.	
4-punctata Pontopp.		a. tigrina L.	
a. nebulosa Ws.	<i>Sil.</i>	a. Linnei Ws.	
a. pinastri Ws.	<i>Sil.</i>		
a. sordida Ws.		Propylaea <i>Mulsant.</i>	
a. rustica Ws.		14-punctata L.	
a. 16-punctata F.		a. tetragonata Laich.	
a. abieticola Ws.	<i>Sil.</i>	a. parumpunctata Sajo.	<i>Sil.</i>
		a. suturalis Ws.	
<i>Micraspis Redtenbacher.</i>		a. conglomerata F.	
16-punctata L.		a. perlata Ws.	
a. communis Ws.	<i>Sil.</i>	a. leopardina Ws.	<i>Sil.</i>
a. 12-punctata L.		a. fimbriata Sulz.	
a. flavidula Ws.	<i>Sil.</i>		
		<i>Chilocorini.</i>	
<i>Mysia Mulsant.</i>		Chilocorus <i>Leach.</i>	
oblongoguttata L.		renipustulatus Scriba	
		bipustulatus L.	
<i>Anatis Mulsant.</i>		Exochomus <i>Redtenbacher.</i>	
ocellata L.		4-pustulatus L.	
a. bicolor Ws.	<i>Sil.</i>	flavipes Thunb.	
a. biocellata Ws.			
a. Böberi Cederj.		Platynaspis <i>Redtenbacher.</i>	
a. Linnei Ws.	<i>Sil.</i>	luteorubra Goeze	
a. hebraea L.	<i>Sil.</i>		
		<i>Hyperaspini.</i>	
<i>Halyzia Mulsant.</i>		Oxynychus <i>Leconte.</i>	
16-guttata L.		erythrocephalus F.	<i>Leop.</i>
		Hyperaspis <i>Redtenbacher.</i>	
<i>Vibidia Mulsant.</i>		reppensis Hbst.	
12-guttata Poda.		a. Teinturieri Muls.	<i>Bor.</i>
		v. femorata Mocz.	
<i>Myrrha Mulsant.</i>		campestris Hbst.	
18-guttata L.		concolor Saffr.	
a. silvicola Ws.			
		<i>Scymnini.</i>	
<i>Thea Mulsant.</i>		Novius <i>Mulsant.</i>	
22-punctata L.		cruentatus Muls.	<i>Bor. (Gedania)</i>
a. 20-punctata F.			
<i>Calvia Mulsant.</i>			
10-guttata L.			
15-guttata F.			

		a. arquata Ws.	<i>Sil.</i>
		rufa Hbst.	
		a. plagiata Gerh.	<i>Sil.</i>
		Lithophilus Frölich.	
	<i>Sil.</i>	connatus Panz.	<i>Pod.</i>
		Dascilloidea.	
		Helodidae.	
		Cyphonini.	
		Helodes Latreille.	
		minuta L.	
		a. laeta Panz.	
		flavicollis Kiesw.	
		Gredleri Kiesw.	<i>Sil.</i>
		marginata F.	
	<i>Sil.</i>	a. nigricans Schil.	<i>Sil.</i>
	<i>Sil.</i>		
		Microcara Thomson.	
		testacea L.	
	<i>Sil.</i>	v. luteicornis Reitt.	<i>Sil.</i>
	<i>Sil.</i>	v. obscura Steph.	<i>Sil.</i>
		Bohemani Mannh.	<i>Bor.</i>
		Cyphon Paykull.	
		variabilis Thunb.	
		a. pubescens Gyll.	<i>Sil.</i>
		a. nigriceps Kiesw.	
		ochraceus Steph.	
		padi L.	
		a. discolor Panz.	
		coarctatus Payk.	
		a. palustris Thoms.	
	<i>Sil.</i>	Paykulli Guér.	
		Prionocyphon Redtenbacher.	
		serricornis Müll.	
		Hydrocyphon Redtenbacher.	
		deflexicollis Müll.	
		Scirtes Illiger.	
		hemisphaericus L.	
	<i>Sil.</i>	orbicularis Panz.	
	<i>Sil.</i>		
		Eubriini.	
		Eubria Latreille.	
	<i>Sil.</i>	palustris Germ.	
Pullus Mulsant.			
ferrugatus Moll.			
haemorrhoidalis Hbst.			
auritus Thunb.			
impexus Muls.	<i>Sil.</i>		
subvillosus Goeze.			
suturalis Thunb.			
a. limbatus Steph.			
a. nigricans Gerh.	<i>Sil.</i>		
ater Kug.			
Sidis Mulsant.			
biguttatus Muls.			
Scymnus Kugelann.			
nigrinus Kug.			
abietis Payk.			
silesiacus Ws.	<i>Sil.</i>		
rufipes F.	<i>Sil.</i>		
frontalis F.			
a. 4-pustulatus Hbst.			
a. Suffriani Ws.	<i>Sil.</i>		
a. immaculatus Suffr.	<i>Sil.</i>		
Apetzi Muls.			
interruptus Goeze.			
flavicollis Redt.			
rubromaculatus Goeze.			
Nephus Mulsant.			
4-maculatus Hbst.			
bipunctatus Kug.			
Redtenbacheri Muls.			
Clitostethus Weise.			
arcuatus Rossi	<i>Sil.</i>		
Stethorus Weise.			
punctillum Ws.			
Rhizobiini.			
Rhizobius Stephens.			
litura F.			
v. discimacula Muls.	<i>Sil.</i>		
chrysomeloides Hbst.	<i>Sil.</i>		
Coccidula Kugelann.			
scutellata Hbst.			
a. subrufa Ws.	<i>Sil.</i>		

*Eucinetæ.*

*Eucinetus Germar.*

haemorrhous Dft.

*Dryopidae.*

*Potamophilini.*

*Potamophilus Germar.*

acuminatus F.

*Dryopini.*

*Dryops Olivier.*

striatopunctatus Heer.

viennensis Heer.

lutulentus Er.

auriculatus Geoffr.

luridus Er.

griseus Er.

Ernesti Gozis.

nitidulus Heer.

*Helichus Erichson.*

substriatus Müll.

longus Solsky.

*Helminthini.*

*Stenelmis Dufour.*

canaliculatus Gyll.

*Limnius Müller.*

tuberculatus Müll.

troglydtes Gyll. *Bor.* (Puck)

*Esolus Mulsant.*

angustatus Müll.

parallelepipedus Müll.

pygmaeus Müll.

*Latelmis Reitter.*

Perrisi Dufour.

Volkmaria Panz.

Mülleri Er.

opaca Müll.

*Sil. Bor.*

*Riolus Mulsant.*

cupreus Müll. *Bor.* (Gedania)

subviolaceus Müll.

*Helmis Latreille.*

Latreillei Bedel.

Maugei Bedel.

v. Megerlei Dft. *Sil.*

v. aenea Müll.

obscura Müll.

*Macronychus Müller.*

4-tuberculatus Müll.

*Georyssidae.*

*Georyssus Latreille.*

crenulatus Rossi

substriatus Heer

laesicollis Germ.

*Heteroceridae.*

*Heterocerus F.*

fossor Kiesw.

flexuosus Steph.

obsoletus Curt. *Bor.*

marginatus F.

fenestratus Thunb.

fuscus Kiesw.

pulchellus Kiesw.

hispidulus Kiesw.

pruinosis Kiesw.

intermedius Kiesw.

sericans Kiesw.

*Dermestidae.*

*Dermestini.*

*Dermestes L.*

vulpinus F.

Frischi Kug.

dimidiatus Stev. *Pod.*

murinus L.

lanarius Ill.

mustelinus Er. *Bor.*

undulatus Brahm.

atomarius Er.  
Erichsoni Glgb.  
aurichalceus Küst.  
cadaverinus F.  
bicolor F.  
lardarius L.  
ater Ol.

*Varsovia*  
*Bor.*  
*Sil. Bor.*

*Attagenini.*

*Attagenus Latreille.*

Schäfferi Hbst.  
piceus Ol.  
a. sordidus Heer.  
a. megatoma F.  
a. dalmatinus Küst.  
pellio L.  
punctatus Scop.  
pantherinus Ahr.  
trifasciatus F.

*Sil.*

*Megatomini.*

*Megatoma Samouelle.*

undata L.

*Globicornis Latreille.*

marginata Payk.  
corticalis Eichh.  
nigripes F.

*Sil.*

*Entomotrogus Ganglbauer.*

megatomoides Redtb.

*Sil.*

*Trogoderma Latreille.*

versicolor Creutz.  
nigrum Hbst.

*Ctesias Stephens.*

serra F.

*Anthrenini.*

*Anthrenus Fabricius.*

pimpinellae F.  
scrophulariae L.  
signatus Er.

*Bor.*

Verbasci L.  
a. nebulosus Reitt.  
museorum L.  
fuscus Ol.

*Trinodini.*

*Trinodes Latreille.*

hirtus F.

*Orphilini.*

*Orphilus Erichson.*

niger Rossi

*Sil.*

*Nosodendridae.*

*Nosodendron Latreille.*

fasciculare Ol.

*Byrrhidae.*

*Limnichini.*

*Pelochares Mulsant.*

versicolor Waltl.

*Limnichus Latreille.*

pygmaeus St.  
sericeus Dft.

*Byrrhini.*

*Simplocaria Marsham.*

Deubeli Glgb.

*Carp. or.*

metallica St.

maculosa Er.

semistriata F.

acuminata Er.

*Carp.*

carpathica Hampe.

*Morychus Erichson.*

aeneus F.

*Pedilophorus Steffahn.*

nitidus Schall.

Carpathobyrrhulus Ganglbauer.

transsylvanicus Suffr. *Carp. Tat.*

<i>Cytilus Erichson.</i>		<i>pectinicornis</i> L.	
sericeus Forster.		Heyeri Saxesen.	<i>Carp. Bor.</i>
auricomus Dft.	<i>Sil. Bor.</i>	cupreus F.	<i>Carp.</i>
<i>Byrrhus Linné.</i>		v. aeruginosus F.	<i>Carp.</i>
fasciatus Forst.		purpureus Poda.	
arietinus Steff.		castaneus L.	
pustulatus Forst.		tesselatus L.	
pilula L.		v. assimilis Gyll.	
a regalis Steff.	<i>Carp. or.</i>	v. strigatus Gerh.	<i>Sil.</i>
v. Dennyi Curt.	<i>Bor.</i>	<i>Selatosomus Stephens.</i>	
luniger Germ.	<i>Carp.</i>	montivagus Rosh.	<i>Carp.</i>
glabratus Heer.	<i>Carp.</i>	impressus F.	
alpinus Gory.	<i>Carp.</i>	a. rufipes Schils.	
<i>Porcinulus Mulsant.</i>		nigricornis Panz.	
murinus F.		melancholicus F.	
<i>Curimus Erichson.</i>		aeneus L.	
Erichsoni Reitt.	<i>Sil. (Bezkid)</i>	a. germanus L.	
erinaceus Dft.	<i>Carp. Tat.</i>	a. coeruleus Schils.	
<i>Syncalypta Stephens.</i>		latus F.	
paleata Er.		v. saginatus Mén.	
setosa Waltl.		cruciatus L.	
setigera Ill.		globicollis Germ.	<i>Hal. or.</i>
spinosa Rossi.		bipustulatus L.	
<i>Dascillidae.</i>		a. semiflavus Fleisch.	
<i>Dascillus Latreille.</i>		affinis Payk.	
cervinus L.		incanus Gyll.	
<i>Elateridae.</i>		a. ochropterus Steph.	<i>Sil.</i>
<i>Agrypnini.</i>		Ganglbaueri Rybinski	<i>Carp. or.</i>
<i>Adelocera Latreille.</i>		guttatus Germ.	<i>Carp.</i>
punctata Hbst.	<i>Bor.</i>	<i>Prosternon Latreille.</i>	
lepidoptera Gyll.		holosericeus Ol.	
fasciata L.		<i>Orithales Kiesenwetter.</i>	
quercea Hbst.	<i>Sil. Bor.</i>	serraticornis Payk.	
<i>Brachylacon Moczulski.</i>		<i>Hypoganus Kiesenwetter.</i>	
murinus L.		cinctus Payk.	
<i>Ludiini.</i>		<i>Sericus Eschscholtz.</i>	
<i>Corymbites Latreille.</i>		brunneus L.	
virens Schrk.		v. tibialis Redtb.	<i>Sil.</i>
v. inaequalis Ol.		subaeneus Redtb.	
		v. ♀ xanthodon Märk.	<i>Sil.</i>
		<i>Dolopius Eschscholtz.</i>	
		marginatus L.	

- Agriotes Eschscholtz.*  
 aterrimus L.  
     v. volhyniensis Fisch.  
 gallicus Lac. *Varsovia Sil.*  
 ustulatus Schall.  
     a. flavicornis Panz.  
     a. sputator Rebtb. *Sil. Bor.*  
 pilosus Panz.  
 acuminatus Steph.  
 brevis Cand. *Sil.*  
 pallidulus Ill.  
 sputator L.  
 lineatus L.  
 obscurus L.  
 podolicus Reitt. *Pod.*
- Ludius Latreille.*  
 ferrugineus L.  
     a. occitanicus Villers.  
     a. morio Schils. *Sil.*
- Synaptus Eschscholtz.*  
 filiformis F.
- Adrastus Eschscholtz.*  
 limbatus F.  
     a. axillaris Er.  
     a. nigrinus Schils.  
 lacertosus Er.  
 nitidulus Marsh.  
     a. pallens Er.  
 rachifer Geoffr.  
 montanus Scop.
- Cardiophorini.*  
*Cryptohypnus Eschscholtz.*  
 riparius F.  
 rivularis Gyll.  
 frigidus Kiesw. *Carp.*
- Hypnoidus Stephens.*  
 maritimus Curt.  
 tenuicornis Germ.  
 4-pustulatus F.  
 pulchellus L.  
     v. exiguus Rand.
- a. bipunctatus Schils. *Sil.*  
 a. arenicola Boh. *Sil.*  
 dermestoides Hbst.  
     v. tetragraphus Germ.  
 a. bipustulatus Schils. *Sil.*  
 flavipes Aube *Sil.*  
 meridionalis Lap.  
 minutissimus Germ.
- Cardiophorus Eschscholtz.*  
 gramineus Scop.  
 discicollis Hbst.  
 ruficollis L.  
 rufipes Geoffr.  
 nigerrimus Er.  
 ebeninus Germ.  
 atramentarius Er. *Bor.*  
 asellus Er.  
 musculus Er.  
 cinereus Hbst. *Sil.*  
     v. Gabrieli Gerh. *Sil.*  
     a. testaceus F.  
     v. agnatus Cand.  
 equiseti Hbst.
- Elaterini.*  
*Melanotus Eschscholtz.*  
 rufipes Hbst.  
     a. subrufus Schwz. *Sil.*  
 crassicollis Er.  
 punctolineatus Pelerin  
 brunripes Germ.
- Idolus Desbrochers.*  
 picipennis Bach.  
     a. axillaris Kiesw.
- Betarmon Kiesenwetter.*  
 ferrugineus Scop.
- Drasterius Eschscholtz.*  
 bimaculatus Rossi
- Porthmidius Germar*  
 austriacus Schrk.
- Procaerus Reitter.*  
 tibialis Lac.



<i>Elater Linné.</i>		<i>haemorrhoidalis</i> F.
<i>cinnabarinus</i> Esch.		<i>subfuscus</i> Müll.
<i>sanguineus</i> L.		<i>a. polonicus</i> Reitt.
<i>v. rubidus</i> Cand.		<i>Zebei</i> Bach. <i>Sil. Bor.</i>
<i>praeustus</i> F.		<i>angulifrons</i> Reitt. <i>Carp.</i>
<i>pomonae</i> Steph.		<i>carpathicus</i> Reitt. <i>Carp. or.</i>
<i>satrapa</i> Kiesw.	<i>Sil.</i>	<i>mollis</i> Reitt. <i>Carp. or.</i>
<i>sanguinolentus</i> Schrk.		<i>austriacus</i> Desbr. <i>Carp.</i>
<i>a. immaculatus</i> Schauf.		<i>jejunos</i> Kiesw.
<i>ferrugatus</i> Lac.		<i>longicollis</i> Ol. <i>Sil. Bor.</i>
<i>elongatulus</i> F.		<i>Łomnickii</i> Reitt. <i>Hal. or. (Podolia)</i>
<i>balteatus</i> L.		<i>carpathophilus</i> Reitt. <i>Carp.</i>
<i>nigroflavus</i> Goeze.		<i>Denticollis</i> Piller.
<i>v. podolicus</i> Reitt.		<i>rubens</i> Pill.
<i>elegantulus</i> Schh.		<i>linearis</i> L.
<i>erythrogonus</i> Müll.		<i>a. ♀ mesomelas</i> L.
<i>tristis</i> L.	<i>Carp.</i>	<i>Eucnemidae.</i>
<i>auripes</i> Reitt.	<i>Sil.</i>	<i>Melasini.</i>
<i>nigrinus</i> Payk.		<i>Melasis Olivier.</i>
<i>nigerrimus</i> Lac.	<i>Sil.</i>	<i>buprestoides</i> L.
<i>aethiops</i> Lac.		<i>Isorhipis Lacordaire.</i>
<i>v. scrofa</i> Germ.		<i>melasoides</i> Lap. <i>Sil. Bor.</i>
<i>Megerlei</i> Lac.	<i>Sil.</i>	<i>Eucnemini.</i>
<i>Limonius Eschscholtz.</i>		<i>Eucnemis Ahrens.</i>
<i>pilosus</i> Leske		<i>capucina</i> Ahr.
<i>aeruginosus</i> Ol.		<i>Dromaeolus Kiesenwetter.</i>
<i>minutus</i> L.		<i>barnabita</i> Villa
<i>parvulus</i> Panz.		<i>Dirrhagus Latreille.</i>
<i>Pheletes Kiesenwetter.</i>		<i>lepidus</i> Rosh.
<i>aeneoniger</i> Deg.		<i>pygmaeus</i> F.
<i>quercus</i> Ol.		<i>clypeatus</i> Hampe.
<i>Harminius Fairmaire.</i>		<i>Hypocoelus Lacordaire.</i>
<i>undulatus</i> Deg.		<i>procerulus</i> Mannh.
<i>a. bifasciatus</i> Gyll.	<i>Sil.</i>	<i>Xylobius Latreille.</i>
<i>Athous Eschscholtz.</i>		<i>corticalis</i> Payk.
<i>rufus</i> Deg.		<i>Seidlitzii</i> Csiki (alni F.)
<i>hirtus</i> Hbst.		<i>Xylophilus Mannerheim.</i>
<i>niger</i> L.		<i>cruentatus</i> Gyll. <i>Bor.</i>
<i>v. scrutator</i> Hbst.		
<i>mutilatus</i> Rosh. <i>Varsovia. Sil.</i>		
<i>vittatus</i> F.		
<i>v. Ocskayi</i> Kiesw.		
<i>a. dimidiatus</i> Drap.		

*Trixagini.*

*Trixagus Kugelann.*

laticollis Rybiński  
 brevicollis Bouv.  
 demestoides L.  
 carinifrons Bouv.  
 elateroides Heer *Bor. Liv.*  
 exul Bouv. *Sil. Pom. Liv.*  
 Duvali Bouv. *Bor.*  
 obtusus Curt.

*Drapetes Redtenbacher.*

biguttatus Piller.

*Buprestidae.*

*Buprestini.*

*Chalcophora Solier.*

mariana Lap.

*Perotis Spinola.*

lugubris F.

*Capnodis Eschscholtz.*

tenebrionis L.

*Dicerca Eschscholtz.*

aenea L.  
 berolinensis Hbst.  
 alni Fisch.  
 acuminata Pall.  
 moesta F.

*Poecilonota Eschscholtz.*

variolosa Payk.  
 rutilans F.  
 decipiens Mannh.  
 Solieri Lap. *Bor. or.*

*Buprestis Linné.*

aurulenta Payk.  
 rustica L.  
 haemorrhoidalis Hbst.  
 9-maculata L.  
     a. maculata F.  
 8-guttata L.

*Eurythyrea Solier.*

austriaca L.  
 scutellaris Ol.

*Melanophila Eschscholtz.*

picta Pall. v. decastigma F.  
 acuminata Deg.

*Phaenops Lacordaire.*

cyanea F.

*Anthaxia Eschscholtz.*

hungarica Scop. *Pod. Liv.*  
 candens Panz. *Pod.*  
 aurulenta F. *Sil.*  
 manca F. *Sil.*  
 salicis F.  
 fulgurans Schrk.  
 grammica Lap. (podolica Mannh.)  
 Türki Ganglb.  
 nitidula L.  
     v. signaticollis Kryn.  
 funerula Ill.  
 morio F.  
 sepulchralis F. *Carp. Bor.*  
 4-punctata L.  
 nigritula Ratzb.

*Polycestini.*

*Ptosima Solier.*

11-maculata Hbst.

*Acmaeodera Eschscholtz.*

degener Scop. *Sil.*  
 flavofasciata Pill.

*Chrysobothrini.*

*Chrysobothris Eschscholtz.*

chrysostigma L.  
 affinis F.  
 Solieri Lap. *Sil. Bor.*

*Trachydini.*

*Coraebus Laporte.*

undatus F. *Sil.*



*Mezium Curtis.*  
affine Boield.

*Ptinini.*

*Niptus Boieldieu.*  
hololeucus Fald.  
unicolor Pill.  
a. salinus Schilling. Wieliczka

*Ptinus Linné.*

lichenum Marsh.  
coarcticollis St. *Sil. Bor.* (Gedania)  
rufipes Ol.  
a. ♀ obscurithorax Pic. *Sil.*  
fur L.  
pusillus St.  
bicinctus St.  
bescidicus Reitt. Bezkid.  
latro F.  
brunneus Dft.  
a. testaceus Boield.  
villiger Reitt. *Sil.*  
pilosus Müll.  
a. nigrescens Gerh. *Sil.*  
subpilosus St. *Sil. Bor.* (Gedania)  
dubius St.  
sexpunctatus Panz.  
variegatus Rossi.  
raptor St. *Sil. Bor.*  
bidens Ol.  
nitidus Dft. *Sil.*

*Anobiidae.*

*Hedobiini.*

*Hedobia Siurm.*  
imperialis L.  
regalis Dft.

*Dryophilus Chevrolat.*  
rugicollis Muls. *Sil.*  
anobioides Chevr.  
pusillus Gyll.  
a. semipallidus Pic. *Sil.*

*Priobium Moczulski.*  
excavatum Kug. *Sil. Bor.*

*Episernus Thomson.*  
striatellus Bris. *Sil.*  
granulatus Weise *Sil.*

*Gastrallus Duval.*

immarginatus Müll.  
laevigatus Ol.

*Xestobium Moczulski.*

plumbeum Ill.  
rufovillosum Deg.

*Ernobius Thomson.*

Kiesenwetteri Sch. (pini Muls.)  
nigrinus St.  
a. politus Redtb. *Bor.*  
densicornis Muls. *Sil.*  
longicornis St.  
tabidus Kiesw. *Sil.* (Łysa Góra)  
parvicollis Muls. *Carp. Bor.*  
angusticollis Ratzb.  
abietinus Gyll.  
Mulsanti Kiesw. *Bor.*  
abietis F.  
pini St.  
v. crassiusculus Muls. *Sil.*  
mollis L.

*Anobium Fabricius.*

denticolle Panz.  
pertenax L.  
emarginatum Dft.  
striatum Ol.  
rufipes F.  
nitidum Hbst.  
fulvicorne St.  
a. rufipenne Dft. *Sil.*  
fagi Muls. *Tatr. m.*

*Oligomerus Redtenbacher.*  
brunneus Ol.

*Sitodrepa Thomson.*  
panicea L.

*Xyletinini.*

*Trypopytys Redtenbacher.*  
carpini Hbst.  
dendrobiiformis Reitt. *Hal.*

*Ptilinus Geoffroy.*

pectinicornis L.  
fuscus Geoffr.  
a. flavescens Lap. Sil.

*Xyletinus Latreille.*

ater Panz.  
pectinatus F.  
laticollis Dft. Sil.

*Lasioderma Stephens.*

serricorne F. × Sil.

*Dorcatomini.*

*Mesocoelopus Duval.*

niger Müll. Sil.

*Stagetus Wollaston.*

byrrhoides Muls. Bor.  
pilula Aube Sil.

*Dorcatoma Herbst.*

flavicornis F.  
Lomnickii Reitt. Lith.  
chrysomelina St.  
dresdensis Hbst.  
punctulata Muls.  
serra Panz.

*Anitys Thomson.*

rubens Hoffm. Bor. (Puck.)

*Caenocara Thomson.*

bovistae Hoffm.  
v. meridionalis Lap. Sil.  
subglobosa Muls.  
affinis St. Sil. Bor.

*Heteromera.*

*Oedemeridae.*

*Calopini.*

*Calopus Fabricius.*

serraticornis L.

Kosmos 1913.

*Oedemerini.*

*Anoncodes Duponchel.*

melanura L.  
rufiventris Scop.  
ustulata F.  
fulvicollis Scop.  
ruficollis F.  
austriaca Ganglb. Liv.  
adusta Panz.

*Ditylus Fischer.*

laevis F.

*Probosca Schmidt.*

unicolor Küst.  
viridana Schmidt.

*Ischnomera Stephens.*

sanguinicollis F.  
coerulea L.  
a. cinerascens Pand. Złoczów.

*Chrysanthia Schmidt.*

viridissima L.  
viridis Schmidt.

*Oedemera Olivier.*

flavipes F.  
podagrariae L.  
croceicollis Gyll.  
flavescens L.  
subulata Ol.  
tristis Schmidt. Sil. (Bezkid)  
virescens L.  
a. cupreomicans Reitt. Tatr. m.  
lurida Marsh.  
annulata Germ. Sil.

*Pythidae.*

*Pythini.*

*Pytho Fabricius.*

depressus L.  
a. castaneus F.  
a. festivus F.  
niger Kirby Sil.

*Salpingini.*

*Lissodema Curtis.*

4-pustulatum Marsh.  
cursor Gyll.

*Sphaeriestes Stephens.*

ater Payk.  
bimaculatus Gyll.  
castaneus Panz.  
mutilatus Beck.  
foveolatus Ljungh.  
Gabrieli Gerh.

*Lith. Sil.*

*Sil.*

*Rhinosimus Latreille.*

viridipennis Latr.  
ruficollis L.  
planirostris F.  
aeneus Ol.

*Mycterini.*

*Mycterus Olivier.*

curculionoides F.

*Pyrochroidae.*

*Pyrochroa Geoffroy.*

coccinea L.  
serraticornis Scop.  
pectinicornis L.

*Hylophilidae.*

*Phytobaenus Sahlberg.*

amabilis Sahlb.

*Hylophilus Berthold.*

populneus Panz.  
pygmaeus Deg. v. oculatus Panz.  
nigrinus Germ.  
lateralis Gredl.

*Anthicidae.*

*Notoxus Geoffroy.*

monoceros L.  
brachycerus Fald.  
cornutus F.

*Mecynotarsus Laferté.*

serricornis Panz.

*Tomoderus Laferté.*

compressicollis Mocz. *Lith.*

*Formicomus Laferté.*

pedestris Rossi.

*Anthicus Paykull.*

humilis Germ.  
floralis L  
quisquilius Thoms. *Bor.*  
gracilis Panz.  
Schmidti Rosnh.  
4-guttatus Rossi. *Bor.*  
hispidus Rossi.  
antherinus L.  
bifasciatus Rossi.  
ater Panz. *Mas. Bor.*  
flavipes Panz.  
axillaris Schmidt.  
luteicornis Schmidt.  
bimaculatus Ill.  
sellatus Panz.  
nectarinus Panz. *Sil. (Trzebinia)*

*Meloidae.*

*Meloe Linné.*

proscarabaeus L.  
violaceus Marsh.  
autumnalis Ol.  
hungarus Schrk. *Pod.*  
decorus Brandt.  
tuccius Rossi *Pod. Sil.*  
cicatricosus Leach.  
coriarius Brandt.  
variegatus Donovan.  
brevicollis Panz.  
rugosus Marsh.  
scabriusculus Brandt.

*Zonabrini.*

*Cerocoma Geoffroy.*

Schreberi F.  
Schaefferi L.

Mühlfeldi Gyll.	<i>Varsovia. Pod.</i>	<i>Macrosiagon Hentz.</i>	
Dahli Kraatz.	<i>Varsovia. Pod.</i>	rufipennis Guer.	<i>Mas.</i>
<i>Zonabris Harold.</i>		tricuspidata Lepech.	<i>Pod.</i>
geminata F.	<i>Pod.</i>	<i>Mordellidae.</i>	
floralis Panz.	<i>Pod.</i>	<i>Scraptiini.</i>	
4-punctata L.	<i>Pod.</i>	<i>Scraptia Latreille.</i>	
pusilla Ol.	<i>Pod.</i>	fuscula Müll.	
<i>Lydus Latreille.</i>		<i>Mordellini.</i>	
trimaculatus F.	<i>Pod.</i>	Tomoxia Corta.	
syriacus L.	<i>Pod.</i>	biguttata Gyll.	
chalybaeus Tausch	<i>Pod.</i>	<i>Mordella Linné.</i>	
collaris F.	<i>Pod.</i>	perlata Sulz.	
<i>Lyttini.</i>		a. 6-punctata Hbst.	
<i>Lytta Fabricius.</i>		a. 12-punctata Rossi	
vesicatoria L.		maculosa Naezen.	
a. dibapha Reitt. Tarnopol.		bisignata Redtb.	
<i>Epicauta Redtenbacher.</i>		aurofasciata Com.	
verticalis Ill.	<i>Sil.</i>	bipunctata Germ.	
erythrocephala Pall.	<i>Pod.</i>	fasciata F.	
<i>Zonitis Fabricius.</i>		a. villosa Schrk.	
flava F. a. nigripennis F.		aculeata L.	
<i>Euzonitis Semenow.</i>		<i>Mordellistena Costa.</i>	
bifasciata Swartz. a. atra Mén.		abdominalis F.	
<i>Stenodera Eschscholtz.</i>		humeralis L.	
caucasica Pall.	<i>Pod.</i>	a. axillaris Gyll.	<i>Sil.</i>
<i>Hapalus Fabricius.</i>		lateralis Ol.	
analis Schaum.	<i>Sil. Pom.</i>	a. atricollis Schils.	<i>Sil.</i>
a. adusta Schaum.	<i>Sil.</i>	neuwaldeggiana Panz.	
<i>Rhipiphoridae.</i>		nana Mocz.	
<i>Pelecotomini.</i>		parvula Gyll.	
<i>Pelecotoma Fischer.</i>		a. inaequalis Muls.	<i>Sil.</i>
fennica Payk.		a. picipes Costa	<i>Lith. (Wilno)</i>
<i>Macrosiagonini.</i>		episternalis Muls.	<i>Bor.</i>
<i>Metoecus Gerstäcker.</i>		brevicauda Boh.	
paradoxus L.	<i>Bor. Liv. Sil.</i>	micans Germ.	
a. ♂ apicalis Gredl.	<i>Sil.</i>	pumila Gyll.	
		stenidea Muls.	<i>Sil. (Cieszyn)</i>
		confinis Costa	<i>Sil.</i>
		Tournieri Em.	<i>Sil.</i>
		<i>Anaspidini.</i>	
		<i>Cyrtanaspis Emery.</i>	
		phalerata Germ.	

\*

*Anaspis Geoffroy.*  
*frontalis* L.  
 a. *lateralis* F.  
 a. *punctata* Esch. *Bor.* (Gedania)  
 a. *Melichari* Fleischer *Tatr. m.*  
 a. *Hopffgarteni* Schils. *Tatr. m.*  
*pulicaria* Costa  
*thoracica* L.  
 a. *fuscescens* Steph.  
*Lith.* (Białowieża)  
 a. *Gerhardti* Schil. *Sil.*  
*ruficollis* F.  
*arctica* Zett.  
 a. *nigriceps* Schil. *Sil.*  
*Geoffroyi* Müll. *Mas.* (Gołławek)  
*maculata* Geoff. *Mas.* (Gołławek)  
*flava* L.  
 a. *thoracica* Em.  
*rufilabris* Gyll.  
*melanostoma* Costa *Sil.*  
*palpalis* Gerh. *Sil.*  
*brunnipes* Muls.  
*varians* Muls. *Bor.* (Gedania)

*Melandryidae.*

*Tetratomini.*

*Tetratoma Fabricius.*  
*fungorum* F. *Sil. Bor.*  
*ancora* F.

*Eustrophini.*

*Eustrophus Latreille.*  
*dermestoides* F.

*Hallomenus Panzer.*  
*binotatus* Quens.  
*axillaris* Ill.

*Orchesini.*

*Orchesia Latreille.*  
*acicularis* Reitt. *Carp.*  
*micans* Panz.  
*luteipalpis* Muls. *Bor.*  
*minor* Walk.

*undulata* Kr.  
*fasciata* Payk.  
*blandula* Brancsik. *Carp.*  
 v. *carpathica* Reitt. *Carp. or.*  
*grandicollis* Rosh. *Carp.*

*Serropalpini.*

*Anisoxya Mulsant.*  
*fuscula* Ill. *Sil. Bor.*

*Abdera Stephens.*

*affinis* Payk.  
*flexuosa* Payk.  
*triguttata* Gyll.  
 v. *scutellaris* Muls. *Sil.*  
*quadrifasciata* Curt. *Sil. Bor.*

*Dircaea Fabricius.*

*4-guttata* Payk.

*Phloeotrya Stephens.*

*subtilis* Reitt. *Hal.*  
*rufipes* Gyll. *Carp. or.*

*Xylita Paykull.*

*buprestoides* Payk.  
*livida* Sahlb. *Carp.*

*Serropalpus Hellenius.*

*barbatus* Schall.

*Hypulini.*

*Hypulus Paykull.*

*quercinus* Quens.  
*bifasciatus* F.

*Zilora Mulsant.*

*sericea* St. *Sil.* (Bezkid) *Bor.*

*Melandryini.*

*Melandrya Fabricius.*  
*dubia* Schall.  
*caraboides* L.  
*barbata* F.





Pimelia.		Diaperis Müller.	
subglobosa Pall.	Pod.	boleti L.	
		a. morio Baudi	Bor.
<i>Platyscelini.</i>		Platydema Laporte.	
Platyscelis Latreille.		violacea F.	
hypolithos Pall.	Pod.	Dejeani Lap.	
polita St.		Arrhenoplita Kirby.	
<i>Pedinini.</i>		haemorrhoidalis F.	
Pedinus Latreille.		Alphitophagus Stephens.	
femoralis L.		bifasciatus Say.	Sil. Bor.
Olocrates Mulsant.		Pentaphyllus Latreille.	
gibbus F.	Sil. Bor.	testaceus Hellw.	
<i>Opatrini.</i>		Ulomini.	
Melanimon Steven.		Hypophloeus Fabricius.	
tibiale F.		unicolor Pill.	
Gonocephalum Chevrolat.		fraxini Kug.	
pusillum F.	Pod.	pini Panz.	
Opatrum Fabricius.		suturalis Payk.	
riparium Scriba	Sil.	bicolor Ol.	
sabulosum L.		fasciatus F.	
triste Stev.	Pod.	linearis F.	
		versipellis Baudi.	Sil.
<i>Crypticini.</i>		Caenocorse Thomson.	
Crypticus Latreille.		depressa F.	Sil.
quisquilius L.		Ratzeburgi Wissm.	Sil.
<i>Boletophagini.</i>		Tribolium Mac Leay.	
Boletophagus Illiger.		navale F.	
reticulatus L.		v. bifoveolatum Dft.	Sil.
armatus Panz.	Sil.	madens Charp.	
interruptus Ill.	Tatr. m.	confusum Duv.	
Eledona Latreille.		Gnathocerus Thunberg.	
agaricicola Hbst.		cornutus F. ×	
<i>Diaperini.</i>		Melasia Mulsant.	
Scaphidema Redtenbacher.		culinaris L.	
metallicum F.		Perroudi Muls.	
v. bicolor F.		Alphitobius Stephens.	
		piceus Ol.	

<i>Tenebrionini.</i>		<i>Lepturini.</i>	
<i>Upis Fabricius.</i>		<i>Rhagium Fabricius.</i>	
ceramboides L.	<i>Lith.</i>	sycophanta Schrk.	
		a. latefasciatum Müll.	<i>Sil.</i>
<i>Tenebrio Linné.</i>		mordax Deg.	
opacus Dft.		bifasciatum F.	
obscurus F.		a. unifasciatum Muls.	<i>Sil.</i>
molitor L.		a. lituratum Fügner.	<i>Sil.</i>
picipes Hbst.		inquisitor L.	
<i>Anthracias Redtenbacher.</i>		<i>Rhamnusium Latreille.</i>	
cornutus Fisch.	<i>Pod.</i>	bicolor Schrk.	
		a. glaucopterum Schall.	<i>Pos.</i>
<i>Boros Herbst.</i>		<i>Oxymirus Mulsant.</i>	
Schneideri Panz.	<i>Lith. Carp. or. Tatr. m.</i>	cursor L.	
		a. ♀ niger Letzn.	<i>Sil.</i>
		a. ♀ lineatus Letzn.	<i>Sil.</i>
		a. fenestratus Letzn.	<i>Sil.</i>
		a. ♂ subvittatus Reitt.	<i>Sil.</i>
		a. ♂ nigricollis Letzn.	<i>Sil.</i>
		a. Verneuli Muls.	<i>Sil.</i>
		<i>Stenochorus Fabricius.</i>	
		meridianus L.	
		a. chrysogaster Schrk.	<i>Sil.</i>
		quercus Goetz.	
		a. ♀ dispar Panz.	<i>Sil.</i>
		<i>Acimerus Serville.</i>	
		Schaefferi Laich.	<i>Sil.</i>
		<i>Pachyta Stephens.</i>	
		lamed L.	<i>Carp. Bor.</i>
		a. nigrina Pic.	
		quadrimaculata L.	<i>Carp.</i>
		<i>Evodinus Leconte.</i>	
		interrogationis L.	<i>Carp.</i>
		a. curvilineatus Muls.	<i>Liv.</i>
		clathratus F.	<i>Carp.</i>
		a. signatus Panz.	<i>Sil.</i>
		a. brunripes Muls.	<i>Sil.</i>
		<i>Acmaeops Leconte.</i>	
		pratensis Laich.	<i>Carp.</i>
		septentrionis Thoms.	<i>Tatr. m.</i>
<i>Helopininae.</i>			
<i>Laena Latreille.</i>			
Reitteri Weise.	<i>Hal. occ. (Rytro)</i>		
<i>Helops Fabricius.</i>			
subrugosus Dft.	<i>Pod.</i>		
aeneus Scop.			
lanipes L.			
quisquilius St.			
<i>Phytophaga.</i>			
<i>Cerambycidae.</i>			
<i>Spondylini.</i>			
<i>Spondylis Fabricius.</i>			
buprestoides L.			
<i>Prionini.</i>			
<i>Prionus Geoffroy.</i>			
coriarius L.			
<i>Ergates Serville.</i>			
faber L.			
<i>Tragosoma Serville.</i>			
depsarium L.			

marginata F.	<i>Sil. Bor.</i>	erratica Dalm.	
smaragdula F.	<i>Lith.</i>	a. 7-signata Küst.	<i>Sil.</i>
collaris L.		sexmaculata L.	<i>Carp.</i>
		a. trifasciata F.	<i>Tatr. m.</i>
<i>Gaurotes Leconte.</i>		revestita L.	
virginea L.	<i>Carp.</i>	a. rufomarginata Muls.	<i>Sil.</i>
excellens Brancsik.	<i>Tatr. m.</i>	a. rubra Geoffr.	<i>Sil.</i>
		pubescens F.	
<i>Cortodera Mulsant.</i>		aurulenta F.	
femorata F.		quadrifasciata L.	
a. flavipennis Reitt.	<i>Sil.</i>	a. interrupta Heyd.	<i>Sil.</i>
humeralis Schall.		maculata Poda.	
a. suturalis F.		arcuata Panz.	
holosericea F.		aethiops Panz.	
		v. Letzneri Fabr.	<i>Sil.</i>
<i>Pidonia Mulsant.</i>		melanura L.	
lurida	<i>Carp.</i>	bifasciata Müll.	
a. Ganglbaueri Ormay.	<i>Carp.</i>	nigra L.	
		septempunctata F.	
<i>Nivellia Mulsant.</i>		attenuata L.	
sanguinosa Gyll.	<i>Carp. Bor.</i>	a. brunescens Balbi.	<i>Sil.</i>
		a. maculicollis Fabr.	<i>Sil.</i>
<i>Letzneria Kraatz.</i>		a. imperfecta Gerh.	<i>Sil.</i>
lineata Letz.	<i>Carp.</i>		
a. flavescens Letzn.	<i>Sil.</i>	<i>Allosterna Mulsant.</i>	
a. nigrescens Letzn.	<i>Sil.</i>	tabacicolor Deg.	
		<i>Grammoptera Serville.</i>	
<i>Leptura Linné.</i>		ustulata Schall.	
rufipes Schall.		ruficornis F.	
sexguttata F.		variegata Germ.	
a. exclamationis F.		a. nigrescens Ws.	<i>Sil.</i>
unipunctata F.	<i>Sil. Pod.</i>		
bipunctata F.	<i>Pod.</i>	<i>Necydalini.</i>	
livida F.		<i>Necydalis Linné.</i>	
v. bicarinata Arnold.		major L.	
fulva Deg.		ulmi Chevr.	
maculicornis Deg.		<i>Caenoptera Thomson.</i>	
tesserula Charp.	<i>Sil. (Bezkid)</i>	minor L.	
rubra L.		umbellatorum Schreb.	
a. ♀ maculiceps Fabr.	<i>Sil.</i>	Kiesenwetteri Muls var. Schmidt	
variicornis Dalm.	<i>Bor. or.</i>		<i>Ganglb.</i>
cordigera Fuessl.	<i>Sil.</i>	<i>Cerambycini.</i>	
scutellata F.	<i>Carp.</i>	<i>Stenopterus Stephens.</i>	
virens L.	<i>Carp.</i>	rufus L.	<i>Sil. (Bezkid)</i>
sanguinolenta L.			
dubia Scop.			
a. chamomillae F.	<i>Sil.</i>		
cerambyciformis Schrk.			

Dilus <i>Serville.</i>		lividus Rossi	<i>Sil.</i>
fugax Ol.	<i>Leop.</i>	testaceus L.	
Callimus <i>Mulsant.</i>		a. variabilis F.	
angulatus Schrk. <i>Carp. or.</i> (Kossów)		a. rufipes Costa	
Obrium <i>Curtis.</i>		a. fennicus F.	<i>Sil.</i>
cantharinum L.		a. melanocephalus Ponza,	<i>Sil.</i>
brunneum F.		a. similis Küst.	<i>Sil.</i>
Gracilia <i>Serville.</i>		a. praeustus Küst.	<i>Sil.</i>
minuta F.	<i>Sil. Pos. Bor.</i>	alni L.	
Axinopalpis <i>Duponchel.</i>		rufipes F.	Sambor
gracilis Krynicki	<i>Sil.</i>	Pyrrhidium <i>Fairmaire.</i>	
Cerambyx <i>Linné.</i>		sanguineum L.	
cerdo L.		Callidium <i>Fabricius.</i>	
Scopolii Fuessl.		aeneum Deg.	<i>Carp.</i>
Saphanus <i>Serville.</i>		violaceum L.	
piceus Laich.	<i>Sil.</i>	coriaceum Payk.	<i>Carp.</i>
Criocephalus <i>Mulsant.</i>		v. cupripenne Kriechb.	<i>Sil.</i>
rusticus L.		Semanotus <i>Mulsant.</i>	
polonicus Mocz.		undatus L.	<i>Hal. or. Bor.</i>
Asemum <i>Eschscholtz.</i>		Hylotrupes <i>Serville.</i>	
striatum L.		bajulus L.	
a. agreste F.		a. lividus Muls.	<i>Sil.</i>
Notorrhina <i>Redtenbacher.</i>		Rhopalopus <i>Mulsant.</i>	
muricata Dalm. <i>Mas.</i> (Varsovia) <i>Bor.</i>		hungaricus Hbst.	<i>Sil.</i>
Tetropium <i>Kirby.</i>		clavipes F.	
castaneum L.		macropus Germ.	
a. luridum L.		femoratus L.	
a. aulicum F.		Rosalia <i>Serville.</i>	
a. fulcratum F.		alpina L.	
fuscum F.		Aromia <i>Serville.</i>	
Gabrieli Ws	<i>Sil.</i>	moschata L.	
Anisarthron <i>Redtenbacher.</i>		Purpuricenens <i>Fischer.</i>	
barbipes Schrk.		Kaehleri L.	
Phymadotes <i>Mulsant.</i>		<i>Clytini.</i>	
angustus Kriechb.	<i>Carp. or.</i>	Plagionotus <i>Mulsant.</i>	
glabratus Charp.	<i>Pos.</i>	detritus L.	
		arcuatus L.	
		floralis Pall.	<i>Sil. Pod.</i>

<i>Xylotrechus Chevrolat.</i>		<i>Lamia Fabricius.</i>
rusticus L.		textor L.
pantherinus Saven.	<i>Bor. or.</i>	<i>Monochamus Curtis.</i>
ibex Gebl.	<i>Sil. Pod.</i>	sartor Gyll.
arvicola Ol.	<i>Mas.</i>	sutor L.
antilope Zett.	<i>Sil. Pod.</i>	galloprovincialis Ol.
		v. pistor Germ.
		saltuarius Gebl.
		<i>Bor. or.</i>
<i>Clytus Laicharting.</i>		<i>Acanthoderes Serville.</i>
tropicus Panz.		clavipes Schrk.
arietis L.		<i>Acanthocinus Stephens.</i>
lama Muls.	<i>Carp.</i>	aedilis L.
rhamni Germ.	<i>Sil. Tatr. m.</i>	reticulatus Razumowsky
		griseus F.
<i>Cyrtoclytus Ganglbauer.</i>		<i>Liopus Serville.</i>
capra Germ.	<i>Carp.</i>	nebulosus L.
		punctulatus Payk. <i>Sil. (Cieszyn) Bor.</i>
<i>Clytanthus Thomson.</i>		<i>Hoplosia Mulsant.</i>
varius F.		fennica Payk.
Herbsti Brahm.		<i>Exocentrus Mulsant.</i>
ruficornis Ol.	<i>Sil.</i>	adpersus Muls.
sartor F.		lusitanus L.
a. griseus Gabr.	<i>Sil.</i>	Stierlini Ganglb. <i>Hal. or. (Kołomyja)</i>
figuratus Scop.		punctipennis Muls.
speciosus Schneid.	<i>Sil. (Cieszyn)</i>	<i>Sil.</i>
<i>Anaglyptus Mulsant.</i>		<i>Pogonocherus Gemminger.</i>
mysticus L.		hispidulus Pill.
a. hieroglyphicus Hbst.		hispidus L.
		fasciculatus Deg.
		decoratus Fairm.
		ovatus Goeze.
<i>Lamiini.</i>		<i>Haplocnemia Stephens.</i>
<i>Neodorcadion Ganglbauer.</i>		curculionoides L.
bilineatum Germ.	<i>Pod. (Andrzejow.)</i>	nebulosa F.
<i>Dorcadion Dalman.</i>		<i>Anaesthetis Mulsant.</i>
aethiops Scop.	<i>Pod.</i>	testacea F.
fulvum Scop.		<i>Agapanthia Serville.</i>
Scopoli Hbst. (Hildt.)		Dahli Richter.
pedestre Poda.	<i>Pod.</i>	villosoviridescens Deg.
decipiens Germ.	<i>Pod. (Andrzejowski)</i>	
striatum Dalm.	<i>Pod.</i>	
equestre Laxm.	<i>Pod.</i>	
<i>Morimus Serville.</i>		
funereus Muls.	<i>Hal. or. Sil.</i>	

Cardui L.  
violacea F.

*Saperda Fabricius.*

carcharias L.  
similis Laich.  
populnea L.  
scalaris L.  
perforata Pall.  
8-punctata Scop.  
punctata L.

*Sil.*

*Menesia Mulsant.*

bipunctata Zoubk.

*Sil. Bor.*

*Tetrops Stephens.*

praeusta L.  
a. nigra Kr.

*Sil.*

*Stenostola Mulsant.*

ferrea Schrk.  
nigripes F.

*Phytoecia Mulsant.*

affinis Harrer.  
virgula Charp.  
pustulata Schrk.  
ephippium F.  
cylindrica L.  
nigricornis F.  
v. solidaginis Bach.  
coerulescens Scop.  
a. obscura Bris.  
uncinata Redtb.  
molybdaena Dalm.

*Sil.*

*Sil.*

*Hal. or.*

*Oberea Mulsant.*

pupillata Gyll.  
oculata L.  
a. inculata Heyd.  
borysthenica Mokrzecki  
linearis L.  
erythrocephala Schrk.

*Chrysomelidae.*

*Eupodae.*

*Donaciini.*

*Macrolea Curtis.*

appendiculata Panz.

*Sil. Bor.*

mutica F. *Bor. (Gedania)*  
v. Curtisi Lac. *Bor.*

*Donacia Fabricius.*

crassipes F.  
clavipes F.  
semicuprea Panz.  
dentata Hoppe.  
versicolorea Brahm.  
Malinowskii Ahr.  
a. arundinis Ahr.  
fennica Payk.  
Sparganii Ahr.  
aquatica L.  
brevicornis Ahr.  
impressa Payk.  
marginata Hoppe.  
a. vittata Panz. *Sil.*  
a. unicolor Westh. *Sil.*  
bicolora Zschach.  
a. collaris Panz.  
obscura Gyll.  
antiqua Kunze.  
thalassina Germ.  
vulgaris Zschach.  
simplex F.  
cinerea Hbst.  
tomentosa Ahr.

*Plateumaris Thomson.*

sericea L.  
a. festucae F.  
a. micans Panz.  
a. nymphae F.  
discolor Panz.  
braccata Scop.  
consimilis Schrk.  
rustica Kunze  
v. planicollis Kunze  
affinis Kunze

*Orsodacnini.*

*Orsodaene Latreille.*

cerasi L.  
a. limbata Ol.  
a. glabrata Panz.

- a. cantharoides F.  
a. Duftschmidi Weise  
lineola Panz.  
a. humeralis Latr.  
a. coerulescens Dft.
- Syneta *Lacordaire*.  
betulae F. *Lith.*
- Zeugophora *Kunze*.  
scutellaris Suffr. *Mas. Bor.*  
v. frontalis Suffr.  
subspinosa F.  
Turneri Power.  
flavicollis Marsh.  
a. australis Ws. *Sil.*
- Criocerini*.  
Lema *Lacordaire*.  
puncticollis Curt.  
Erichsoni Suffr.  
septentrionis Ws.  
cyanella L.  
a. obscura Steph.  
tristis Hbst.  
melanopus L.  
v. atrata Waltl. *Sil.*  
rufocyanea Suffr. *Bor.*
- Criocerus *Geoffroy*.  
lili Scop.  
merdigera L.  
v. rufipes Hbst. *Sil. Pos.*  
tibialis Villa. *Sil.*  
12-punctata L.  
v. dodecastigma Suffr. *Bor.*  
14-punctata Scop.  
5-punctata Scop.  
asparagi L.  
v. Pici Heyd.
- Camptosomata*.  
*Clytrini*.  
Labidostomis *Redtenbacher*.  
tridentata L.  
v. Kluczykii Now. *Hal. occ.*
- humeralis Schneid.  
lucida Germ.  
v. axillaris Lac.  
longimana L.  
cyanicornis Germ. *Mas.*
- Tituboea *Lacordaire*.  
macropus Ill. *Pod.*
- Lachnaea *Redtenbacher*.  
sexpunctata Scop.
- Clytra *Laicharting*.  
4-punctata L.  
laeviuscula Ratzb.
- Gynadrophthalma *Lacordaire*.  
cyanea F.  
flavicollis Charp.  
diversipes Letzn. *Carp.*  
aurita L.  
affinis Hellw.
- Chilotoma *Redtenbacher*.  
muscifformis Goeze. *Pod.*
- Coptocephala *Chevrolat*.  
chalybaea Germ. *Mas. (Modlin)*  
unifasciata Scop.  
a. 4-maculata Lac.  
a. femoralis Küst. *Sil.*  
scopolina L.  
rubicunda Laich.
- Cryptocephalini*.  
Cryptocephalus *Geoffroy*.  
coryli L.  
a. temesiensis Suffr. *Sil.*  
cordiger L.  
8-punctatus Scop.  
6-punctatus L.  
a. thoracicus Ws. *Sil.*  
signatus Laich.  
variegatus F. *Mas. (Modlin)*  
distinguendus Schneid.  
imperialis Laich.



bipunctatus L.		6-pustulatus Villers.	
a. sanguinolentus Scop.		4-guttatus Richt.	
a. Thomsoni Ws.		a. maurus Suffr.	
biguttatus Scop.		4-pustulatus Gyll.	
bohemius Drap.	<i>Sil. Pod.</i>	a. similis Suffr.	<i>Sil.</i>
laetus F.		a. rhaeticus Heyd.	<i>Sil.</i>
rugicollis Ol.	<i>Sil.</i>	flavipes F.	
Schaefferi Schrk.		a. nigrescens Gradl.	
villosulus Suffr.	<i>Sil.</i>	vittatus F.	
aureolus Suffr.		a. negligens Ws.	<i>Sil.</i>
sericeus L.		a. lineellus Gabr.	<i>Sil.</i>
a. pratorum Suffr.	<i>Sil.</i>	bilineatus L.	
a. coeruleus Ws.	<i>Pos. Sil.</i>	a. moestus Ws.	<i>Sil.</i>
a. purpurascens Ws.	<i>Sil.</i>	elegantulus Grav.	
cristula Duf.		chrysopus Gmel.	
a. auratus Gerh.	<i>Sil.</i>	frontalis Marsh.	
a. frigidus Jacobs.	<i>Sil.</i>	saliceti Zebe	
a. violaceus Gerh.	<i>Sil.</i>	ocellatus Drap.	
a. discolor Gerh.	<i>Sil.</i>	a. nigrifrons Bed.	<i>Sil.</i>
violaceus Laich.		querceti Suffr.	
elongatus Germ.		labiatus L.	
nitidulus F.		a. exilis Steph.	<i>Sil.</i>
nitidus L.		a. digrammus Suffr.	<i>Sil.</i>
punctiger Payk.		a. ocularis Heyd.	<i>Sil.</i>
pallifrons Gyll.	<i>Mas. (Rawa) Bor.</i>	exiguus Schneid.	
janthinus Germ.		pygmaeus F.	
parvulus Müll.		a. amoenus Drap.	
a. Klettei Gabr.	<i>Sil.</i>	a. orientalis Ws.	<i>Sil.</i>
coerulescens Sahlb.		connexus Ol.	
marginatus F.		fulvus Goeze	
a. terminatus Germ.	<i>Sil.</i>	a. fulvicollis Suffr.	<i>Sil.</i>
5-punctatus Harrer	<i>Sil.</i>	macellus Suffr.	<i>Pos. Sil. Bor.</i>
pini L.		ochroleucus Fairm.	<i>Sil.</i>
a. abietis Suffr.		populi Suffr.	
10-maculatus L.		pusillus F.	
a. scenicus Ws.	<i>Sil.</i>	a. immaculatus Westh.	<i>Sil.</i>
a. bothnicus Ws.	<i>Sil. Bor.</i>	a. Marshami Ws.	
a. ornatus Hbst.	<i>Sil.</i>	a. viduus Ws.	<i>Sil.</i>
a. barbareae L.	<i>Sil. Liv.</i>	rufipes Goeze.	
frenatus Laich.		carpathicus Reitt.	<i>Sil. (Bezkid)</i>
a. flavescens Schneid.			
a. seminiger Ws.			
Moraei L.		<i>Pachybrachis Redtenbacher.</i>	
a. vittiger Marsh.	<i>Sil.</i>	hieroglyphicus Laich.	
a. bivittatus Gyll.	<i>Sil.</i>	a. ictericus Ws.	
a. arquatus Ws.		a. tristis Laich.	
octacosmus Bed.	<i>Carp.</i>	haliciensis Mill.	
		a. rufimanus Ws.	



a. alternans Panz.		virgulata Germ.	<i>Carp.</i>
a. ornata Ahr.		a. serena Ws.	
a. 8-vittata Schrk.	<i>Sil.</i>	a. candens Ws.	
a. livonica Mocz.	<i>Sil.</i>	Cacaliae Schrk. v. Senecionis	
a. mixta Küst.		Schum. <i>Carp.</i>	
coeruleans Scriba		a. coeruleolineata Dft.	<i>Sil.</i>
fastuosa Scop.		a. cyanipennis Ws.	<i>Sil.</i>
a. speciosa L.		a. tristicula Ws.	<i>Sil.</i>
graminis L.		a. fraudulenta Ws.	
a. fulgida F.		speciosissima Scop.	
menthastri Suffr.		a. Letzneri Ws.	
a. herbacea Dft.	<i>Sil.</i>	a. viridescens Suffr.	<i>Sil.</i>
varians Schall.		a. Schummeli Ws.	<i>Sil.</i>
a. centaura Hbst.		v. juncorum Suffr.	<i>Carp. or.</i>
a. pratensis Ws.		a. violacea Letzn.	<i>Sil.</i>
a. aethiops F.		a. carpathica Kr.	<i>Sil.</i>
polita L.		a. nigrescens Letzn.	<i>Sil.</i>
		v. silesiaca Ws.	<i>Sil.</i>
Chrysochloa Hope.		Phytodecta Kirby.	
tristis F.	<i>Carp.</i>	viminalis L.	
rugulosa Suffr.		a. bicolor Kr.	
a. Gaertneri Ws.	<i>Tatr.</i>	a. 10-punctatus L.	
a. nigrifulva Ws.	<i>Tatr.</i>	a. Baaderi Panz.	
intricata Germ.	<i>Carp.</i>	a. cinctus Ws.	
a. seminigra Ws.		a. calcaratus F.	
a. amethystina Ws.	<i>Sil.</i>	rufipes Deg.	
alpestris Schaum.	<i>Carp.</i>	a. 6-punctatus F.	
a. rivularis Ws.		flavicornis Suffr.	
a. fontinalis Ws.		Kaufmanni Mill.	<i>Tatr.</i>
a. olivacea Ws.		Linnaeanus Schrk.	
a. moesta Ws.	<i>Sil.</i>	a. decastigma Dft.	
a. bicolora Ws.	<i>Sil.</i>	a. satanas Westh.	
v. punctatissima Suffr.		a. nigrolocanus Czwal.	<i>Bor.</i>
v. polymorpha Kr.	<i>Sil.</i>	fornicatus Brügg.	
a. banatica Ws.		a. 6-punctatus Küst.	<i>Sil.</i>
a. umbrosa Ws.		olivaceus Forst.	
gloriosa F. v. venusta Suffr.	<i>Carp.</i>	a. flavicans F.	<i>Sil.</i>
bifrons F.	<i>Carp.</i>	a. liturus F.	
v. decora Richt.		5-punctatus F.	
a. aurata Ws.	<i>Sil.</i>	a. unicolor Ws.	
a. cyanescens Ws.	<i>Sil.</i>	a. nigriventris Penecke	<i>Sil.</i>
viridis Dft.	<i>Carp. Tatr. m.</i>	a. flavicollis Dft.	<i>Sil.</i>
a. transsylvanica Ws.	<i>Carp. or.</i>	a. aucupariae Jakobs.	<i>Sil.</i>
plagiata Suffr.	<i>Carp.</i>	a. padi Penecke	<i>Sil.</i>
a. distinctissima Ulanowski	<i>Tatr.</i>	a. melanopterus Penecke	<i>Sil.</i>
a. dorsalis Ws.	<i>Tatr. m.</i>	a. obscurus Grimmer	
a. rufipes Ws.	<i>Tatr. m.</i>		

pallidus L.		<i>Carp.</i>	a. neglectus Shlb.	
a. decipiens Ws.		<i>Sil.</i>	a. hederæ Suffr.	
a. borealis Ol.		<i>Sil.</i>	v. obesus Ws.	<i>Carp.</i>
a. nigripennis Ws.		<i>Sil.</i>	armoraciae L.	
a. frontalis Ol.	<i>Carp. or.</i>	<i>Sil.</i>	v. salicinus Heer.	
			v. concinnus Steph.	
<i>Phyllodecta Kirby.</i>				
vulgatissima L.			<i>Plagiodera Erichson.</i>	
a. aestiva Ws.		<i>Sil.</i>	versicolor Laich.	
a. obscura Ws.		<i>Sil.</i>		
tibialis Suffr.			<i>Melasoma Stephens.</i>	
a. coeruleus Ws.		<i>Sil.</i>	aenea L.	
a. cornelii Ws.		<i>Pos.</i>	a. vitellinae Scop.	<i>Sil.</i>
vitellinae L.			a. discolor Gerh.	<i>Sil.</i>
a. brevicollis Mocz.			a. haemorrhoidalis L.	
a. nigrica Mocz.			a. bicolor Schils.	<i>Sil.</i>
laticollis Suffr.			cuprea F.	
atrovirens Cornel.	<i>Sil. Bor.</i>		a. sarmatica Ws.	Mińsk.
			lapponica L.	
<i>Hydrothassa Thomson.</i>			a. bulgharensis F.	
aucta F.			20-punctata Scop.	
a. glabra Hbst.			a. pustulata Ws.	<i>Sil.</i>
marginella L.			collaris L.	
hannoverana F.			a. geniculata Dft.	<i>Sil.</i>
a. potentillae Hbst.	<i>Sil.</i>		a. thoracica Ws.	<i>Sil.</i>
a. calthae Ws.			a. daurica Mocz.	<i>Pom.</i>
a. germanica Ws.			populi L.	
			tremulae F.	
<i>Prasocuris Latreille.</i>			saliceti Ws.	
phellandrii L.				
a. sii Ws.		<i>Sil.</i>		
a. cicutae Ws.		<i>Sil.</i>	<i>Galerucini.</i>	
junci Brahm.			<i>Agelastica Redtenbacher.</i>	
a. atra Dft.	<i>Sil.</i>		alni L.	
			<i>Phyllobrotica Redtenbacher.</i>	
<i>Sclerophaedon Weise.</i>			4-maculata L.	
carpathicus Ws.		<i>Carp.</i>	adusta Creutz.	<i>Pod.</i>
carniolicus Germ.				
a. transsylvanicus Fuss.	<i>Carp. or.</i>		<i>Luperus Geoffroy.</i>	
v. orbicularis Suffr.			circumfusus Marsh.	<i>Sil. Pos.</i>
			pinicola Dft.	
<i>Phaedon Latreille.</i>			xanthopus Schrk.	
segnis Ws.		<i>Carp.</i>	saxonicus Gmel.	
a. obscurus Ws.	<i>Carp. or.</i>		longicornis F.	
pyritosus Rossi			niger Goeze	
laevigatus Dft.			flavipes L.	
grammicus Duft.		<i>Mas.</i>	viridipennis Germ.	<i>Carp.</i>
cochleariae E.				

Lochmaea <i>Weise.</i>			
capreae L.			a. Kossmanni Gerh. <i>Sil.</i>
v. scutellata Chevr.			a. infuscipes Foudr. <i>Sil.</i>
suturalis Thoms.	<i>Sil.</i>		corpulenta Kutsch. <i>Carp.</i>
crataegi Forst.			transsylvanica Fuss. <i>Carp. or.</i>
Galerucella <i>Crotch.</i>			
viburni Payk.			cyanescens Dft. <i>Carp.</i>
nymphaeae L.			nigritula Gyll.
a. aquatica Geoffr.			transversa Marsh.
griseocens Joann.			imprensa F. <i>Pos.</i>
lineola F.			ferruginea Scop.
luteola Müll.			Ochrosis <i>Foudras.</i>
calmariensis L.			ventralis Ill. <i>Mas.</i>
pusilla Dft.			Lythrararia <i>Bedel.</i>
tenella L.			salicariae Payk.
Galeruca <i>Geoffroy.</i>			Epithrix <i>Foudras.</i>
tanacetii L.			pubescens Koch.
interrupta Ol.			atropae Foudr.
circumdata Dft.			intermedia Foudr.
a. oelandica Boh.			Chalcoides <i>Foudras.</i>
v. jucunda Fald.			nitidula L.
pomonae Scop.	<i>Pod.</i>		aurea Geoffr.
laticollis Sahlb.			a. laeta Ws.
Dahli Joann.			a. cyanea Marsh.
melanocephala Ponza.			fulvicornis F.
v. baltica Ws.	<i>Bor.</i>		a. picicornis Ws.
Sermyla <i>Chapuis.</i>			a. jucunda Ws.
halensis L.			aurata Marsh.
Euluperus <i>Weise.</i>			a. pulchella Steph.
xanthopus Dft.	<i>Hal. or.</i>		a. nigricoxis All. <i>Sil.</i>
<i>Halticae.</i>			Plutus Latr.
Podagrica <i>Foudras.</i>			a. Foudrasi Ws.
fuscipes L.			lamina Bed. <i>Sil.</i>
malvae Ill.			a. cuprea Ws. <i>Sil.</i>
fuscicornis L.			Hippuriphila <i>Foudras.</i>
Derocrepis <i>Weise.</i>			Modeeri L.
rufipes L.			Orestia <i>Germar.</i>
Crepidodera <i>Chevrolat.</i>			arcuata Mill. <i>Carp. Tatr. m.</i>
femorata Gyll.			carpathica Reitt. <i>Carp. or.</i>
Kosmos 1913.			Minota <i>Kutschera.</i>
			obesa Waltl. <i>Carp. Tatr. m.</i>

<i>Mantura Stephens.</i>		pyritosa Kutsch.	
obtusata Gyll.	<i>Mas. Bor.</i>	instabilis Kutsch.	
ambigua Kutsch.	<i>Sil.</i>	affinis Payk.	
chrysanthemi Koch.		circumdata Redtb.	
rustica L.		marcida Ill.	Polaga
a. suturalis Ws.		dulcamarae Koch.	
<i>Chaetocnema Stephens.</i>		hyoscyami L.	
chlorophana Dft.		a. cupreonitens Först.	<i>Sil.</i>
semicoerulea Koch.		a. coerulescens Ws.	<i>Sil.</i>
a. femoralis Ws.	<i>Sil.</i>	v. chalcomera Ill.	
a. saliceti Ws.		a. cardui Ws.	<i>Sil.</i>
concinna Mrsh.		luteola Müll.	
tibialis Ill.		picina Mrsh.	
procerula Rosh.	<i>Sil.</i>	a. melanophthalma Dft.	
compressa Letzn.		a. bicolor Gerh.	<i>Sil.</i>
meridionalis Foudr.		<i>Haltica Geoffroy.</i>	
confusa Boh.		quercetorum Foudr.	
Mannerheimi Gyll.		brevicollis Foudr.	<i>Sil.</i>
subcoerulea Kutsch.	<i>Varsovia</i>	a. azurescens Ws.	<i>Sil.</i>
aridula Gyll.		saliceti Ws.	
v. Weisei Gerh.	<i>Sil.</i>	ampelophaga Guér.	<i>Varsovia</i>
arida Foudr.		lythri Aub.	
v. aestiva Ws.	<i>Sil.</i>	v. aenescens Ws.	<i>Sil.</i>
Sahlbergi Gyll.		tamaricis Schrk.	
hortensis Geoffr.		fruticola Ws.	
aerosa Letzn.		palustris Ws.	
<i>Psylliodes Berthold.</i>		oleracea L.	
cucullata Ill.		a. nobilis Ws.	
Friwaldskyi Ws.	<i>Carp.</i>	a. lugubris Ws.	
glabra Dft.		pusilla Dft.	
latifrons Ws.	<i>Sil.</i>	v. montana Foudr.	<i>Sil.</i>
attenuata Koch.		<i>Hermæophaga Foudras.</i>	
a. picicornis Steph.		mercurialis F.	
cupreata Dft.		<i>Batophila Foudras.</i>	
chrysocephala L.		rubi Payk.	
v. Alliardi Bach.	<i>Sil.</i>	<i>Phyllotreta Foudras.</i>	
a. erythrocephala L.	<i>Sil.</i>	armoraciae Koch.	
v. anglica F.	<i>Sil.</i>	exclamationis Thb.	
cyanoptera Ill.		a. vibex Ws.	
napi F.		ochripes Curt.	
v. flavicornis Ws.	<i>Sil.</i>	a. caucasica Har.	<i>Sil.</i>
picipes Redtb.	<i>Lith.</i>	a. cruciata Ws.	<i>Sil.</i>
thlaspis Foudr.		tetrastigma Com.	
cuprea Kech.			
fusififormis Ill.			

a. dilatata Thoms.		absinthii Kutsch.	
flexuosa Ill.		niger Koch.	
a. fenestrata Ws.		rectilineatus Foudr.	
sinuata Steph.		parvulus Payk.	
a. discedens Ws.		nigerrimus Gyll.	<i>Sil.</i>
undulata Kutsch.		holsaticus L.	
a. bilineata Ws.		4-guttatus Pontopp.	
vittula Rdtb.		apicalis Beck.	
nemorum L.		a. 4-maculatus Ws.	<i>Sil.</i>
atra F.		brunneus Dft.	
cruciferae Goeze.		rubellus Foudr.	
diademata Foudr.	<i>Sil.</i>	fulgens Foudr.	<i>Sil.</i>
nodicornis Mrsh.		luridus Scop.	
nigripes F.		a. nigricans Ws.	<i>Sil.</i>
		v. cognatus Ws.	
		a. 4-signatus Dft.	<i>Mas.</i>
<i>Aphthona Chevrolat.</i>		pallidicornis Kutsch.	<i>Carp. or.</i>
cyparissiae Koch.		minusculus Foudr.	<i>Lith. Bor.</i>
abdominalis Dft.		nasturtii F.	
flaviceps All.		suturalis Mrsh.	
nigroscutellata Reitt.	<i>Hal. or.</i>	atricillus L.	
pallida Bach.		suturellus Dft.	
nigriceps Rdtb.		v. paludosus Ws.	<i>Sil.</i>
lutescens Gyll.		piciceps Steph.	
violacea Koch.		longiseta Ws.	
venustula Kutsch.		viduus All.	<i>Sil.</i>
pygmaea Kutsch.		curtus All.	
cyarella Rdtb.		v. monticola Kutsch.	<i>Sil.</i>
Erichsoni Zett.	<i>Mas. Bor.</i>	melanocephalus Deg.	
Czwalinae Ws.	<i>Sil. Bor.</i>	v. atriceps Kutsch.	
coerulea Geoffr.		longipennis Kutsch.	
a. aenescens Ws.	<i>Pos. Bor.</i>	nigrofasciatus Goeze.	
v. pseudacori Mrsh.		verbasci Panz.	
euphorbiae Schrk.		a. sisymbrii F.	
ovata Foudr.		lycopi Foudr.	
atrovirens Först.		membranaceus Foudr.	
herbigrada Curt.		v. helvolus Kutsch.	
lacertosa Rosh.	<i>Hal. or.</i>	nanus Foudr.	<i>Varsovia</i>
		tantulus Foudr.	<i>Hal. or. (Tarnopol)</i>
<i>Longitarsus Latreille.</i>		pratensis Panz.	
echii Koch.		v. medicaginis All.	
a. tibialis Dft.		exoletus L.	
a. coeruleascens Ws.	<i>Sil.</i>	v. rufulus Foudr.	
a. nigrescens Ws.	<i>Sil.</i>	pectoralis Foudr.	<i>Cracovia</i>
a. dimidiatus All.	<i>Sil.</i>	juncicola Foudr.	
Linnei Dft.		a. substriatus Kutsch.	<i>Cracovia</i>
fuscoaeneus Rdtb.	<i>Sil.</i>	ballotae Marsh.	<i>Sil.</i>
anchusae Payk.			

\*

rubiginosus Foudr.			
a. fumigatus Ws.	Sil.		
ferrugineus Foudr.			
pellucidus Foudr.			
a. nigriventris Ws.			
succineus Foudr.			
jacobaeae Waterh.			
(tabidus Panz.)			
ochroleucus Mrsh.			
<i>Dibolia Latreille.</i>			
Schillingi Letzn.			
femoralis Rdtb.			
Försteri Bach.			
carpathica Ws.			
depressiuscula Letzn.			
rugulosa Rdtb.			
cynoglossi Koch.			
occultans Koch.			
cryptocephala Koch.			
<i>Apteropoda Chevrolat.</i>			
globosa Ill.			
orbiculata Mrsh.			
splendida All.	Sil.		
<i>Mniophila Stephens.</i>			
muscorum Koch.			
v. Wróblewskii Wankowicz	Lith. Sil.		
<i>Argopus Fischer.</i>			
Ahrensi Germ.			
<i>Sphaeroderma Stephens.</i>			
testaceum F.			
rubidum Graëlls.	Sil.		
<i>Cryptostoma.</i>			
<i>Hispini.</i>			
<i>Hispa Linné.</i>			
atra L.			
<i>Cassidini.</i>			
<i>Hypocassida Weise.</i>			
subferruginea Schrk.			
<i>Cassida Linné.</i>			
		fastuosa Schall.	
		canaliculata Laich.	
		viridis L.	
		haemisphaerica Hbst.	
		azurea F.	
		splendidula Suffr.	
		margaritacea Schall.	
		a. melanocephala Suffr.	Sil.
		murraea L.	
		a. maculata L.	
		lineola Creutz.	
		atrata F.	
		seladonia Gyll.	
		a. flaginis Perris.	Sil.
		denticollis Suffr.	
		rufovirens Suffr.	
		stigmatica Suffr.	
		aurora Ws.	
		sanguinolenta Müll.	
		flaviventris Kr.	Liv.
		prasina Ill.	
		sanguinosa Suffr.	
		rubiginosa Müll.	
		deflorata Suffr.	Lith.
		ferruginea Goeze.	
		vibex L.	
		a. discoidea Ws.	Sil.
		a. pannonica Suffr.	Hal. or. Sil.
		nebulosa L.	
		flaveola Thb.	
		a. dorsalis Desbr.	Sil.
		nobilis L.	
		vittata Villers	
<i>Lariidae.</i>			
<i>Larini.</i>			
<i>Spermophagus Steven.</i>			
		sericeus Geoffr.	
		cisti Boh.	
<i>Laria Scopoli.</i>			
		loti Payk.	
		pallidicornis Boh.	
		atomaria L.	
		rufmana Boh.	



a. velutina Muls.		cinctus Payk.	<i>Sil.</i>
affinis Froelich		undulatus Panz.	
pisorum L.			
sertata Ill. (ervi Froel.)	<i>Pos.</i>	<i>Anthribini.</i>	
lentis Froel.		Platystomus Schneider.	
viciae Ol.		albinus L.	
nubila Boh.		Anthribus Geoffroy.	
luteicornis Ill.		fasciatus Forst.	
Bruchidius Schilsky.		a. ventralis Rey.	
marginalis F.		variegatus Geoffr.	
unicolor Ol.		Opanthribus Schilsky.	
v. debilis Gyll.		tesselatus Boh.	
nanus Germ.			
bimaculatus Ol.		<i>Choragini.</i>	
imbricornis Panz.		Araeocerus Schönherr.	
varius Ol.		fasciculatus Deg. (coffea F.) × <i>Sil.</i>	
cisti Payk.		Choragus Kirby.	
velaris F.	<i>Sil.</i>	Sheppardi Kirby.	
v. lividimanus Gyll.	<i>Sil.</i>	v. nitidipennis Gerh.	
pusillus Germ.		piceus Schaum.	
a. picipes Germ.		<i>Curculionidae.</i>	
Pachymerus Latreille.		<i>Otiorrhynchinae.</i>	
chinensis L. ×		Otiorrhynchus Germar.	
Rhynchophora.		mastix Ol.	<i>Carp.</i>
<i>Anthribidae.</i>		a. pruinosis Germ.	<i>Sil.</i>
<i>Urodoninae.</i>		inflatus Gyll.	<i>Carp.</i>
Urodon Schönherr.		a. salebrosus Boh.	<i>Sil.</i>
suturalis F.		geniculatus Germ.	
rufipes Ol.		pulverulentus Germ.	<i>Carp.</i>
<i>Anthribinae.</i>		bisulcatus F.	<i>Carp. or.</i>
<i>Tropiderini.</i>		a. subauriculus Reitt.	<i>Hal. or.</i>
Platyrrhinus Clairville.		multipunctatus F. (irritans Hbst.)	
resinosus Scop.		clavipes Bonsd.	
Tropideres Schönherr.		niger F.	<i>Carp.</i>
albirostris Hbst.		a. villosopunctatus Gyll.	<i>Carp.</i>
dorsalis Thb.		a. montanus Boh.	<i>Carp.</i>
marchicus Hbst.		fuscipes Ol.	<i>Carp.</i>
niveirostris F.		a. fagi Gyll.	<i>Sil.</i>
sepicola F.		v. erythropus Boh.	<i>Sil.</i>
		laevigatus F.	

morio F.		orbicularis Hbst.	<i>Sil.</i>
a. ebeninus Gyll.	<i>Carp.</i>	velutinus Germ.	<i>Hal. or.</i> (Tarnopol)
v. memnonius Gyll.	<i>Sil.</i>	fullo Schrk.	<i>Hal. or.</i>
atroapterus Deg.	<i>Bor.</i> (Puck.)	pauxillus Rosh.	
repletus Boh.	<i>Carp. or.</i>	maxillosus Gyll.	<i>Sil.</i>
raucus F.		ovatus L.	
perdix Ol.	<i>Carp.</i>		
conspersus Germ.	<i>Hal. or.</i>	Stomodes Schönherr.	
mandibularis Rdtb.	<i>Carp.</i> (Babia G.)	gyrosicollis Boh.	<i>Hal. or.</i>
scaber L.		v. gracilior Branc.	
proximus Stierl.	<i>Carp.</i>		
uncinatus Germ.	<i>Sil.</i>	Peritelus Germar.	
porcatus Hbst.	<i>Sil. Bor. occ.</i>	hirticornis Hbst.	
dubius Ström. (maurus Gyll.)	<i>Carp.</i>	leucogrammus Germ.	
a. comosellus Boh.	<i>Carp.</i>		
a. Bructeri Germ.	<i>Sil.</i>	Mylacus Schönherr.	
arcticus F.	<i>Carp.</i>	rotundatus F.	
dentigrator Boh. v. Ocskayi	Stierl.		
singularis L.	<i>Pos</i>	Argoptochus Weise.	
a. Chevrolati Gyll.	<i>Sil.</i>	4-signatus Bach.	<i>Sil.</i>
pupillatus Gyll.	<i>Carp.</i>		
v. subdentatus Bach.	<i>Sil.</i>	Phyllobius Schönherr.	
rotundatus Stierl.	<i>Leop.</i>	glaucus Scop.	
Dzieduszyckii Łom.		a. ater Stierl.	<i>Sil.</i>
Kollari Gyll.	<i>Carp.</i>	a. nigrofemoratus Gabr.	<i>Tatr. m.</i>
a. Bielzi Küst.		a. densatus Schils.	<i>Sil.</i>
Kuenburgi Stierl.	<i>Carp. or.</i>	urticae Deg.	
Schaumi Stierl.	<i>Carp.</i>	a. nudus Westh.	
equestris Richt.	<i>Carp.</i>	hungaricus Stierl.	
a. regularis Stierl.	<i>Tatr. m.</i>	piri L	
austriacus F.	<i>Sil.</i>	canus Gyll.	<i>Hal. or.</i>
v. carinatus Gyll.	<i>Sil.</i>	contemptus Stev.	<i>Hal. or.</i>
graniventris Mill.	<i>Tatr. m.</i>	incanus Gyll.	
rugosus Humm.	<i>Carp. or.</i>	scutellaris Rdtb.	
Kratteri Boh.	<i>Carp.</i>	argentatus L.	
v. egregius Mill.	<i>Carp. or.</i>	a. viridans Boh.	
corvus Boh.	<i>Carp.</i>	a. tereticollis Gyll.	<i>Sil.</i>
obsidianus Boh.	<i>Carp. or.</i>	v. pineti Rdtb.	
asplenii Mill.	<i>Carp. or.</i>	alpinus Stierl.	<i>Sil.</i>
gemmatas Scop.	<i>Sil.</i>	maculicornis Germ.	
dives Germ.	<i>Carp. or.</i>	psittacinus Germ.	
opulentus Germ.	<i>Carp.</i>	a. acuminatus Boh.	<i>Sil.</i>
sulcatus F.	<i>Mas. Pos.</i>	betulae F.	
tristis Scop.		oblongus L.	
salicis Ström.		a. floricola Gyll.	
pinastri Hbst.	<i>Hal. or.</i>		
ligustici L.			

pictus Stev.  
sulcirostris Boh.  
    a. cinereus Hbst.  
viridicollis F.  
brevis Gyll.  
pomonae Ol.  
cinerascens F. (mus F.)  
sinuatus F.

*Brachyderinae.*

Polydrosus *Germar.*

impar Gozis  
atomarius Ol.  
paradoxus Stierl.  
carpathicus Brancsik  
marginatus Steph.  
amoenus Germ.  
mollis Stroem.  
sericeus Schall.  
flavipes Deg.  
inustus Germ.  
impressifrons Gyll.  
    a. flavovirens Gyll.  
chrysomela Ol.  
confluens Steph.  
cervinus L.  
pilosus Gredl. v. nodulosus Chevr.  
tereticollis Deg.  
ruficornis Bonsd.  
picus F.  
pterygomalis Boh.  
corruscus Germ.  
viridicinctus Gyll.

*Conocetus Desbrochers.*

bardus Gyll.

*Sciaphobus Daniel.*

rubi Gyll.  
squalidus Gyll.

*Scythropus Schönherr.*

mustela Hbst.

*Sciaphilus Stephens.*

asperatus Bonsd.

*Paophilus Faust.*

Hampei Seidl.

afflatus Boh. *Hal. or.*

*Brachysomus Schönherr.*

setiger Boh. *Pos.*  
villosulus Germ.  
hirtus Boh. *Sil.*  
subnudus Seidl.  
echinatus Bonsd.  
dispar Penecke Bukowina

*Foucartia Duval.*

squamulata Hbst.

*Barypithes Duval.*

liptoviensis Weise  
carpathicus Reitt. *Carp. or.*  
aranaeiformis Schrk. *Sil. Carp. or.*  
Chevrolati Boh. *Sil.*  
pellucidus Beh. *Sil. Bor.*  
mollicomus Ahr. *Sil. Bor.*

*Omiias Schönherr.*

Hanaki Friv. *Carp. or.*  
rufipes Boh.  
mollinus Boh.  
forticornis Boh.  
villosus Formanek *Pol.*

*Strophosomus Stephens.*

melanogrammus Forst.  
fulvicornis Waltl. *Bor.*  
capitatus Deg.  
faber Hbst.  
lateralis Payk.  
retusus Marsh. *Mas.*

*Eusomus Germar.*

ovulum Germ.  
acuminatus Boh. Starunia (dil.)

*Brachyderes Schönherr.*

incanus L.

*Sitona Germar.*

gressorius F. *Cracovia*  
griseus F.  
cambricus Steph. *Sil. Bor.*  
regensteiniensis Hbst.

tibialis Hbst.		gibbus Boh.	<i>Carp.</i>
a. ambiguus Gyll.		obsequiosus Gyll.	<i>Hal. Volh.</i>
lineatus L.		liptoviensis Weise.	<i>Tatr. m.</i>
suturalis Steph.			
a. elegans Gyll.		<i>Barynotus Germar.</i>	
v. ononidis Sharp.		obscurus F.	
sulcifrons Thb.		elevatus Marsh.	<i>Carp.</i>
a. campestris Ol.			
puncticollis Steph.		<i>Tanymecinae.</i>	
longulus Gyll.		<i>Amomphini.</i>	
flavescens Marsh.		<i>Thylacites Germar.</i>	
languidus Gyll.	<i>Sil.</i>	pilosus F.	
lineellus Bonsd.	<i>Liv.</i>	fritillum Panz.	<i>Sil.</i>
Waterhousei Walton.			
crinitus Hbst.		<i>Chlorophanus Germar.</i>	
hispidulus F.		excisus F.	<i>Pod.</i>
a. tibiellus Gyll.		gibbosus Payk.	
cylindricollis Fahrs.		viridis L.	
humeralis Steph.		a. salicicola Germ.	
inops Gyll.		graminicola Gyll.	
<i>Trachyphloeus Germar.</i>		<i>Tanymecini.</i>	
alternans Gyll.		<i>Tanymecus Schönherr.</i>	
spinimanus Germ.		palliatus F.	
scabriculus L.			
bifoveolatus Beck.		<i>Brachycerinae.</i>	
v. tessellatus Mrsh.		<i>Brachycerus Olivier.</i>	
aristatus Gyll.		junix Licht. v. sinuatus Ol.	
Olivieri Bed.		Besseri Kryn.	<i>Pod.</i>
inermis Boh.			
		<i>Cleoninae.</i>	
<i>Psalidium Illiger.</i>		<i>Lepyriini.</i>	
maxillosum F.	<i>Pod.</i>	<i>Lepyrus Germar.</i>	
		palustris Scop.	
<i>Cneorrhininae.</i>		a. asperatus Schauf.	
<i>Cneorrhinus Schönherr.</i>		Herbichi Zawadzki	
plagiatus Schall.		capucinus Schall.	
a. parapleurus Mrsh.		a. terrestris Mocz.	
<i>Liophloeus Germar.</i>		<i>Cleonini.</i>	
tessulatus Müll.		<i>Leucosomus Moczulski.</i>	
v. aquisgranensis Först.		pedestris Poda.	<i>Pod.</i>
Schmidti Boh.	<i>Sil.</i>		
chrysopterus Boh.	<i>Sil.</i>		
Herbsti Gyll.			

<i>Coniocleonus Moczulski.</i>		a. rufitarsis Boh.	
glaucus F.		cardui Ol.	
a. turbatus Fahr.		bardanae F.	
nebulosus L.	<i>Sil. Bor.</i>	<i>Larinus Germar.</i>	
excoriatus Gyll.		vulpes Ol.	<i>Pod.</i>
nigrosuturatus Goeze.		brevis Hbst.	
<i>Pachycerus Schönherr.</i>		cynarae F.	<i>Pod.</i>
madidus Ol.		canescens Gyll.	<i>Pod.</i>
varius Hbst.	<i>Bor.</i>	obtusus Gyll.	
<i>Bothynoderes Schönherr.</i>		turbinatus Gyll.	
punctiventris Germ.	Kołomyja	flavescens Germ.	<i>Bor. Pod.</i>
<i>Mecaspis Schönherr.</i>		sturnus Schall.	
alternans Hbst.		planus F.	
striatellus F.	<i>Bor.</i>	jaceae F.	
<i>Pseudocleonus Chevrolat.</i>		<i>Rhinocyllus Germar.</i>	
cinereus Schrk.		conicus Froelich.	
<i>Chromoderus Moczulski.</i>		v. Olivieri Gyll.	
fasciatus Müll.		<i>Tropiphorinae.</i>	
declivis Ol.		<i>Tropiphorus Schönherr.</i>	
<i>Cyphocleonus Moczulski.</i>		micans Boh.	
tigrinus Panz.		v. obesus Fauv.	
trisulcatus Hbst.		tomentosus Marsh.	
<i>Cleonus Schönherr.</i>		obtusus Bonsd.	<i>Hal. or. Bor.</i>
piger Scop.		carinatus Müll.	
<i>Lixus Fabricius.</i>		globatus Hbst.	<i>Sil.</i>
paralepticus L.		ochraceosignatus Boh.	<i>Mas.</i>
iridis Ol.		<i>Rhytirrhininae.</i>	
myagri Ol.		<i>Rhytirrhini.</i>	
a. rugifer Petri	<i>Sil.</i>	<i>Minyops Schönherr.</i>	
sanguineus Rossi		carinatus L.	
elegantulus Boh.		v. variolosus F.	
cylindricus L.		<i>Gronops Schönherr.</i>	
junci Boh.	<i>Mas. (Modlin)</i>	lunatus F.	
ascanii L.		<i>Alophini.</i>	
flavescens Boh.	<i>Pod.</i>	<i>Alophus Schönherr.</i>	
algirus L.		triguttatus F.	<i>Sil. Pos. Liv.</i>
vilis Rossi		v. vau Schrk.	<i>Hal. or. Bor.</i>
punctiventris Boh.	<i>Sil.</i>	a. Weberi Penecke	<i>Hal. or.</i>
elongatus Goeze			

a. carpathicus Reitt.	<i>Carp.</i>	Cotaster <i>Moczulski.</i>	
a. subcarinatus Reitt.	<i>Hal. or.</i>	uncipes Boh.	<i>Bor.</i>
a. uniformis Reitt.	<i>Bezkiid</i>		
a. pseudoelegans Reitt.	<i>Carp. or.</i>	Microcopes <i>Faust.</i>	
a. haliciensis Reitt.	<i>Hal. or.</i>	pilosus Mocz.	<i>Sil.</i>
<i>Hylobiinae.</i>			
Hylobius <i>Schönherr.</i>			
piceus Deg.		oxalidis Hbst.	<i>Carp.</i>
abietis L.		v. ovalis Boh.	<i>Sil.</i>
pinastri Gyll.		intermedia Boh.	
fatuus Rossi		elegans Boh.	<i>Carp. Tat. m.</i>
		v. Bonvouloiri Cap.	<i>Carp.</i>
		palumbaria Germ.	<i>Carp.</i>
		segnis Cap.	<i>Carp. Sil.</i>
		comata Boh.	<i>Carp.</i>
		rubi Krauss	<i>Carp. or. (Gadźyna)</i>
		velutina Boh.	<i>Carp. Sil.</i>
		tesselata Hbst.	
		<i>Phytonomus Schönherr.</i>	
		punctatus F.	
		fasciculatus Hbst.	
		adpersus F.	
		a. ignotus Boh.	<i>Sil.</i>
		a. histrio Boh.	<i>Mas.</i>
		v. alternans Steph.	<i>Sil. Bor.</i>
		rumicis L.	
		arundinis Payk.	
		a. hydrolapathi Ws.	<i>Pos. Lith.</i>
		anceps Boh.	
		striatus Boh.	
		contaminatus Hbst.	
		meles F.	
		constans Boh.	
		ononidis Chevr.	<i>Bor. or.</i>
		nigrirostris F.	
		a. Stierlini Cap.	<i>Hal. occ. (Tymowa)</i>
		arator L.	
		pustulatus Friv.	<i>Cracovia</i>
		pedestris Payk.	
		elongatus Payk.	
		plantaginis Deg.	
		murinus F.	
		variabilis Hbst.	
		a. posticus Gyll.	
		viciae Gyll.	
		trilineatus Mrsh.	
<i>Liosoma Stephens.</i>			
deflexum Panz.			
v. Discontignyi Bris.	<i>Sil.</i>		
oblongulum Boh.	<i>Carp.</i>		
muscorum Bris.	<i>Carp. or.</i>		
cribrum Gyll.			
carpathicum Brancs.			
concinnum Boh.	<i>Carp.</i>		
<i>Adexius Schönherr.</i>			
scrobipennis Gyll.			
rudis Küst.	<i>Sil.</i>		
<i>Trachodes Germar.</i>			
hispidus L.			







trifasciatus Bach.  
rubicundus Hbst.

*Stenocarus Thomson.*

cardui Hbst.  
fuliginosus Mrsh.

*Craponius Leconte.*

epilobii Payk.

*Cidnorrhinus Thomson.*

4-maculatus L.

*Coeliastes Weise.*

lamii F.

*Allodactylus Weise.*

exiguus Ol.  
affinis Payk.

*Pseudophytobius Desbrochers.*

veronicae Friv. *Hal. or.*  
sphaerion Boh. *Bor. occ.*

*Scleropterus Schönherr.*

serratus Germ.  
offensus Boh. *Carp.*

*Rhytidosoma Stephens.*

globulus Hbst  
fallax Otto. *Carp. or. (Gadżyna)*  
monticola Otto *Carp. or.*

*Brachyodontus Schultze.*

Reitteri Ws. *Carp. or.*

*Amalus Schönherr.*

haemorrhous Hbst.

*Rhinoncus Stephens.*

castor F.  
ininspectus Hbst.  
bruchoides Hbst.  
a. rufescens Steph.  
pericarpus L.  
perpendicularis Reich.  
albicinctus Gyll.

*Phytobius Schönherr.*

velaris Gyll.  
canaliculatus Fahrs.  
Waltoni Boh.  
comari Hbst.  
4-tuberculatus F.  
muricatus Bris. *Sil.*  
granatus Gyll.  
4-nodosus Gyll.  
4-cornis Gyll.  
leucogaster Mrsh.  
velatus Beck.

*Marmaropus Schönherr.*

Besseri Gyll.

*Phrydiuchus Gozis.*

topiarius Germ. *Cracovia*

*Ceutorrhynchidius Duval.*

horridus Panz.  
troglodytes F.  
hystrix Perris. *Hal. or.*

*Micrelus Thomson.*

ericae Gyll.

*Ceutorrhynchus Germar.*

terminatus Hbst.  
apicalis Gyll.  
quercicola Payk.  
nigrinus Mrsh.  
floralis Payk.  
piceolatus Bris.  
pyrrhorhynchus Mrsh.  
pulvinatus Gyll.  
Hampei Bris. *Pos. Lith. (Wilno)*  
porthumus Germ.  
melanarius Steph. *Sil. Bor.*  
viduatus Gyll. *Sil.*  
pubicollis Gyll.  
signatus Gyll.  
Sahlbergi Boh. *Bor.*  
Kraatzi Bris. *Sil.*  
abbreviatulus F.  
geographicus Goeze  
radula Germ. *Pos. Mas.*

crucifer Ol.		inaffectatus Gyll.	<i>Sil.</i>
dimidiatus Friv.	<i>Hal. or.</i>	assimilis Payk.	
T-album Gyll.		constrictus Mrsh.	
Javeti Bris.		cochleariae Gyll.	
trisignatus Gyll.	<i>Pod.</i>	parvulus Bris.	
ornatus Gyll.		nanus Gyll.	
larvatus Schultze.	<i>Leop.</i>	atomus Boh.	
litura F.		querceti Gyll.	
trimaculatus F.		consputus Germ.	
asperifoliarum Gyll.		coarctatus Gyll.	<i>Sil.</i>
albosignatus Gyll.		Gerhardti Schultze	<i>Sil.</i>
urticae Boh.		quadridens Panz.	
a. stachydis Faust.		picitarsis Gyll.	
euphorbiae Bris.	<i>Sil.</i>	sulcicollis Payk.	
symphyti Bed.		suturellus Gyll.	
raphani F.		scapularis Gyll.	
angulosus Boh.		ignitus Germ.	<i>Sil.</i>
suturalis F.		pervicax Ws.	<i>Sil. Bor. or.</i>
arquatus Hbst.		Pandellei Bris.	<i>Tatr.</i>
campestris Gyll.		galiciensis Rybiński	
molitor Gyll.	<i>Sil.</i>	barbareae Suffr.	
chrysanthemi Germ.		erysimi F.	
figuratus Gyll.		a. chloropterus Steph.	<i>Sil.</i>
triangulum Boh.		a. subniger Gerh.	<i>Sil.</i>
rugulosus Hbst.		contractus Mrsh.	
melanostictus Mrsh.		hirtulus Germ.	
denticulatus Schrk.		aeneicollis Germ.	
verrucatus Gyll.	<i>Leop.</i>	pectoralis Ws.	
macula-alba Hbst.		chalybaeus Germ.	
albovittatus Germ.		moguntiacus Schultze.	
marginatus Payk.		canaliculatus Bris.	<i>Hal. or.</i>
Mölleri Thoms.	<i>Bor.</i>	formosus Rybiński.	
brevicollis Schultze			
punctiger Gyll.		<i>Poophagus Schönherr.</i>	
pilosellus Gyll.	<i>Hal. or.</i>	sisymbrii F.	
resedae Mrsh.			
pollinarius Forst.		<i>Tapinotus Schönherr.</i>	
pleurostigma Mrsh.		sellatus F.	
Roberti Gyll.			
puncticollis Boh.		<i>Orobitis Germar.</i>	
griseus Bris.		cyaneus L.	
obsoletus Germ.			
rapae Gyll.		<i>Coryssomerini.</i>	
napi Gyll.		<i>Coryssomerus Schönherr.</i>	
borraginis F.		capucinus Beck.	
syrites Germ.			
arator Gyll.			

<i>Euryommatus Roger.</i>		<i>Balanobius Jekel.</i>	
Mariae Roger	<i>Sil.</i>	crux F.	
		salicivorus Payk.	
<i>Barini.</i>		pyrrhoceras Mrsh.	
<i>Baris Germar.</i>		<i>Anthonomus Germar.</i>	
artemisiae Hbst.		varians Payk.	
analis Ol.		a. perforator Hbst.	
laticollis Marsh.		rubi Hbst.	
carbonaria Boh.		rubripes Gyll.	<i>Cracovia</i>
timida Rossi	<i>Pod.</i>	pubescens Payk.	
cuprirostris F.		cinctus Kollar.	
lepidii Germ.		inversus Bed.	
coerulescens Scop.		pedicularius L.	
a. chloris F.		rufus Gyll.	
picicornis Mrsh.		pruni Desbr.	
villae Com.		spilotus Redtb.	
chlorizans Germ.		pomorum L.	
		a. piri Kollar	
<i>Limnobaris Schönherr.</i>		humeralis Panz.	<i>Carp.</i>
T-album L.		undulatus Gyll.	<i>Sil.</i>
pilistrata Steph.	<i>Sil.</i>	rectirostris L.	
<i>Calandrinae.</i>		<i>Bradybatus Germar.</i>	
<i>Sphenophorus Schönherr.</i>		Kellneri Bach.	<i>Leop.</i>
piceus Pall.	<i>Sil.</i>	v. subfasciatus Gerst.	
abbreviatus F.		<i>Brachonyx Schönherr.</i>	
striatopunctatus Goeze	<i>Sil. Bor.</i>	pineti Payk.	
<i>Calandra Clairville.</i>		<i>Acalyptus Schönherr.</i>	
granaria L.		carpini Hbst.	
oryzae L. ×		a. sericeus Gyll.	
		a. alpinus Villa	
<i>Tychiinae.</i>		<i>Elleschus Stephens.</i>	
<i>Tychiini.</i>		scanicus Payk.	
<i>Balaninus Samouelle.</i>		bipunctatus L.	
elephas Gyll.		infirmus Hbst.	
pellitus Boh.		<i>Tychius Germar.</i>	
venosus Grav.		5-punctatus L.	
villosus F.		polylineatus Germ.	
nucum L.		lineatulus Steph.	
gladium Mrsh.		Schneideri Hbst.	
cerasornm Hbst.		flavicollis Steph.	
rubidus Gyll.		venustus F.	

v. genistae Boh.  
 crassirostris Kirsch.  
 aureolus Kiesw.  
 v. medicaginis Bris.  
 difficilis Tourn.  
 junceus Reich.  
 a. metallescens Gerh.  
 meliloti Steph.  
 pusillus Germ.  
 tomentosus Hbst.  
 picirostris F.  
 cuprifer Panz.

Sibinia *Germar.*

sodalis Germ.  
 fugax Germ.  
 signata Gyll.  
 phalerata Stev.  
 vittata Germ.  
 cana Hbst.  
 viscariae L.  
 potentillae Germ.

*Orchestini.*

Anoplus *Schönherr.*

plantaris Naezen.  
 roboris Suffr.  
 setulosus Kirsch.

Orchestes *Illiger.*

quercus L.  
 rufus Schrk.  
 alni L.  
 a. saltator Geoffr.  
 a. 4-maculatus Gerh.  
 a. connatus Gerh.  
 Quedenfeldti Gerh.  
 pilosus F.  
 subfasciatus Gyll.  
 erythropus Germ.  
 jota F.  
 fagi L.  
 testaceus Müll.  
 v. carnifex Germ.  
 v. pubescens Stev.

*Sil.* loniceræ Hbst.  
*Sil.* rusci Hbst.  
 avellanae Donov.  
*Sil.* pratensis Germ.  
*Leop.* cinereus Fahr. *Bor.*  
 decoratus Germ.  
*Sil.* rufitarsis Germ.  
 salicis L.  
 a. concolor Gerh.  
 stigma Germ.  
 populi F.  
 foliorum Müll.

Rhamphus *Clairville.*

pulicarius Hbst.

*Mecinini.*

Mecinus *Germar.*

*Sil.* collaris Germ.  
 janthinus Grm. *Mas.*  
 pyrastrer Hbst.  
 circulatus Mrsh.

Gymnetron *Schönherr.*

Pirazzoli Stierl. *Sil.*  
 labile Hbst.  
 ictericum Gyll. *Sil.*  
 pascuorum Gyll.  
 a. bicolor Gyll. *Sil.*  
*Sil.* rostellum Hbst.  
 v. stimulosum Germ.  
 melanarium Gyll.  
 villosulum Gyll.  
 beccabungae L.  
 v. veronicae Germ.  
 a. nigrum Hardy *Sil.*  
 asellus Grav.  
 a. plagiatum Gyll. *Sil.*  
*Sil.* tetrum F.  
 a. plagiellum Ros. *Sil.*  
 v. subrotundatum Reitt.  
 antirrhini Payk.  
 hispidum Brullé  
 melas Boh. *Sil.*  
 netum Germ.  
 thapsicola Germ.  
 collinum Gyll. *Pos. Mas.*

bipustulatum Rossi	<i>Cracovia</i>	frontalis Gyll.	
a. fuliginosum Ros.	<i>Sil.</i>	duplicata Germ.	
linariae Panz.		Weisei Schreiner.	
		armigera Geoffr.	
<i>Miarus Stephens.</i>		striatula Desbr.	
longirostris Gyll.		carbonaria L.	
graminis Gyll.		asphaltina Boh.	
micros Germ.		cerasi L.	
plantarum Germ.	<i>Sil. Bor.</i>	exarata Bris.	<i>Sil.</i>
campanulae L.		barbicornis Latr.	
		nitidipennis Boh.	
<i>Cionini.</i>		ruficornis L.	
<i>Cionus Clairville.</i>		flavicornis Gyll.	
tuberculosis Scop.		quercicola Ws.	<i>Sil.</i>
scrophulariae L.			
hortulanus Geoffr.			
thapsi F.			
Olivieri Ros.			
olens F.			
alauda Hbst.			
pulchellus Hbst.			
solani F.			
fraxini Deg.			
<i>Nanophyini.</i>			
<i>Nanophyes Schönherr.</i>			
circumscriptus Aube	<i>Sil. Bor.</i>	sulcifrons Hbst.	
hemisphaericus Ol.		confluens Kirby.	
a. ulmi Germ.		stolidum Germ.	
globulus Germ.		armatum Gerst.	
Sahlbergi Sahlb.	<i>Sil.</i>	scalptum Rey.	<i>Sil.</i>
gracilis Redtb.		carduorum Kirb.	
brevis Boh.		onopordi Kirb.	
marmoratus Goeze		penetrans Germ.	
a. ruficollis Rey	<i>Sil.</i>	distans Desbr.	
		fuscirostre F.	
		genistae Kirb.	
		ulicis Forst.	
		difficile Hbst.	
		ochropus Germ.	
		pomonae F.	
		craccae L.	
		cerdo Gerst.	
		opeticum Bach.	
		subulatum Kirb.	
		aeneum F.	
<i>Magdalidini.</i>		a. chalceum Mrsh.	<i>Sil.</i>
<i>Magdalis Germar.</i>		a. obscurum Gabr.	<i>Sil.</i>
memnonia Gyll.		radiolus Kirb.	
linearis Gyll.		a. ferruginipes Wencke	
phlegmatica Hbst.		validum Germ.	
nitida Gyll.		ebeninum Kirb.	
violacea L.		curvirostre Gyll.	
punctulata Rey.	<i>Sil.</i>	laevigatum Payk.	
		Hookeri Kirb.	





Kissophagus <i>Chapuis.</i>		micrographus L.	
pilosus Ratzb.		exsculptus Ratzb.	<i>Sil. Bor.</i>
Carpoborus <i>Eichhoff.</i>		Pityogenes <i>Bedel.</i>	
minimus F.	<i>Sil.</i>	chalcographus L.	
Polygraphus <i>Erichson.</i>		bidentatus Hbst.	
pubescens F.		quadridens Hartig.	<i>Sil.</i>
grandiclava Thoms.		v. bistridentatus Eichh.	<i>Sil.</i>
Hylurgus <i>Latreille.</i>		Ips <i>Degeer.</i>	
ligniperda F.		sexdentatus Boerner.	
Hylastini.		cembrae Heer.	<i>Carp.</i>
Hylastes <i>Erichson.</i>		amitinus Eichh.	<i>Carp.</i>
ater Payk.		typographus L.	
cunicularius L.		acuminatus Gyll.	
v. brunneus Er.	<i>Sil.</i>	erosus Woll.	<i>Mas.</i>
linearis Er.		duplicatus Sahlb.	
angustatus Hbst.		proximus Eichh.	<i>Sil. Bor.</i>
v. attenuatus Er.		laricis F.	
opacus R.		suturalis Gyll.	
glabratus Zett.		longicollis Gyll.	<i>Mas. Sil. Bor.</i>
palliatu Gyll.		curvidens Germ.	
Crypturgus <i>Erichson.</i>		Taphrorychus <i>Eichhoff.</i>	
pusillus Gyll.		bicolor Hbst.	
Maulei Roubal.	<i>Lith. (Wilno)</i>	Xylocleptes <i>Ferrari.</i>	
cinereus Hbst.		bispinus Dft.	
Thamnurgus <i>Eichhoff.</i>		Dryocoetes <i>Eichhoff.</i>	
variipes Eichh.	<i>Sil.</i>	autographus Ratzb.	
Cryphalus <i>Erichson.</i>		alni Georg.	
piceae Ratzb.		villosus F.	
abietis Ratzb.		coryli Perris.	
saltuarius Ws.	<i>Sil.</i>	aceris Lind.	
jalappae Letzn.	<i>Sil. ×</i>	Coccotrypes <i>Eichhoff.</i>	
fagi F.		dactyliperda F. ×	
tiliae Panz.		Xyleborus <i>Eichhoff.</i>	
caucasicus Lind.	<i>Pom.</i>	cryptographus Ratzb.	<i>Sil. Bor.</i>
granulatus Ratzb.		eurgraphus Ratzb.	<i>Sil.</i>
Rybinskii Reitt.		Pfelli Ratzb.	<i>Sil.</i>
asperatus Gyll.		Saxeseni Ratzb.	
Pityophthorus <i>Eichhoff.</i>		dryographus Ratzb.	
Lichtensteini Ratzb.		monographus F.	
glabratus Eichh.	<i>Sil.</i>	dispar F.	



*Xyloterus Erichson.*  
domesticus L.  
signatus F.  
lineatus Ol.

*Platypini.*

*Platypus Herbst.*  
cylindrus F.

*Lamellicornia.*

*Lucanidae.*

*Lucanini.*

*Lucanus Linné.*  
cervus L.  
v. capreolus Fuessl.

*Dorcus Mac Leay.*  
parallelepipedus L.

*Systemocerus Weise.*  
caraboides L.  
v. ♀ rufipes Hbst.

*Sinodendrini.*

*Ceruchus Mac Leay.*  
chrysomelinus Hochw.

*Sinodendron Hellwig.*  
cylindricum L.

*Aesalini.*

*Aesalus Fabricius.*  
scarabaeoides Panz.

*Scarabaeidae.*

*Troginae.*

*Trox Fabricius.*  
perlatus Goeze  
sabulosus L.  
hispidus Laich.  
scaber L.

cadaverinus Ill.  
Eversmanni Kryn. Warszawa

*Coprophagi.*

*Aphodiini.*

*Psammobius Heer.*  
sulcicollis Ill.

*Rhyssemus Mulsant.*  
asper F.

*Diastictus Mulsant.*  
vulneratus St.

*Pleurophorus Mulsant.*  
caesus Panz.

*Oxyomus Laporte.*  
silvestris Scop.

*Aphodius Illiger.*

scrutator Hbst. Pod.  
erraticus L.

a. lineatus Torre Sil.  
a. fumigatus Muls.

subterraneus L.  
a. fuscipennis Muls. Sil.  
fossor L.

a. silvaticus Ahr. Sil.  
haemorrhoidalis L.

a. humeralis Muls. Lith. (Wilno)  
brevis Er.

conjugatus Panz.

foetens F.

finetarius L.  
a. autumnalis Naez. Sil.

a. cardinalis Reitt.

scybalarius F.

sulcatus F. (Hildt)

granarius L.

hydrochoeris F.

sordidus F.

v. 4-punctatus Panz. Sil.

rufus Moll.

a. arcuatus Moll. Sil.

lugens Creutz.



Odontaeus <i>Klug.</i>	fracticornis Preysl.
armiger Scop.	coenobita Hbst.
Ceratophyus <i>Fischer.</i>	austriacus Panz.
Typhoeus L.	lemur F.
Geotrupes <i>Latreille.</i>	vacca L.
mutator Mrsh. (Zabrze, Gdańsk)	v. medius Panz.
v. impressicollis Ferr. <i>Sil.</i>	nuchicornis L.
spiniger Mrsh.	Caccobius <i>Thomson.</i>
stercorarius L.	Schreberi L.
v. foveatus Mrsh. <i>Sil.</i>	Copris <i>Geoffroy.</i>
stercorosus Scriba	lunaris L.
v. prussicus Czwal. <i>Bor. or.</i>	Onitis <i>Fabricius.</i>
vernalis L.	Damoetas Stev. <i>Pod.</i>
a. autumnalis Heer.	Belial F. <i>Pod. (Rozdzielna)</i>
a. obscurus Muls.	Chironitis <i>Lansberge.</i>
Lethrus <i>Scopoli.</i>	hungaricus Hbst. <i>Pod. (Andrz.)</i>
apterus Laxm.	Amphicomma <i>Latreille.</i>
v. podolicus Fisch.	vittata F. <i>Pod. (Hildt)</i>
Coprini.	<i>Sericinae.</i>
Scarabaeus <i>Linné.</i>	<i>Sericini.</i>
sacer L.	Serica <i>Mac Leay.</i>
pius Ill. <i>Pod. (Rozdzielna)</i>	brunnea L.
Gymnopleurus <i>Illiger.</i>	Maladera <i>Mulsant.</i>
Mopsus Pall. <i>Pod. Sil. (Ustroń)</i>	holosericea Scop.
cantharus Er. <i>Pod.</i>	Homaloplia <i>Stephens.</i>
Sisyphus <i>Latreille.</i>	ruricola F.
Schaefferi L.	<i>Melolonthinae.</i>
Oniticellus <i>Serville.</i>	Rhizotrogus <i>Latreille.</i>
pallipes F. (Lubartów)	aequinoctialis Hbst. <i>Pod.</i>
fulvus Goeze	vernus Germ. <i>Pod.</i>
Onthophagus <i>Latreille.</i>	aestivus Ol.
Amyntas Ol. <i>Pod.</i>	Amphimallus <i>Latreille.</i>
taurus Schreber.	solstitialis L.
v. ♂ capra F. <i>Pod.</i>	v. ochraceus Knoch.
ovatus L.	ruficornis F.
furcatus F.	assimilis Hbst.
semicornis Panz.	majalis Razum. <i>Sil.</i>
verticicornis Laich.	
vitulus F.	
marginalis Gebl. (Hildt.)	

<i>Melolontha Fabricius.</i>		<i>Phyllopertha Kirby.</i>	
hippocastani F.		horticola L.	
a. fuscicollis Kr.	<i>Sil.</i>	a. maculata Torre	<i>Sil.</i>
a. rex Torre	<i>Sil.</i>	a. ustulatipennis Torre	<i>Sil.</i>
a. coronata Muls.	<i>Sil.</i>		
v. nigripes Com.		<i>Blitopertha Reitter.</i>	
a. nigricollis Muls.	<i>Sil.</i>	lineolata Fisch.	<i>Pod.</i> (Rozdzielna)
vulgaris F.		<i>Anisoplia Serville.</i>	
a. albida Redtb.		segetum Hbst.	
a. pulcherrima Torre	<i>Sil.</i>	agricola Poda.	<i>Pod.</i>
a. lugubris Muls.	<i>Sil.</i>	austriaca Hbst.	<i>Pod.</i>
a. ruficollis Muls.	<i>Sil.</i>	cyathigera Scop.	<i>Pod.</i>
a. ruficeps Kr.	<i>Sil.</i>	deserticola Fisch.	<i>Hal. or.</i> (Brody)
pectoralis Germ.	<i>Sil. Pod.</i>	lata Er.	<i>Sil.</i> (Ustroń)
<i>Polyphylla Harris.</i>		<i>Dynastinae.</i>	
fullo L.		<i>Oryctes Illiger.</i>	
a. marmorata Muls.	<i>Sil.</i>	nasicornis L.	
<i>Anoxia Laporte.</i>		<i>Pentodon Hoppe.</i>	
orientalis Kryn.	<i>Pod.</i>	idiota Hbst.	<i>Pod.</i> (Andrz.)
pilosa F.	<i>Pod.</i> (Sawrań)		
villosa F.	<i>Pod.</i>	<i>Valginae.</i>	
<i>Hopliinae.</i>		<i>Valgus Scriba.</i>	
<i>Hoplia Illiger.</i>		hemipterus L.	
praticola Dft.		<i>Trichiinae.</i>	
philanthus Fuessl.		<i>Osmoderma Serville.</i>	
parvula Kryn.	<i>Bor. Pom.</i>	eremita Scop.	
farinosa L.	<i>Hal. or. Bor.</i>	<i>Gnorimus Serville.</i>	
graminicola F.		variabilis L.	
subnuda Reitt.	<i>Hal. or. Sil.</i>	nobilis L.	
<i>Rutelinae.</i>		<i>Trichius Fabricius.</i>	
<i>Anomala Samouelle.</i>		fasciatus L.	
junii Dft.	<i>Sil.</i>	a. dubius Muls.	
aenea Deg.		v. scutellaris Kr.	<i>Sil.</i>
a. Frischi F.		a. sibiricus Reitt.	<i>Hal. or.</i> (Zlocz.)
a. tricolor Torre	<i>Sil.</i>	zonatus Germ.	<i>Sil.</i>
a. bicolor Torre	<i>Sil.</i>	v. gallicus Heer.	<i>Hal. or.</i>
a. cyanea Torre	<i>Sil.</i>		
oblonga F.			
vitis F.	<i>Pod. Lith.</i>		

	<i>Cetoniinae.</i>	<i>Liocola Thomson.</i>
	<i>Tropinota Mulsant.</i>	<i>marmorata F.</i>
hirta Poda.		<i>Potosia Mulsant.</i>
	<i>Oxythyrea Mulsant.</i>	<i>aeruginosa Drury</i>
funesta Poda.		<i>affinis Andersch, Pod. (Hildt)</i>
	<i>Cetonia Fabricius.</i>	<i>cuprea F.</i>
aurata L.		<i>v. metallica Hbst.</i>
		<i>v. obscura Andersch.</i>
		<i>v. volhyniensis Gory</i>
		<i>hungarica Hbst. Pod.</i>

### Dodatek do literatury.

185. Faust I. — *Ueber einige südrussische Silpha-Arten.* [Bulletin. de la Soc. d. Natur. d. Moscou. N. 3. Moskwa (1877)].
186. Fejfer S. — *Korniki (Ipidae) znalezione na ziemiach ordynacyi Zamoyskiej.* [Leśnik Polski. Nr. 9, 11, 12. Warszawa (1912)].
187. Hochhuth I. — *Enumeration der in russischen Gouvernement Kiew und Volhynien bisher aufgefundenen Käfer.* [Bulletin. de la Soc. d. Natur. d. Moscou. N. 1 p. 124, N. 3 p. 195. Moskwa (1872)].
188. Lokay E. Dr. — *Dvě cesty do východních Karpat (na Czarnohoru).* [Časopis české společnosti entomologické. R. 9, str. 126—139. Praga (1912)].
- Autor w ciągu swej dwukrotnej wycieczki na Czarnohorę zebrał około 200 gatunków i odmian, z pomiędzy których dla naszej fauny przybyło 21 gat. i 10 odmian, wymienionych w poniższym dodatku z miejscowością: *Carp.* (Czarnohora).
189. Patkiewicz R. — *Halicia ut nonnullorum Europae coleopterorum patria nova.* [Ent. Blätt. Berlin (1912)].
190. Reitter E. — *Bestimmungs-Tabellen der europäischen Coleopteren. Curculionidae. 68 i 69 zesz.* [Wien. Ent. Zeit. Paskau (1912, 1913)].

Dodatek do wykazu.

W ciągu druku przybyły następujące dla fauny ziem polskich nowe formy:

52. <i>Carabus cancellatus</i> Ill. v. <i>scythicus</i> Schm.	<i>Carp.</i> (Czarnohora)
53. — <i>arvensis</i> Hbst. v. <i>carpathus</i> Born. . . . .	"
56. <i>Chlaenius nitid.</i> Schrk. v. <i>Łomnickii</i> Patk.	<i>Hal. or.</i>
64. <i>Omalius funebre</i> Fauv. . . . .	<i>Carp.</i> (Czarnohora)
65. <i>Geodromicus globulicollis</i> Mannh. . . . .	"
65. <i>Anthoph. alpestris</i> Heer. v. <i>transversus</i> Mocz.	"
65. <i>Niphet. Deubeli</i> Glgb. v. <i>Huppenthali</i> Lokay	"
65. <i>Ancyrophorus aureus</i> Fauv. . . . .	"
65. <i>Thinobius angusticeps</i> Fauv. . . . .	"
67. <i>Stenus humilis</i> Er. v. <i>phyllobathes</i> Penecke	"
67. — <i>Erichsoni</i> Rye v. <i>longelytratus</i> Bernh. . . . .	"
67. — <i>obscuripes</i> Glgb. . . . .	"
68. <i>Lathrobium taxi</i> Bernh. . . . .	"
70. <i>Philonthus rubripennis</i> Kiesw. . . . .	"
70. <i>Staphylinus macroceph.</i> Grav. v. <i>Ormayi</i> Reitt.	"
71. <i>Mycetoporus flavicornis</i> Luze . . . . .	"
74. <i>Leptusa piceata</i> Rey. v. <i>koronensis</i> Glgb. . . . .	"
75. <i>Atheta tenuissima</i> Epp. . . . .	"
75. — <i>sequanica</i> Bris. . . . .	"
75. — <i>diversa</i> Sharp. . . . .	"
75. — <i>cribripennis</i> I. Sahlb. . . . .	"
78. <i>Aleochara spissicornis</i> Er. . . . .	"
80. <i>Bythinus Deubeli</i> Glgb. . . . .	"
80. <i>Cephennium difficile</i> Reitt. . . . .	"
83. <i>Cyrtusa Fussi</i> Seidl. . . . .	"
89. <i>Cantharis violacea</i> Payk. v. <i>innotaticeps</i> Pic.	<i>Leopolis</i>
89. — <i>nigricans</i> Müll. v. <i>luteipes</i> Schilsky . . . . .	<i>Hal. occ.</i>
90. <i>Malthodes Holdhausi</i> Glgb. . . . .	<i>Carp. or.</i>
96. <i>Cryptophagus reflexicollis</i> Reitt. . . . .	<i>Carp.</i> (Czarnohora)
96. — <i>transsilvanicus</i> Glgb. . . . .	"
101. <i>Sphaerosoma tatica</i> Reitt. . . . .	<i>Tatr. m.</i>
107. <i>Selatosomus angustulus</i> Kiesw. . . . .	<i>Carp.</i> (Czarnohora)
115. <i>Mordellistena abdominalis</i> F. a. <i>maculicol-</i> <i>lis</i> Schilsky . . . . .	"
116. <i>Zilora Eugeniae</i> Glgb. . . . .	<i>Sil.</i> (Bezkid)
133. <i>Otiorrhynchus Deubeli</i> Glgb. . . . .	<i>Carp.</i> (Czarnohora)
133. — <i>Leonhardi</i> Reitt. . . . .	"
133. — <i>multipunctatus</i> F. a. <i>hoverlanus</i> Reitt.	<i>Carp.</i> (Howerla)
133. — <i>dubius</i> Ström. a. <i>pseudopauper</i> Reitt. . . . .	<i>Carp.</i>
133. — — a. <i>aurosus</i> Rey. . . . .	<i>Tatr. m.</i>
140. <i>Cryptorrhynchus Lapathi</i> L. a. <i>alpinus</i> Füg.	<i>Carp.</i> (Czarnohora)

### Wykaz ilościowy gatunków w poszczególnych rodzinach:

1. Cicindelidae . . . . .	9	39. Coccinellidae . . . . .	72
2. Carabidae . . . . .	475	40. Helodidae . . . . .	17
3. Haliplidae . . . . .	16	41. Dryopidae . . . . .	27
4. Hygrobiidae . . . . .	1	42. Georyssidae . . . . .	3
5. Dytiscidae . . . . .	133	43. Heteroceridae . . . . .	11
6. Gyrinidae . . . . .	9	44. Dermestidae . . . . .	36
7. Rhysodidae . . . . .	1	45. Nosodendridae . . . . .	1
8. Staphylinidae . . . . .	1057	46. Byrrhidae . . . . .	28
9. Pselaphidae . . . . .	68	47. Dascillidae . . . . .	1
10. Clavigeridae . . . . .	2	48. Elateridae . . . . .	124
11. Scydmaenidae . . . . .	44	49. Eucnemidae . . . . .	20
12. Silphidae . . . . .	87	50. Buprestidae . . . . .	80
13. Liodidae . . . . .	64	51. Lymexylidae . . . . .	2
14. Clambidae . . . . .	7	52. Bostrychidae . . . . .	6
15. Leptinidae . . . . .	1	53. Lyctidae . . . . .	2
16. Corylophidae . . . . .	14	54. Ptinidae . . . . .	22
17. Sphaeriidae . . . . .	1	55. Anobiidae . . . . .	55
18. Trichopterygidae . . . . .	46	56. Oedemeridae . . . . .	24
19. Scaphidiidae . . . . .	7	57. Pythidae . . . . .	15
20. Histeridae . . . . .	75	58. Pyrochroidae . . . . .	3
21. Hydrophilidae . . . . .	114	59. Hylophilidae . . . . .	5
22. Cantharidae . . . . .	136	60. Anthicidae . . . . .	22
23. Cleridae . . . . .	20	61. Meloidae . . . . .	31
24. Derodontidae . . . . .	2	62. Rhipiphoridae . . . . .	4
25. Byturidae . . . . .	2	63. Mordellidae . . . . .	36
26. Ostomidae . . . . .	8	64. Melandryidae . . . . .	35
27. Sphaeritidae . . . . .	1	65. Lagriidae . . . . .	2
28. Nitidulidae . . . . .	136	66. Alleculidae . . . . .	20
29. Cucujidae . . . . .	43	67. Tenebrionidae . . . . .	59
30. Cryptophagidae . . . . .	105	68. Cerambycidae . . . . .	187
31. Erotylidae . . . . .	12	69. Chrysomelidae . . . . .	462
32. Phalacridae . . . . .	19	70. Lariidae . . . . .	22
33. Lathridiidae . . . . .	54	71. Anthribidae . . . . .	17
34. Mycetophagidae . . . . .	11	72. Curculionidae . . . . .	815
35. Sphindidae . . . . .	2	73. Nemonychidae . . . . .	3
36. Cisidae . . . . .	34	74. Ipidae . . . . .	84
37. Colydiidae . . . . .	29	75. Lucanidae . . . . .	6
38. Endomychidae . . . . .	15	76. Scarabaeidae . . . . .	175

Razem: **5396** gatunków.

## Franciszek Kamiński i jego zasługi naukowe<sup>1)</sup>

[François Kamiński — Necrologue],

podał

B. HRYNIEWIECKI.

Ślepy przypadek przeciął niedawno pasmo żywota Franciszka Kamińskiego, profesora botaniki i dyrektora Ogrodu Botanicznego przy Uniwersytecie Odesskim, członka Akademii Umiejętności w Krakowie i wielu innych towarzystw naukowych, jednego z wybitniejszych botaników polskich.

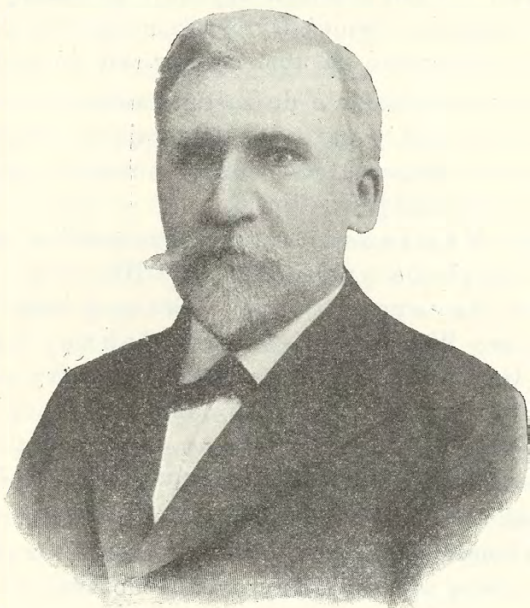
Bawiąc w lipcu r. 1912. w Warszawie, dokąd wpadał corocznie, aby odetchnąć powietrzem Polski i skąpać się w kulturze rodzimej, ś. p. prof. F. Kamiński przed samym wyjazdem do Odessy w dniu 9. sierpnia z powrotnym biletem kolejowym w kieszeni wyszedł na miasto, lecz na placu Teatralnym dostaje się pod kopyta koni i koła jakiejś karety hotelowej, która w okropny sposób gruchocze mu nogę. Po zestawieniu nogi w sanatorium prywatnem była nadzieja uratowania życia, jakkolwiek groziło ciężkie kalectwo, aż oto po trzech tygodniach okazują się objawy zakażenia krwi, poczem w myśl konsylium następuje amputacja nogi i zjawia się jeszcze ostatnia nadzieja polepszenia. Aliści po tygodniu okazują się nowe objawy zakażenia krwi, poczem następuje powolne konanie i wreszcie śmierć dnia 16. września 1912 roku.

<sup>1)</sup> Przy układaniu życiorysu korzystałem z następujących źródeł: 1) A. Sygietyński: Ś. p. Franciszek Kamiński — Kurjer Warszawski. Nr. 261 z 20. września 1912 r. 2) Encyklopedya Brockhousa i Efrona T. 27, str. 172 (po rosyjsku). 3) Geistige Welt. Gallerie der Zeitgenossen auf dem Gebiete der Künste und Wissenschaften, herausgeb. Dr. Anton Mansch. Berlin-Charlottenburg. Portret z życiorysem po francusku.



„Życie jego“, jak pisze bliżej znający go przyjaciel p. A. Sygietyński, „nie ułożyło mu się po myśli. Urodzony w Lublinie (1851), a wychowany w Lublinie, a częścią w Warszawie, cały swój żywot, oddany nauce i miłości ojczyzny, której prawym był synem, spędził na obczyźnie“.

Po rozpoczęciu studiów na uniwersytecie Warszawskim, F. Kamiński przenosi się niebawem do Strassburga, następnie zaś do Wrocławia, aby znów wrócić do Strassburga,



gdzie w roku 1875 uzyskuje stopień doktora filozofii po przedstawieniu rozprawy o budowie anatomicznej pierwotników (1). W roku 1877 habilituje się jako docent botaniki na uniwersytecie Lwowskim, następnie wykłada również i w Politechnice i Szkole Weterynaryjnej, pozostając we Lwowie do roku 1883-go.

W tym czasie proponują mu objęcie katedry botaniki w uniwersytecie Odesskim. Lecz dla osiągnięcia tego stanowiska musi wprzód przezwyciężyć cały szereg trudności, piętrzących się na drodze Polaka z dyplomem uniwersytetu zagranicznego. Musi przede wszystkim zdać niełatwy egzamin na

stopień magistra botaniki, wydrukować i obronić w języku rosyjskim rozprawę (15)<sup>1)</sup>, by uzyskać wreszcie ów stopień, co mu się udaje w Petersburgu w r. 1883. Lecz to dopiero początek; w 3 lata potem w r. 1886 w tym samym uniwersytecie broni znów nowej rozprawy (21) dla uzyskania stopnia doktora botaniki, poczem uzyskuje zaledwie docenturę prywatną w uniwersytecie Odesskim. Dopiero rok 1888 przynosi mu pożądaną stanowisko profesora nadzwyczajnego na katedrze morfologii i systematyki, po kilku latach uzyskuje profesurę zwyczajną, a od r. 1895 zostaje również Dyrektorem Ogrodu Botanicznego w Odessie, by pozostać na tem stanowisku do końca życia.

Przechodząc następnie do zasług naukowych ś. p. F. Kamińskiego, należy zaznaczyć, że zajął on wybitne stanowisko w nauce pracami z dziedziny anatomii porównawczej, morfologii i systematyki roślin.

Wiedzę Kamiński czerpał za granicą u Niemców. W Strassburgu słucha wykładów A. De Bary'ego, hr. Solms-Laubacha, Bayera, Kuntha, Oskara Schmidta, Benneckego; we Wrocławiu — Ferd. Cohna, Goepperta, Römera, Grubera etc. Lecz mistrzem, który pociągnął go najwięcej, który nadał kierunek całej następnej działalności naukowej był A. De Bary, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli morfologii i anatomii porównawczej roślin.

Już jako student F. Kamiński pod kierunkiem swego mistrza wykonywa pracę, dotyczącą historii rozwoju ramienicowatych; pracę tę De Bary wciela do swoich klasycznych studyów nad ramienicowatami „Zur Keimungsgeschichte der Charen“ (Botanische Zeitung. 1875). Dotyczy ona kwestyi tworzenia się bulwecek, ich kiełkowania, a także rozwoju przedrośla i powstawania zeń normalnej rośliny. Spostrzeżenia te sprostowały mylne twierdzenia Pringsheima w tej kwestyi i były wykonane z precyzją godną ucznia De Bary'ego.

Spostrzeżenia te, wyluszczone w całym obszarze i zaopatrzone w oryginalne rysunki ukazały się następnie w wydawnictwach Akademii Umiejętności w Krakowie (2).

Pierwszą samodzielną pracą Kamińskiego była anatomia porównawcza pierwosnków (1). Autor postawił sobie za

---

<sup>1)</sup> p. n. str. Spis prac.

zadanie kwestyę ogólną, czy budowa anatomiczna roślin wyższych stoi istotnie w stosunku z ich pokrewieństwem w układzie, opartym przeważnie na budowie kwiatów. Wziąwszy za przykład gatunki z rodzaju pierwiosnka (*Primula*) i przeprowadziwszy nadzwyczaj sumienne badanie anatomiczne, autor dochodzi do wniosku, że pomiędzy budową rośliny i sposobem jej życia zachodzi związek daleko ściślejszy, aniżeli pomiędzy budową i pokrewieństwem systematycznym. Jednakże gatunki pierwiosnka, systematycznie zbliżone, mają także i budowę podobną, a więc pokrewieństwu systematycznemu odpowiada także i pokrewieństwo anatomiczne, chociaż w dość słabym stopniu.

Po zdobyciu, dzięki tej pracy, ostróg rycerskich w świecie naukowym w postaci stopnia doktora filozofii uniwersytetu Strassburskiego, autor rozszerza swoje badania na całą rodzinę pierwiosnkowatych (5), (8), wziąwszy za nić przewodnią swoich studyów Darwinowską teorię ewolucyi. Jak jednak powoli ta idea, którą dziś jest przesiąknięte przyrodoznawstwo, a zwłaszcza takie jego dziedziny, jak anatomia porównawcza i systematyka, gdzie idea ta wlała nowe życie w martwe opisowo traktowane dziedziny badań, torowała sobie drogę w umysłach współczesnych, dość wskazać, że referenci wymienionej pracy w Akademii Umiejętności w Krakowie, przyznając pracy „wysoką wartość dla anatomii porównawczej roślin“, poczytują autorowi za winę ewolucyjne traktowanie rzeczy. „Rozumowania autora podlegać mogą znacznym zarzutom, ile że się opierają na doktrynach Darwina i Haeckla, jako na dowiedzionych dogmatach“.

Idąc dalej w tym samym raz wytkniętym kierunku, F. Kamiński bada następnie budowę anatomiczną korzeniówki (*Monotropa Hypopitys*) i czyni spostrzeżenie niezwykle doniosłej wagi, które daje mu rozgłos w świecie naukowym (9), (12), (13), (14), (15). Stwierdza on mianowicie, że cały korzeń tej rośliny wraz z rozgałęzieniami, a zwłaszcza wierzchołki jego są obrośnięte grubą warstwą grzybni silnie i gęsto splecionej. Strzępki tej grzybni nader ściśle przylegają do komórek naskórka, tak że ten bezpośrednio z ziemią stykać się nie może. Zjawisko to spółżycia korzeni wyższych roślin z grzybem, ochrzczone następnie przez Franka mianem „mycorkizy“ i stwierdzone przez tegoż na licznych przykładach naszych

drzew, otworzyło nową dziedzinę badań nad symbiozą i pasożytnictwem u roślin. Kamiński nie zgadzał się z ogólnymi wnioskami Franka, dotyczącymi znaczenia symbiozy dla większości naszych drzew, upatrując w tem zjawisku li tylko pasożytnictwo grzyba na korzeniu (20). Jakkolwiekbyć więc będziemy tłumaczyli to zjawisko w każdym poszczególnym wypadku, Kamińskiemu należy zasługa zwrócenia poraz pierwszy uwagi na doniosłe zagadnienie naukowe.

Drugą dziedziną badań, w której F. Kamiński wyrobił sobie rozgłos w świecie naukowym są jego doskonałe studia nad rozwojem i systematyką pływaczów (*Utricularia*). Dzieło K. Darwina „Insectivorous plants“ (1875) zwróciło uwagę całego świata naukowego na tak zwane rośliny „owadożerne“, do których należą i znajdujące się u nas gatunki pływaczów (*Utricularia*). Już w roku 1876 Kamiński przedstawia Akademii Umiejętności w Krakowie pierwszą swą pracę w tym kierunku p. t. „Porównawcze badania nad wzrostem pływaczów (*Utricularia*)“ (3). Autor zajął się tutaj zbadaniem zarodka różnych pływaczów, a głównie dwóch typów: europejskiego wodnego (*Utricularia vulgaris*) oraz australijskiego lądowego (*Utricularia lateriflora*) i czynił spostrzeżenia nad kiełkowaniem i dalszym rozwojem ich nasion. Następnie autor przytacza badania nad licznymi nasionami różnych egzotycznych pływaczów. Porównywuując podział naturalny pływaczów i budowę ich nasion, autor dochodzi do przekonania, że między budową nasion i narzędzi rostowych zachodzi pewien stały stosunek. Wielkie różnice, zachodzące w budowie różnych nasion pływaczów, autor uważa za głęboko sięgające skutki przystosowania się ich narzędzi rostowych do szczególnych warunków bytu.

Do tego samego tematu w dziedzinie badań nad pływaczami, autor powraca nieraz, rozszerzając badania na cały szereg innych gatunków zarówno ze strony morfologiczno-anatomicznej, jak i systematycznej (4), (6), (21), (24), (25), (28), (30), (34), (36), (37). Nadzwyczaj szczegółowo bada autor historię rozwoju zarodka pływacza zwyczajnego (*Utricularia vulgaris*), poczynszyszy od jednej komórki jajowej poprzez wszystkie stadia rozwoju. Dla zbadania systematycznego całej rodziny, autor przedsiębierze szereg podróży do Instytutów botanicznych zachodniej Europy, a następnie w roku 1893 zwiedza Indye,

Ceylon, Jawę i Egipt i wkrótce zyskuje sobie sławę pierwszego znawcy w danej dziedzinie.

W wydawnictwie zbiorowem Englera i Prantla „Die natürlichen Pflanzenfamilien“ Kamiński opracowuje rodzinę *Lentibulariaceae*, dając wyczerpujące studium morfologiczno-anatomiczne tej ciekawej rodziny, a wreszcie jej układ systematyczny (25). Autor dzieli ją na 2 podrodziny: 1. *Utricularieae*, zawierające rodzaje *Pinguicula* (30 gatunków), *Genlisea* (10 g.), *Polypompholyx* (3 g.) i *Utricularia* (przeszło 200 g.) i 2) *Biovularieae* z jednym rodzajem *Biovularia* (1 g.). Wśród szeregu prac niejednakowej wartości, zamieszczonych w owym wydawnictwie zbiorowem, praca naszego rodaka należy bezwarunkowo do wybitniejszych. Jest to gotowy szkic do obszerniejszej monografii, która miała objąć opis wyczerpujący wszystkich gatunków wymienionej rodziny. Takiej monografii autor jednak nie zdążył napisać przed śmiercią.

Działalność jego w ostatnich latach słabnie. Od czasu do czasu spotykamy drobne przyczynki do monografii w postaci opisu szeregu nowych gatunków *Utricularia* z krain podzwrotnikowych (28), (30); autor wzbogaca następnie i florę naszego kraju o jeden gatunek pływacza, na który dotąd nie zwracano uwagi (34); opracowuje wreszcie „*Lentibulariaceae*“, pochodzące z Afryki (36), (37), lecz z ostatecznym opracowaniem monografii nie spieszy się. Być może, stała temu na przeszkodzie wrodzona sumiennosc naukowa, gdyż, mając do czynienia z rodziną rozmieszczoną przeważnie pod zwrotnikami, trudno było mieć dostateczny materiał i zawsze mogły nastęrczać się kwestye sporne.

Ta zwłoka w opracowaniu naraża go w r. 1907 na przykry zatarg z Dyrekcją Królewskiego Ogrodu Botanicznego w Berlinie, która drogą dyplomatyczną przez posła w Petersburgu zażądała kategorycznie zwrotu zielników, przesłanych w swoim czasie z Berlina do Odessy dla naukowego opracowania. Pociągnęło to ze strony ministerium zawieszenie w czynnościach profesorskich, dopóki sprawa nie została wyjaśniona.

Nagła, brutalna śmierć Kamińskiego jest stratą niepowetowaną dla nauki, zwłaszcza jeżeli zważymy, że zeszedł raptownie ze świata najlepszy znawca pewnej dziedziny, nie dawszy całokształtu swych badań, które prowadził całe życie.

Inne prace ś. p. F. Kamieńskiego nie posiadają już takiego wybitnego znaczenia, jak jego odkrycie „mykorkizy“ lub studia nad pływaczami. Są to przeważnie drobne przyczynki do znajomości flory Polski i Rosyi. Autor podaje parę nowych stanowisk dla amerykańskiego przybysza, jakim jest w wodach naszych *Elodea canadensis* (7), stwierdza zjawienie się w okolicach Warszawy kilku nowych roślin, przedtem nieznanych naszym florystom lub notowanych w innych miejscowościach kraju, jak *Matricaria discoidea* DC. (nowość dla Polski), *Impatiens parviflora* DC. i *Xanthium spinosum* L. (17), daje krótki spis paproci Królestwa Polskiego (18), nie opracowując jednak odnośnej literatury, ani wyczerpując znanego materiału zielnikowego; podaje wreszcie nieznaną dla naszego kraju gatunek pływacza *Utricularia ochroleuca* R. Hartm. (koło Chrzanowa w Galicyi) (34). Poza tem przesyła parę gatunków roślin z południowej Ukrainy i do „Zielnika flory polskiej“, wydawanego we Lwowie przez profesorów A. Rehana i E. Wołoszczaka.

W r. 1887 i 1888 prof. F. Kamieński zbiera materiały zielnikowe na Krymie i do długiej listy badaczy flory półwyspu dorzuca i swój drobny przyczynek, dotyczący występowania kilku paproci śródziemnomorskiego typu (23). Następnie w okolicach Odessy w wodzie limanu znajduje grzybek pasożytniczy na raczku *Artemia salina* i opisuje go jako nowy gatunek, nazywając *Metschnikovia Artemiae* (33).

Są to wszystko drobne przyczynki, świadczące jednak, iż autor interesował się florystyką krajową, dla której odrywał się od czasu do czasu od swoich studyów mikroskopowych w dziedzinie anatomii porównawczej. Nie udało mu się jednak pomimo dobrych chęci, spełnić zaszczytne polecenie, włożone przez Akademię Umiejętności w Krakowie wydania „Flory Polski“. Z odezwy ogłoszonej we „Wszechświecie“ (39) widzimy, iż plan dzieła był zakrojony na szeroką miarę. Taki plan mógł być wykonany, jak słusznie zaznacza autor odezwy, tylko siłami zbiorowemi. Trudno jednak było go urzeczywistnić, mieszając i pracując na obczyźnie, nie posiadając uczniów-rodaków, którzy mogliby nieść pomoc skuteczną, ani też zielnika, któryby przedstawiał *całość* flory polskiej. Z drugiej strony podjęcie takiej pracy wymagało pewnego poświęcenia się, za-

rzucenia innych prac i oddania się całkowitego pracy nad „Florą“, wówczas dopiero ta paląca sprawa naszej florystyki mogłaby być nareszcie urzeczywistniona. Tymczasem ś. p. Fr. Kamiński wciąż był zajęty swoją ulubioną pracą nad pływaczami, pozatem różne inne zajęcia administracyjnej i pedagogicznej natury nie pozwalały mu skupić się nad „Florą“. W dodatku i środowisko, w którym pracował prof. Kamiński było dla niego źródłem ciągłych przykrości i zawodów. Jeżeli n. p. przeczytamy jego „Sprawozdanie z działalności Ogrodu Botanicznego przy Uniwersytecie Noworossyjskim od r. 1895 do 1898“, wówczas zobaczymy, ile trosk miał on z tego powodu, chcąc tylko podtrzymać to, co było, nie mówiąc już o rozszerzeniu działalności. Sumy przeznaczone na utrzymanie Ogrodu były systematycznie obcinane i każdy rok kończył się znacznym deficytem tak, że całe sprawozdanie jest tylko jedną skargą na brak środków. Stosunki wkońcu tak się ułożyły, że Wydział postanawia zwinąć jedną szklarnię; ponieważ jednak roślin z Ogrodu Botanicznego sprzedawać nie było wolno, postanowienie to równało się zniszczeniu części cennej kolekcji roślin. Na szczęście, dyrektor Ogrodu nie spełnił tej uchwały. Tego rodzaju stosunki nie mogły wpływać dodatnio na działalność naukową.

Ostatnią pracą prof. F. Kamińskiego jest skonstruowanie specjalnego stoliczka wahającego się do mikroskopu w zastosowaniu do mikrografii stereoskopowej. Statywy z tego rodzaju stolikiem wyrabia obecnie znana firma K. Reicherta w Wiedniu.

Jako popularyzator wiedzy botanicznej w szerokim znaczeniu tego wyrazu ś. p. Fr. Kamiński występował stosunkowo rzadko. W latach jednak młodości pomiędzy r. 1880 i 1885 rozwijał dość ożywioną działalność i w tym kierunku. W czasie pobytu swego we Lwowie występuje on kilka razy z odczytami na posiedzeniach Towarzystwa Przyrodników imienia Kopernika. Doniosłe odkrycie nad mykorhizą u korzeniówki poraz pierwszy podane było do wiadomości ogółu na jednym z posiedzeń Towarzystwa. Na łamach „Kosmosu“ Kamiński drukuje obszerniejszy referat p. t. „Skąd rośliny pobierają węgiel?“, zawierający oprócz streszczenia dotychczasowych badań w tej kwestyi, oryginalne spostrzeżenia nad saprofityz-

\*

mem gruszczycki mniejszej (*Pirola minor*). Tutaj autor zamieszcza również szereg referatów, dotyczących najnowszych badań nad bakteriami (Brefelda i Nenckiego), oraz najnowszych prac morfologicznych E. Strassburgera, J. Rostafińskiego, V. B. Wittrocka, K. Goebela i Woronina.

W roku 1885 F. Kamiński zamieszcza w „Wszelkim świecie“ większą pracę p. t. „Jak dawno wiemy o tem, iż rośliny płęć posiadają“ (przetłómaczoną następnie przez autora na język rosyjski i francuski) (17), (30), (32), oraz kilka drobniejszych referatów; w tym samym roku i „Ogrodnik Polski“ drukuje jego artykuł popularny o Rafflezji (20).

Z chwilą przeniesienia się do Odessy ta strona działalności zanika prawie zupełnie. Jedyłą pracą popularyzatorską jest praca „O zjawiskach symbiozy w państwie roślinnym“ (27), wydana po rosyjsku. Stanowisko profesora w Odessie obowiązywało go do pewnego stopnia do dawania wskazówek w niektórych kwestiach botaniki w zastosowaniu do potrzeb rolnictwa miejscowego. Tak np. prof. Kamiński wydaje po rosyjsku broszurę z popularnem opracowaniem chorób winorośli (23); następnie zaś, wydelegowany za granicę w sprawie zaznajomienia się z koszykarstwem, ogłasza obszernie sprawozdanie o szkołach koszykarstwa za granicą — w Austrii, Niemczech, Francji i Belgii, jak również o sposobach uprawy wierzby koszykarskiej (35), następnie zaś podaje najważniejsze gatunki i odmiany wierzby koszykarskiej, najlepiej nadające się do uprawy w klimacie Odessy (38).

Tak się przedstawia dorobek naukowy ś. p. Franciszka Kamińskiego.

Znajomość moja ze zmarłym była przelotna; zawdzięczam ją wspólnemu zamiłowaniu do podróży. Zawarliśmy znajomość na szczytach Czerwonych Wierchów podczas zbiorowej wycieczki botanicznej z Zakopanego w r. 1904; spotkaliśmy się następnie na Zjeździe Międzynarodowym Botaników w Wiedniu w r. 1905 i zbieraliśmy razem tak dobrze zbadane przez Kamińskiego pierwiosniki górskie na szczytach Schneebergu. Następnie drogi nasze się rozeszły, gdyż mnie pociągnęła zorganizowana wówczas wycieczka w Alpy Wschodnie, zaś prof. Kamiński przyłączył się do grupy, udającej się nad brzegi Adryatyku. To zamiłowanie do turystyki było jedną z cech



jego charakteru, wiecznie żywego, szukającego nowych wrażeń i odpoczynku na łonie przyrody, która dawała mu równocześnie obfity materiał do badań naukowych.

Lecz przedewszystkiem ciągnęła go ziemia rodzinna. Mieszkać na obczyźnie, żyje jedynie marzeniem, iż po wysłużeniu emerytury, przeniesie się do Warszawy.

„Na razie“ — jak pisze A. Sygietyński<sup>1)</sup> — „ulegając wrodzonemu a nieprzepartemu uczuciu dobrego syna ojczyzny co raz to zapada do kraju podczas wakacyj zimowych czy letnich, bodaj na kilka tygodni, bodaj na kilka dni, aby odechnąć powietrzem Polski, skąpać się w kulturze Zachodu, a może strząsnąć z siebie naleciałości mechaniczne, czepiające się każdego wrażliwego organizmu. Troska zbyteczna! Mimo wieloletnią rozłąkę ze społeczeństwem, mimo wykładów przedmiotu po rosyjsku, nic w obyczajach jego i zwyczajach, a także i w języku nie traci naleciałością. Jak w duszy jego nie masz przymieszki pojęć, tak w mowie jego niemasz przymieszki słów obcych, ba! nawet akcentu. A dodać należy, iż mowa ta, czysto polska, była piękna, płynna, obrazowa, a w chwilach zapału, często go unoszącego ku wyżynom wiedzy, ideałów społecznych i dążeń potryotycznych, była też i poetyczna“.

Niestety, ostatnia jego podróż do Warszawy zakończyła się tragicznie. „Jedno tylko z pewną pociechą w sercu zaznaczyć można“ — pisze dalej p. A. Sygietyński — „Ś. p. Franciszek tak miłował kraj swój, tak tęsknił, tak ciągnął do Warszawy, iż, gdyby w tej chwili na mój głos smutku i żalości mógł się odezwać, powiedziałby niezawodnie ze zwykłym swym dobrotliwym uśmiechem na ustach:

— Bogu niech będą dzięki, iż dał mi ledz wśród swoich, których-em kochał jak braci, — na swojej ziemi, którąm czcił, jak świętość...

I ziemia ta nie zacięży mu też kamieniem na piersi, bo z pod tej piersi, która prochem już jest, bije i bić będzie w pokolenia niewyczerpane źródło światła, prawdy, dobroci, miłości!...”

---

<sup>1)</sup> Kurjer Warszawski. [Nr. 261. (1912)].

Spis prac naukowych ś. p. F. Kamińskiego.

1. Zur vergleichenden Anatomie der Primeln. [Inaugural-Dissertation der philosoph. Fakultät d. Univ. Strassburg zur Erlangung d. Doctorwürde. Strassburg (1875) S. 1—39].
2. Kilka spostrzeżeń nad rozwojem ramienicowatych (Characeae). [Rozpr. Wydz. Mat. Przyrod. Akad. Um. w Krakowie. (1876); **3**, 122—134].
3. Porównawcze badania nad wzrostem pływaczów (Utricularia). [Rozpr. Wydz. Mat. Przyrod. Akad. Um. w Krakowie. (1876); **3**, 210—240].
4. Vergleichende Untersuchungen über die Entwicklungsgeschichte der Utricularien. [Botanische Ztg. (1877); **35**, 762—775].
5. Anatomia porównawcza pierwiosnkowatych. [Pamiętnik Wydz. Mat. Przyrod. Akad. Um. w Krakowie. (1877); **3**, 35—93. (10 tablic)].
6. Historia rozwoju zarodka pływacza pospolitego (Utricularia vulgaris L.). [Rozpr. Wydz. Mat. Przyr. Akad. Um. w Krakowie. (1878); **5**, 1—8].
7. Wiadomość o roślinie wodnej (Elodea canadensis), podana dnia 17. marca 1879 r. [Spr. Kom. Fizyogr. Akad. Um. w Krakowie. (1879); **13**, 264—265].
8. Vergleichende Anatomie der Primulaceen. [Abh. der Naturforscher zu Halle. (1880); **14**, 141—230. Taf. II—XI].
9. O historii rozwoju i o żywieniu się korzeniówki pasożytnej. (Notatka). [Kosmos. (1880); **5**, 122].
10. Zkąd rośliny pobierają węgiel? [Kosmos. (1881); **6**, 5—22].
11. O nowszych poszukiwaniach nad bakteriami. (Referat odczytu). [Kosmos. (1881); **6**, 498—498].
12. Die Vegetationsorgane der Monotropa Hypopitys L. Vorläufige Mitteilung. [Bot. Ztg. (1881); **39**, 458—461].
13. Les organes végétatifs du Monotropa Hypopitys L. [Mémoires de la Soc. nation. d. Sciences naturelles et math. de Cherbourg. Cherbourg. (1882); **24**, 1—40. Avec 3 planches].
14. Narzędzia odżywcze korzeniówki (Monotropa Hypopitys L. (Pamiętnik Wydz. Mat. Przyrod. Akad. Um. w Krakowie. (1882); **7**, 85—100. (3 tablice)].
15. Materjały dla morfologii i biologii Monotropa Hypopitys L. i niektórych drugich saprofitów (3 tabl.). (Przyczynki do morfologii i biologii Monotropa Hypopitys L. i niektórych innych saprofitów). [Zapiski Noworosijsk. Obszcz. Jestestwoisp. Odessa. (1883); **7**, 1—32].
16. Grzybek gruszkowy (Fusicladium pirinum F u c k e l). [Ogrodnik Polski. (1883); **5**, 374 i 402].
17. Jak dawno wiemy o tem, iż rośliny płęć posiadają? [Wszechświat (1884); **3**, 385—389, 407—409, 420—424, 442—445, 458—461].

18. Nowy nabytek flory polskiej. [Pam. Fyzyograficzny. (1884); **4**, 226—271. Z 4-ma rys.].
- 18a. Nowy nabytek flory krajowej. [Wszechśw. (1884); **3**, 517—518].
19. Spis paproci krajowych. (Pam. Fyzyogr. (1885); **5**, 109—111].
20. O Rafflesiach. [Ogrodnik Polski. (1885); **7**, 365, 397, 442, 465].
21. O simbiotycznym sojedineniji micelja gribow s korniami wyśszych rastienij. (O symbiozie grzybni z korzeniami wyższych roślin). [Trudy S-Pietiersburg. Obszcz. Jestiestwoispyt. (1886); **17**, 34—35].
22. Srawnitielnjaja izsledowanja po razwitju i strojenju puzyrczatok (Utricularia). (Badania porównawcze nad rozwojem i budową pływaczów). [Trudy S-Pietiersburg. Obszcz. Jestiestwoisp. (1886); **17**, 71—138, 1 tabl.].
23. O gribnych bolezniah winograda. (O chorobach winorośli). [Odessa (1888)].
24. O sosudistych tajnobracznych juźnago bierega Kryma. (O skrytopłciowych naczyniowych południowego brzegu Krymu). [Zapiski Nowoross. Obszcz. Jestiestwoisp. Odessa. (1889); **17** (1), 11. Dniewnik VIII. Sjezda Russkich Jestiestwoispyt. i Wraczej. Nr. 9. S. 7. Petersburg. (1889) i Trudy VIII. Sjezda Rus. Jestiestwoisp. i Wraczej. Otdiel botaniki. Petersburg (1890); Str. 10].
25. Izsledowanja odnosiaszczyjasia k siemiejstwu Lentibulariaceae (Utriculariaceae). (Badania dotyczące rodziny Lentibulariaceae). [Zapiski Nowoross. Obszcz. Jestiestwoisp. Odessa. (1890); **12** (1), 179—210].
26. Lentibulariaceae. [A. Engler und K. Prantl. Die natürlichen Pflanzenfamilien **4** (36), 108—123. Leipzig. (1891)].
27. O jawlenjach simbioza w rastitielnom carstwie. (O zjawiskach symbiozy w państwie roślinnem). [Odessa. (1891), 17].
28. Wspominanja o P. Krutickom i K. Maksimowicze. (Wspomnienia o P. Krutickim i K. Maksimowiczu). [Zap. Nowoross. Obszcz. Jestiestwoisp. (1891); **16** (2), 8].
29. Neue und unbeschriebene Arten der Gattung Utricularia. [Ber. d. deutsch. botan. Ges. (1894); **12** (1), 3—7].
30. K istorji połowego processa u rastienij. (Przyczynek do historii płciowości u roślin). [Odessa. (1897), 38].
31. Utricularia Treubi n. sp. [Ann. du Jardin Botanique de Buitenzorg. (1898); **2**, 143—144].
32. Quelques remarques sur l'histoire de la question du sexe chez les plantes. [Le Mans (1898)].
33. Obzor diejatielnosti Botaniczeskago Sada Impierat. Nowoross. Uniw., nacznajaja s 1895 goda. (Sprawozdanie z działalności Ogrodu Botanicznego Cesarskiego Uniwersytetu Noworossyjskiego od roku 1895). [Odessa. (1899), 1—16].
34. O nowom widie roda Metschnikowia (Monospora Miecznikowa). (Notice préliminaire sur la nouvelle espèce de Metschnikowia)

- (Monospora Metschn.) [Trudy Impier. S-Pietierb. Obszcz. Jestiestwoisp. **30** (1). Protokoły zasiedanij. (1899), 344—5 i 363—4].
35. O nowym gatunku dla flory krajowej rodzaju *Utricularia*. (Sprawozdanie Kom. Fizyogr. Akad. Um. w Krakowie. (1899); **34**, 204—243].
- 35a. Sur une espèce d'*Utricularia* nouvelle pour la flore du pays (Galicie). [Bull. intern. de l'Acad. d. Sc. de Cracovie (1899), 505].
36. Szkoły korziniocznego proizwodstwa i sostojanje kultury korziniocznój iwy zagranicej. (Szkoły koszykarstwa i stan hodowli wierzby koszykarskiej za granicą). [Zap. Obszcz. Sielsk. Choz. Juga Rossii. (1901) Nr. 2, 60—90: Nr. 3—4, 50—67].
37. Lentibulariaceae afrikanskoj flory. [Dniew. XI, Sjezda Rus. Jestiestwoisp. i Wraczej. (1901) Nr. 6, 249].
38. Lentibulariaceae africanae. [Engler's Bot. Jab. f. Systematik et. c. (1902), **33**, 92—113].
39. Widy i raznowidnosti korziniocznój iwy dla kultury w klimacie Odessy. (Gatunki i odmiany wierzby koszykarskiej dla hodowli w klimacie Odessy). [Odessa. (1904)].
40. Odezwa w sprawie wydawnictwa „Flory polskiej“. [Wszecchw. (1906); **25**, 43—45].
41. Nowe ułatwienie w badaniach mikroskopowych i mikrofotografii stereoskopowej (stolik wahający się). [Rozp. Wydz. Mat. Przyr. Akad. Um. w Krakowie. (1908); **48** (4), 169—179].
42. Nowoje usowierszenstwowanie w mikroskopicznych izsledowanjach i stereoskopicznej mikrofotografii: kaczajuszczyjsia stolik. (Nouveau moyen pour faciliter les observations microscopiques et la microphotographie stéréoscopique: platine — balance. [Odessa. (1908), 1—22].

---

R É S U M É.

François Kamiński né à Lublin (Pologne) en 1851, est mort à Varsovie le 16. Septembre 1912 après une amputation du pied, écrasé sous les roues d'une voiture par un accident malheureux.

Après les premières études dans sa ville natale et à Varsovie il entra à l'Université de cette ville, mais au bout d'un an il quitta Varsovie pour se rendre à Strassbourg et à Breslau. En 1875 il obtint son grade de docteur „philosophiae naturalis“ à l'Université de Strassbourg. En 1877 il se fit adjoindre libre à l'Université de Léopol (Lwów) (Pologne) autri-

chienne) où il resta jusqu' à l'année 1883 enseignant la botanique à l'École Polytechnique ainsi qu'à l'École Vétérinaire de cette ville.

En 1883 la chaire de botanique à l'Université d'Odessa (Russie) lui fut proposée. Pour obtenir le grade scientifique russe il se fit licencié ès-sciences botaniques (magister) à l'Université de St.-Pétersbourg en 1883, ensuite docteur en 1886 à la même Université et entra d'abord en fonctions d'adjoint de botanique à l'Université d'Odessa, fut nommé en 1888 professeur extraordinaire et plus tard professeur ordinaire de botanique, spécialement de morphologie et de systématique des plantes. Nommé directeur de l'Institut et du Jardin Botanique, il occupa ce poste jusqu'à sa mort.

Les plus importants travaux scientifiques de F. Kamiński sont les suivants: 1) l'anatomie comparée de la famille des Primulacées; 2) les recherches sur la structure, l'histoire du développement et la biologie du *Monotropa Hypopitys* L. et la découverte de la symbiose entre cette plante et le champignon vivant sur les racines („mycorhiza“ de Frank), 3) plusieurs études sur la structure et l'histoire du développement des Utriculariacées avec monographie de toute la famille des Lentibulariacées.

Il publia aussi quelques petits travaux sur la flore de la Pologne (sur quelques nouvelles acquisitions à la flore de son pays) et un travail sur la flore de la Crimée (quelques fougères nouvelles).

En outre il publia aussi des articles populaires (les plus importants: sur les phénomènes de la symbiose et sur la question du sexe chez les plantes) et celles de la botanique appliquée (sur les maladies de la vigne et sur la vannerie et la culture de l'osier pour ce but).

Dernièrement Kamiński perfectionna le statif du microscope pour la microphotographie stéréoscopique.

## Przyczynek do znajomości doliny Dniestru

[Zur Kenntnis des Dniestertales]

(z 2 fig. w tekście),

napisał

STANISŁAW PAWŁOWSKI.

---

Istnieje różnica w wyglądzie i upostaceniu doliny Dniestru na zach. od Niżniowa i na wsch. od Niżniowa. Nikt zapewne nie nazwie doliny Dniestru na zach. od Niżniowa jarem. Jest to bowiem dolina rozległa (fig. 1.), obramiona dwoma wysokimi (średnio na 100 m) brzegami, o dnie 1·5 do przeszło 2 km szerokiem. Ściany, zbudowane z jurajskich i kredowych utworów, są silnie rozdebrzone. W skutek tego nachylenie stoków, lubo naogół znaczne, uległo spłaszczeniu i złagodzeniu. Wyrównane dno doliny wypełnione jest w zupełności osadami Dniestru. Po owem nasypisku przewija się Dniestr, włączając się od brzegu do brzegu w zakrętach i pętłach podkowiastych, o wcale znacznem promieniu. Zakręty owe są wyrżnięte przez rzekę w jej własnych aluwiach. Przedstawiają zatem typowe meandry błędne (*méandres divagants*). Często przychodzi do przerwania meandrów i skrócenia biegu. W ten sposób powstają stare Dniestrzyska, zarosłe sitowiem i wikliną, zasypywane czasem przez stożki nasypowe bocznych strug debrowych, oraz przez nanosy wielkich wód, lub głębokie jeszcze a nawet rybne.

Na wsch. od Niżniowa zbliżają się ku sobie oba brzegi doliny; aż do Koropca wzajemna ich odległość wynosi około  $\frac{3}{4}$  km. Na przestrzeni tej Dniestr opisuje silnie zgięty łuk, zakole. Ostroga zakola, wysunięta jak ozór na pd., jest już

bardzo zniszczona i spłaszczona. Ale także przeciwny stromy lecz wgięty brzeg, amfiteatrem zwany, pełny listew i teras, różne zalegających poziomy, przedstawia widok wcale nieregularny. W obrębie zaś dna dolinnego Dniestr przerzuca się z jednego brzegu na drugi, rozramienia się i rozwiła, wymijając wyspy i tym podobne przeszkody. Rzeka niewiele stosuje się do prawideł ukształtowania brzegów, odpychana od nich przez lokalne obsuwiska i stożki, wysuwające się z debr, na brzegu stromym, a rzeczne nasypiska na brzegu płaskim. Erozya rzeczna polega tu głównie na usuwaniu owych złożysk. Tym sposobem rzeka dąży do utworzenia rozszerzonego dna dolinnego, niszcząc przedewszystkiem niską otrogę.

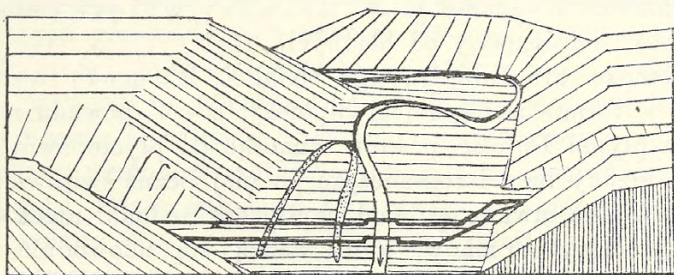


Fig 1. Przejrzata dolina Dniestru pod Nizniowem.

Od Koropca na wsch. dolina Dniestru zwęża się w łożysku swem na dalekiej przestrzeni od 200—500 m. Praca rzeki odbywa się tu normalnie jak w rzece o wciętych meandrach, t. j. woda prze na brzeg stromy, a porzuca brzeg łagodny. Zsuwa się niejako, zostawiając przybrzeżne smugi żwiru, piasku i namułu, po brzegach łagodnych ku brzegom stromym, które przy wysokim stanie wody tu i ówdzie podcina. Zdarza się bardzo często, że spadziste stoki amfiteatrów są zadrzewione, zaś pologie płachcie ziemi na ostrogach zajęte pod uprawę roli i ludzkie siedziby.

Różnice, jakie zachodzą pomiędzy owymi trzema odmieniami częściami doliny Dniestru, są zbyt bijące w oczy, ażeby ich nie zauważyć i nie stwierdzić. Gdybyśmy skądinąd <sup>1)</sup> znane

<sup>1)</sup> Davis W. M. — Braun G.: Grundzüge der Physiogeographie. [Lipsk-Berlin (1911), 198—211].

określenia wieku doliny i rzeki w tych przypadkach stosować chcieli, wówczas moglibyśmy nazwać dolinę na wsch. od Koropca doliną dojrzewającą. Dolinę między Koropcem a Niżniowem wypadłoby oznaczyć jako formę przejściową od dojrzewającej do dojrzałej, dolinę zaś na zach. od Niżniowa jako późno dojrzałą, albo lepiej przejrzałą. Znamion młodości jaru Dniestrowego próżnoby ktoś w tych okolicach poszukiwał. Inne jeszcze przeciwieństwa uwydatniają się między wspomnianymi częściami doliny Dniestru. Oto część doliny na zach. od Niżniowa ma mniej lub więcej wyprostowany bieg, a meandry błędne leżą wewnątrz doliny. Na wsch. od Niżniowa aż po Chmielowę Dniestr tworzy zakola o promieniu dochodzącym do 10 km, t.j. nie mniejsze niż Sekwana koło Rouen. Uważamy je za meandry wcięte (*méandres encaissés*) i odróżniamy od błędnych.

Genezę jaru Dniestrowego podał E. Romer, wyraziwszy ją w formie następującej hipotezy <sup>1)</sup>. — Z powodu małego spadku płynął Dniestr powoli, znacząc po płycie swój pełen zakoli, błędny bieg i rozrzucając po niej liczne żwirowe złoża, za dyluwialne uważane. Pod wpływem jednak niedawnych epejrogenicznych ruchów, które dadzą się udowodnić przez spoziomowanie żwirów, Dniestr gdzieś w dolnym dyluwium w głąb wcinać się zaczął. Dolina jego jest typową doliną uprzednią. — Hipoteza powyższa ma za sobą bardzo wiele prawdopodobieństwa; zgadza się również z podanymi poprzednio przezemnie oznaczeniami wieku, oraz usuwa w cień dawną hipotezę Bieniasza, zakładającą obniżanie się Pokucia <sup>2)</sup>. W związku z tem stoi zapatrywanie, wyrażone przez Altha <sup>3)</sup>, a podzielane przez Bieniasza <sup>4)</sup>, że dolina dyluwialna Dniestru była więcej prosta, szeroka i płytka, w każdym zaś razie przed wyżłobieniem jaru inna niż dzisiaj.

Zastanawiając się głębiej nad tem powiedzeniem, dochodzimy do przekonania, że tego, jaką była pierwotna przed-

---

<sup>1)</sup> Romer E.: Kilka przyczynków do historii doliny Dniestru. [Kosmos (1906), 377—386].

<sup>2)</sup> Atlas geologiczny Galicyi. [Tekst do zeszytu I, Kraków (1887) str. 76].

<sup>3)</sup> Tamże, str. 4.

<sup>4)</sup> Tamże, str. 75.



jarowa dolina, czy prosta, czy pełna zakoli, właściwie nie wiemy. Nie posiadamy bowiem rekonstrukcji dawnej doliny, zachowanej w szczupłych, ułamkowych szczątkach na wierzchowinie Podola. To tylko za pewnik uchodzić musi, że przedjarowa dolina zmieniała swój bieg i po prostu „hulała“ sobie po płycie, oddalając się od dzisiejszej linii rzecznej daleko na pn. i pd. Owa przedjarowa dolina odpowiada — mojem zdaniem — niezbadanemu bliżej cyklowi erozyjnemu, którego rozwój znalazł niewątpliwie korzystną dyspozycję w warunkach strukturalnych (mięki trzeciorzęd). Nowy erozyjny cykl jarowy, który nastąpił po przedjarowym, wypadnie odnieść do wspomnianych już ruchów.

W rozwoju cyklu jarowego obok formy dolinnej także długość doliny budzi żywy interes. Długość rzeki obraca się w pewnych granicach; jest bowiem wielkością zmienną, zależną od erozyji bocznej i wstecznej. Gdy o rzekę wijącą się chodzi, wówczas pierwszorzędnej wagi jest stosunek między erozyją boczną a wgłębną. Przeważa erozyja boczna nad wgłębną, wtedy długość zakrętów, a tem samem długość rzeki powiększa się. Rzeka zakolowa jest zawsze w stadyum późniejszym rozwoju dłuższa, niż w stadyum początkowym. Odnosi się to nawet do rzeki o meandrach wciętych, a więc do Dniestru. Podmywanie stromego stoku amfiteatru i ześlizgiwanie się niejako Dniestru po łagodnym stoku ostrogi, przez co wytwarza się owo przeciwieństwo w ukształtowaniu obu stoków dolinnych, to jeden dowód. Drugi, to żwir, które znachodzimy w dawnych poziomach rzecznych w różnej nad rzeką wysokości. — Lecz z drugiej strony długość rzeki o meandrach wciętych może uleść pod wpływem erozyji bocznej skróceniu. Wielka a kręta rzeka bowiem, jaką jest Dniestr, dąży do zachowania tylko walnych zakoli, a zniszczenia małych. Dobrze rozwinięte zakręty odpowiadają widocznie lepiej gospodarstwu wodnemu rzeki i trudniej podpadają zagładzie. Tak więc, o ile pierwsze procesy przedłużają bieg rzeki, o tyle drugie go umniejszają. Właśnie do zjawisk grupy drugiej dorzucić przyjdzie mały przyczynek.

Pomyślmy sobie zakole, zakreślone przez rzekę w ten sposób, że ramiona jego zanadto się u nasady do siebie zbli-

żają. W skutek znanego przebiegu erozyi bocznej w dolinie zakrętnej oba przyległe stoki amfiteatrów, narażone są na silne podmywanie przez odśrodkowo rzucane na nie fale. Ścienione tak, że nie mogą wytrzymać parcia wody, przerwą się i rzeka zwróci się niebawem ku nowej, krótszej drodze. Świeży przełom zakolowy rzeka, odpowiednio do ogólnego spadku, wyrówna i wygładzi. Z opuszczonej części doliny woda w części spłynie, w części zachowa się czas jakiś w głębinach dawnego dna. Tak powstałe stare „rzeczyska“ ulegną z czasem zaszmarowaniu i zasypaniu. Dno zakola przybierze kształt równiny płaskiej. Stoki tracą wiele ze swej stromości i zasuną się materyałem zwietrzałym, lub odłamkami skał i gliną, które po nich spływać zaczną.

W środku opuszczonego zakola powstanie z odciętej ostrogi większa lub mniejsza wyspa zakolowa, pochylona łagodnie ku amfiteatrowi: stromo ku przełomowi. Wysokość wyspy nie wychodzi poza wysokość otaczających zakole brzegów, a zazwyczaj jest mniejsza. Wysokość względna wyspy jest natomiast nieznaczna, gdy przerwa nastąpi w początkowym stadium wcinania się zakola. Z natury swej mają zakola przerwane, a także wyspy, kształt podkowiasty i sercowaty. W miarę jak rzeka po opuszczeniu dawnego biegu się wcina, martwe zakole coraz wyżej się wznosi ponad dzisiejszy poziom rzeki, tak że zda się wisieć nad nią. Można by je z tego powodu nazwać zakolem wiszącym. Wiek takiego zakola oznaczyć łatwo w sposób czysto geograficzny. Nie wychodzi on — co prawda — poza wiek rzeki. Wskaźnikiem nieomylnym będzie wzniesienie zakola wiszącego ponad poziom rzeki. Zakole opuszczone starsze leży wyżej niż młodsze. W szerokim zagłębieniu dolinnem, pochodzącym z wielkiej rzeki, obiera sobie drogę bardzo często wątły strumyczek, płynący czasem w kierunku wprost przeciwnym do dawnego biegu wód i spadku zakola. Wreszcie stoki i dno zajmie pod uprawę i osadnictwo człowieka.

Powyższe rozważania teoretyczne znajdują potwierdzenie we faktach zaobserwowanych tu i ówdzie na Podolu i w dolinie Dniestru, czy to na wycieczce uniwersyteckiej odbytej latem 1912 r. pod kierunkiem prof. E. Romera, czy to przy

innych sposobnościach. Zakole bardzo bliskie przerwania istnieje koło Rakowca. Odległość obu ramion wynosi u podstawy niepełna  $\frac{3}{4}$  km, u góry  $\frac{1}{4}$  km, długość zakola 16·5 km, wysokość względna nasady ostrogi średnio 140 m. Nie ulega wątpliwości, że zakole to zostanie z czasem przerwane. Zamierza się je nawet sztucznie przekopać i wyzyskać spadek (różnica wysokości około 4 m) dla wytwarzania siły elektro-motorycznej. Większemu zniszczeniu ulega stok amfiteatru wsch., co widać z obrywów i silniejszego zakrętu rzeki. Naogół jednak postępów erozyji bocznej śledzić tu naocznie nie można, ponieważ z obu stron rzeka jest od stromego brzegu nieco odepchnięta. Atakowane są dewon i kreda, pokryta z wierzchu wcale grubą (2—3 m) warstwą dyluwialnych żwirów. Dosyć bliskie zniszczenia jest zakole w Hubinie, które ma tylko dewon do pokonania. Na Podolu mamy zakoli opuszczonych stonkowo wiele, n. p. w Przewłocze nad Strypą <sup>1)</sup>, w Czortkowie nad Seretem. Nad Dniestrem zaś przerwane zakola znajdują się koło Okien na Bukowinie, koło Siekierzyna, Koropca.

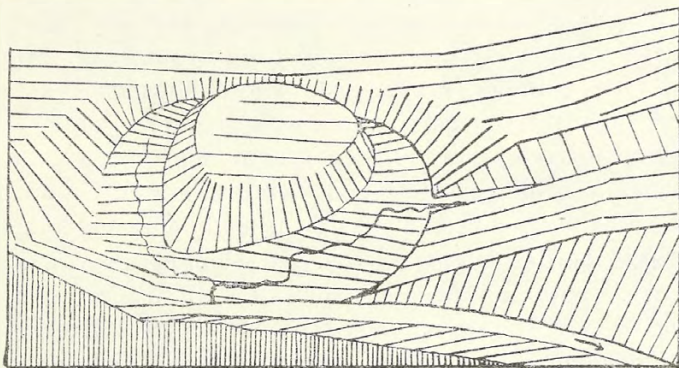


Fig. 2. Opuszczone zakole Dniestru pod Koropcem.

Przerwane zakole w Koropcu (fig. 2) przedstawia opuszczony kawałek doliny Dniestru. Dolina ta była u dna prawie tak szeroka, jak obecna, czyli że już wtedy Dniestr przebywał okres przejściowy w swym rozwoju. Przerwa nastąpiła między wsią Przewoźcem a Koropcem. Dzisiejsze koryto koło

<sup>1)</sup> Krajewski St.: Przełom Strypy. [Ziemia (1911) 310—311].

Koropca załamało się kolaniem, oblewając ostrogę z naprzeciwka. Przełom dokonał się w dziedzinie piaskowca dewońskiego, którego ławice widać na prawym brzegu Dniestru i na ścianach zakola. Dawny bieg naokoło zakola wynosił co najmniej 7 *km*. Mniej więcej o 5 *km* zmniejszyła się długość Dniestru. Spadek dawny rzeki nie o wiele różnił się od obecnego, wynosił bowiem najwyżej 0.5‰. Obliczyć go łatwo na przestrzeni od p. 202 *m* do listewki (z cerkwią) w Przewoźcu, którą uważać należy za stary poziom Dniestru.

Stok zewnętrzny zakola jest naogół średnio stromy. Tu i ówdzie odsłonięty i zarzucony materiałem lokalnym. Zresztą pokryty gliną zwietrzałą i zaorany. Koło wsi Ostrej, w miejscu gdzie opuszczone zakole zbliża się najbardziej do Dniestru, wysokość dawnej ostrogi jest najmniejsza (242 *m*, na pd. 263 *m*, na pn. 366 *m*).

Dno starego zakola jest wyrównane i płaskie. Wypełnione 2—3 *m* grubą warstwą gliny, z wierzchu czarnej i ciężkiej, spodem sinej i żółtawej. Właściwego łożyska rzeki z powodu przykrycia przez gliny nie widać. Tu i ówdzie tylko tkwi w glinie nieotoczony, odłamany kawałek piaskowca, miejscowego pochodzenia, rzadziej rzeczny otoczek. Do pokrycia łożyska glinami przyczyniła się okoliczność, że dawne Dniestrzysko powoli zamieniło się w bagno. Potem dopiero założył tu człowiek stawy. Świadczy o tem nazwa „stawisko“ i poprzeczne groble na zach. od wsi Przewoźca. Stawy z czasem spuszczone, a obecnie na dawnym dnie mamy łąki i pola uprawne o bardzo żyznej glebie. Przecinają je rowy odwadniające i potok, który płynie w kierunku przeciwnym do dawnego biegu Dniestru. Potok wciął się w kilka *m* grube gliny i odsłonił je. Dziwna panuje niezgodność między niewielkim potokiem a blisko  $\frac{3}{4}$  *km* szerokiem dnem dolinnem. Z drugiej strony rzeka Koropiec zmuszona po przerwaniu zakola ściągać Dniestr, wyzyskała dawne jego koryto. Przysposobiwszy i zmieniwszy je odpowiednio to przez erozyę, to przez akumulacyę, przygotowała teren, na którym rozsiadła się potem miejscowość Koropiec.

Wyspa zakolowa w środku opuszczonej pętli ma kształt serca. Stromo wpada ku północnemu wschodowi, łagodnie ku zachodowi. Wzniesiona do 45 *m* ponad dno dawnego

zakola, przedstawia jako dość wyniosły garb przeszkodę komunikacyjną. Pokryta jest gliną i żwirami. Żwiry zalegają przedewszystkiem wierzchołek wyspy. Schodzą jednak na stoki aż do dna (w Koropcu). Są one pochodzenia miejscowego i karpackiego. Służyć mogą w każdym razie za dowód, że Dniestr a nie inna rzeka tu płynęła i że ongiś, przed utworzeniem się zakola, wody jego przesuwały się po wyspie na wysokości 248 m. Potem dopiero nastąpiło zakolowe wcięcie. Czyli zakole opuszczone koło Koropca jest młodsze niż dolina „przedjarowa“, a starsze niż dzisiejszy skrócony bieg Dniestru w tych stronach. Cała wyspa z wyjątkiem bardzo stromego stoku pn. wsch. jest zajęta pod uprawę rolną.

Wiek zakola przerwane jest w każdym razie grubo starszy niż człowiek, który się u jego wylotów osiedlił. Różnica między dzisiejszym poziomem Dniestru a poziomem zakolu wynosi okragło 20 m (202 — 183 m). Na pogłębienie koryta o 20 m, oraz na utworzenie przełomu i oczyszczenie go potrzebował zapewne Dniestr długiego czasu tak, że okres od przybycia i osiedlenia się człowieka do dzisiaj wydaje się stanowczo za krótki. Wymiar 20 m erozyi wgłębnej zakłada przeto długi czasokres w historii rzeki.

Jeszcze starsze jest zakole przerwane koło Okien na Bukowinie (nie udało mi się zbadać go bliżej); starsze zaś od niego jest zakole opuszczone w Siekierczynie. Położenie w poziomie 280 m „wisi“ okragło 100 m ponad dzisiejszym Dniestrem. Być może, iż należy ono do cyklu przedjarowego. Potok, który wyzyskuje stare koryto, wciął się w dawne dno o wiele głębiej, niż w Koropcu i nowe wytworzył formy. Wyspa zakolowa słabo zaznaczona, z jakąś łachą wodną w pośrodku. Na przestrzeni doliny dawnej i ponad nią rozrzucone żwiry t. zw. dyluwialne wskazują dowodnie, że Dniestr tu bardzo dawno gościł.

---

#### ZUSAMMENFASSUNG.

Es fehlt nicht an geographisch wohl erkannten Beweisen, dass der Dniesterfluss dort, wo er sich in die podolische

Platte tief einschneidet, seine Entwicklung in zwei Zyklen normaler Erosien durchgemacht hat. Der erste Zyklus ist der eines träge fließenden Hochlandflusses, mit viel gewundenem Laufe. Der zweite Zyklus bedeutet Neubelebung der erosiven Tätigkeit des Flusses, deren Folge die Entstehung eines Kanons (Jar) war, schlägt zugleich die Hebung der podolischen Platte vor. Diese von E. Romer gemachte Annahme<sup>1)</sup>, hatte sich eben als richtig erwiesen. Es zeigen nämlich manche Talstrecken je nach dem Anteil in der Hebung verschiedenen Alters Formen. Westlich von Niżniów haben wir mit einem spätreifen Tal zu tun (Fig. 1). Nach Osten von Niżniów befindet sich der Fluss in einem Übergangsstadium von „spät-reif“ zu „reif“ und „frühreif“. Dazu stellt uns der Dniesterfluss von Niżniów bis Czernelica ein Tal mit eingeschnittenen Mäandern dar. Seine Länge ist grossen Veränderungen unterworfen. Dehnen sich die Windungen infolge der Seitenerosion aus, so wird der Lauf des Flusses vergrössert. Unterliegen aber die Kurven den Abschneidungen, so nimmt in solchen Fällen die Flusslänge ab. Als Beispiel einer Verkürzung des Flusslaufes ist ein Mäanderdurchbruch und ein verlassenes Talstück bei Koropiec (Fig. 2.) erforscht und beschrieben worden. Der verlassene Mäander wurde jünger als der oben erwähnte Hochlandfluss, dagegen älter als der Mensch in dieser Gegend gefunden. Er ist rund 20 m hoch über dem Wasserspiegel des Dniesterflusses gelegen.

---

<sup>1)</sup> Romer E.: Zur Geschichte des Dniestertales [Mitt. der k. k. Geogr. Ges. in Wien (1907), 283].

## O hypsometrycznym rozmieszczeniu gipsu na południowo-zachodniej krawędzi płyty podolskiej

[Über die hypsometrische Lage der Gipsablagerungen am südwestlichen Rande des podolischen Plateau]

(z 1 mapką w tekście),

napisał

JAN RYCHLICKI.

Przy sposobności badań nad występowaniem gipsów na obszarze objętym mapą Rohatyna 1:75 000 zauważyłem, że gipsy zajmują jedynie niższe części tego obszaru. Ścisłą granicę występowania gipsu i innych utworów trzeciorzędnych stanowi tu izohypsa 350 *m*. Gdzie teren jest średnio ponad tę wysokość wzniesiony, tam napróżno szukalibyśmy gipsu wśród potężnie rozwiniętych utworów miocenkich. Wykreślenie mapy występowania gipsu na płd. zach. krawędzi płyty podolskiej i w obrębie samej płyty a następnie wyznaczenie terenu wzniesionego średnio ponad 350 *m* n. p. m. wykazało, że stosunki przedstawiają się zupełnie podobnie, jak w okolicy Rohatyna. Na całym obszarze Podola, wzniesionym średnio ponad 350 *m* jest zaledwie kilka miejsc, gdzie znajdują się pokłady gipsu. Wymieniam je przy szczegółowym opisie odkrywek. Miąższość pokładów gipsu jest również ściśle związana z wysokością bezwzględną obecnej powierzchni, większa na niższych położonych obszarach wyklinowuje się zupełnie ku warstwie 350 *m*. Gips i towarzyszące mu utwory nie stanowią nigdzie jednolitej pokrywy, lecz wypełniają nierówności podłoża, lub pokrywają garby i zbocza jak zresztą i inne utwory miocenkie na płycie podolskiej.

\*

Przy zestawieniu dat uwzględniłem nietylko odkryte pokłady gipsu, lecz także źródła siarczane i lejki, które na opisywanym obszarze są ściśle związane z występowaniem gipsu<sup>1)</sup>. Zapadliska, lejki i okna, uwzględniłem tylko tam, gdzie w sąsiedztwie są znane pokłady gipsu lub źródła siarczane.

### Stok pld.-zachodni Roztocza.

Posuwając się od północnego zachodu ku południowemu wschodowi, spotykamy wzdłuż zachodniej krawędzi Roztocza ślady utworów gipsowych w postaci źródeł siarczanych w Horyńcu u zbiegu potoków źródłowych Sołotwy w wysokości około 280 *m* n. p. m, zaś lejki wypełnione wodą nad potokiem Baszenką koło Hryń, nieco niżej położone, około 260 *m*. Następnie znajdujemy źródła siarczane w Niemirowie nad potokiem Czerniawką w wysokości około 250 *m* n. p. m. Warstwica 350 *m* na obszarze objętym mapą „Rawa Ruska“ przebiega u źródeł wyżej wymienionych potoków. Potoki te, przecinając potężnie rozwinięte utwory trzeciorzędne, nie odsłaniają nigdzie pokładów gipsu, chociaż wcinają się aż w podłoże kredowe. Podłoże kredowe odsłania się jedynie w obrębie Roztocza. Dalej na południe (mapa Jaworów-Gródek) spotykamy liczne źródła siarczane, zaznaczone na karcie atlasu geologicznego Galicyi lub wymienione w tekście a mianowicie: w Szkle nad potokiem Szkle w poziomie 250 *m*, w Wyżyskach nad potokiem Tereszka jezioro „Siwa Woda“ z bardzo silnym źródłem siarczanym również w poziomie 250 *m* i źródło na północ od Olszaniczy w wysokości około 240 *m*. Oprócz tych źródeł wymienia Łomnicki<sup>2)</sup> źródło siarczane Włosy koło Małkowie, w poziomie 280 *m*, i ślady wody siarczanej nad Gnojeńcem koło Leśniowic. Nadto spotkałem źródła siarczane koło Bruchnała nad potokiem Ponikłą w wysokości 250 *m*. Zapadliska i lejki, tak wypełnione wodą jak bezwodne, są rozrzucone na polach w okolicy Jazowa Starego, Załuża i Cetuli w poziomie około 270 *m*; również w tym samym poziomie, na zachód od Czerczyka, na Tarnowicy koło Gnojna w wysokości 260 *m* i na Gumeńcu w poziomie 280—

<sup>1)</sup> Zuber R.: Uwagi krytyczne o poglądach Dra Szajnochy na pochodzenie źródeł solnych i siarczanych w Galicyi [Kosmos (1893), 97].

<sup>2)</sup> M. Łomnicki: Atlas geolog. Galicyi, Z.: 10, część II.



290 *m* n. p. m. Pokład gipsu szarobrunatnego zanieczyszczonego łem z Załuża odpowiada położeniem gipsom lwowskim a występuje w poziomie 290 *m*. M. Łomnicki uważa jeziora na Gumeńcu za pozostałość epoki polodowcowej, tymczasem zawdzięczają one swe powstanie podziemnemu wypłókaniu pokładów gipsu, gdyż w najbliższym sąsiedztwie znajdują się źródła siarczane i obecnie również tworzą się lejki.

Obszar wyniesiony ponad 350 *m* zajmuje północno-wschodni skrawek tej mapy; granica tegoż biegnie najpierw z półn. zach. na pld. wschód, a w okolicy Woli Dobrostańskiej zbacza na wschód.

### Utwory gipsowe w okolicy Lwowa.

W okolicy Lwowa spotykamy cały szereg odkrywek gipsu. W łomie Franza, na Nowym świecie, występuje pokład gipsu około 16 *m* gruby, u góry gruboblaszkowaty, szarżółty ku dołowi przechodzący w drobnoziarnisty, ciemno zabarwiony.

Obszar zajęty przez gipsy w tem miejscu ocenia Łomnicki na kilka hektarów. Potwierdzeniem tego jest nowoodkryty pokład gipsu o kilkaset *m* na wschód od łomu Franza. Odsłonięto tylko wierzchni pokład gruboblaszkowaty na dwa metry w głąb. Oprócz tych odkrywek znane są występowania gipsu na Bogdanówce i przy torze kolejowym koło Kulparkowa. Alth wymienia gips z Rzęsny ruskiej, który ma występować w podobnych warunkach jak lwowski. Poziom terenu, na którym występują gipsy lwowskie, waha się między izohypsami 300—330 *m*. Podłoże pokładów gipsu koło Lwowa stanowią warstwy erwiliowe, lub zielone piaski bez skamielin w łomie Franza. Zupełnie odosobnione gniazdo gipsu <sup>1)</sup>, obecnie wyczerpane, znajdowało się na Zniesieniu. W kamieniołomie Lewińskiego nad warstwą erwiliową natrafiono na pokład gipsu grubokrystalicznego, około 2 *m* miąższy, a ciągnący się na przestrzeni około 10 *m*. Ta odkrywka występuje na obszarze wzniesionym średnio ponad 350 *m*.

Teren wzniesiony średnio ponad 350 *m* zajmuje na mapie Lwowa, obszar potoków źródłowych Starej rzeki, Młynówki

---

<sup>1)</sup> Łomnicki M.: Przyczynek do geologii Lwowa. [Kosmos (1891), 301—303].

koło Rokitna, Niedzielczyzny; u źródeł potoków Malechówki i Grzybowickiego tylko pojedyncze wzgórza wznoszą się ponad 350 *m*. Dalszy pas wyniosłości zajmuje przestrzeń od Wysokiego Zamku po Czartowską Skalę i obszar między źródłami Maruńki a gościńcem do Stryja. Północno wschodnią połać mapy zajmuje niż nadbużański. Na południowy zachód od Lwowa (mapa Rudki-Komarno) znajduje się cały szereg miejsc, gdzie występują zjawiska towarzyszące złożom gipsu. Źródła siarczane znane są z Lubienia Wielkiego, lejki niewypełnione wodą są w najbliższym sąsiedztwie łązienek w Lubieniu, na karcie 1:75 000 niezaznaczone, zaś zaznaczone na karcie na zachód od lasu Garby, przy drodze z Lubienia do Mostków. Obszerne i głębokie lejki tworzące jeziorka znajdują się na wschód od Lubienia wielkiego i Małego i na zachód od Szczerca w okolicy Nikońkowic i Serdycy. Poziom terenu jest średnio około 300 *m* wzniesiony, przyczem należy zauważyć, że niżej położone lejki są wypełnione wodą, wyższe zaś suche. Na wschód na mapie „Bóbrka-Mikołajów“ prócz lejków i okien, które ciągną się pasem na zboczach nad potokiem Stawczanką od Stawczan po Pustomyty i na zboczu wzniesienia Brzeza 300 *m* i źródeł siarczanych w Pustomytach, występują także na jaw pokłady gipsu. W Mostkach na zachód od Pustomyt, wydobywają gips tabliczkowaty, warstwowany z gniazdami alabastru. Podłoże gipsu w tej miejscowości stanowią ily a tylko w jednym dole gips leży na drobnych litotamniach. Pokład gipsu w Mostkach, 7 *m* grubości, znajduje się w wysokości około 280 *m*. W okolicy Szczerca wydobywają gips w całym szeregu łomów na stokach Cerkiewnej Góry 305 *m* od Szczerca po Piaski. Dalsze łomy gipsu istnieją koło Zbudowa 305 *m* i Popielan, poniżej 300 *m* n. p. m. Pokład gipsu w Szczercu ocenia Friedberg<sup>1)</sup> na 25 *m* grubości. Podłoże gipsów stanowią ily z przegrzebkami, warstwy baranowskie M. Łomnickiego. Pokłady gipsu w Mostkach i okolicy Szczerca są lekko nachylone ku północy.

<sup>1)</sup> Friedberg W.: Gips w Mostkach koło Pustomyt. [Kosmos 1909), 658].

<sup>2)</sup> Friedberg W.: Miocän in Szczerzec bei Lemberg. [Jrb. geol. R. A. (1910), 170].

### Wał bobrecko-mikołajowski.

Liczne lejki gipsowe znajdują się na południowy wschód od Popielan na polach na Zaforoszczu i Horodyszczu, w poziomie około 280 *m*. Liczne, bardzo obszerne i wypełnione wodą, lejki widoczne są w okolicy Demni i zakładu sierót w Drohowyżu, gdzie poziom terenu waha się między warstwicami 260 a 280 *m*. Olszewski<sup>1)</sup> przytacza pokłady gipsu z Bóbrki, jednak ani Alth, który podał tę miejscowość za Puschem, ani Hilber, który robił zdjęcia w okolicy Bóbrki, nie znaleźli tam pokładów gipsu. Wysokie położenie terenu przemawia przeciw występowaniu gipsu w tej okolicy. To samo przemawiałoby przeciwko istnieniu pokładów gipsu w okolicy Błotni (mapa „Przemysłany“). Zwiedzając okolice Błotni nie spotkałem nigdzie gipsu, natomiast potężnie rozwinięte piaski, piaskowce i wapienie litotamniowe. Utwory gipsowe i zjawiska towarzyszące im zajmują na obszarze, objętym kartą „Bóbrka - Mikołajów“, połacie wzniesioną średnio poniżej 300 *m*. Granica obszaru wyniesionego ponad 350 *m* przebiega od wzgórza 360 *m*, od Lipnik na Podsadeczka 361 *m*. U Poczty 377 *m* ku wzgórzom Smereczyna 372 *m*, następnie ku południowi, wzdłuż lewego brzegu rzeczki Zubrze, gościńca do Mikołajowa i na południe od Podlisk przechodzi na mapę „Żydaczów - Stryj“. Na północy przechodzi granica od Lipnik na Tołszczów, Czerepin ku górze Monasterz 353 *m* a stamtąd wzdłuż krawędzi wału Gologórsko-Krzemieńskiego przechodzi na mapę „Przemysłany“, z której mały skrawek w północno zachodnim rogu opada poniżej 350 *m*. Południowa granica przebiega od Borynicz przez Dziewiętniki ku Berteszowu. Cały obszar, ponad 350 *m* wzniesiony, pokrywa trzeciorzęd wykształcony w postaci piasków, piaskowców i wapieni litotamniowych. Podłoże stanowią: piaszczysta opoka nagórzańska i margle kredowe, podchodzące do wysokości 350 *m* i wyżej; równocześnie jest to poziom wypływu wód źródłanych.

### Pokłady gipsu nad Świrzem i Gniłą Lipą.

Postępując dalej ku płdn. wschodowi zbliżamy się do obszaru, gdzie gipsy występują prawie nieprzerwanym płatem, aż po Chocim. Na mapie „Żydaczów - Stryj“ są znane gipsy

---

<sup>1)</sup> Olszewski St.: Mapa górniczo-przemysłowa Galicyi, tekst.

z Brzozdowiec na Kutach, w poziomie 300—320 *m*. Występują tam duże pokłady białego i pięknie żyłkowanego alabastru, eksploatowanego dawniej na wyroby kamieniarskie. W okolicy Brzozdowiec znajdują się również lejki wypełnione wodą; wysokość terenu w tem miejscu waha się między izohypsami 260 a 280 *m*. Spąg gipsu w Brzozdowcach <sup>1)</sup>, przykrytego wapieniami nadgipsowymi, stanowią warstwy baranowskie. W Zagóreczku koło Chodorowa istnieje na zboczu nad stawem eksploatowany łom gipsu szarego, warstwowanego, na kilka metrów grubego, w poziomie około 280 *m*. Dalej na wschód położoną odkrywkę widziałem w Mołotowie koło cerkwi, gdzie kilkumetrowy pokład gipsu szarego, warstwowanego znajduje się w wysokości około 280 *m*. W Bortnikach koło dworu założono łom na zboczu wzgórza w wysokości również około 280 *m*. Występują tu obie odmiany gipsu, szarego warstwowanego i zbitego białego.

Teren wyniesiony ponad 350 *m* zajmuje na mapie „Żydaczów - Stryj“ mały skrawek na północy. Granica wzniesień przebiega łukowato od Werynia ku Boryniczom, stanowiąc dalszy ciąg wału Bobrecko - Mikołajowskiego.

Na mapie Rohatyn gipsy pokrywają południowo zachodnią część: w dorzeczu Świrza od Podkamienia na południe, nad Młynówką, wpadającą do Gnilej Lipy od Załanowa, nad Lipą od Zalipia, nad Ujazdka i Narajówką od Lipicy na południe. Gipsy dochodzą na tym obszarze kilkunastu metrów miąższości, w górnych warstwach tabliczkowate lub gruboziarniste ku dołowi przechodzące w odmianę zbitą. Tam, gdzie odkryte podłoże, można stwierdzić, że gipsy leżą na warstwach baranowskich lub warstwach z *Terebratula grandis* <sup>2)</sup>. Strop gipsu stanowią tu wapienie nadgipsowe. Przeważnie jednak odkrywki gipsu w okolicy Rohatyna przedstawiają się jako obnażenie skał gipsowych, sterczących z pod przykrycia dyluwialnego lub gleby. W dorzeczu Świrza znane są odkrywki gipsu w dolinie bocznego potoku, w Podkamieniu niżej 300 *m*. Dalej widziałem sterczące z gleby skałki gipsowe, przy drodze koło folwarku Nowogrobla niżej 300 *m*, koło Żurowa, Czernio-

<sup>1)</sup> Hilber V.: Geolog Studien in d. ostgal. Miocän Gebieten. [Jrb. geol. R. A. (1882)].

<sup>2)</sup> Łomnicki M.: Sprawozdanie z badań geologicznych między Gniłą Lipą a Strypą [Kosmos (1880)].

wa i Bukaczowiec, następnie duży łom alabastru w Kołokolinie, wszędzie poniżej 300 m n. p. m. W dorzeczu Gniłej Lipy znajdują się odkrywki gipsu koło Załanowa, w Czerczu w dolince bocznego potoku i na prawym brzegu Gniłej Lipy obok mostu między Podgrodziami a Zalipiem. Gips w tych miejscach jest gruboziarnisty i bardzo zwięzły a odkrywki występują poniżej warstwy 300 m. Dalsze odkrywki gipsu na tej mapie istnieją: na stromym zboczu nad drogą krajową z Rohatyna do Pukowa, poniżej warstwy 300 m. Najwyższe wzniesienie, gdzie występuje gips w odmianie gruboziarnistej (tabliczkowej) zwięzłej, znajduje się na Czartowej Górze 353 m. Zaznaczyć tutaj muszę, że na kartach geologicznych państwowego zakładu geologicznego zbcze nad drogą do Pukowa przedstawione jest z pokryciem wapieni litotamniowych. Na południowy wschód i na południe od Rohatyna znane są odkrywki gipsu koło Łuczyniec, po obu stronach potoku Łuczynieckiego, na zboczach Gaju 316 m i Kamiennej Góry 312 m, gdzie grube na kilkanaście metrów pokłady gipsu, górą gruboziarnistego u dołu białego i zbitego, odsłaniają się poniżej 300 m.

Między Kurostowicami a Ludwikówką spoczywa na łupkach baranowskich kilkumetrowy pokład gipsu, tudzież łom gipsu przy drodze z Ludwikówki do Bursztyna. Skałki gipsowe koło Jezierzan i w Kuropatnikach tworzy gips ziarnisty i tabliczkowaty tudzież śnieżnobiały alabaster. W dorzeczu Ujazdki są skałki gipsowe podobne jak na Czartowej Górze, między Gerusową Górą 351 m, Sownią 332 m, a Seredną Hreblą 325 m; i na Turyńskim koło karczmy „Wygoda“. Szerokie kotliny i torfowiska na dziale wodnym Gniłej Lipy i Narajówki, mają być <sup>1)</sup> w ścisłym związku z gipsami. Na mapie Brzeżany znane są odkrywki gipsu jedynie tylko po lewym brzegu Bybelki koło Szumlan.

Obszar pokryty przez gipsy na mapie „Rohatyn“ zajmuje przestrzeń średnio około 300 m wzniesioną; zaledwie kilka wzgórz sięga tu ponad warstwicę 350 m.

Granica terenu, wzniesionego średnio ponad 350 m, przechodzi od póln. zachodu na póln. wschód od Wyspy, przez Dziezki, Podgrodzie, Cześniki, Lipicę górną ku Szumlanom na

<sup>1)</sup> Łomnicki M. [Kosmos (1880)].

mapie „Brzeżany“, której tylko mały skrawek, od doliny Bybelki koło Szumlan na zachód, opada poniżej 350 m.

Na południe od mapy „Rohatyn“, na obszarze objętym ćwiartką „Halicz - Kalusz“, znane są pokłady gipsu na lewym brzegu Gniłej Lipy koło Bouszowa i Bołszowiec i nad Ujazdką koło Żelibor; jest to teren średnio około 320 m wzniesiony. Nad Bybelką odsłaniają się gipsy na lewym jej brzegu i w parowach bocznych potoków koło Zagórza konkolnickiego i Słobódki konkolnickiej, zaś w dolinie Dniestru na wysokich zboczach po lewym brzegu naprzeciw Dubowiec.

### **Złoża gipsu nad Siwką, Łukwią, Łomnicą, Bystrzycą i Woroną.**

Na prawym brzegu Dniestru spotykamy gipsy rozwinięte w dolinie Siwki<sup>1)</sup>. W dolinie Siwki około 2 km od Wojniłowa, na zboczu poniżej warstwy 300 m, leży na 9 metrowy pokład gipsu, następnie na wschód od folwarku Postruskiego pod lasem, grube pokłady gipsu, również poniżej 300 m. Począwszy od Wojniłowa na prawym brzegu Siwki, na stokach powyżej Siółka, Dorohowa aż do średniej Górki nad Kołodziejowem odsłaniają się warstwy gipsu około 20 m grubości, również w poziomie poniżej 300 m. W dolinie Łomnicy pomiędzy Siedliskami a Temerowcami; pod Temerowcami na lewym brzegu Łomnicy pod lasem sterczą złomy gipsu ziarnistego białego a na północ od Medyni pod lasem na Pomiarkach są też potężne pokłady gipsu. Na prawym brzegu Łomnicy od dworu w Medyni aż za Przewoziec są odkryte kilkudziesięcio metrowe złoża gipsu; również do kilkudziesięciu metrów gruby pokład gipsu znajduje się pod Sokołem. Gipsy w dolinie Łomnicy odsłaniają się w poziomie warstw 250 a 300 m. W dolinie Łukwy występują skałki gipsowe naprzeciw warstwy 307 m a na stromym brzegu u ujścia Łukwy do Łukowicy kilkudziesięciometrowy pokład gipsu poniżej 300 m, tudzież u ujścia potoku Hanusowieckiego do Dniestru. W dolinie rzeki Worony (mapa Stanisławów) na prawym brzegu ciągną się odsłonięcia gipsu od Tysmienicy prawie aż

---

<sup>1)</sup> Daty odnoszące się do tej okolicy zaczerpnąłem częścią z rozprawy M. Łomnickiego p. t. Formacja gipsu na zachodnio południowej krawędzi płaskowzgórza podolskiego [Kosmos (1881)], częścią z własnych obserwacji.

poza Jamnicę, już poniżej ujścia Worony do Bystrzycy. Pokład gipsu popielatego, popielato-obłoczkowego lub śnieżno-białego z żyłami włóknistego, ocenia J. Łomnicki<sup>1)</sup> na 30 *m* wraz z utworami nadgipsowymi. Najwyższy punkt, do którego sięga gips, jest 312 *m* na płdn.-wschód od Wołczyńca górnego. Pod laskiem Średni Garb 311 *m*, koło drogi z Podłuża do Uzina, są również skałki gipsowe i pod Kragłem 314 *m* na prawym brzegu potoku; liczne lejki i charakterystycznie rozburzone ścianki wskazują tu na obecność gipsów w podziemiu. Odsłonięcia gipsu widzieć można między Kołodziejówką a Dobrowlanami i skałki gipsowe w debrach pod Berezowicą. Poziom terenu wznosi się średnio około 300 *m*. Gipsy, oprócz Wołczyńca, występują poniżej warstwy 300 *m*. Nad Dniestrem odsłaniają się pokłady gipsu przeważnie białego zbitego, od Halicza do Maryampola na lewym brzegu i koło Jezupola na prawym, także poniżej warstwy 300 *m*.

#### **Złoża gipsu od doliny Bybelki po dolinę Barysza.**

Na północ od Dniestru (mapa „Monasterzyska“) znajdujemy pokłady gipsu w parowach potoków, wpadających z lewej strony do Bybelki koło Dytiatyna, Chochoniowa i Jabłonowa. Następnie na lewych brzegach potoków Zabłocia i Zgniłego od źródeł aż po Łany; pokład gipsu w Łanach ocenia Łomnicki<sup>2)</sup> na  $\pm$  10 *m* grubości. Nad potokiem Horożanką po lewym jego brzegu od Paniowie po Kończaki Nowe, nad potokiem Dryszczowskim koło Hnileza gipsy podnoszą się pod wzniesieniem Czerwień po warstwie 350 *m*. Odkrywki gipsu zaznaczone są także w parowach bocznych potoków Horożanki, wpadających koło Dryszczowa i Horożanki z prawego brzegu. Nad Złotą Lipą są odkrywki gipsu i lejki koło Toustobab i Jarhorowa, a pokłady po prawym jej brzegu koło Baranowa i Krasiejowa; dostarczały one materiału na wyroby kamieniarskie<sup>3)</sup>. Na tej mapie zajmują gipsy część zachodnią, która średnio wznosi się poniżej 350 *m*. Połąc północno wschodnia wzdłuż linii od Szumlan przez Hnileze po Toustobaby i wschodnia na lewym brzegu Złotej Lipy wznosi się ponad 350 *m*.

<sup>1)</sup> Łomnicki J.: Atlas geologiczny Galicji Z. : 10., tekst 51.

<sup>2)</sup> Łomnicki M. [Kosmos (1880)].

<sup>3)</sup> Alth-Bieniasz: Atlas geologiczny Galicji, 1., tekst 72.

W tej części mapy „Monasterzysk“ gipsu nie zauważano; na mapach geologicznych i w literaturze, odnoszącej się do omawianej okolicy, nie znalazłem wzmianek o występowaniu gipsu. Jedynie tylko między Wyczółkami i Monasterzyskami i w lasach Jarhorowskich mają według Łomnickiego znajdować się lejki gipsowe, niezaznaczone ani na mapie atlasu geologicznego Galicyi, ani na mapie specjalnej.

Na południe na obszarze objętym mapami „Tyśmienica-Tłumacz“ i „Kołomyja“ na terenie wzniesionym średnio ponad 350 m, znajduje się odkrywka gipsu grubokrystalicznego koło Porchowy nad Baryszem.

### Gips i zjawiska towarzyszące na Pokuciu.

Na południe od Dniestru spotykamy odkrywki gipsu nad potokiem Olszanieckim od Strychaniec po Miłowanie i nad potokiem Myszków koło Roszniowa. Nad prawym brzegiem potoku Tłumackiego od Jackówki aż po Bratyszów występują albo odkryte skały gipsowe albo budowa powierzchni świadczy o ich obecności w podziemiu. Między Oleszowem a Pałahiczami występuje pokład gipsu kilkadziesiąt metrów gruby. Następnie odsłaniają się gipsy w górnej części jaru Suchodół na prawem zboczach, również na prawym brzegu potoka koło Oknian, dalej na prawym brzegu Dniestru naprzeciw Horyhładów i naprzeciw miejsca „na przewozie“ tudzież w parowach między Isakowem a Podwerbcami. Potężnie rozwinięte pokłady gipsu, od 20 do 40 m miąższości, występują nad potokiem Harasymowskim i jego trzema potokami źródłowymi: nad potokiem Chocimirskim od Chocimirza, nad potokiem Okna od Hawrylaka w dół i nad potokiem Czortowieckim od Ostrowca w dół ku Dniestrowi. Cały teren od potoku Tłumackiego na płd. wschód, na działach wodnych wyżej wymienionych potoków, zasiany jest licznymi lejkami i oknami, a w okolicy Obertyna i Czortowca występują na jaw skałki gipsowe, obrzeżające ściany lejków. Poburzenie terenu przypisuje J. Łomnicki również obecności gipsów w podziemiu. Prawy brzeg Hostylowa znakomicie charakterystyczna dla gipsu w podziemiu budowa.

Opisany obszar leży niżej 350 m, zaledwie kilka odosobnionych wzgórz podnosi się ponad 350 m. Południowa granica gipsów biegnie od płn. zachodu na płd. wschód wzdłuż



linii, łączącej działy wodne potoku Tłumackiego, Chocimirskiego, Okny, Czortowieckiego i dopływów Worony i Czerniawy. Na działach wodnych wznosi się teren ponad 350 *m*, w szeregu obszerniejszych wzgórz a mianowicie: Olszanica 369 *m*, Nadorożna 386 *m*, Przybyłowska 381 *m*, Pużnicka 386 *m*, góra w lesie Glinki 370 *m*, Iwasiów 360 *m* i wzgórze koło Bałahorówki 366 *m* i 357 *m*.

Na prawym brzegu Dniestru na obszarze objętym mapą (Jagielnica - Czernelica) występują gipsy w parowach potoków koło Olchowca, Kuniszowiec, Kopaczyniec, Czernelicy, Repużyniec i Kolanek; na całej tej przestrzeni teren wznosi się średnio ponad 350 *m*, gips jednak ograniczony jest do poziomu warstwie od 320—330 *m*<sup>1)</sup>. Dalej na płd. wschód występują duże masy gipsu, lejki i okna pasem kilkanaście *km* szerokim. Pola z bardzo licznie rozszanymi lejkami, znajdują się koło Olejowej, Korniowa, Raszkowa, Tyszkowiec, Okna, Głuszkowa, Borowiec i Czynkowa. Odkrywki gipsu znane są w jarach potoków koło Horodenki, przy moście na drodze do Serafiniec, w Probabinie i nad Kreszczatykiem koło Zaleszczyk. Południowa granica pokładów gipsu, występujących na powierzchni, lub zdradzających się w budowie poziomym, biegnie wzdłuż następujących strumieni: Okno, Żałób i Kierniczki. Powierzchnia obszaru obniża się na południowy wschód ze wzniesienia średnio 300 *m* ku 250 *m*.

### Utwory gipsowe na lewym brzegu Dniestru od jaru Koropeca po Zbrucz.

Postępując w poprzek lewobrzeżnych dopływów Dniestru (mapa Jagielnica - Czernelica) na terenie wzniesionym ponad 350 *m*, spotykamy gipsy i lejki przy drodze z Sokulca do Złotego Potoka. Lejki w tem miejscu są od 2 do 6 *m* głębokie. Dawniej miano tam eksploatować gipsy. Trzymetrowy pokład gipsu występuje pod lasem w Beremianach w wysokości około 350 *m*. Na północ na terenie również ponad 350 *m* wzniesionym, znane są odkrywki gipsu i lejki, z tych niektóre wypełnione wodą, w okolicy Jazłowca na Przedmieściu, Gipsarce i koło Jezior. Na lewym brzegu Dżuryna ciągną się skałki

<sup>1)</sup> Teisseyre W.: Atlas geol. Galicyi. Z. : 8.

gipsowe od Capowiec po Nagórzany i nad potokiem powyżej Uściczka, te poniżej 350 *m* n. p. m.

Ku płd. wschodowi poziom terenu opada poniżej 350 *m*. W zbiorach muzeum geologii i mineralogii Politechniki Lwowskiej znajdują się okazy gipsu z Torskiego i Tłustego nad Dupą, miejscowości, o których nie znalazłem żadnych wzmianek w literaturze dotyczącej się występowania gipsu.

Na obszarze między jarami Seretu i Zbrucza, (mapy: Borszczów, Mielnica i Okopy)<sup>1)</sup>, występują w jarze Seretu od Uhrynia po Bilcze; zapadliska gipsowe w Sosolówce i Lisowcach na wysokości 290 a 310 *m*, w Nowosiółce Kostiukowej zapadlisko w zagłębieniu bocznego jaru leży w poziomie 250 *m* i zapadliska na płn. zachód od Korolówki w wysokości 230—240 *m*. Na dziale wodnym Seretu i Niczławy są liczne lejki, przeważnie poniżej 300 *m*. Pokłady gipsu w jarze Niczławy, Kołędzianach, Lanowcach, Borszczowie i Skowiatynie dochodzą do 15 a nawet 20 *m* miąższości. W Korolówce występuje przy drodze do Szyszkowic 2 *m* pokład gipsu w poziomie 220 *m*. Na dziale wodnym Niczławy i potoku Cygańskiego znajdują się zapadliska gipsowe w poziomie 290 *m* między Borszczowem a Słobódką Muszkatowiecką i w okolicy Strzałkowiec i Wołkowiec. Nad Cygańskim potokiem na lewym brzegu odsłaniają się pokłady gipsu koło Sapahowa, w Krzywczu nad Cygańskim a w bocznym jarze potoka, spływającego z pod lasu, znajduje się około 20 metrowy pokład, w poziomie 220—230 *m*. Koło Babiniec jest również odkryty pokład gipsu w poziomie 210—230 *m*. Zapadliska gipsowe na prawym brzegu potoka Cygańskiego, między wzgórzem Maślanki a Sapahowem, występują w poziomie 240—270 *m* a na lewym brzegu na płd. stronie wzgórza Krzywcze 295 *m* w wysokości 205—220 *m*. Dalsze odkrytki gipsu znajdujemy na lewym brzegu potoku, uchodzącego do Niczławy powyżej Filipkowiec. Na lewym brzegu Dniestru i w bocznym jarze od Szuparki po Kołodrobnkę i koło folwarku Pożarnica, odsłania się kilkumetrowe złożę gipsu i również kilkumetrowy pokład na ściankach dniestrowych od Uścia biskupiego po Olchowice, w wysokości 190—200 *m*. Po-

<sup>1)</sup> Daty, odnoszące się do omawianej okolicy, zaczerpnąłem z tekstu Atlasu geol. Galicyi zeszytu 8-go W. Teissere'go.

stępując dalej na wschód spotykamy złoża gipsu nad potokiem Dźwiniackim i Michałowieckim i nad Dniestrem koło Dźwinogrodu. Lejki i zapadliska gipsowe między Sawarowem, Dźwiniaczką, Paniowcami i Dźwinogrodem występują w wysokości 200—220 *m* n. p. m. Wzdłuż obu brzegów Zbrucza występują pokłady gipsu nieprzerwanym pasem od Niwry i Niwerki aż po Zawale. Koło Niwry 6 *m* miąższy pokład dochodzi koło Zawala i Paniowiec do 20 *m* grubości, znajduje się on w poziomie warstwie 180—220 *m*. Znane pieczary w Bilczu i Krzywczu zawdzięczają swe pozostanie wypłókanu pokładów gipsu.

Na wschód od jaru Zbrucza występuje gips jeszcze koło Żwańca i Chocimia. Na południe od Dniestru znajdujemy pokłady gipsu koło Wasylowa, Doroszowiec i nad potokiem koło Toutrów, a dalej na wschód od prawego brzegu Czarnego potoka od Jurkowiec po Czarny potok. Lejki i zapadliska w tej okolicy występujące, znajdują się przeważnie poniżej warstwy 250 *m*. Gipsy między jarami Seretu i Zbrucza są górą przeważnie gruboziarniste, żółte, u dołu zbite, szare lub białe. Poziom terenu nad Seretem, średnio ponad 300 *m* wzniesiony, obniża się ku południowemu wschodowi ku ujściu Zbrucza średnio na 200 *m* n. p. m.

### Utwory gipsowe na stepach Pantalichy, Zazdrości, na Popławach i w okolicy Tok.

Oprócz powyżej opisanego obszaru, zajętego przez gips, występują na Podolu w okolicy Tarnopola, Skalatu, Trembowli i Podwołoczysk, obszerne, płaskie, podmokłe obszary, gdzie obecność licznych lejków, miednicowatych płaskich zagłębień, źródeł siarczanych i nielicznych odkrywek gipsu, pozwala przypuszczać, że w podziemiu znajdują się złoża gipsu.

Między Gniezną a Miodoborami (mapa „Tarnopol“) w okolicy Stryjówki i Czerniłowa Mazowieckiego nad potokiem Rudką na Popławach występują się liczne miednicowate zapadliska. Według Teissiera<sup>1)</sup> są one w związku z podziemnymi złożami gipsu. Występują w wysokości 320—330 *m*. Podobne zapadliska występują na stepach „Toki“ u źródeł Zbrucza (mapa „Podole“) w wysokości 290—300 *m*. Oprócz lejko-watych zapadliisk gipsu w okolicy Tok, świad-

czy silne źródło siarczane po lewym brzegu Zbrucza nad stawem. Nieznaczące pokłady gipsu istniały dawniej według Olszewskiego<sup>1)</sup> nad Zbruczem koło Łuki i Kałaharówki (mapa „Skałat Grzymalów“). Zapadnięcia lejkowate powierzchni, pozostające w związku z gipsem, występują na Popławach między Chodaczkowem Małym a Teklówką, w poziomie 325—335 m; poziom terenu jest tu średnio 330 m wzniesiony. Między Strypą a Seretem (mapa Trembowla) na stepach Pantalichy i Zazdrości znajdują się zapadnięcia powierzchni, miednicowate i lejkowate, świadczące o istnieniu złożu gipsu na tym obszarze. Występują one mniej więcej w wysokości 335—345 m na Pantaliszce, koło Chodaczkowa Wielkiego i Kupczyniec, na Tatarni w wysokości 350 m a tylko na Mogile koło Burkanowa wypadają powyżej 360 m. Oprócz lejków i zapadnięć występują tu płaskie, kopulaste wzgórza, które według Teisseyre'go, posiadają jądra ze zwięzłego gipsu, który nie ulega wypłukiwaniu. Istnienie złożu gipsu w zapadnięciach stwierdził Wolf, poleciwszy rozkopać ściany lejka. Odkrytki gipsu znajdują się w Sokolnikach i Złotnikach a źródła siarczane w Konopkowie i Kozówce. Poziom obszar wznosi się tu średnio około 340 m. Dalej na północ na terenie wzniesionym średnio ponad 350 m znane są zjawiska, towarzyszące pokładom gipsu w podziemiu w okolicy Petylkowiec, Popowiec i Dudynia („mapa Załóżce“), tudzież w okolicy Załoziec na Kamienieckiej Dębinie. Teisseyre<sup>2)</sup> jednak wątpi, czy powodem powstania zjawisk krasowych, koło Załoziec, były złoża gipsu, gdyż mogły one powstać i w innych także utworach.

### Podłoże podtrzeciorzędne na obszarze wzniesionym ponad 350 m n. p. m.

Przeglądając dołączoną mapkę rozmieszczenia gipsów, można się przekonać, że w pozostałej części zachodniego Podola, gipsów w utworach miocenijskich nie ma, ale też poziom terenu wznosi się średnio ponad 350 m. Studyum map specjalnych 1:75 000, atlasu geologicznego i litologicznego odnoszącej się

<sup>1)</sup> Olszewski St.: Kurze geologische Skizzen des Tarnopoler Kreises u. d. Zbrucza.

<sup>2)</sup> Teisseyre